

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის

ბრძანება №77

2006 წლის 30 აგვისტო

ქ. თბილისი

ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბაზრის წესების დამტკიცების შესახებ

„ელექტროენერჯეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე” 2006 წლის 9 ივნისის №3292-III კანონის მე-3 მუხლის მე-6 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტისა და „ელექტროენერჯეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის მე-3 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, **ვბრძანებ:**

1. დამტკიცდეს ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბაზრის წესები.
2. ბრძანება ამოქმედდეს 2006 წლის 1 სექტემბრიდან.

მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი

ა. ხეთაგური

ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბაზრის წესები

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. მოქმედების სფერო

წინამდებარე წესები არეგულირებს:

- ა) ელექტროენერჯისა და გარანტირებული სიმძლავრის ბაზრის ფუნქციონირებას, სისტემის კომერციული ოპერატორისა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის საქმიანობას;
- ბ) პირდაპირი ხელშეკრულებების, მათ შორის, სისტემის კომერციული ოპერატორის მეშვეობით ელექტროენერჯის ყიდვა-გაყიდვასთან დაკავშირებულ ტექნიკურ, კომერციულ და სამართლებრივ ურთიერთობებს; პირდაპირი ხელშეკრულებების დადებისა და ძალაში შესვლის პირობებს;
- გ) ელექტროენერჯის წარმოების, გადაცემის, გატარების, განაწილების, ელექტროენერჯის მიმწოდებლების საქმიანობასთან, ქვეყნის ერთიანი ელექტროენერჯეტიკული სისტემის გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფასა და ვაჭრობასთან, ელექტროენერჯის იმპორტსა და ექსპორტთან, ელექტროენერჯეტიკული სისტემების პარალელურ რეჟიმში მუშაობასთან, ელექტროენერჯის წარმოების ლიცენზიანტისა და მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის საკუთარი საჭიროებისთვის მოხმარებასთან დაკავშირებულ ტექნიკურ, კომერციულ და სამართლებრივ ურთიერთობებს;
- დ) „ელექტროენერჯეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული პრინციპების შესაბამისად, კვალიფიციური საწარმოებისთვის ელექტროენერჯის წარმოების, ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებლის მიერ ელექტროენერჯის მიწოდების, მოხმარების, იმპორტისა და ექსპორტის განსხვავებულ პირობებსა და პროცედურებს
- ე) ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსების შედგენისა და მათი შესრულების წესებს;
- ვ) საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ სხვა საკითხებს.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება № 31 – სსმ III, № 58, 26.04.2007 წ., მუხ. 628

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2019 წლის 3 აპრილის ბრძანება №1-1/160 - ვებგვერდი,, 04.04.2019 წ.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 - ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

მუხლი 2. ტერმინთა განმარტებები

1. წინამდებარე წესებში გამოყენებულ ტერმინებს გააჩნიათ იგივე მნიშვნელობა, რაც „ელექტროენერჯეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონში.
2. ამ წესებში გამოყენებულ სხვა ტერმინებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:
  - ა) „ელექტროენერჯის აღრიცხვა“ – ელექტროენერჯის აღრიცხვის პროცესი, რომელიც მოიცავს ყველა სახის გაზომვას აღრიცხვის მოწყობილობის საშუალებით;
  - ბ) „გატარება“ – გადაცემის მომსახურების გარდა, განაწილების ან წარმოების ლიცენზიატის, მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის ან პირდაპირი მომხმარებლის ქსელის მეშვეობით სხვისი კუთვნილი

ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გადატანა წინასწარ განსაზღვრული პირის კუთვნილ ელექტრულ ქსელამდე; ამ წესების მიზნებისთვის გატარება ასევე გულისხმობს განაწილების ლიცენზიატის მიერ კვალიფიციური საწარმოებისათვის განაწილების მომსახურებას ლიცენზიატის განაწილების არეალის შესაბამისად;

გ) „ელექტროენერჯის წარმოების საკუთარი საშუალება“ – ელექტროსადგური, რომლის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯია გამოიყენება იმ ობიექტის ელექტროენერჯით მომარაგების მიზნით, რომელიც ამ ელექტროსადგურთან ერთად იმყოფება ერთი და იმავე ფიზიკური ან იურიდიული პირის პირდაპირ მფლობელობაში;

დ) „პირდაპირი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე“ – პირდაპირი ხელშეკრულება, ერთის მხრივ ელექტროენერჯის გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს და მეორეს მხრივ კვალიფიციურ საწარმოს ან სხვა ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს შორის გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურების გაწევაზე, რომელიც ითვალისწინებს ელექტროენერჯის გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურების პირობებს;

ე) „ელექტროსადგურის საკუთარი მოხმარება“ – ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) წარმოების ტექნოლოგიური პროცესის უზრუნველყოფისა და სადგურის ფუნქციონირებისათვის აუცილებელი სამეურნეო ხარჯი;

ვ) „ელექტროენერჯის საერთო სასადგურო დანახარჯი“ – ელექტროსადგურის საკუთარი მოხმარება, ასევე ელექტროენერჯის დანაკარგები, რომელიც წარმოიქმნება სადგურის ძალოვან და გამზომ ხელსაწყოებში, ტრანსორმატორებსა და ელექტროგადამცემ ხაზებში;

ზ) „ქვესადგურის საკუთარი მოხმარება“ – ქვესადგურის ტექნოლოგიური პროცესის უზრუნველყოფისა და ფუნქციონირებისათვის აუცილებელი სამეურნეო ხარჯი;

თ) „ელექტროენერჯის დანახარჯი ელექტროენერჯის გადამცემ ქსელში“ – ელექტროენერჯის ხარჯი, რომელიც მოიცავს გადაცემის ლიცენზიატის მფლობელობაში მყოფი ქვესადგურის საკუთარ მოხმარებას, მოხმარებას ელექტროენერჯის გადამცემი ხაზის დაცვის რეჟიმში ჩართვის პერიოდში და სიქრონიზაციისას აღრიცხული ელექტროენერჯის რაოდენობას, აგრეთვე დანაკარგს ელექტროენერჯის გადამცემ ხაზებში, ძალოვან, ვოლტდამმატ და გამზომ ტრანსფორმატორებში, მაკომპენსირებელ კოჭებში, მამუნტირებელ რეაქტორებში, სინქრონულ კომპენსატორებსა და კონდენსატორთა ბატარეებში, აგრეთვე სხვა ტექნიკურ დანაკარგებს ელექტროენერჯის გადამცემი ხაზის მუშა და უქმი სვლის რეჟიმებში;

თ¹) ელექტროგადამცემი ქსელის ტესტირება – ელექტროგადამცემი ქსელის ან მისი რომელიმე ელემენტის მუშაობის პარამეტრების, დაცვის, აღრიცხვის მოწყობილობებისა ან/და სხვა ტექნოლოგიური პროცესების შემოწმება, რომელიც საჭიროებს ქსელის ჩართვას, მისი ან მისი რომელიმე ელემენტის ძაბვის ქვემ დაყენებას ან/და ელექტროენერჯის გადადინებას; ტესტირება ხორციელდება ელექტროგადამცემი ხაზის მფლობელის მოთხოვნის საფუძველზე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებით, ხოლო სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის ტესტირების თაობაზე წინასწარ უნდა ეცნობოს სისტემის კომერციულ ოპერატორს;

ი) „ელექტროენერჯის დანახარჯი ელექტროენერჯის განაწილების ქსელში“ – ელექტროენერჯის ხარჯი, რომელიც მოიცავს ქვესადგურის საკუთარ მოხმარებას, აგრეთვე დანაკარგს ელექტროენერჯის გამანაწილებელ, საჰაერო და საკაბელო ქსელში, ძალოვან და გამზომ ტრანსორმატორებში, დენშემზღვევადველ რეაქტორებში, მაკომპენსირებელ კოჭებში, სინქრონულ კომპენსატორებსა და კონდენსატორთა ბატარეებში;

კ) „ელექტროენერჯის ზენორმატიული დანაკარგი“ – დადებითი სხვაობა გადამცემ ქსელში არსებულ ფაქტობრივ დანაკარგსა და კომისიის მიერ დადგენილ ელექტროენერჯის ნორმატიულ (ნორმალურ) დანაკარგს შორის;

ლ) „ელექტროენერჯის საბითუმო აღრიცხვის სისტემა“ – გამზომი ტრანსფორმატორების, შემაერთებელი სადენების, მრიცხველების, შემკრები, გარდამქმნელი და გადამცემი მოწყობილობების ერთობლიობით შექმნილი სისტემა ელექტროენერჯის რაოდენობის, მისი პარამეტრების აღრიცხვისა და გარკვეულ პერიოდში დამახსოვრებისათვის;

ლ¹) ქვედა დონის ელექტროენერჯის და სიმძლავრის კონტროლისა და აღრიცხვის ავტომატიზირებული სისტემა (შემდგომში: „ქვედა დონის ესკაა სისტემა“) – ელექტროენერჯის კომერციული აღრიცხვის ავტომატიზირებული სისტემა, რომელიც მოიცავს აღრიცხვის კომპლექს (ებ)ს, მონაცემთა შეკრებისა და გადაცემის მოწყობილობებს და უზრუნველყოფს მიღებული მონაცემების შეკრებას, შენახვას და გადაცემას კავშირის სხვადასხვა არხებით შუალედურ ან/და ზედა დონის ესკაა-ში;

ლ²) შუალედური დონის ელექტროენერჯის და სიმძლავრის კონტროლისა და აღრიცხვის

ავტომატიზირებული სისტემა (შემდგომში: „შუალედური დონის ესკაა სისტემა“) – კვალიფიციური საწარმოების ელექტროენერჯის აღრიცხვის ავტომატიზირებული სისტემა, რომელიც მოიცავს აღრიცხვის კომპლექს (ებ) ს, მონაცემთა შეკრებისა და გადაცემის მოწყობილობებს, ელექტრული ენერჯის აღრიცხვის გამზომ – გამოთვლით კომპლექსს და უზრუნველყოფს მიღებული მონაცემების შეკრებას, შენახვას, დამუშავებას და გადაცემას კავშირის სხვადასხვა არხებით ზედა დონის „ესკაა სისტემა“- ში.

ლ³) ზედა დონის ელექტროენერჯის და სიმძლავრის კონტროლისა და აღრიცხვის ავტომატიზირებული სისტემა (შემდგომში: „ზედა დონის ესკაა სისტემა“) – დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ელექტროენერჯის აღრიცხვის ავტომატიზირებული სისტემა, რომელიც მოიცავს ცენტრალურ აღრიცხვის გამზომ – გამოთვლით კომპლექსს, შუალედურ და ქვედა დონის ესკაა სისტემებს, მონაცემთა შეკრებისა და გადაცემის მოწყობილობებს, აღრიცხვის კომპლექს (ებ) ს, ავტომატურ რეჟიმში აგროვებს და უზრუნველყოფს მიღებული მონაცემების შენახვას, დამუშავებას და ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორისთვის, ასევე ყველა სხვა დაინტერესებული უწყებისა და ორგანიზაციისათვის კავშირის ხელმისაწვდომი არხების გამოყენებით დადგენილი წესით მიწოდებას/დაშვებას;

ლ⁴) აღრიცხვის კვანძ(ებ)ის ზედა დონის „ესკაა სისტემა“- ში ჩართვა გულისხმობს – კავშირის სხვადასხვა არხების გამოყენებით სათანადო აღრიცხვის კომპლექს(ებ)ის ავტომატურ რეჟიმში პირდაპირი და უშუალო ფორმით ან არაპირდაპირი ფორმით დაკავშირებას დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ცენტრალურ აღრიცხვის გამზომ – გამოთვლით კომპლექსთან. არაპირდაპირი ფორმით დაკავშირება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ცენტრალურ აღრიცხვის გამზომ – გამოთვლით კომპლექსთან შესაძლებელია განხორციელდეს მონაცემთა შეკრებისა და გადაცემის მოწყობილობების გამოყენებით ან/და კვალიფიციური საწარმოების აღრიცხვის გამზომ – გამოთვლითი კომპლექსის საშუალებით;

ლ⁵) კომერციული აღრიცხვის ავტომატიზირებული სისტემა (შემდგომში: „კაა სისტემა“) - ბაზრის ოპერატორის კუთვნილი პროგრამულ – ტექნიკური საშუალებების კომპლექსი რომელიც წარმოადგენს საბითუმო ყიდვა – გაყიდვის ერთიანი ბაზის ფორმირების ძირითად საშუალებას, დაკავშირებულია და აღრიცხვის მონაცემებს ავტომატურად იღებს შუალედური დონის და ზედა დონის ესკაა სისტემებიდან და რომლის დანიშნულებაც იმ მონაცემების მიღება, შემოწმება, აღრიცხვა, შეგროვება, დაჯგუფება და დაჯამება, რომლებიც აუცილებელია ელექტროენერჯით (სიმძლავრით) საბითუმო ვაჭრობის ანგარიშსწორებისათვის, ელექტროენერჯეტიკულ სისტემაში მიღებული, მიწოდებული და პირდაპირი ხელშეკრულებებისა და საბალანსო ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მოცულობების დადგენისათვის, ასევე ბაზრის ოპერატორის მიერ გაწეული მომსახურების საფასურის გაანგარიშებისათვის;

ლ⁶) საბითუმო ყიდვა – გაყიდვის ერთიანი ბაზა - ბაზრის ოპერატორის მიერ წარმოებული და მუდმივად განახლებადი მონაცემთა ელექტრონული ბაზა, რომლის დანიშნულებაც ელექტროენერჯით (სიმძლავრით) საბითუმო ვაჭრობის ანგარიშსწორების შედეგების დაფიქსირება და შენახვა, მათ შორის ელექტროენერჯეტიკულ სისტემაში საბითუმო ვაჭრობის შედეგად მიღებული და მიწოდებული ელექტროენერჯის ჯამური მოცულობების, ორმხრივი პირდაპირი ხელშეკრულებებით გაყიდული და შესყიდული მოცულობების, აგრეთვე საბალანსო ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ყიდვა – გაყიდვის შედეგების დადგენა და ერთიანი ანგარიშსწორებისთვის გაანგარიშებების წარმოება.

მ) „საბალანსო ელექტროენერჯის ფასი“ – სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ გაყიდული საბალანსო ელექტროენერჯის ფასი, რომელიც გამოანგარიშდება ამ წესების მე-4 თავის მიხედვით;

ნ) „საბითუმო ვაჭრობა“ – ელექტროენერჯის, მათ შორის, საბალანსო ელექტროენერჯის ან/და გარანტირებული სიმძლავრის ყიდვა და გაყიდვა „ელექტროენერჯისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და ამ წესებით უფლებამოსილ საწარმოებს შორის;

ო) „საანგარიშო პერიოდი“ – ერთი კალენდარული თვე;

პ) (ამოღებულია);

ჟ) „ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მწარმოებელი“ – წარმოების ლიცენზიატი, მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგური და ელექტროსადგურის მფლობელი პირი, ელექტროსადგურის ექსპლუატაციაში მიღების მიზნით საცდელი გაშვებისა ან/და კომპლექსური გასინჯვის პერიოდში, პირის იმავე ელექტროსადგურის ნაწილში წარმოების ლიცენზიატად ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურად – კვალიფიციურ საწარმოდ რეგისტრაციის თარიღამდე, მაგრამ არაუმეტეს 90 კალენდარული დღისა;

რ) „ავარიული სიტუაცია“ – ელექტროენერჯეტიკულ სისტემაში შექმნილი მდგომარეობა, რომელიც იწვევს ელექტროენერჯის ხარისხობრივი მაჩვენებლების გაუარესებას და სისტემის მუშაობის მდგრადობის შენარჩუნებისათვის საჭირო არსებული სასისტემო ავტომატიკის (სიხშირის ავტომატური განტვირთვა, მინიმალური ძაბვის ავტომატიკა, გამყოფი ავტომატიკა და ა.შ.) ამოქმედებას, რასაც შესაძლოა მოჰყვეს ან მოჰყვება ელექტროენერჯის მიწოდების ნაწილობრივ ან მთლიანად შეწყვეტა;

ს) „პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაცია“ – დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ პირდაპირი ხელშეკრულების სარეგისტრაციო ჟურნალში ამ წესების შესაბამისად შეტანა და მისთვის სარეგისტრაციო ნომრის მინიჭება;

ტ) „სისტემათაშორისი ხაზით (ხაზებით) მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერჯის შემაჯამებელი აღრიცხვის აქტი“ – სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი კონკრეტული ელექტროგადამცემი ხაზით (ხაზებით) შესაბამის საანგარიშო პერიოდში მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერჯის (მათ შორის, ექსპორტირებული, იმპორტირებული ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის) შემაჯამებელი აღრიცხვის აქტი, რომელშიც აისახება ხაზით (ხაზებით) ცალ-ცალკე გაცემული და მიღებული ელექტროენერჯის ჯამური მოცულობა და რომელიც დისპეტჩერიზაციის, შესაბამისი ხაზის მფლობელი გადაცემის ლიცენზიატისა და სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ ერთობლივად ფორმდება შესაბამისი უცხო ქვეყნის უფლებამოსილ პირთან;

უ) „სისტემათაშორისი ხაზით ექსპორტირებული (იმპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილების ერთობლივი აქტი“ – ელექტროენერჯის გადაცემის კონკრეტული სისტემათაშორისი ხაზით შესაბამის საანგარიშო პერიოდში ექსპორტირებული (იმპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის აღრიცხვის ერთობლივი აქტი, რომელშიც აისახება ხაზით ექსპორტირებული (იმპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის მოცულობების განაწილება ორ ან მეტ ექსპორტიორს (იმპორტიორს) ან/და ტრანზიტის დამკვეთ საწარმოს შორის, თუ ისინი ამ საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის ექსპორტს (იმპორტს) ან/და ტრანზიტს ახორციელებდნენ ერთი სისტემათაშორისი ხაზით. სისტემათაშორისი ხაზით ექსპორტირებული (იმპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილების ერთობლივი აქტი ყველა შესაბამისი ექსპორტიორის (იმპორტიორის) ან/და ტრანზიტის დამკვეთის საწარმოს მიერ ფორმდება ერთობლივად. ექსპორტირებული (იმპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილების ერთობლივი აქტის ერთი დედანი შესაბამისი ექსპორტიორების (იმპორტიორების) ან/და ტრანზიტის დამკვეთის საწარმოს მიერ საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან არაუგვიანეს 8 (რვა) კალენდარული დღისა უნდა წარედგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და ბაზრის ოპერატორს;

ფ) პირდაპირი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის იმპორტსა ან/და ექსპორტზე – იმპორტირებული ან საექსპორტოდ განკუთვნილი ელექტროენერჯის შესყიდვის შესახებ ორმხრივი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის საბითუმო მყიდველსა და გამყიდველს (კვალიფიციურ საწარმოებს) შორის, რომლის მიხედვით განისაზღვრება შესასყიდი ელექტროენერჯისა და სიმძლავრის რაოდენობა, ფასი, ვადა, პირობები და ხარისხობრივი მაჩვენებლები და რომელიც სათანადო წესით რეგისტრირებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ;

ქ) ხელშეკრულება ელექტროენერჯის იმპორტსა ან/და ექსპორტზე – უცხო ქვეყანაში წარმოებული ელექტროენერჯის საქართველოში შემოტანის ან საქართველოში წარმოებული ელექტროენერჯის საქართველოს ფარგლებს გარეთ გატანის, ასევე გაცვლის შესახებ ორმხრივი ხელშეკრულება, რომელიც სათანადო წესით რეგისტრირებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ;

ღ) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზი – უცხო ქვეყნის ელექტროენერჯეტიკულ სისტემასთან დამაკავშირებელი ელექტროგადამცემი ხაზი, რომელიც სამინისტროს მიერ შეტანილია საქართველოს ელექტროენერჯის სასისტემო ან/და სისტემათაშორისი ტრანზიტისათვის განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზების ნუსხაში (სიაში) ;

ყ) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზი – სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზი, რომელიც საქართველოს ტერიტორიაზე უშუალოდ უერთდება მუდმივი დენის ჩანართის მქონე ქვესადგურს და რომელიც 2012 წლის 1 იანვრის შემდეგ არის ექსპლუატაციაში შესული ან/და დაგეგმილია, რომ აშენდეს და ექსპლუატაციაში შევიდეს 2012 წლის 1 იანვრის შემდეგ;

შ) საპროექტო კომპანია – საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად შექმნილი და რეგისტრირებული საწარმო, რომლის ამოცანაა საქართველოში ახალი ელექტროსადგურის მშენებლობა, ექსპლუატაცია და ფლობა, თუ ასეთი ახალი ელექტროსადგურის მშენებლობაზე დადებულია სათანადო შეთანხმება საქართველოს მთავრობასთან ან/და გამოცემულია საქართველოს მთავრობის სათანადო სამართლებრივი აქტი;

ჩ) სისტემის კომერციული ოპერატორი – ნიშნავს ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორს, როგორც ეს განსაზღვრულია „ელექტროენერჯეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით;

ც) პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები წარმოადგენს წინასწარ ჩამოყალიბებულ, მრავალჯერადი გამოყენებისათვის გამიზნულ სახელშეკრულებო პირობებს (ტიპური სახელშეკრულებო ფორმულარი) , რომელსაც უფლებამოსილი პირი უდგენს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეებს. პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები იყოფა შემდეგ სახეებად:

ც.ა) კომისიის მიერ დამტკიცებული გადაცემის/დისპეტჩერიზაციის მომსახურების პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები, რომელიც რეგისტრირებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ და მოქმედებს, თუ კონკრეტულ კვალიფიციურ საწარმოსთან არ არის გაფორმებული ამ მუხლის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პირდაპირი ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ასეთი პირდაპირი ხელშეკრულების არარსებობა გამოწვეულია კვალიფიციური საწარმოს მიერ ხელშეკრულების პირობების ან კანონმდებლობის დარღვევით. პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები არ გამოიყენება ელექტროენერჯის ექსპორტთან ან/და ტრანზიტთან დაკავშირებული გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე;

ც.ბ) კომისიის მიერ დამტკიცებული საბალანსო ელექტროენერჯის ნასყიდობის პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები, რომელიც რეგისტრირებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ;

ც.გ) კომისიის მიერ დამტკიცებული გარანტირებული სიმძლავრის უზრუნველყოფაზე პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები, რომელიც რეგისტრირებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ;

ც.დ) კომისიის მიერ დამტკიცებული განაწილების მომსახურების პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები, რომელიც რეგისტრირებულია ელექტროენერჯის გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ;

დ) სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობა – ტრანზიტის (რეექსპორტის) განხორციელებისას შიდა ქსელის ან/და მისი რომელიმე ელემენტის ხანგრძლივი დროით დასაშვები მაქსიმალური დატვირთვა გამოხატული მგვტ -ებში. სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობა დგინდება ყოველი მიმართულებისათვის/სატრანზიტო დერეფნისათვის (ენერჯის შემოსვლის წერტილიდან ელექტროენერჯის გასვლის წერტილამდე) ცალ -ცალკე და აიღება ყოველი მიმართულებისათვის შესაბამისი საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში ყველაზე მცირე სიდიდე შემცირებული იგივე პერიოდში შიდა მოხმარების დაკმაყოფილებისათვის და ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის „ა“, „ბ“ ან/და „გ“ კატეგორიას მიკუთვნებული ელექტროენერჯის ექსპორტისათვის საჭირო გადადინების ოდენობით. სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობა არ შეიძლება აღემატებოდეს 14¹¹ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად გაანგარიშებულ სისტემათაშორის ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი იმ ხაზების სატრანზიტოდ ნებადართულ გამტარუნარიანობის ოდენობას, რომლებიც მონაწილეობენ შესაბამისი მიმართულებით/სატრანზიტო დერეფნით ელექტროენერჯის ტრანზიტში;

წ) საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობა – ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) დამტკიცებული წლიური ბალანსით გათვალისწინებული ექსპორტის ჯამური მოცულობა ყოველი საანგარიშო პერიოდისთვის;

წ.ა) შემცირებული ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული „ბ“ პრიორიტეტულობის ჯგუფს მიკუთვნებული საექსპორტო ელექტროენერჯის მოცულობით;

წ.ბ) შემცირებული მეზობელ ქვეყანასთან სინქრონული პარალელური მუშაობის უზრუნველსაყოფად საჭირო საექსპორტო მოცულობით, რომელიც ყოველი თვისათვის დგინდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ მგვტ-ებში „ATC“-ს ან/და „CAA“-ს განაწილებამდე. საექსპორტოდ ნებადართულ მოცულობას არ წარმოადგენს ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული „ა“ და „ბ“ პრიორიტეტულობის ჯგუფს მიკუთვნებული საექსპორტო ელექტროენერჯია;

წ.გ) გაზრდილი ამ წესების 14¹² მუხლის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მშენებლობის პროცესში მყოფი განახლებადი ენერჯის წყაროზე მომუშავე ელექტროსადგურის (მათ შორის, ჰიდროელექტროსადგურის) მიერ, გამომუშავებული ელექტროენერჯის იმ მოცულობით, რომლის ექსპორტიც მოთხოვნილია ამ წესების 14¹⁵ მუხლის შესაბამისად, მაგრამ არაუმეტეს ახალი ელექტროსადგურის მშენებლობის თაობაზე საქართველოს მთავრობასა და შესაბამის პირს შორის გაფორმებულ შეთანხმებაში მოცემული პერიოდისა და მოცულობისა.

ჭ) შიდა შემზღუდავი რესურსი – სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობა – ტრანზიტის (რეექსპორტის) მიზნებში და საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობა – ექსპორტის) მიზნებში; შიდა შემზღუდავი რესურსის ნაწილით სარგებლობის უფლება მოიპოვება ამ წესებისა და სპეციალური აუქციონის წესების შესაბამისად;

ხ) შიდა შემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულება – გამოიყენება მხოლოდ შიდა შემზღუდავი რესურსით (საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობით ან/და სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობით) სარგებლობისთვის სპეციალური აუქციონის გამართვის შემთხვევებში და წარმოადგენს აუქციონში გამარჯვებულის მიერ გადასახდელ თანხას, რომელიც გამოითვლება შემდეგი პრინციპის შესაბამისად – შიდა შემზღუდავი რესურსით სარგებლობისთვის აუქციონის ფასი გამრავლებული დაკმაყოფილებული მგვტ. სთ-ის მოცულობაზე. (მგვტსთ.-ის

რაოდენობა წარმოადგენს დაკმაყოფილებული მგვტ-ის ნამრავლს საანგარიშო პერიოდში განაწილებულ საათების ჯამურ რაოდენობაზე) ;

ჯ) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადანაწილების უზრუნველყოფის დამატებითი საფასური – წარმოადგენს ელექტრონული აუქციონის შედეგად დადგენილ და აუქციონში გამარჯვებულის მიერ გადასახდელ დამატებით თანხას, რომელიც გამოითვლება შემდეგი პრინციპის შესაბამისად – „CAA“-ს მოპოვებისთვის ელექტრონული აუქციონის საბოლოო ფასი გამრავლებული დაკმაყოფილებული მგვტ. სთ-ის რაოდენობაზე („CAA“-ს მგვტსთ-ის რაოდენობა წარმოადგენს დაკმაყოფილებული მგვტ-ის ნამრავლს საანგარიშო პერიოდში განაწილებულ საათების ჯამურ რაოდენობაზე) ;

3) დამატებითი/სასისტემო მომსახურება – ელექტროენერგეტიკული სისტემის ცალკეული სუბიექტების თანამონაწილეობით ან/და მათი და გადამცემი ქსელის შესაძლებლობების მეშვეობით გასაწევი მომსახურების სხვადასხვა სახეობების კომპლექსი, რომელთა ერთიანი ორგანიზება, განხორციელება, კოორდინირება და კონტროლი ხდება გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ და მიზნად ისახავს საქართველოს ენერგოსისტემის საიმედოობის, მდგრადობისა და ენერგოდამოუკიდებლობის დონის ამაღლებას, ელექტროენერგიის ხარისხის გაუმჯობესებას და შენარჩუნებას, ენერგოსისტემის მუშაობის ეფექტურობის ზრდას და ოპტიმალური რეჟიმის მიღწევას, რეზერვების ფორმირებასა და გამოყენებას, განახლებადი ენერგიის წყაროების გადამცემ ქსელში ინტეგრირების შესაძლებლობის უზრუნველყოფას, ელექტროსადგურების ტექნიკური პოტენციალის ათვისების სტიმულირებას;

3¹) უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებელი – საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული პირი, რომელიც ახორციელებს ელექტროენერგიის მიწოდებას საყოფაცხოვრებო მომხმარებლებისა და მცირე საწარმოებისთვის, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორთან და საჯარო მომსახურების გამწევ ელექტროენერგიის მწარმოებელ საწარმოებთან (საჭიროების შემთხვევაში, ელექტროენერგიის სხვა მწარმოებლებთან) თანამშრომლობის გზით;

3²) საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერგიის მიმწოდებელი – საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული პირი, რომელიც ახორციელებს ელექტროენერგიის მიწოდებას საქართველოს მთავრობის 2020 წლის №246 დადგენილებით დამტკიცებული „ელექტროენერგიის ბაზრის მოდელის კონცეფციით“ განსაზღვრული კრიტერიუმების შესაბამისი საცალო მომხმარებლებისათვის, გარდა ამ მუხლის „3¹“ პუნქტით გათვალისწინებული საყოფაცხოვრებო მომხმარებლებისა და მცირე საწარმოებისა;

3³) თავისუფალი მიმწოდებელი – პირი, რომელიც ახორციელებს ელექტროენერგიის მიწოდებას საცალო მომხმარებლისთვის, გარდა ამ მუხლის „3¹“ და „3²“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, არარეგულირებული საბაზრო ფასით;

3⁴) ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებელი – პირი, რომელიც ახორციელებს ელექტროენერგიის მიწოდებას შეზღუდული ვადითა და რეგულირებული პირობებით, იმ საცალო მომხმარებლებისათვის, რომლებმაც გარკვეული გარემოებებიდან გამომდინარე, ვერ აირჩიეს ან დაკარგეს ელექტროენერგიის მიმწოდებელი;

3⁵) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი – ელექტროენერგიის გადამცემი სისტემის ოპერატორი;

- 3⁶) გადამცემის ლიცენზიატი – ელექტროენერგიის გადამცემი სისტემის ოპერატორი.
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628
  - საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 28 ივნისის ბრძანება №46 – სსმ III, №92, 29.06.2007წ., მუხ.990
  - საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 31 ოქტომბრის ბრძანება №88 – სსმ III, №153, 31.10.2007წ., მუხ.1707
  - საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644
  - საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479
  - საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრი 2013 წლის 1 მაისის ბრძანება №83 – ვებგვერდი, 02.05.2013წ.
  - საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2013 წლის 18 ოქტომბრის ბრძანება №148 – ვებგვერდი, 22.10.2013წ.
  - საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
  - საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 28 მარტის ბრძანება №36 – ვებგვერდი, 03.04.2014წ.
  - საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 27 მარტის ბრძანება №29 – ვებგვერდი, 27.03.2015წ.
  - საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 9 ივნისის ბრძანება №58 – ვებგვერდი, 09.06.2015წ.
  - საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 22 სექტემბრის ბრძანება №88 – ვებგვერდი, 23.09.2015წ.
  - საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2016 წლის 1 მარტის ბრძანება №9 – ვებგვერდი, 04.03.2016წ.
  - საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2016 წლის 18 აპრილის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 19.04.2016წ.
  - საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2016 წლის 30 ნოემბრის ბრძანება №91 – ვებგვერდი, 02.12.2016წ.
  - საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 – ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.
  - საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 23 ივლისის ბრძანება №1-1/336 – ვებგვერდი, 23.07.2021 წ.

თავი II
ელექტროენერგიით (სიმძლავრით) საბითუმო ვაჭრობის ორგანიზება

მუხლი 3. საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციისა და სარეგისტრაციო მონაცემებში ცვლილებების შეტანის წესი

1. საქართველოს ერთიან ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში ელექტროენერგითა და გარანტირებული სიმძლავრით ვაჭრობა ნებადართულია მხოლოდ იმ საწარმოებს შორის, რომლებიც „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და ამ წესების შესაბამისად რეგისტრირებულნი არიან კვალიფიციურ საწარმოდ. ელექტროენერგით საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეობის უფლება ასევე აქვს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს, ელექტროენერგის (სიმძლავრის) ტრანზიტის უზრუნველყოფისათვის დანაკარგებისა და გადამცემ ქსელში დანაკარგების დაფარვის მიზნით ელექტროენერგის შესყიდვის ნაწილში.

2. ელექტროენერგით საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეებს წარმოადგენენ შემდეგი პირები:

ა) სისტემის კომერციული ოპერატორი;

ბ) ამ წესების შესაბამისად, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრირებული შემდეგი კვალიფიციური საწარმოები:

ბ. ა) წარმოების ლიცენზიანტი;

ბ.ბ) (ამოღებულია - 21.06.21 №1-1/257);

ბ.გ) პირდაპირი მომხმარებელი – „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონითა და ამ წესებით განსაზღვრული პირი;

ბ.დ) ექსპორტიორი;

ბ.ე) იმპორტიორი;

ბ.ვ) მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგური;

ბ.ზ) ელექტროსადგურის მფლობელი პირი, ელექტროსადგურის ექსპლუატაციაში მიღების მიზნით საცდელი გაშვებისა ან/და კომპლექსური გასინჯვის პერიოდში, პირის იმავე ელექტროსადგურის ნაწილში წარმოების ლიცენზიატად ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურად – კვალიფიციურ საწარმოდ რეგისტრაციის თარიღამდე, მაგრამ არაუმეტეს 90 კალენდარული დღისა;

ბ.თ) ელექტროენერგის საბითუმო მიმწოდებელი;

ბ.ი) უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებელი;

ბ.კ) თავისუფალი მიმწოდებელი;

ბ.ლ) საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერგის მიმწოდებელი;

ბ.მ) ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებელი;

გ) ამ წესების შესაბამისად, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრირებული დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი:

გ.ა) ელექტროენერგის (სიმძლავრის) ტრანზიტის უზრუნველყოფისათვის დანაკარგების დაფარვის მიზნით ელექტროენერგის შესყიდვის ნაწილში;

გ.ბ) გადამცემ ქსელში დანაკარგების დაფარვის მიზნით ელექტროენერგის შესყიდვის ნაწილში;

დ) ამ წესების შესაბამისად, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრირებული განაწილების ლიცენზიატი, განაწილების ქსელში დანაკარგების დაფარვის მიზნით ელექტროენერგის შესყიდვის ნაწილში.

3. პირი (გარდა სისტემის კომერციული ოპერატორისა), რომელიც აკმაყოფილებს „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და ამ წესებით საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილისთვის დადგენილ მოთხოვნებს და სურს მონაწილეობა მიიღოს ელექტროენერგით საბითუმო ვაჭრობაში, რეგისტრაციისთვის მიმართავს სისტემის კომერციულ ოპერატორს. პირი საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ უნდა დარეგისტრირდეს თითოეული საქმიანობის მიხედვით ცალ – ცალკე.

4. საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციისათვის მაძიებელმა (შემდგმში – მაძიებელი) სისტემის კომერციულ ოპერატორს უნდა წარუდგინოს შემდეგი დოკუმენტაცია:

ა) განაცხადი საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციასთან დაკავშირებით, სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ დამტკიცებული ფორმით;

ბ) ამონაწერი სამეწარმეო რეესტრიდან;

გ) კომისიის მიერ გაცემული ლიცენზიის დამოწმებული ასლი (მხოლოდ ლიცენზიანტის შემთხვევაში);

დ) ელექტრულ ქსელთან მიერთების ტექნიკური დოკუმენტი, რომელიც გაცემულია იმ პირის მიერ, რომლის მფლობელობაში არსებულ ელექტრულ ქსელსაც მიერთებულია მაძიებლის მფლობელობაში არსებული ელექტრული ქსელი (მხოლოდ წარმოების, განაწილების ლიცენზიატების, მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის და პირდაპირი მომხმარებლის შემთხვევაში), გარდა საცალო მომხმარებლის ელექტროენერგის პირდაპირ მომხმარებლად რეგისტრაციისა და ამ მუხლის 7¹ პუნქტით

გათვალისწინებული შემთხვევისა;

ე) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციის მამიებლის კუთვნილი აღრიცხვის კვანძ(ებ) ის „ზედა დონის ესკაა სისტემაში“ ჩართვის დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმენტი. ამ მუხლის 7¹ პუნქტით გათვალისწინებულ ისეთ შემთხვევაში, როდესაც აღრიცხვის კვანძ(ებ) ის „ზედა დონის ესკაა სისტემაში“ ჩართვის დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმენტი გასხვისებულ ელექტროსადგურზე უკვე გაცემულია, მამიებელს უფლება აქვს, ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დოკუმენტის ნაცვლად, წარმოადგინოს მხოლოდ ინფორმაცია აღრიცხვის კვანძ(ებ) ის „ზედა დონის ესკაა სისტემაში“ ჩართვის დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმენტის რეკვიზიტების შესახებ;

ვ) ელექტროდანადგარებისა და მოწყობილობების ქსელთან მიერთების არსებული აღწერილობა, საბალანსო გაყოფის წერტილების, სააღრიცხვის კვანძებისა და პარამეტრების მითითებით, ასევე ქსელთან მიერთების ცალხაზოვანი სქემა. წარდგენილი დოკუმენტ(ებ)ი გაცემული უნდა იყოს იმ პირის მიერ, რომლის მფლობელობაში მყოფ ქსელთანაც მიერთებულია მამიებლის მფლობელობაში არსებული ქსელი (საცალო მომხმარებლის ელექტროენერჯის პირდაპირ მომხმარებლად რეგისტრაციის შემთხვევაში);

ზ) წერილი საცალო მომხმარებლის სტატუსის არსებობის შესახებ, გაცემული შესაბამისი მიმწოდებლის ან განაწილების ლიცენზიატის მიერ (საცალო მომხმარებლის ელექტროენერჯის პირდაპირ მომხმარებლად რეგისტრაციის შემთხვევაში);

[თ] ამ წესების 25-ე მუხლის მე-6 პუნქტის შესაბამისად წარმოდგენილი საბანკო გარანტია (მხოლოდ უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებლის, თავისუფალი მიმწოდებლის, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერჯის მიმწოდებლის და ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებლის შემთხვევაში);

ი) საპროგნოზო მოხმარების განსაზღვრისათვის გასული 1 თვის განმავლობაში მოხმარებული ელექტროენერჯის რაოდენობის დამადასტურებელი დოკუმენტი (მხოლოდ უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებლის, თავისუფალი მიმწოდებლის, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერჯის მიმწოდებლის და ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებლის შემთხვევაში). (ამოქმედდეს 2021 წლის 1 სექტემბრიდან)].

4¹. ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციისათვის, მამიებელმა ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს უნდა წარუდგინოს ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“, „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დოკუმენტაცია.

4². ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ.დ“, „ბ.ე“ და „ბ.თ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციისათვის, რეგისტრაციის მამიებელმა ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს უნდა წარუდგინოს ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დოკუმენტაცია.

4³. ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ.ი“, „ბ.კ“, „ბ.ლ“ და „ბ.მ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციისათვის, რეგისტრაციის მამიებელმა ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს უნდა წარუდგინოს ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“, „ბ“, „თ“ და „ი“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დოკუმენტაცია.

5. პირდაპირი მომხმარებელი საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრირდება იმ მიწოდების პუნქტების მიხედვით, საიდანაც მან უნდა განახორციელოს ელექტროენერჯის მიღება. პირდაპირ მომხმარებელს ეკრძალება აღნიშნული მიწოდების პუნქტებიდან ელექტროენერჯის შესყიდვა როგორც საცალო მომხმარებელს.

5¹. ელექტროენერჯის პირდაპირი მომხმარებლის შემთხვევაში, თუ მამიებელი წარმოადგენს „თავისუფალი ინდუსტრიული ზონების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად შექმნილ და თავისუფალ ინდუსტრიულ ზონაში რეგისტრირებულ საწარმოს, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს, გარდა ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“, „ბ“, „დ“, „ე“, „ვ“ და „ზ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი მოთხოვნებისა, ასევე უნდა წარუდგინოს თავისუფალ ინდუსტრიულ ზონაში რეგისტრაციის დამადასტურებელი დოკუმენტი, გაცემული შესაბამისი უფლებამოსილი ორგანოს მიერ.

6. (ამოღებულია – 04.03.14, N20).

7. მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის მფლობელის შემთხვევაში, გარდა ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“, „ბ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი მოთხოვნებისა, მამიებელმა სისტემის კომერციულ ოპერატორს ასევე უნდა წარუდგინოს უძრავ ნივთზე (ელექტროსადგურზე) მფლობელობის დამადასტურებელი დოკუმენტი (სისტემის კომერციული ოპერატორის მოთხოვნის შემთხვევაში, ასევე საკადასტრო მონაცემები) და საპროექტო სიმძლავრის დამადასტურებელი დოკუმენტი.

7¹. საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრირებული პირის მიერ მის მფლობელობაში არსებული ელექტროსადგურის ან პირდაპირი მომხმარებლის ელექტრომეურნეობის (მათ შორის, ელექტროსადგური/ელექტრომეურნეობის, შემადგენელი ელექტრული ქსელი, ელექტროენერგეტიკული

დანადგარები და მოწყობილობები საბალანსო გაყოფის წერტილ(ებ) ამდე) ახალ მფლობელზე გადაცემისას, იმ შემთხვევაში, თუ ასეთი გასხვისების შედეგად არ იცვლება გადაცემული ელექტროსადგურის/ელექტრომეურნეობის საბალანსო გაყოფის წერტილ(ებ)ი, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილე აღრიცხვის კვანძები (მათ შორის, გენერატორებსა და საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორებზე არსებული აღრიცხვის კვანძები) და ელექტროსადგურის/ელექტრომეურნეობის დადგმული/მოხმარებული სიმძლავრე, გასხვისებული ენერგეტიკული ობიექტების ახალი მფლობელის (მაძიებლის) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციისთვის, იგი (მაძიებელი) ვალდებულია ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“, „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრულ დოკუმენტებთან ერთად ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს დამატებით წარუდგინოს შესაბამისი მფლობელობის დამადასტურებელი დოკუმენტ(ებ) ი.

7². ამ წესების 7¹ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ შესაბამისი ობიექტის ახალი მფლობელის (მაძიებლის) რეგისტრაციის მომენტიდან ახალ მფლობელზე (მაძიებელზე) გადადის ამ ელექტროსადგურის/ელექტრომეურნეობის მიერთების არსებული და მოქმედი ტექნიკური პირობით, მიერთებაზე არსებული ტექნიკური პროექტით, მიერთებაზე არსებული სათანადო ხელშეკრულებით, აგრეთვე აღრიცხვისა და „ზედა დონის ესკაა სისტემაში“ დაკავშირების ნაწილში არსებული შეთანხმებებით გათვალისწინებული უფლება-ვალდებულებები. შესაბამისი ობიექტის ახალ მფლობელთან (მაძიებელთან) რომელიმე მითითებულ სფეროში ახალი შეთანხმების გაფორმების ან მიერთების ტექნიკური პირობის მოდიფიცირების შემთხვევაში შესაბამის ნაწილში გამოიყენება ახალი შეთანხმება/მოდიფიცირებული ტექნიკური პირობა.

7³. წინამდებარე მუხლის 7¹ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი 3 სამუშაო დღის ვადაში იხილავს წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შესაბამისობას ამ წესების მოთხოვნებთან. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ წესების მოთხოვნებთან შეუსაბამობის შემთხვევაში, დოკუმენტაციის წარმოდგენიდან არაუგვიანეს 3 სამუშაო დღისა, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი წერილობითი ფორმით აცნობებს უარს მაძიებელს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანაზე, შესაბამისი მიზეზის მითითებით. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ მუხლით დადგენილ მოთხოვნებთან შესაბამისობის შემთხვევაში, მაძიებლის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაცია ხორციელდება ელექტროსადგურზე/პირდაპირი მომხმარებლის ელექტრომეურნეობაზე შესაბამისი უფლების ახალი მფლობელის სახელზე შესაბამის ორგანოში რეგისტრაციის დღიდან, ხოლო ლიცენზიატის შემთხვევაში – მაძიებლის სახელზე ლიცენზიის გაცემის თაობაზე კომისიის გადაწყვეტილების ამოქმედების დღიდან.

8. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი 5 სამუშაო დღის ვადაში ამოწმებს წარმოდგენილი დოკუმენტაციისა და ფაქტობრივი მდგომარეობის შესაბამისობას ამ წესების მოთხოვნებთან. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ წესების მოთხოვნებთან შეუსაბამობის შემთხვევაში, დოკუმენტაციის წარმოდგენიდან არაუგვიანეს 5 სამუშაო დღისა, წერილობითი ფორმით აცნობებს უარს მაძიებელს (გარდა საბითუმო ვაჭრობაში იმპორტიორად, ექსპორტიორად და ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებლად რეგისტრაციის მაძიებლისა) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანაზე შესაბამისი მიზეზის მითითებით.

8¹. იმპორტიორად, ექსპორტიორად, ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებლად, უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებლად, თავისუფალ მიმწოდებლად, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერჯის მიმწოდებლად და ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებლად რეგისტრაციის მაძიებლის შემთხვევაში ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი 3 სამუშაო დღის ვადაში ამოწმებს წარმოდგენილი დოკუმენტაციისა და ფაქტობრივი მდგომარეობის შესაბამისობას ამ წესების მოთხოვნებთან. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ წესების მოთხოვნებთან შეუსაბამობის შემთხვევაში, დოკუმენტაციის წარმოდგენიდან არაუგვიანეს 3 სამუშაო დღისა, წერილობითი ფორმით აცნობებს უარს მაძიებელს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანაზე შესაბამისი მიზეზის მითითებით. იმ შემთხვევაში, თუ წარმოდგენილი დოკუმენტაცია შეესაბამება ფაქტობრივ მდგომარეობას ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს მაძიებელი შეჰყავს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში განაცხადის შემოტანიდან არაუგვიანეს 5 სამუშაო დღისა.

8². ამ მუხლის 4¹ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი 3 სამუშაო დღის ვადაში იხილავს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შესაბამისობას ამ წესების მე-3 მუხლით დადგენილ მოთხოვნებთან. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ წესების მე-3 მუხლით დადგენილ მოთხოვნებთან შეუსაბამობის შემთხვევაში, დოკუმენტაციის წარმოდგენიდან არაუგვიანეს 3 სამუშაო დღისა ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი წერილობითი ფორმით აცნობებს უარს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანაზე, შესაბამისი მიზეზის მითითებით. იმ შემთხვევაში, თუ წარმოდგენილი დოკუმენტაცია შეესაბამება ამ წესების მე-3 მუხლით დადგენილ მოთხოვნებს,

დოკუმენტაციის წარდგენიდან არაუგვიანეს 5 სამუშაო დღის ვადაში, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი შეჰყავს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში 2018 წლის 1 მაისიდან.

8³. ამ მუხლის 4¹ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი 3 სამუშაო დღის ვადაში იხილავს განაწილების ლიცენზიატის მიერ წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შესაბამისობას ამ წესების მე-3 მუხლით დადგენილ მოთხოვნებთან. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ წესების მე-3 მუხლით დადგენილ მოთხოვნებთან შეუსაბამობის შემთხვევაში, დოკუმენტაციის წარმოდგენიდან არაუგვიანეს 3 სამუშაო დღისა ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი წერილობითი ფორმით აცნობებს უარს განაწილების ლიცენზიატს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანაზე, შესაბამისი მიზეზის მითითებით. იმ შემთხვევაში, თუ წარმოდგენილი დოკუმენტაცია შეესაბამება ამ წესების მე-3 მუხლით დადგენილ მოთხოვნებს, დოკუმენტაციის წარდგენიდან არაუგვიანეს 5 სამუშაო დღის ვადაში, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს განაწილების ლიცენზიატი შეჰყავს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში 2021 წლის 1 ივლისიდან.

9. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ წესების მოთხოვნებთან შესაბამისობის შემთხვევაში, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, მაძიებელი და პირი, რომლის მფლობელობაში არსებულ ელექტრულ ქსელსაც უერთდება მაძიებელი, მომდევნო 5 სამუშაო დღის განმავლობაში ამოწმებენ საბითუმო ვაჭრობაში გამოსაყენებელ აღრიცხვის კვანძებს, მათ შორის, გენერატორებსა და საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორებზე არსებული აღრიცხვის კვანძებს და ადგენენ საბითუმო ვაჭრობაში გამოსაყენებელი აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტს (შემდგომში – აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტი), რომლის ფორმასაც ერთობლივად ამტკიცებს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი. ამ პუნქტის მოთხოვნა არ ვრცელდება:

ა) იმპორტიორის, ექსპორტიორის, ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებლის, გადაცემის ლიცენზიატის, უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებლის, თავისუფალი მიმწოდებლის, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერჯის მიმწოდებლის და ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებლის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციაზე;

ბ) ამ მუხლის 7¹ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში მაძიებელის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციაზე, იმ პირობით, რომ არსებობს აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტი და მათი „ზედა დონის ესკაა სისტემაში“ ჩართვის დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმენტ(ებ)ი.

10. იმ შემთხვევაში, თუ აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტით დადასტურდა ელექტროენერჯის აღრიცხვის კვანძის გამართულობა, სისტემის კომერციულ ოპერატორს მაძიებელი შეჰყავს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში, აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტის შედგენიდან არა უგვიანეს 5 სამუშაო დღისა.

11. იმ შემთხვევაში, თუ აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტით არ დადასტურდა ელექტროენერჯის აღრიცხვის კვანძის გამართულობა, სისტემის კომერციული ოპერატორი წერილობითი ფორმით აცნობებს უარს მაძიებელს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანაზე შესაბამისი მიზეზის მითითებით, აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტის შედგენიდან არა უგვიანეს 5 სამუშაო დღისა.

12. სისტემის კომერციული ოპერატორი უფლებამოსილია, ამ მუხლში მითითებული მონაცემების დაზუსტების მიზნით, მაძიებელს მოსთხოვოს დამატებითი დოკუმენტაციის წარმოდგენა.

13. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი ვალდებულია პირის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში ჩანაწერის შეტანიდან 24 საათის განმავლობაში აცნობოს ამის შესახებ შესაბამის კვალიფიციურ საწარმოს, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს, იმ კვალიფიციურ საწარმოს ან გადაცემის ლიცენზიანტს, რომლის მფლობელობაში არსებულ ელექტრულ ქსელზეც არის მიერთებული საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანილი პირის მფლობელობაში არსებული ელექტრული ქსელი. თუ რეესტრში შეყვანილი პირი წარმოადგენს „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის 23-ე მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მწარმოებელს, ცნობაში ეს საგანგებოდ უნდა აღინიშნოს.

14. ამ მუხლში გათვალისწინებული მონაცემების ცვლილებების შემთხვევაში, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილე ვალდებულია ცვლილებებიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში წარუდგინოს სისტემის კომერციულ ოპერატორს სარეგისტრაციო მონაცემებში ცვლილებების განაცხადი, თანდართულ დოკუმენტაციასთან ერთად.

15. პასუხისმგებლობა წარმოდგენილი განაცხადის, ცვლილებების განაცხადისა და შესაბამისი დოკუმენტაციის სისწორეზე, აგრეთვე სისტემის კომერციული ოპერატორისათვის დადგენილ ვადაში წარდგენაზე, ეკისრება შესაბამის კვალიფიციურ საწარმოს.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628
საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 31 ოქტომბრის ბრძანება №88 – სსმ III, №153, 31.10.2007წ., მუხ.1707

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2013 წლის 18 ოქტომბრის ბრძანება №148 – ვებგვერდი, 22.10.2013წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 17 მარტის ბრძანება №25 – ვებგვერდი, 21.03.2014წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 28 მარტის ბრძანება №36 – ვებგვერდი, 03.04.2014წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 24 აგვისტოს ბრძანება №82 – ვებგვერდი, 25.08.2015წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2016 წლის 18 აპრილის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 19.04.2016წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2017 წლის 8 თებერვლის ბრძანება №8 – ვებგვერდი, 09.02.2017წ.
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2018 წლის 4 მაისის ბრძანება №1-1/230 – ვებგვერდი, 07.05.2018 წ.
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2018 წლის 27 ივნისის ბრძანება №1-1/326 – ვებგვერდი, 31.05.2018 წ.
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2019 წლის 3 აპრილის ბრძანება №1-1/160 – ვებგვერდი,, 04.04.2019 წ.
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 – ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

მუხლი 3¹. ამოღებულია

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 24 აგვისტოს ბრძანება №82 – ვებგვერდი, 25.08.2015წ.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2018 წლის 27 ივნისის ბრძანება №1-1/326 – ვებგვერდი, 31.05.2018 წ.

მუხლი 3². პირდაპირი მომხმარებელი

1. ელექტროენერჯის პირდაპირი მომხმარებელი არის მომხმარებელი, რომელიც აკმაყოფილებს საქართველოს მთავრობის დადგენილებით ელექტროენერჯის პირდაპირი მომხმარებლისათვის განსაზღვრულ სავალდებულო კრიტერიუმებს, ასევე ამ წესებით დადგენილ მოთხოვნებს.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული მომხმარებლის გარდა, ნებისმიერი სხვა მომხმარებელი, რომელიც აკმაყოფილებს ამ წესებით დადგენილ მოთხოვნებს და ნებაყოფლობით არის რეგისტრირებული საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ, როგორც პირდაპირი მომხმარებელი.

3. ამ წესების საფუძველზე რეგისტრირებული პირდაპირი მომხმარებლის საკუთრებაში/მფლობელობაში არსებულ ობიექტ(ებ)ზე ან მის ნაწილ(ებ)ზე საკუთრების/მფლობელობის უფლების ცვლილების შედეგად წარმოქმნილი ახალი მომხმარებელი წარმოადგენს პირდაპირ მომხმარებელს, რომელიც ვალდებულია დარეგისტრირდეს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ ამ წესების შესაბამისად.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2018 წლის 27 ივნისის ბრძანება №1-1/326 – ვებგვერდი, 31.05.2018 წ.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2019 წლის 3 აპრილის ბრძანება №1-1/160 – ვებგვერდი,, 04.04.2019 წ.

მუხლი 4. საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციის გაუქმება

1. საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაცია შესაძლებელია გაუქმდეს ერთ-ერთი შემდეგი გარემოების დადგომისას:

ა) კომისიის მიერ ლიცენზიის გაუქმება – კომისიის გადაწყვეტილების ამოქმედების დღიდან;

ბ) სათანადო ორგანოს გადაწყვეტილება საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის ლიკვიდაციის შესახებ ან სასამართლოს განჩინება გაკოტრების საქმის წარმოების დასრულების შესახებ – შესაბამისი ორგანოს გადაწყვეტილების (განჩინების) ძალაში შესვლის დღიდან;

გ) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის მიერ ამ წესების მოთხოვნათა არაერთგზის დარღვევა, რამაც გამოიწვია მისთვის ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტა კალენდარული წლის განმავლობაში ორჯერ – იმ საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან, როდესაც დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის შეტყობინება წარედგინა სისტემის კომერციულ ოპერატორს;

დ) სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების საფასურის ზედიზედ სამი თვის განმავლობაში გადაუხდელობა – სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ განსაზღვრული საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან;

ე) (ძალადაკარგულია – 13.11.2014, N119);

ვ) (ამოღებულია – 27.06.2018, №1-1/326);

ზ) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის განცხადება საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის რეგისტრაციის გაუქმების შესახებ – იმ საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან, როდესაც განცხადება წარედგინა სისტემის კომერციულ ოპერატორს;

თ) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის ელექტროენერჯის აღრიცხვის სისტემა არ შეესაბამება დადგენილ მოთხოვნებს ან/და არ არსებობს ზედა დონის ესკაა სისტემასთან დაკავშირების დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმენტი – ასეთ შემთხვევებში საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის რეგისტრაცია უქმდება მხოლოდ შესაბამისი (შეუსაბამო ან დაუკავშირებელი) აღრიცხვის კვანძის (კვანძების) ნაწილში;

ი) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის მიერ მის მფლობელობაში არსებულ ელექტროსადგურზე/პირდაპირი მომხმარებლის ელექტრომეურნეობაზე უფლების ახალ მფლობელზე გადაცემა – მითითებულ ენერგეტიკულ ობიექტზე უფლების ახალი მფლობელის სახელზე შესაბამის ორგანოში რეგისტრაციის დღიდან, ხოლო ლიცენზიატის შემთხვევაში – კომისიის მიერ ლიცენზიის

გაუქმების თაობაზე გადაწყვეტილების ამოქმედების დღიდან;

კ) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილე აღარ აკმაყოფილებს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციისათვის ამ წესებით დადგენილ მოთხოვნებს – ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ განსაზღვრული თარიღიდან;

[ლ) საბანკო გარანტიის წარმოდგენლობის შემთხვევაში – ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ განსაზღვრული თარიღიდან. (ამოქმედდეს 2021 წლის 1 სექტემბრიდან)].

2. ლიცენზიანტისათვის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციის გაუქმების საფუძველს არ შეიძლება წარმოადგენდეს ამ მუხლის პირველი პუნქტის „გ“, „დ“ და „ზ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული გარემოებები. ასეთ შემთხვევაში, სისტემის კომერციული ოპერატორი ვალდებულია მიმართოს კომისიას შესაბამისი რეაგირებისათვის.

2¹. ელექტროენერგის საბითუმო მიმწოდებელს რეგისტრაცია შესაძლებელია გაუქმდეს ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“, „დ“, „ზ“ და „კ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრული შემთხვევებში.

2². უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებელს, თავისუფალ მიმწოდებელს, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერგის მიმწოდებელსა და ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებელს რეგისტრაცია შესაძლებელია გაუქმდეს ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“, „დ“, „ზ“, „კ“ და „ლ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრული შემთხვევებში.

3. სისტემის კომერციული ოპერატორი ვალდებულია პირის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში რეგისტრაციის გაუქმების ჩანაწერის გაკეთებიდან არა უგვიანეს მომდევნო სამუშაო დღისა აცნობოს ამის შესახებ პირს, რომელსაც გაუუქმდა საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის რეგისტრაცია (გარდა ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა) და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს, ასევე იმ კვალიფიციურ საწარმოს ან გადაცემის ლიცენზიანტს, რომლის მფლობელობაში არსებულ ელექტრულ ქსელზეც არის მიერთებული პირი, რომელსაც გაუუქმდა საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაცია.

4. ამ წესების საფუძველზე პირდაპირი მომხმარებლის სტატუსით რეგისტრაციას აქვს შეუქცევი ხასიათი. შესაბამისად, პირდაპირ მომხმარებლად რეგისტრირებულ პირს უფლება არ აქვს მოითხოვოს საცალო მომხმარებლად რეგისტრაცია. ამასთანავე, პირდაპირ მომხმარებელს უფლება არ აქვს მოითხოვოს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციის გაუქმება ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ზ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე.

5. კვალიფიციური საწარმოსათვის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეობის რეგისტრაციის გაუქმება არ ათავისუფლებს მას რეგისტრაციის შეწყვეტამდე წარმოქმნილი ფინანსური ვალდებულებების შესრულებისაგან.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 31 ოქტომბრის ბრძანება №88 – სსმ III, №153, 31.10.2007წ., მუხ.1707
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 28 მარტის ბრძანება №36 – ვებგვერდი, 03.04.2014წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 13 ნოემბრის ბრძანება №119 – ვებგვერდი, 14.11.2014წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 24 აგვისტოს ბრძანება №82 – ვებგვერდი, 25.08.2015წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2017 წლის 8 თებერვლის ბრძანება №8 – ვებგვერდი, 09.02.2017წ.
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2018 წლის 27 ივნისის ბრძანება №1-1/326 - ვებგვერდი, 31.05.2018 წ.
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2019 წლის 3 აპრილის ბრძანება №1-1/160 - ვებგვერდი, 04.04.2019 წ.
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 - ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

მუხლი 4¹. ელექტროსადგურის მფლობელი პირის, ექსპლუატაციაში მიღების მიზნით ელექტროსადგურის საცდელი გაშვების ან/და კომპლექსური გასინჯვის პერიოდში, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციისა და რეგისტრაციის გაუქმების სპეციალური წესი

1. ექსპლუატაციაში მიღების მიზნით ელექტროსადგურის საცდელი გაშვების ან/და კომპლექსური გასინჯვის დროს, ელექტროსადგურის მფლობელმა პირმა (შემდგომში „მაძიებელი“) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციისათვის ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს უნდა წარუდგინოს შემდეგი დოკუმენტაცია:

- ა) განაცხადი საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციასთან დაკავშირებით, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ დამტკიცებული ფორმით;
- ბ) ამონაწერი სამეწარმეო რეესტრიდან;
- გ) ელექტრულ ქსელთან მიერთების ტექნიკური დოკუმენტი, რომელიც გაცემულია იმ პირის მიერ, რომლის მფლობელობაში არსებულ ელექტრულ ქსელსაც უერთდება მაძიებლის მფლობელობაში არსებული ელექტრული ქსელი;
- დ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის წერილობითი თანხმობა ელექტროსადგურის საცდელი გაშვების ან/და კომპლექსური გასინჯვის შესახებ;
- ე) იმ მიღება/მიწოდების პუნქტებში არსებული, საბითუმო ვაჭრობაში გამოსაყენებელი აღრიცხვის

კვანძების „ზედა დონის ესკაა სისტემაში“ ჩართვის დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმენტი, საიდანაც მაძიებელმა უნდა განახორციელოს ელექტროენერჯის მიწოდება/მიღება;

ვ) უძრავ ნივთზე (ელექტროსადგურზე) მფლობელობის დამადასტურებელი დოკუმენტი, საკადასტრო მონაცემები და საპროექტო სიმძლავრის დამადასტურებელი დოკუმენტი (მხოლოდ ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მხრიდან მოთხოვნის შემთხვევაში) .

2. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი 3 სამუშაო დღის ვადაში ამოწმებს წარმოდგენილი დოკუმენტაციისა და ფაქტობრივი მდგომარეობის შესაბამისობას ამ წესების მოთხოვნებთან. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ წესების მოთხოვნებთან შეუსაბამობის შემთხვევაში, დოკუმენტაციის წარმოდგენიდან არაუგვიანეს 3 სამუშაო დღისა, წერილობითი ფორმით აცნობებს უარს მაძიებელს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანაზე, შესაბამისი მიზეზის მითითებით.

3. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ წესების მოთხოვნებთან შესაბამისობის შემთხვევაში, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, მაძიებელი და პირი, რომლის მფლობელობაში არსებულ ელექტრულ ქსელსაც უერთდება მაძიებელი, მომდევნო 5 სამუშაო დღის განმავლობაში ამოწმებენ იმ მიღება/მიწოდების პუნქტებში არსებულ საბითუმო ვაჭრობაში გამოსაყენებელ აღრიცხვის კვანძებს, საიდანაც მაძიებელმა უნდა განახორციელოს ელექტროენერჯის მიწოდება/მიღება და ადგენენ საბითუმო ვაჭრობაში გამოსაყენებელი აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტს, ამ წესების მე-3 მუხლის მე-9 პუნქტით დამტკიცებული ფორმით.

4. იმ შემთხვევაში, თუ აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტით დასტურდება მიღება/მიწოდების პუნქტებში არსებული საანგარიშსწორებო მრიცხველების გამართულობა, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს მაძიებელი შეჰყავს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში, აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტის შედგენიდან არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა.

5. იმ შემთხვევაში, თუ აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტით არ დასტურდება მიღება/მიწოდების პუნქტებში არსებული საანგარიშსწორებო მრიცხველების გამართულობა, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი წერილობითი ფორმით აცნობებს უარს მაძიებელს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანაზე შესაბამისი მიზეზის მითითებით, აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტის შედგენიდან არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა.

6. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი ვალდებულია, პირის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში ჩანაწერის შეტანიდან 24 საათის განმავლობაში აცნობოს ამის შესახებ შესაბამის კვალიფიციურ საწარმოს, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, იმ კვალიფიციურ საწარმოს ან გადაცემის ლიცენზიატს, რომლის მფლობელობაში არსებულ ელექტრულ ქსელზეც არის მიერთებული საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანილი პირის მფლობელობაში არსებული ელექტრული ქსელი.

7. პასუხისმგებლობა წარმოდგენილი განაცხადის და შესაბამისი დოკუმენტაციის სისწორეზე ეკისრება მაძიებელს.

8. ამ მუხლის შესაბამისად საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრირებულ პირს რეგისტრაცია გაუქმდება რეგისტრაციიდან 90 კალენდარული დღის გასვლის ან პირის იმავე ელექტროსადგურის ნაწილში წარმოების ლიცენზიატად ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურად – კვალიფიციურ საწარმოდ რეგისტრაციის შემთხვევაში, ამ გარემოებებიდან რომელიმეს დადგომის დღიდან.

9. თუ რეგისტრაციის გაუქმების საფუძველს წარმოადგენს ამ მუხლის მე-8 პუნქტით გათვალისწინებული 90 კალენდარული დღის გასვლა, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი ვალდებულია, პირის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში რეგისტრაციის გაუქმების ჩანაწერის გაკეთებიდან არაუგვიანეს მომდევნო სამუშაო დღისა აცნობოს ამის შესახებ პირს, რომელსაც გაუუქმდა საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის რეგისტრაცია და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, ასევე იმ კვალიფიციურ საწარმოს ან გადაცემის ლიცენზიატს, რომლის მფლობელობაში არსებულ ელექტრულ ქსელზეც არის მიერთებული პირი, რომელსაც გაუუქმდა საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაცია.

10. იმ შემთხვევაში, თუ ამ მუხლის შესაბამისად საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრირებული პირი, მისგან დამოუკიდებელი ობიექტური მიზეზ(ებ)ის გამო, ამ მუხლის შესაბამისად დადგენილი წესით რეგისტრაციიდან 90 კალენდარული დღის ვადაში ვერ დაასრულებს ელექტროსადგურის საცდელ გაშვებას ან/და კომპლექსურ გასინჯვას, აღნიშნულ პირს შეუძლია, მხოლოდ ერთხელ, გამოიყენოს ამ მუხლის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრული ერთ-ერთი უფლება:

ა) მოითხოვოს რეგისტრაციის პერიოდის გაგრძელება, რის თაობაზეც დასაბუთებული წერილით მიმართავს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს, ამ მუხლის მე-8 პუნქტით გათვალისწინებული 90 კალენდარული დღის გასვლამდე არანაკლებ 1 სამუშაო დღით ადრე;

ბ) ამ მუხლის მე-8 პუნქტით გათვალისწინებული 90 კალენდარული დღის გასვლის საფუძველზე რეგისტრაციის გაუქმების შემდეგ, ნებისმიერ დროს წარუდგინოს განაცხადი ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციისათვის ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი წესით.

11. იმ შემთხვევაში, თუ ამ მუხლის შესაბამისად საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრირებული პირი, გამოიყენებს:

ა) ამ მუხლის მე-10 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ უფლებას, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი ელექტროსადგურის საცდელი გაშვების ან/და კომპლექსურ გასინჯვისთვის დადგენილ სარეგისტრაციო პერიოდს გააგრძელებს არაუმეტეს 30 კალენდარული დღის ოდენობით.

ბ) ამ მუხლის მე-10 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ უფლებას, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი 3 სამუშაო დღის ვადაში ამოწმებს წარმოდგენილი დოკუმენტაციისა და ფაქტობრივი მდგომარეობის შესაბამისობას ამ წესების მოთხოვნებთან. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ წესების მოთხოვნებთან შეუსაბამობის შემთხვევაში, დოკუმენტაციის წარმოდგენიდან არაუგვიანეს 3 სამუშაო დღისა, წერილობითი ფორმით აცნობებს უარს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციის თაობაზე, ხოლო შესაბამისობის შემთხვევაში განახორციელებს პირის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციას არაუმეტეს 60 კალენდარული დღის ოდენობით;

12. ამ მუხლის მე-11 პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტების შესაბამისად საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრირებულ პირს რეგისტრაცია გაუუქმდება ამ ქვეპუნქტებით განსაზღვრული ვადის გასვლის ან პირის იმავე ელექტროსადგურის ნაწილში წარმოების ლიცენზიატად ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურად – კვალიფიციურ საწარმოდ რეგისტრაციის შემთხვევაში, ამ გარემოებებიდან რომელიმეს დადგომის დღიდან.

13. ამ მუხლის მე-12 პუნქტის საფუძველზე რეგისტრაციის გაუქმების შემდეგ, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი ვალდებულია, პირის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში რეგისტრაციის გაუქმების ჩანაწერის გაკეთებიდან არაუგვიანეს მომდევნო სამუშაო დღისა აცნობოს ამის შესახებ პირს, რომელსაც გაუუქმდა საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის რეგისტრაცია და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, ასევე იმ კვალიფიციურ საწარმოს ან გადაცემის ლიცენზიატს, რომლის მფლობელობაში არსებულ ელექტრულ ქსელზეც არის მიერთებული პირი, რომელსაც გაუუქმდა საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაცია.

14. საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრირებული პირი უფლებამოსილია, ამ მუხლის მე-10 პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრული უფლებებიდან ერთ-ერთად ისარგებლოს მხოლოდ ერთ-ერთი უფლებით.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2016 წლის 18 აპრილის ბრძანება №20- ვებგვერდი, 19.04.2016წ.
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 13 იანვრის ბრძანება №1-1/4 - ვებგვერდი, 15.01.2021 წ.

მუხლი 4². საცალო მომხმარებლის ელექტროენერჯის პირდაპირ მომხმარებლად სავალდებულო რეგისტრაციის წესი

1. საცალო მომხმარებელი, რომელიც აკმაყოფილებს საქართველოს მთავრობის დადგენილებით ელექტროენერჯის პირდაპირი მომხმარებლისათვის განსაზღვრულ სავალდებულო კრიტერიუმებს, ამავე დადგენილებით განსაზღვრული თარიღიდან უნდა დარეგისტრირდეს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ, როგორც პირდაპირი მომხმარებელი.

2. განაწილების ლიცენზიატი ვალდებულია, ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრულ თარიღამდე არანაკლებ 30 კალენდარული დღით ადრე ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს წარუდგინოს ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული საცალო მომხმარებლების ჩამონათვალი, რომელსაც თან უნდა ერთვოდეს აღნიშნული მომხმარებლების ქსელთან მიერთების წერტილების სია.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული საცალო მომხმარებელი, ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული თარიღიდან აღარ წარმოადგენს საცალო მომხმარებელს.

4. განაწილების ლიცენზიატი ვალდებულია, ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებულ თარიღამდე არანაკლებ 30 კალენდარული დღით ადრე წერილობით აცნობოს ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრულ საცალო მომხმარებელს ამ მუხლის მე-3 პუნქტში მითითებული თარიღიდან საცალო მომხმარებლის სტატუსის გაუქმების შესახებ.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული წერილობითი შეტყობინების მიღების შემდეგ, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ, როგორც პირდაპირი მომხმარებელი, რეგისტრაციის მაძიებელმა, ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებულ თარიღამდე არანაკლებ 15 (თხუთმეტი) სამუშაო დღით ადრე, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს უნდა წარუდგინოს ამ წესების მე-3 მუხლით გათვალისწინებული დოკუმენტაცია. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი მაძიებლის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციას ახორციელებს ამ წესების მე-3 მუხლით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

6. თუ ამ წესების მე-3 მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული აღრიცხვის კვანძების შემოწმების

აქტით დადასტურდა ელექტროენერჯის აღრიცხვის კვანძის გამართულობა, მაძიებლის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანა ხორციელდება ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული თარიღიდან.

7. თუ ამ წესების მე-3 მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტით არ დადასტურდა ელექტროენერჯის აღრიცხვის კვანძის გამართულობა, მაძიებლის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანა ხორციელდება ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული თარიღიდან, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტით დადგენილი ხარვეზის გამოსასწორებლად კომისიის მიერ მიღებული სამართლებრივი აქტის საფუძველზე განსაზღვრული არის ხარვეზის გამოსწორების ვადა.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2018 წლის 27 ივნისის ბრძანება №1-1/326 - ვებგვერდი, 31.05.2018 წ.
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2019 წლის 3 აპრილის ბრძანება №1-1/160 - ვებგვერდი, 04.04.2019 წ.
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 - ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

მუხლი 5. საბითუმო ვაჭრობის ტექნიკური სტანდარტების ზოგადი პრინციპები

1. კვალიფიციური საწარმო, გადაცემისა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია:

- ა) ელექტროენერგეტიკული სისტემის საიმედო ფუნქციონირების უზრუნველსაყოფად დაამონტაჟოს, ააწყოს, გაარემონტოს, მზადყოფნაში იქონიოს და ექსპლუატაცია გაუწიოს მის ხელთ არსებულ საშუალებებს;
- ბ) ოპტიმალურ ვადებში მოიყვანოს ძირითადი საშუალებანი საიმედო საექსპლუატაციო მდგომარეობაში;
- გ) სისტემის კომერციულ ოპერატორს მიაწოდოს ინფორმაცია მისი ფუნქციების სრულყოფილად განხორციელების მიზნით.

2. კვალიფიციური საწარმო და გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია დაუქვემდებაროს მის ხელთ არსებული საშუალებები დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს. ამ პირობის დაცვით კვალიფიციური საწარმო დამოუკიდებლად განსაზღვრავს ამა თუ იმ საშუალების დატვირთვის მიზანშეწონილობას და ხარისხს; კვალიფიციურ საწარმოს შეუძლია გამოიყვანოს თავისი საშუალებანი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის დაქვემდებარებიდან, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს ნებადართულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ.

3. კვალიფიციური საწარმოები (ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორისა და ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებლის გარდა) ვალდებული არიან ყოველდღიურად მიაწოდონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ინფორმაცია, მიწოდების და მიღების პუნქტებში არსებულ მრიცხველებზე ფაქტობრივად დაფიქსირებული მონაცემების შესახებ.

4. კვალიფიციური საწარმოები (ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის, უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებლის, თავისუფალი მიმწოდებლის, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერჯის მიმწოდებლის, ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებლისა და ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებლის გარდა) ვალდებულნი არიან მიწოდება-მიღების ყველა პუნქტში, აგრეთვე ელექტროენერჯის მწარმოებლების გენერატორებსა და საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორებზე გამოყენებულ მინაერთებზე არსებული მრიცხველები ჩართონ/დაუკავშირონ ზედა დონის ესკაა სისტემაში/სისტემას და უზრუნველყონ ამ მრიცხველებზე დაფიქსირებული ინფორმაციის ელექტროენერჯის გადამცემი სისტემის ოპერატორისთვის გადაცემა, სულ მცირე ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული პერიოდულობით.

5. კვალიფიციური საწარმოები (ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის, უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებლის, თავისუფალი მიმწოდებლის, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერჯის მიმწოდებლის, ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებლისა და ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებლის გარდა) უფლებამოსილნი არიან მხოლოდ გადაუდებელი აუცილებლობისას, ელექტროენერჯის გადამცემი სისტემის ოპერატორთან წინასწარი წერილობითი შეთანხმების შემთხვევაში, დროებით (არაუმეტეს 24 სთ-სა კონკრეტულ საანგარიშო პერიოდში) შეაჩერონ მიწოდება-მიღების პუნქტ(ებ)ში, აგრეთვე ელექტროენერჯის მწარმოებლების გენერატორებსა და საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორებზე გამოყენებულ მინაერთებზე არსებული მრიცხველების დაკავშირებულობა/ჩართულობა ზედა დონის ესკაა სისტემასთან.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 31 ოქტომბრის ბრძანება №88 – სსმ III, №153, 31.10.2007წ., მუხ.1707
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 28 მარტის ბრძანება №36 – ვებგვერდი, 03.04.2014წ.
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2019 წლის 3 აპრილის ბრძანება №1-1/160 - ვებგვერდი, 04.04.2019 წ.
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 - ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

მუხლი 6. ამოღებულია

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

მუხლი 7. ამოღებულია

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 31 ოქტომბრის ბრძანება №88 – სსმ III, №153, 31.10.2007წ., მუხ.1707

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644

საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს პირველი კოლეგიის 2008 წლის 19 დეკემბრის გადაწყვეტილება №1/2/411 – სსმ IV, №62, 23.12.2008 წ., გვ.1

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

თავი III

პირდაპირი ხელშეკრულებები

მუხლი 8. პირდაპირი ხელშეკრულების მხარეები

1. ელექტროენერჯის ნასყიდობის შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულების გაფორმება შესაძლებელია კვალიფიციურ საწარმოებს შორის, აგრეთვე კვალიფიციურ საწარმოებსა და გადაცემის ან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტებს შორის, რომელთაც „ელექტროენერჯისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და ამ წესების შესაბამისად მინიჭებული აქვთ უფლება, მონაწილეობა მიიღონ ელექტროენერჯით საბითუმო ვაჭრობაში.

2. თუ, ერთი მხრივ, წარმოების ლიცენზიატი, იმპორტიორი, ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებელი ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგური და, მეორე მხრივ, პირდაპირი მომხმარებელი, ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებელი ან ექსპორტიორი ერთი და იგივე პირია, ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) პირდაპირ ხელშეკრულებას ცვლის ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიღების შესახებ განაცხადი, რომელიც განსახორციელებლად საჭიროებს იგივე პირობებისა და პროცედურების დაკმაყოფილებას, როგორც პირდაპირი ხელშეკრულების შემთხვევაში.

3. ელექტროენერჯის ნასყიდობის შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულება იდება ამ წესების პირობათა დაცვით. ელექტროენერჯის ნასყიდობის შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულება, სხვა პირობებთან ერთად, სავალდებულოდ უნდა შეიცავდეს შემდეგ მონაცემებს:

ა) პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე მისაწოდებელი ელექტროენერჯის რაოდენობას ან რაოდენობის განსაზღვრის წესს;

ბ) მისაწოდებელი ელექტროენერჯის თვიურ და დღიურ საორიენტაციო რაოდენობას;

გ) მისაწოდებელი ელექტროენერჯის ერთეულის ფასს;

დ) ელექტროენერჯის მიწოდების დაწყებისა და დამთავრების ზუსტ დროს, ზუსტი თარიღის მითითებით;

ე) ელექტროენერჯის მიწოდების პირობებს;

ვ) იმ შემთხვევაში, თუ პირდაპირი ხელშეკრულების ერთ – ერთი მხარე ელექტროენერჯის მწარმოებელია – იმ ელექტროსადგურის დასახელებას, რომლის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის მიწოდებაც წარმოადგენს პირდაპირი ხელშეკრულების საგანს;

ზ) პირდაპირი ხელშეკრულების შეწყვეტის პირობებს.

4. პირდაპირი ხელშეკრულების სავალდებულო პირობების განაცხადის ფორმას (სახელშეკრულებო განაცხადი) ადგენს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი სისტემის კომერციულ ოპერატორთან შეთანხმებით.

5. ორმხრივად ხელმოწერილი სახელშეკრულებო განაცხადი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს სარეგის – ტრაციოდ წარედგინება პირდაპირ ხელშეკრულებასთან ერთად. სახელშეკრულებო განაცხადი წარმოადგენს პირდაპირი ხელშეკრულების განუყოფელ ნაწილს.

6. იმ შემთხვევაში, თუ მარეგულირებელი ელექტროსადგურის მფლობელი კვალიფიციური საწარმოს მიერ მიღებულია გადაწყვეტილება მის მიერ წარმოებული ელექტროენერჯის კონკრეტული რაოდენობის ქვეყნის შიდა მომხმარებლებზე მიწოდების მიზნით რეალიზაციის თაობაზე, უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებელი ვალდებულია საცალო მომხმარებლებისათვის ელექტროენერჯის მიწოდების მიზნით ელექტროენერჯის შესყიდვისას, ფასის კრიტერიუმის გათვალისწინებით უპირატესობა მიანიჭოს ამ მარეგულირებელი ელექტროსადგურის მიერ წარმოებულ ელექტროენერჯას.

7. მარეგულირებელი ელექტროსადგურის მფლობელი კვალიფიციური საწარმო ვალდებულია ამ მუხლის მე-6 პუნქტის შესაბამისად მიღებული ყოველი გადაწყვეტილების თაობაზე, 5 დღის ვადაში აცნობოს უნივერსალურ მიმწოდებელს, ელექტროენერჯის გადამცემი სისტემის ოპერატორს და სისტემის კომერციულ ოპერატორს.

8. ამ მუხლის მე-6 და მე-7 პუნქტების დებულებები არ ზღუდავს ამ წესებით და მოქმედი

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2013 წლის 22 მარტის ბრძანება №51 – ვებგვერდი, 22.03.2013წ.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2019 წლის 3 აპრილის ბრძანება №1-1/160 - ვებგვერდი,, 04.04.2019 წ.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 - ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

მუხლი 8¹. სახელშეკრულებო ვალდებულებები

1. იმ შემთხვევაში, თუ საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის მყიდველის მიერ მოხმარებული ელექტროენერჯის რაოდენობა ნაკლებია პირდაპირი ხელშეკრულების (პირდაპირი ხელშეკრულებების) საფუძველზე შესასყიდი ელექტროენერჯის რაოდენობაზე, ელექტროენერჯის გამყიდველი (ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებლის გარდა) სუბიექტი (სუბიექტები) ითვლება მიერთებულად ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან დარეგისტრირებული პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტულ პირობებთან და წარმოადგენს ამ ელექტროენერჯის (საბალანსო ელექტროენერჯის) გამყიდველს სისტემის კომერციულ ოპერატორზე

2. იმ შემთხვევაში, თუ საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის გამყიდველის მიერ გამოიმუშავებული ელექტროენერჯის რაოდენობა ნაკლებია პირდაპირი ხელშეკრულების (პირდაპირი ხელშეკრულებების) საფუძველზე მისაწოდებელი (გასაყიდი) ელექტროენერჯის რაოდენობაზე, ელექტროენერჯის მყიდველი სუბიექტი (სუბიექტები) (ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებლის გარდა) ითვლება მიერთებულად ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან დარეგისტრირებული პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებთან და წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯის მყიდველს სისტემის კომერციულ ოპერატორზე.

2¹. იმ შემთხვევაში, თუ საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებლის მიერ ელექტროენერჯის პირდაპირ მოხმარებელზე (პირდაპირ მოხმარებლებზე) ან ექსპორტიორზე (ექსპორტიორებზე) პირდაპირი ხელშეკრულების (პირდაპირი ხელშეკრულებების) საფუძველზე მიწოდებული (გაყიდული) ელექტროენერჯის რაოდენობა ნაკლებია, ელექტროენერჯის მწარმოებლის (მწარმოებლების) ან იმპორტიორისაგან (იმპორტიორებისაგან), შესასყიდი ელექტროენერჯის რაოდენობაზე, ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებელზე ელექტროენერჯის გამყიდველი სუბიექტი (სუბიექტები) ითვლება ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან დარეგისტრირებული პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტულ პირობებთან და წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯის გამყიდველს სისტემის კომერციულ ოპერატორზე.

2². იმ შემთხვევაში, თუ საანგარიშო პერიოდში, ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებლის მიერ ელექტროენერჯის მწარმოებლის (მწარმოებლების) ან იმპორტიორისაგან (იმპორტიორებისაგან) პირდაპირი ხელშეკრულების (პირდაპირი ხელშეკრულებების) საფუძველზე შესყიდული, ან მისი იმპორტის ხელშეკრულების საფუძველზე იმპორტირებული ელექტროენერჯის რაოდენობა ნაკლებია, პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე მისაწოდებელი (გასაყიდი) ელექტროენერჯის რაოდენობაზე, ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებლისაგან ელექტროენერჯის შემსყიდველი სუბიექტი (სუბიექტები) ითვლება მიერთებულად ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან დარეგისტრირებული პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებთან და წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯის მყიდველს სისტემის კომერციულ ოპერატორზე.

3. ელექტროენერჯის ნასყიდობის შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულება უნდა იძლეოდეს ელექტროენერჯის მიწოდებასა და მიღებასთან დაკავშირებით მხარეთა ვალდებულებების ზუსტად განსაზღვრის შესაძლებლობას.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2019 წლის 3 აპრილის ბრძანება №1-1/160 - ვებგვერდი,, 04.04.2019 წ.

მუხლი 9. პირდაპირი ხელშეკრულების სავალდებულო რეგისტრაცია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან

1. პირდაპირი ხელშეკრულება სავალდებულოა სარეგისტრაციოდ წარედგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ხელშეკრულების მოქმედების დაწყებამდე არაუგვიანეს 3 (სამი) სამუშაო დღისა.

2. რეგისტრაციისათვის აუცილებელია შემდეგი დოკუმენტების წარმოდგენა:

ა) (ამოღებულია);

ბ) ორივე მხარის შესაბამისი უფლებამოსილი პირების მიერ სახელშეკრულებო განაცხადისა და პირდაპირი ხელშეკრულების ყველა გვერდსა (გარდა იმპორტისა და ექსპორტის ხელშეკრულებისა) და დანართებზე ხელმოწერილი სამი დედანი;

გ) (ამოღებულია);

დ) განაწილების ლიცენზიატის კუთვნილი ქსელის მეშვეობით ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიწოდებისა ან/და მიღების შემთხვევაში განაწილების ლიცენზიატთან გაფორმებული ხელშეკრულება ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გატარების მომსახურებაზე;

ე) ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის წერილობითი თანხმობა წარმოდგენილი ხელშეკრულების რეგისტრაციაზე (მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ელექტროენერჯის გამყიდველს წარმოადგენს „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის 23-ე მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მწარმოებელი).

2¹. ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებლის მიერ საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის შესყიდვის შესახებ გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულებები ან/და ხელშეკრულება ელექტროენერჯის იმპორტზე და იმავე საანგარიშო პერიოდში პირდაპირ მომხმარებლებზე ან/და ექსპორტიორებზე ელექტროენერჯის გაყიდვის შესახებ გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულებები სავალდებულოა სარეგისტრაციოდ წარედგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ერთდროულად;

2². ელექტროენერჯის საბითუმო მიმწოდებლის მიერ საანგარიშო პერიოდში პირდაპირი ხელშეკრულებების პირობებით შესასყიდი ან/და ელექტროენერჯის იმპორტის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის ჯამური რაოდენობა ტოლი უნდა იყოს იმავე საანგარიშო პერიოდში პირდაპირ მომხმარებლებზე ან/და ექსპორტიორებზე პირდაპირი ხელშეკრულებების პირობებით გასაყიდი ელექტროენერჯის ჯამური რაოდენობისა;

3. პირდაპირი ხელშეკრულება ძალაში შედის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან რეგისტრაციის შემდეგ.

4. ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია უარი განაცხადოს პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაციაზე, თუ:

ა) პირდაპირი ხელშეკრულების მხარე არ წარმოადგენს კვალიფიციურ საწარმოს პირდაპირი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული საქმიანობის ნაწილში (გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც პირდაპირი ხელშეკრულების ერთ-ერთ მხარეს წარმოადგენს გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი), ხოლო ამ წესების მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის „ქ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ხელშეკრულების შემთხვევაში – არც ერთი მხარე არ წარმოადგენს კვალიფიციურ საწარმოს იმპორტისა და ექსპორტის საქმიანობის ნაწილში;

ბ) დარღვეულია პირდაპირი ხელშეკრულების სარეგისტრაციოდ წარმოდგენის ვადები;

გ) დარღვეულია ამ მუხლის მე-2 პუნქტის მოთხოვნები;

დ) პირდაპირი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) დისპეტჩირება შეუძლებელია ან/და ამ პირდაპირი ხელშეკრულების განხორციელებამ შესაძლებელია ხელი შეუშალოს სისტემის ოპერატიულ-დისპეტჩერულ მართვას;

დ¹) დარღვეულია ამ მუხლის 2¹ ან/და 2² პუნქტის მოთხოვნები;

ე) სარეგისტრაციო განაცხადში და/ან პირდაპირ ხელშეკრულებაში არ არის მითითებული მე-8 მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული ყველა სავალდებულო პირობა;

ე¹) სახელშეკრულებო განაცხადში მითითებული მონაცემები და პირობები ეწინააღმდეგება პირდაპირ ხელშეკრულებაში ასახულ მონაცემებსა და პირობებს;

ვ) შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოს მიერ არ არის დარეგისტრირებული შესაბამისი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის ან/და გატარების მომსახურების ნასყიდობაზე;

ზ) ელექტროენერჯის ექსპორტზე გაფორმებულ პირდაპირ ხელშეკრულებაში არ არის გათვალისწინებული ამ წესების 14⁵ მუხლის მე-5 პუნქტის პირობა.

5. (ამოღებულია – 04.03.14, N20).

6. თუ ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი პირდაპირი ხელშეკრულების წარმოდგენიდან 3 (სამი) სამუშაო დღის ვადაში ორივე მხარეს არ გაუგზავნის შეტყობინებას ხელშეკრულების რეგისტრაციაზე უარის შესახებ, ხელშეკრულება ითვლება რეგისტრირებულად და იგი ვალდებულია დაუყოვნებლივ მოახდინოს ხელშეკრულების რეგისტრაცია და მიანიჭოს მას სარეგისტრაციო ნომერი.

7. ნებისმიერი ცვლილებების განხორციელება პირდაპირ ხელშეკრულებაში სარეგისტრაციოდ საჭიროებს იგივე პროცედურებს, რასაც პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაცია.

8. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ვალდებულია პირდაპირი ხელშეკრულების ან პირდაპირი ხელშეკრულების ცვლილების რეგისტრაციიდან 2 სამუშაო დღის ვადაში წარუდგინოს პირდაპირი ხელშეკრულების ან პირდაპირი ხელშეკრულების ცვლილების ასლი სისტემის კომერციულ ოპერატორს.

9. ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები, ასევე მისი ცვლილებებისა და დამატებების დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან რეგისტრაცია სავალდებულოა. ხელშეკრულების სტანდარტული

პირობები (აგრეთვე მისი ცვლილებები ან დამატებები) კომისიის მიერ დამტკიცების შემდეგ, კომისიის შესაბამის აქტთან ერთად, სარეგისტრაციოდ წარედგინება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს.

10. ხელშეკრულებების სტანდარტული პირობების, მისი ცვლილებებისა და დამატებების, რეგისტრაციაზე არ ვრცელდება ამ წესების მე-3 მუხლის მე-4 პუნქტის მოთხოვნები.

11. კომისიის მიერ ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების (მისი ცვლილების ან დამატების) დაუმტკიცებლობის შემთხვევაში, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი არ არეგისტრირებს ხელშეკრულების სტანდარტულ პირობებს (მის ცვლილებას ან დამატებას).

12. ხელშეკრულებების სტანდარტული პირობები ძალაში შედის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ რეგისტრაციის შემდეგ.

13. შესაბამისი პირი ვალდებულია კომისიის მიერ სტანდარტული პირობების (აგრეთვე მისი ცვლილებების ან დამატებების) დამტკიცებიდან არაუგვიანეს 5 სამუშაო დღის ვადაში უზრუნველყოს მისი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტთან რეგისტრაცია.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 28 ივნისის ბრძანება №46 – სსმ III, №92, 29.06.2007წ., მუხ.990

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 31 ოქტომბრის ბრძანება №88 – სსმ III, №153, 31.10.2007წ., მუხ.1707

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 17 მარტის ბრძანება №25 – ვებგვერდი, 21.03.2014წ.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2019 წლის 3 აპრილის ბრძანება №1-1/160 - ვებგვერდი,, 04.04.2019 წ.

მუხლი 10. პირდაპირი ხელშეკრულების ან რეგისტრაციის შეწყვეტა

1. პირდაპირი ხელშეკრულების ვადაზე ადრე შეწყვეტის შესახებ განაცხადი სავალდებულოა სარეგისტრაციოდ წარედგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შეწყვეტამდე არაუგვიანეს 15 დღისა.

2. პირდაპირი ხელშეკრულების შეწყვეტის რეგისტრაცია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ იწვევს პირდაპირი ხელშეკრულების მოქმედების შეწყვეტას.

3. (ამოღებულია).

4. პირდაპირი ხელშეკრულების შეწყვეტის მოთხოვნის თაობაზე, ხელშეკრულების მხარეების ერთობლივი მიმართვის შემთხვევაში, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, აცნობოს მხარეებს მოთხოვნილი ხელშეკრულების შეწყვეტის თარიღი, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს განცხადების შეტანის დღიდან 25 კალენდარულ დღეს.

5. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია შეწყვიტოს პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაცია, თუ ხელშეკრულების ერთ-ერთი ან ორივე მხარე ან/და ხელშეკრულება აღარ აკმაყოფილებს ამ წესების მე-9 მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტისა და მე-4 პუნქტით დადგენილ მოთხოვნებს.

6. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ვალდებულია 5 დღით ადრე მაინც აცნობოს პირდაპირი ხელშეკრულების მონაწილე მხარეებსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაციის შეწყვეტის თაობაზე, შეწყვეტის გამომწვევი მიზეზების მითითებით, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც პირდაპირი ხელშეკრულების მონაწილე მხარე აღარ წარმოადგენს კვალიფიციურ საწარმოს.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

მუხლი 10¹. საპროექტო კომპანიის პირდაპირი ხელშეკრულებების რეგისტრაციის სპეციალური წესები

1. საპროექტო კომპანიის მიერ დადებული ხელშეკრულება (პირდაპირი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე, პირდაპირი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის ექსპორტზე, ხელშეკრულება ელექტროენერჯის ექსპორტზე), ასევე ამ წესების 14¹ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული ხელშეკრულება გადაცემა-დისპეტჩერიზაციის მომსახურების დარეზერვებაზე სავალდებულოა წინარე რეგისტრაციისთვის წარედგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ხელშეკრულების დადებიდან არაუგვიანეს 30 დღის ვადაში. ამ წესების 14¹ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული ხელშეკრულება გადაცემა-დისპეტჩერიზაციის მომსახურების დარეზერვებაზე, ასეთის ცალკე გაფორმების შემთხვევაში, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ რეგისტრირდება განმასხვავებელი ნუმერაციის გამოყენებით.

2. წინარე რეგისტრაციისთვის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს უნდა წარედგინოს შემდეგი დოკუმენტები:

ა) ხელშეკრულების ყველა მხარის შესაბამისი უფლებამოსილი პირის მიერ სახელშეკრულებო განაცხადისა და შესაბამისი ხელშეკრულების ყველა გვერდსა (გარდა ექსპორტის ხელშეკრულებისა) და დანართზე ხელმოწერილი სამი დიდანა;

ბ) განაწილების ლიცენზიატის კუთვნილი ქსელის მეშვეობით ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიწოდების შემთხვევაში განაწილების ლიცენზიატთან გაფორმებული ხელშეკრულება ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გატარების მომსახურებაზე.

3. ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უარს აცხადებს ამ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად წარდგენილი ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაციაზე, თუ:

ა) დარღვეულია ამ მუხლის მოთხოვნები;

ბ) სარეგისტრაციო განაცხადში ან/და შესაბამის ხელშეკრულებაში არ არის მითითებული მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებული ყველა აუცილებელი პირობა, მათ შორის ხელშეკრულების ძალაში შესვლის პირობები და ვადები;

გ) სახელშეკრულებო განაცხადში მითითებული მონაცემები და პირობები ეწინააღმდეგება ხელშეკრულებაში ასახულ მონაცემებსა და პირობებს;

დ) არ არის განხორციელებული ელექტროენერჯის გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის ან/და გატარების მომსახურებაზე შესაბამისი ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაცია.

4. თუ ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაციისთვის წარმოდგენიდან 10 სამუშაო დღის ვადაში ხელშეკრულების ყველა მხარეს არ გაუგზავნის შეტყობინებას ხელშეკრულების რეგისტრაციაზე უარის შესახებ, ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაცია ჩაითვლება შესრულებულად და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია დაუყოვნებლივ მოახდინოს ასეთი ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაცია და მიანიჭოს მას სარეგისტრაციო ნომერი. წინარე რეგისტრაციის დროს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია დამატებით განუსაზღვროს საპროექტო კომპანიას შესატყვისი ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაციის მიერ პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაციის სტატუსის შექმნის პირობები, მათ შორის ნოტარიალურად დამოწმებული ქართულ ენაზე თარგმანის წარმოდგენის პირობა, თუ ხელშეკრულება უცხოენოვანია.

5. ნებისმიერი ცვლილება ამ მუხლით გათვალისწინებულ ხელშეკრულებაში წინარე რეგისტრაციის მიზნებისთვის საჭიროებს იგივე პროცედურებს, რასაც საკუთრივ ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაცია.

6. ამ მუხლით გათვალისწინებული ხელშეკრულების ვადაზე ადრე შეწყვეტის შესახებ განაცხადი სავალდებულოა სარეგისტრაციოდ წარედგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ხელშეკრულების შეწყვეტამდე არაუგვიანეს 15 დღისა.

7. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი შეწყვეტს ამ მუხლით გათვალისწინებული ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაციას თუ ხელშეკრულების მხარე – საპროექტო კომპანია აღარ აკმაყოფილებს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებს ან/და თუ საქართველოში შესაბამისი ახალი ელექტროსადგურის მშენებლობაზე დადებული შეთანხმება საქართველოს მთავრობასთან შეწყვეტს მოქმედებას.

8. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია 5 დღით ადრე მაინც აცნობოს ხელშეკრულების მონაწილე მხარეებს ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაციის შეწყვეტის თაობაზე, შეწყვეტის გამომწვევი მიზეზების მითითებით.

9. წინარე რეგისტრაციის მქონე ხელშეკრულების ძალაში შესვლისა და ამოქმედებისთვის საჭირო ყველა პირობის დაკმაყოფილების შემდეგ საპროექტო კომპანია ამის თაობაზე სათანადო შეტყობინებას დამადასტურებელი საბუთებით წარუდგენს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს სათანადოდ შევსებულ შესაბამის სახელშეკრულებო განაცხადთან ერთად. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ამოწმებს საპროექტო კომპანიის შეტყობინებას და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ხელშეკრულების ძალაში შესვლისა და ამოქმედებისთვის ყველა პირობის დაკმაყოფილების მდგომარეობას (მათ შორის ამ წესების მე-9 მუხლის იმ მოთხოვნების შესრულებას, რომლებიც არ მოდიან წინააღმდეგობაში ამ მუხლის პირობებთან), რის შედეგადაც 5 სამუშაო დღის ვადაში იღებს ერთ-ერთ შემდეგ გადაწყვეტილებას:

ა) ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაციისთვის პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაციის სტატუსის მინიჭების შესახებ;

ბ) ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაციის მიერ პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაციის სტატუსის მისანიჭებლად შესასრულებელი პირობების გამოვლენის შესახებ.

10. ამ მუხლის მე-9 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების შემთხვევაში საპროექტო კომპანია უფლებამოსილია ხელახლა მიმართოს შეტყობინებით დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაციის სტატუსის მისანიჭებლად აუცილებელი შესასრულებელი პირობების დაკმაყოფილების შემდეგ.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრი 2013 წლის 1 მაისის ბრძანება №83 – ვებგვერდი, 02.05.2013წ.

მუხლი 11. ინფორმაციის საჯაროობა

1. კვალიფიციური საწარმოები ვალდებული არიან, გაამჟღავნონ ის ინფორმაცია, რომელიც ამ

წესებისა და მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად მიჩნეულია ღია ინფორმაციად, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც კანონი ითვალისწინებს მესამე პირებისათვის ამ ინფორმაციის მიუწოდებლობის პირობას.

2. ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი და სისტემის კომერციული ოპერატორი ვალდებული არიან ამ წესებით მიჩნეული ღია ინფორმაცია განათავსონ (გამოაცხადონ) ყველასათვის ხელმისაწვდომ ადგილზე (მათ შორის ოფიციალურ ვებ გვერდზე) ; გამოცხადებული ინფორმაციის განახლება უნდა მოხდეს უმოკლეს ვადაში – ბოლო განახლების დროისა და თარიღის მითითებით.

3. ამ წესების შესაბამისად ღია ინფორმაციად მიიჩნევა შემდეგი:

ა) საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში შესყიდული და გაყიდული ელექტროენერჯის მოცულობები – ელექტროენერჯის ფასის მითითებით;

ბ) საანგარიშო პერიოდში გადამცემ ქსელში ფაქტიური დანაკარგები (ძაბვის საფეხურების მითითებით);

გ) შესყიდული საბალანსო ელექტროენერჯის მოცულობებისა და ფასების შესახებ;

დ) ელექტროენერჯეტიკულ სისტემაში წინასწარ გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულების გარეშე არსებული ელექტროენერჯის მოცულობებისა და გამყიდველის მხრიდან შემოთავაზებული ფასის თაობაზე (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) .

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია ყველასათვის ხელმისაწვდომ ადგილზე (მათ შორის ოფიციალურ ვებ გვერდზე) განათავსოს შემდეგი ინფორმაცია:

ა) ზედა დონის ესკაა სისტემის პროგრამულ უზრუნველყოფასთან დადასტურებულად თავსებადი მრიცხველების ჩამონათვალი, მრიცხველების ტიპის/მოდელიზაციის მითითებით;

ბ) მონაცემები კვალიფიციური საწარმოების საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილე აღრიცხვის კვანძების ზედა დონის ესკაა სისტემასთან ჩართულობის შესახებ. მონაცემები უნდა შეიცავდეს ინფორმაციას კვალიფიციური საწარმოების აღრიცხვის კვანძების საერთო რაოდენობის, ზედა დონის ესკაა სისტემასთან თავსებადი, მასში ჩართული და ასევე ზედა დონის ესკაა სისტემასთან არათავსებადი აღრიცხვის კვანძების რაოდენობების შესახებ.

5. ავტომატიზებული აღრიცხვის სისტემის მონაცემებზე დაშვება და ხელმისაწვდომობა კვალიფიციური საწარმოსთვის შემოიფარგლება იმ მონაცემებზე დაშვებით, რომლებიც უშუალო კავშირშია მის საქმიანობასთან/ანგარიშსწორებასთან და არ მოიცავს ინფორმაციას სხვა პირების საქმიანობის შესახებ, გარდა ბაზრის ოპერატორისა, რომლის დაშვების ხარისხი და ხელმისაწვდომობა განისაზღვრება კაა სისტემისთვის საჭირო ინფორმაციის მიწოდებით. დაშვების მიღებისთვის საჭიროა არსებობდეს შესაბამისი ორმხრივი შეთანხმება, ერთი მხრივ, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტსა და მეორე მხრივ კვალიფიციურ საწარმოს (გარდა ბაზრის ოპერატორისა) შორის. ავტომატიზებული აღრიცხვის სისტემის მონაცემებზე დაშვება შეზღუდულია ყველა სხვა პირისთვის, გარდა საქართველოს კანონმდებლობით ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ დადებული ხელშეკრულებებით/შეთანხმებებით პირდაპირ გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628
საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 28 მარტის ბრძანება №36 – ვებგვერდი, 03.04.2014წ.
საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 9 ივნისის ბრძანება №58 – ვებგვერდი, 09.06.2015წ.

თავი IV საბალანსო ელექტროენერჯით ვაჭრობა

მუხლი 12. ამოღებულია

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628
საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 28 ივნისის ბრძანება №46 – სსმ III, №92, 29.06.2007წ., მუხ.990
საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 11 სექტემბრის ბრძანება №67 – სსმ III, №127, 11.09.2007წ., მუხ.1390
საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

მუხლი 13. საბალანსო ელექტროენერჯით საბითუმო ვაჭრობა სისტემის კომერციული ოპერატორის მეშვეობით

1. საბალანსო ელექტროენერჯით ვაჭრობა ხდება მხოლოდ ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორის მეშვეობით. საბალანსო ელექტროენერჯის ყიდვა – გაყიდვა ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორის მეშვეობით ხდება როგორც პირდაპირი ხელშეკრულებებით, ისე პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით (შემდგომში „სტანდარტული პირობები“) .

2. როგორც სტანდარტული პირობები, ასევე მასში განხორციელებული ყველა ცვლილება და დამატება, მის ძალაში შესვლამდე არა უგვიანეს 2 სამუშაო დღისა, წერილობითი ფორმით უნდა ეცნობოს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეებს ან საჯაროდ გამოქვეყნდეს სისტემის კომერციული ოპერატორის ოფიციალურ ვებგვერდზე.

3. სტანდარტული პირობები უნდა არეგულირებდეს შემდეგ საკითხებს:

- ა) საბალანსო ელექტროენერჯის გაყიდვისა და შესყიდვის პირობებს;
- ბ) საბალანსო ელექტროენერჯის ღირებულების გადახდის პირობებს;
- გ) სისტემის კომერციული ოპერატორისაგან საბალანსო ელექტროენერჯის მყიდველებისათვის – საბალანსო ელექტროენერჯის ღირებულების გადახდის უზრუნველყოფის საშუალებებს, მათ შორის, პირგასამტეხლოს გონივრულ ოდენობას;
- დ) საბალანსო ელექტროენერჯის გაყიდვასა და შესყიდვასთან დაკავშირებულ სხვა პირობებს.

4. სისტემის კომერციული ოპერატორი კვალიფიციური საწარმოებისაგან – ელექტროენერჯის მწარმოებ – ლებისაგან და იმპორტიორებისაგან სტანდარტული პირობებით სავალდებულო წესით შეისყიდის საანგარიშო პერიოდში:

ა) ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მწარმოებელი კვალიფიციური საწარმოს მიერ სალტეზე მიწოდებული ელექტროენერჯის რაოდენობასა და მის მიერ პირდაპირი ხელშეკრულებების საფუძველზე გაყიდული ელექტროენერჯის რაოდენობას შორის სხვაობას (საბალანსო ელექტროენერჯია);

ბ) იმპორტიორის მიერ იმპორტირებული ელექტროენერჯის რაოდენობასა და მის მიერ იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულებების საფუძველზე გაყიდული ელექტროენერჯის რაოდენობას შორის სხვაობას (საბალანსო ელექტროენერჯია).

5. იმ ელექტროსადგურის მიერ გამომუშავებული (სალტეზე მიწოდებული) ელექტროენერჯის ის რაოდენობა, რომელიც ელექტროსადგურის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს შორის მოქმედი კანონმდებლობის ან/და საქართველოს მთავრობის სამართლებრივი აქტის შესაბამისად, გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე სავალდებულო წესით არის შესყიდული სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ, წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯას, გარდა ამ მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

5¹. ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ მწარმოებელთან (გარდა ამ მუხლის მე-5 პუნქტით განსაზღვრული მწარმოებლებისა) ან იმპორტიორთან გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე შესყიდული ელექტროენერჯია წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯას, გარდა ამ მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

5². ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ ტრანზიტის დამკვეთ საწარმოსთან ტრანზიტის გადახრებზე ამ წესების 14⁸ მუხლით გათვალისწინებული იმპორტის ხელშეკრულების საფუძველზე შესყიდული ელექტროენერჯია წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯას, გარდა ამ მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

5³. (ამოღებულია – 13.07.2015, №69).

5⁴. ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ ტრანზიტის დამკვეთ საწარმოსთან ტრანზიტის გადახრებზე ამ წესების 14⁸ მუხლით გათვალისწინებული იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე შესყიდული ელექტროენერჯია წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯას.

6. სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ საანგარიშო პერიოდში იმპორტირებული ელექტროენერჯია (მათ შორის, ავარიულ სიტუაციებში სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ იმპორტირებული ელექტროენერჯია), რომელიც არ იქნა გაყიდული კვალიფიციურ საწარმოსთან გაფორმებული იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე, წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯას.

7. სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ ელექტროენერჯის ექსპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე შესყიდული და ექსპორტირებული, ასევე იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე გაყიდული იმპორტირებული ელექტროენერჯია არ წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯას.

8. ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ საანგარიშო პერიოდში ამ მუხლის მე-4, მე-5, 5¹ 5² და 5⁴ პუნქტების საფუძველზე შესყიდული, ასევე ამ მუხლის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯია ელექტროენერჯის მყიდველ კვალიფიციურ საწარმოებზე იყიდება პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით.

9. კვალიფიციური საწარმოები – პირდაპირი მომხმარებლები, უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებელი, თავისუფალი მიმწოდებელი, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერჯის მიმწოდებელი, ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებელი და ექსპორტიორები, ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორისაგან სტანდარტული პირობებით შეისყიდიან მათ მიერ საანგარიშო პერიოდში მოხმარებული ელექტროენერჯის რაოდენობასა და პირდაპირი ხელშეკრულებების საფუძველზე შესყიდული ელექტროენერჯის რაოდენობას შორის სხვაობის შესატყვის ელექტროენერჯას, რომელიც წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯას. ამ პუნქტის მიზნებისათვის, პირდაპირ მომხმარებელს, მხოლოდ ელექტროენერჯის შესყიდვის ნაწილში, ასევე წარმოადგენს ელექტროენერჯის (სიმძლავრის)

მწარმოებელი, რომელიც საბალანსო ელექტროენერჯიას შეისყიდის ელექტროენერჯიის საერთო სასადაგურო დანახარჯის უზრუნველსაყოფად.

10. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი გადამცემ ქსელში დანაკარგების დაფარვის მიზნით ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორისაგან სტანდარტული პირობებით შეისყიდის საანგარიშო პერიოდში 23-ე მუხლის 3¹ პუნქტის საფუძველზე განსაზღვრულ გადამცემ ქსელში დანაკარგების შესაბამისი შესასყიდი ელექტროენერჯიის რაოდენობას, რომელიც წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯიას.

10¹. განაწილების ლიცენზიატი გამანაწილებელ ქსელში დანაკარგების დაფარვის მიზნით ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორისაგან სტანდარტული პირობებით შეისყიდის საანგარიშო პერიოდში 23-ე მუხლის 3² პუნქტის საფუძველზე განსაზღვრულ გამანაწილებელ ქსელში დანაკარგების შესაბამისი შესასყიდი ელექტროენერჯიის რაოდენობას, რომელიც წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯიას.

11. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ელექტროენერჯიის (სიმძლავრის) ტრანზიტის უზრუნველყოფისათვის დანაკარგების დაფარვის მიზნით ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორისაგან სტანდარტული პირობებით შეისყიდის საანგარიშო პერიოდში 23-ე მუხლის 3¹ პუნქტის საფუძველზე განსაზღვრული ელექტროენერჯიის (სიმძლავრის) ტრანზიტის უზრუნველყოფისათვის დანაკარგის შესაბამისი შესასყიდი ელექტროენერჯიის რაოდენობასა და აღნიშნული მიზნებისათვის პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე შესყიდული ელექტროენერჯიის რაოდენობას შორის სხვაობის შესატყვის ელექტროენერჯიას, რომელიც წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯიას.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628
 საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 31 ოქტომბრის ბრძანება №88 – სსმ III, №153, 31.10.2007წ., მუხ.1707
 საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644
 საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479
 საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2011 წლის 7 ივნისის №70 ბრძანება – ვებგვერდი, 08.06.2011წ.
 საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
 საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 5 თებერვლის ბრძანება №8 – ვებგვერდი, 06.02.2015წ.
 საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 13 ივლისის ბრძანება №69 – ვებგვერდი, 15.07.2015წ.
 საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2016 წლის 20 მაისის ბრძანება №30 – ვებგვერდი, 23.05.2016წ.
 საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2018 წლის 4 მაისის ბრძანება №1-1/230 – ვებგვერდი, 07.05.2018 წ.
 საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 – ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

მუხლი 14. სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ შესყიდული და გაყიდული საბალანსო ელექტროენერჯიის ფასის ფორმირება

1. სტანდარტული პირობების ფარგლებში სისტემის კომერციული ოპერატორი საბალანსო ელექტროენერჯიის მომწოდებლებთან ანგარიშსწორებას ახორციელებს:

- ა) ფიქსირებული ტარიფის მქონე მარეგულირებელი ელექტროსადაგურის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსთან – კომისიის მიერ დადგენილი წარმოების ტარიფით;
- ბ) რეგულირებადი ზედა ზღვრული ტარიფის მქონე ელექტროსადაგურის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსთან (გარდა ამ მუხლის „გ“, „დ“ და „ე“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევისა) კომისიის მიერ შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოსათვის დადგენილი წარმოების ტარიფის ზედა ზღვრით;
- გ) თბოელექტროსადაგურის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსთან (რომელიც არ არის განსაზღვრული შესაბამის პერიოდში გარანტირებული სიმძლავრის წყაროდ საქართველოს მთავრობის მიერ) – კომისიის მიერ დადგენილი წარმოების ტარიფის ზედა ზღვრით;
- დ) გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსთან, გარდა ამ პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა – გარანტირებულის სიმძლავრის წყაროს ელექტროენერჯიის წარმოების ტარიფის ზედა ზღვრით;
- ე) გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსთან, მისი მოთხოვნის საფუძველზე, ტესტირების დროს გამომუშავებულ (სალტეზე მიწოდებულ) ელექტროენერჯიაზე – შესაბამის საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე შესყიდული (გარდა ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ელექტროენერჯიისა), 1¹, 1², 1⁴ და მე-2 პუნქტებით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯიის საშუალო შეწონილი ფასით, რომლის ფორმირებაშიც არ მონაწილეობს ამ მუხლის მე-4, მე-5 და მე-6 პუნქტებით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯიის რაოდენობა და ღირებულება, მაგრამ არაუმეტეს შესაბამისი გარანტირებული სიმძლავრის წყაროსათვის კომისიის მიერ დადგენილი ელექტროენერჯიის წარმოების ტარიფის ზედა ზღვრისა.
- ვ) დერეგულირებული მცირე სიმძლავრის ელექტროსადაგურის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსთან – ამ წესების 36¹ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად;

ზ) იმპორტიორთან (გარდა სისტემის კომერციული ოპერატორისა):

ზ.ა.) ყოველი კალენდარული წლის 1 სექტემბრიდან 1 მაისამდე – სტანდარტული პირობების, ასევე ამ წესების მე-13 მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მწარმოებლების მიერ სისტემის კომერციულ ოპერატორზე გაყიდული საბალანსო ელექტროენერჯის წარმოების ყველაზე მაღალი ტარიფით (ფასით), მაგრამ არაუმეტეს შესაბამისი იმპორტისათვის კომისიის მიერ დადგენილი იმპორტის ტარიფის ზედა ზღვრისა;

ზ.ბ.) ყოველი კალენდარული წლის 1 მაისიდან 1 სექტემბრამდე – რეგულირებადი ფიქსირებული ტარიფის მქონე იმ მარეგულირებელი ელექტროსადგურის ტარიფით, რომელსაც კომისიის მიერ დადგენილი აქვს წარმოების ყველაზე დაბალი ტარიფი;

თ) ახლად აშენებული ელექტროსადგურის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსთან – ამ წესების 36² მუხლის შესაბამისად, გარდა ამ მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა;

ი) ამ წესების მე-3 მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ.ზ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ კვალიფიციურ საწარმოსთან – რეგულირებადი ფიქსირებული ტარიფის მქონე იმ მარეგულირებელი ელექტროსადგურის ტარიფით, რომელსაც კომისიის მიერ დადგენილი აქვს წარმოების ყველაზე დაბალი ტარიფი;

კ) დერეგულირებული ელექტროსადგურის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსთან, გარდა ამ მუხლის „ვ“ და „თ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევისა:

კ.ა) ყოველი კალენდარული წლის 1 სექტემბრიდან 1 მაისამდე – იმ ჰიდროელექტროსადგურის ტარიფის ზედა ზღვრით, რომელსაც კომისიამ დაუდგინა ყველაზე მაღალი ტარიფი;

კ.ბ) ყოველი კალენდარული წლის 1 მაისიდან 1 სექტემბრამდე – ფიქსირებული ტარიფის მქონე იმ მარეგულირებელი ელექტროსადგურის ტარიფით, რომელსაც კომისიის მიერ დადგენილი აქვს წარმოების ყველაზე დაბალი ტარიფი.

1¹. ამ წესების მე-13 მუხლის მე-5 და მე- 5¹ პუნქტებით გათვალისწინებულ ელექტროენერჯის ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი შეისყიდის შესაბამისი პირდაპირი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ფასით.

1². ამ წესების მე-13 მუხლის მე- 5² პუნქტით გათვალისწინებული ელექტროენერჯია ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის ფასის ფორმირებაში მონაწილეობს შესაბამისი იმპორტისთვის კომისიის მიერ დადგენილი იმპორტის ტარიფის ზედა ზღვრით.

1³. (ამოღებულია – 13.07.2015, №69).

1⁴. ამ წესების მე-13 მუხლის 5⁴ პუნქტით გათვალისწინებული ელექტროენერჯია ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის ფასის ფორმირებაში მონაწილეობს ამ წესების 14⁹ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული ფასით.

2. ამ მუხლის 12 პუნქტით განსაზღვრული ელექტროენერჯის გარდა, სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ იმპორტირებული ელექტროენერჯია (მათ შორის, ავარიულ სიტუაციებში სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ იმპორტირებული ელექტროენერჯია), რომელიც არ არის გაყიდული კვალიფიციურ საწარმოსთან გაფორმებული იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე, ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის ფასის ფორმირებაში მონაწილეობს შესაბამისი იმპორტისათვის კომისიის მიერ დადგენილი იმპორტის ტარიფის ზედა ზღვრით.

3. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი მე-13 მუხლის მე-9, მე-10 და მე-11 პუნქტებით გათვალისწინებულ კვალიფიციურ საწარმოებზე საბალანსო ელექტროენერჯის ყიდის საანგარიშო პერიოდში ამ მუხლის პირველი, 1¹, 1² და 1⁴ პუნქტების საფუძველზე შესყიდული და მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის საშუალო შეწონილი ფასით, რომლის ფორმირებაშიც არ მონაწილეობს ამ მუხლის მე-4, მე-5 და მე-6 პუნქტებით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის რაოდენობა და ღირებულება.

3¹. ამ წესების მე-13 მუხლის მე-9, მე-10 და მე-11 პუნქტებით გათვალისწინებულ კვალიფიციურ საწარმოებზე გასაყიდი საბალანსო ელექტროენერჯის ამ მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად ფასის ფორმირებაში ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი ითვალისწინებს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ ელექტროენერჯის იმპორტის განხორციელების შედეგად (ელექტროენერჯის იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულებით გაყიდული ელექტროენერჯის გარდა) წარმოქმნილი საკურსო სხვაობის შემოსავალს ან/და ხარჯს, რომელიც საბალანსო ელექტროენერჯის ფასის ფორმირებაში მონაწილეობს იმ საანგარიშო პერიოდში, რომელშიც მოხდა სხვაობის ფაქტობრივად აღიარება.

4. ექსპორტიორის (ან ექსპორტიორების) მიერ საბალანსო ელექტროენერჯის ექსპორტის შემთხვევაში შესაბამისი პირი (ან პირები) ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორისაგან შეისყიდის იმავე საანგარიშო პერიოდში ყველაზე მაღალი ტარიფის (ფასის) მქონე საბალანსო ელექტროენერჯიას, ხოლო

იმ შემთხვევაში, თუ ყველაზე მაღალი ტარიფის (ფასის) მქონე საბალანსო ელექტროენერჯის რაოდენობა არ არის საკმარისი, შეესება ხდება ტარიფის (ფასის) კლების პრინციპით, მომდევნო ყველაზე მაღალი ტარიფის (ფასის) მქონე საბალანსო ელექტროენერჯით.

5. სისტემის კომერციულ ოპერატორს უფლება აქვს განახორციელოს როგორც პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე შესყიდული ელექტროენერჯის, ასევე ელექტროენერჯის მწარმოებლებისაგან შესყიდული საბალანსო ელექტროენერჯის ექსპორტი.

6. სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ საბალანსო ელექტროენერჯის ექსპორტის შემთხვევაში, სისტემის კომერციული ოპერატორი ვალდებულია, შესაბამისი ექსპორტის სახელშეკრულებო ფასის ფარგლებში (ექსპორტთან დაკავშირებული სხვა დანახარჯების გათვალისწინებით), განახორციელოს შესაბამის საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მწარმოებლების მიერ გაყიდული ყველაზე მაღალი ტარიფის (ფასის) მქონე საბალანსო ელექტროენერჯის ექსპორტი (გარდა ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯისა).

7. კვალიფიციური საწარმოები ვალდებული არიან სისტემის კომერციულ ოპერატორს მოთხოვნისთანავე წარუდგინონ მათ მიერ სტანდარტული პირობებით გაყიდული საბალანსო ელექტროენერჯის ფასის განსაზღვრისათვის საჭირო დოკუმენტაცია მოთხოვნიდან არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა. მოთხოვნილი დოკუმენტაციის დადგენილ ვადაში წარმოუდგენლობის შემთხვევაში, შესაბამისი საბალანსო ელექტროენერჯის ფასად ამ მუხლის მიზნებისათვის მიიჩნევა რეგულირებადი ფიქსირებული ტარიფის მქონე იმ მარეგულირებელი ელექტროსადგურის ტარიფი, რომელსაც კომისიის მიერ დადგენილი აქვს წარმოების ყველაზე დაბალი ტარიფი.

- საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628
- საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 28 ივნისის ბრძანება №46 – სსმ III, №92, 29.06.2007წ., მუხ.990
- საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 11 სექტემბრის ბრძანება №67 – სსმ III, №127, 11.09.2007წ., მუხ.1390
- საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644
- საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479
- საქართველოს ენერჯეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2011 წლის 7 ივნისის №70 ბრძანება – ვებგვერდი, 08.06.2011წ.
- საქართველოს ენერჯეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2011 წლის 16 სექტემბრის №190 ბრძანება – ვებგვერდი, 22.09.2011წ.
- საქართველოს ენერჯეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2011 წლის 5 დეკემბრის №251 ბრძანება – ვებგვერდი, 06.12.2011წ.
- საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
- საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 15 დეკემბრის ბრძანება №127 – ვებგვერდი, 16.12.2014წ.
- საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 23 დეკემბრის ბრძანება №130 – ვებგვერდი, 24.12.2014წ.
- საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 5 თებერვლის ბრძანება №8 – ვებგვერდი, 06.02.2015წ.
- საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 13 ივლისის ბრძანება №69 – ვებგვერდი, 15.07.2015წ.
- საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2016 წლის 18 აპრილის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 19.04.2016წ.
- საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2016 წლის 20 მაისის ბრძანება №30 – ვებგვერდი, 23.05.2016წ.
- საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2018 წლის 14 თებერვლის ბრძანება №1-1/57 - ვებგვერდი, 15.02.2018 წ.
- საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2018 წლის 4 მაისის ბრძანება №1-1/230 - ვებგვერდი, 07.05.2018 წ.
- საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 1 ივლისის ბრძანება №1-1/285 - ვებგვერდი, 05.07.2021 წ.

თავი IV¹ ელექტროენერჯის იმპორტი და ექსპორტი

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644

მუხლი 14¹. ელექტროენერჯის იმპორტის და ექსპორტის განხორციელების ზოგადი პირობები
1. ელექტროენერჯის იმპორტის და ექსპორტის განხორციელება შესაძლებელია ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსით დადგენილი მოცულობების ფარგლებში და პერიოდში, ხოლო ავარიული სიტუაციის მოქმედების პერიოდში ელექტროენერჯის იმპორტის და ექსპორტის განხორციელება შესაძლებელია ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსში გათვალისწინების გარეშე.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია:
ა) ბალანსით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის იმპორტის ან ექსპორტის მოცულობის ფარგლებში, იმპორტიორის ან ექსპორტიორის სათანადო განაცხადის საფუძველზე, განსაზღვროს ექსპორტისა და იმპორტის მიმართულებები მეზობელი ქვეყნ(ებ) ის მიხედვით;

ბ) ელექტროენერჯეტიკული სისტემის მდგრადი და საიმედო ფუნქციონირების უზრუნველყოფის მიზნით, ასევე შიდა რესურსების ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსთან შედარებით სიმცირის (დეფიციტის) ან სიჭარბის ან/და ავარიის დადგომის, ან ასეთის (დეფიციტის, სიჭარბის, ავარიის) რეალური საფრთხის არსებობის შემთხვევებში, სისტემის საჭიროებიდან გამომდინარე, მიწოდება-მოხმარების გეგმაში არ გაითვალისწინოს ექსპორტიორის ან/და იმპორტიორის განაცხადი, ან/და შეამციროს მასში (განაცხადში) მოყვანილი მოცულობები. ამ სახის გადაწყვეტილების მიღების შესახებ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი დაუყოვნებლივ წერილობით ატყობინებს შესაბამის ექსპორტიორს ან/და იმპორტიორს მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ.

3. იმ შემთხვევაში, თუ კონკრეტული სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის განკუთვნილი

ელექტროგადამცემი ხაზით დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ერთ საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის იმპორტი ან ექსპორტი ან/და ტრანზიტი ხორციელდება ელექტროენერჯის იმპორტსა ან/და ექსპორტზე ან/და ტრანზიტზე შესაბამისი ხელშეკრულების ან/და იმპორტიორის/ექსპორტიორის/ტრანზიტის დამკვეთის განაცხადით გათვალისწინებულ მოცულობაზე მეტი, მაშინ აღნიშნული ელექტროენერჯის იმპორტიორად ან ექსპორტიორად ან/და ტრანზიტის დამკვეთად ითვლებიან ის პირები, რომლებიც ამ საანგარიშო პერიოდში ახორციელებდნენ იმპორტს ან ექსპორტს ან/და ტრანზიტს კონკრეტული სისტემათაშორის ტრანზიტისთვის განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზით (მხოლოდ ექსპორტის/იმპორტის/ტრანზიტის განხორციელების კონკრეტული განაცხადის მოქმედების პერიოდში). ზედმეტად ექსპორტირებული ან იმპორტირებული ან/და სატრანზიტოდ გადადინებული ელექტროენერჯის განაწილება ხორციელდება 146-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად.

4. ელექტროენერჯის იმპორტიორები და ექსპორტიორები ან/და ტრანზიტის დამკვეთები ვალდებული არიან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ელექტროენერჯის იმპორტის ან/და ექსპორტის ან/და ტრანზიტის განაცხადები წარუდგინონ ელექტროენერჯის მიწოდების დაწყებამდე 10 (ათი) სამუშაო დღით ადრე, გარდა ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა. მოცემული პუნქტით გათვალისწინებული წესი არ ვრცელდება ავარიულ სიტუაციებში ელექტროენერჯის იმპორტსა და ექსპორტზე. ასეთ დროს განაცხადის წარდგენის წესი რეგულირდება შესაბამისი ხელშეკრულებით.

5. საჭიროების შემთხვევაში, შესაბამისი განაცხადებისა და ქვეყნის შიდა მოხმარებაში ელექტროენერჯის უკმარისობის ან ელექტროენერჯის ქვეყნის შიდა წარმოებაში სიჭარბის არსებობისას, კვალიფიციურ საწარმოს უფლება აქვს ამ წესების მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის „ფ“ და „ქ“ ქვეპუნქტებში განსაზღვრული ხელშეკრულებები (ცვლილებები) და შესაბამისი განაცხადი წარმოადგინოს არა უგვიანეს 1 სამუშაო დღით ადრე, ხოლო დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს უფლება აქვს დაარეგისტრიროს ისინი ბალანსებით დამტკიცებული მოცულობების ზევით და ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსით გათვალისწინებული მიმართულებით ელექტროენერჯის იმპორტის (ექსპორტის) დაწყებამდე 1 სამუშაო დღით ადრე და ამ წესების მე-9 მუხლით გათვალისწინებული პირობების შესრულებით (გარდა მე-9 მუხლის პირველი პუნქტში მოცემული პირობისა). ელექტროენერჯის უკმარისობის ან სიჭარბის ფაქტს ამ მუხლის მე-6 პუნქტში მოცემულ პრინციპებზე დაყრდნობით დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი განსაზღვრავს დამოუკიდებლად და აქვეყნებს ვებ-გვერდზე (www.gse.com.ge). აღნიშნულის თაობაზე მან დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს სამინისტროს და 10 დღეში წარმოადგინოს კორექტირებული ბალანსი ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის მიზნით.

5¹. თუ ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის სიჭარბის შედეგად ბალანსში შეტანილი ცვლილება ითვალისწინებს საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ზრდას შემდეგი საანგარიშო პერიოდ(ებ) ისათვის, მოცულობის ხელმისაწვდომი ნაწილი ნაწილდება სპეციალური აუქციონის გზით.

6. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ვალდებულია იმგვარად შეიმუშაოს ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) საპროგნოზო ბალანსი, რომ უზრუნველყოფილ იქნეს ენერგეტიკული სისტემის საექსპორტო პოტენციალის მაქსიმალური გამოყენება, ენერგოსისტემის მდგრადობის მოთხოვნების გათვალისწინებით.

7. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ამ წესების მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის „ქ“ ქვეპუნქტში მითითებული ხელშეკრულების რეგისტრაცია წარმოშობს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ხელშეკრულების ტექნიკური უზრუნველყოფისა და ხელშეკრულების პირობების ტექნიკურ ნაწილში შესრულების ვალდებულებას კანონმდებლობისა ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ უცხო ქვეყნის ენერგოსისტემის ტექნიკურ შემსრულებელთან დადებული შეთანხმების მიხედვით. იმ შემთხვევაში, თუ კანონმდებლობით პირდაპირ არ რეგულირდება კონკრეტული საკითხი და არ არსებობს შეთანხმება შესაბამისი მეზობელი ქვეყნის ტექნიკურ შემსრულებელთან, ან ეს შეთანხმებაც პირდაპირ არ არეგულირებს კონკრეტულ საკითხს, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ხელმძღვანელობს მხოლოდ ელექტროენერჯის იმპორტის ან/და ექსპორტის ხელშეკრულებით.

8. გადაცემის შესაბამისი ლიცენზიანტები და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ვალდებული არიან საქართველოსა და მეზობელ ქვეყნებს შორის ელექტროენერჯის გადადინების დროს პრიორიტეტულად უზრუნველყონ ელექტროენერჯის იმპორტისა ან/და ექსპორტის ხელშეკრულებების შესრულება სხვა ტიპის გადადინებებთან მიმართებაში, იმის გათვალისწინებით, რომ ეფექტურად იქნეს გამოყენებული ქვეყნის შიდა ენერგორესურსი. ელექტროენერჯის ექსპორტის განხორციელებისას უპირატესობა ენიჭება ქვეყნის შიგნით წარმოებულ ელექტროენერჯიას.

9. გადაცემის ლიცენზიატები და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილნი არიან ერთად ან ცალ-ცალკე გააფორმონ სათანადო ხელშეკრულებები ელექტროენერჯის გადაცემის/დისპეტჩერიზაციის

მომსახურებაზე (მათ შორის, მრავალწლიანი ხელშეკრულებები) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით ელექტროენერჯის ექსპორტის უზრუნველსაყოფად.

9¹. (04.03.2014, N20).

9². გადაცემის შესაბამისი ლიცენზიატები და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი, აგრეთვე სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის პროექტის განმახორციელებელი საწარმო ვალდებული არიან ამ მუხლის მე-9 პუნქტის შესაბამისად გაფორმებულ შესაბამის ხელშეკრულებებში გაითვალისწინონ და ასახონ:

- ა) ამ მუხლის მე-8 პუნქტში და ამ წესების 14¹² მუხლის პირველ პუნქტში მოცემული პრიორიტეტები;
- ბ) საქართველოს და შესაბამისი მეზობელი ქვეყნის ენერჯოსისტემების ტექნიკურ ოპერატორებს შორის დადებული ურთიერთდაკავშირების ან/და პარალელურ რეჟიმში მუშაობის შეთანხმებებით გათვალისწინებული შეზღუდვები და ტექნიკური პირობები.

- 9³. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 9⁴. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 9⁵. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 9⁶. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 9⁷. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 9⁸. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 9⁹. (ამოღებულია – 18.10.2013, N148).
- 10. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 11. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 12. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 13. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 14. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 15. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 16. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 17. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 18. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 19. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 20. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 21. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 22. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 23. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 24. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 25. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).
- 26. (ამოღებულია – 04.03.2014, N20).

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644
 საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628
 საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2013 წლის 30 მაისის ბრძანება №99 – ვებგვერდი, 30.05.2013წ.
 საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2013 წლის 18 ოქტომბრის ბრძანება №148 – ვებგვერდი, 22.10.2013წ.
 საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 31 იანვრის ბრძანება №6 – ვებგვერდი, 04.02.2014წ.
 საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
 საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 27 მარტის ბრძანება №29 – ვებგვერდი, 27.03.2015წ.
 საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2016 წლის 1 მარტის ბრძანება №9 – ვებგვერდი, 04.03.2016წ.

მუხლი 14². ელექტროენერჯის იმპორტი და ექსპორტი ავარიულ სიტუაციაში

1. ხელშეკრულებას ელექტროენერჯის იმპორტსა ან/და ექსპორტზე, რომელიც მიზნად ისახავს ავარიულ სიტუაციაში ელექტროენერჯის იმპორტსა ან/და ექსპორტს (ურთიერთდახმარებას) , უპირატესობა ენიჭება ელექტროენერჯის გაცვლასა და სხვა იმპორტ-ექსპორტთან მიმართებით მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ავარიული სიტუაციის მოქმედების პერიოდში ელექტროენერჯის იმპორტისა ან ექსპორტის განმახორციელებელი იმპორტიორისა ან ექსპორტიორის მიერ ელექტროენერჯის იმპორტსა ან ექსპორტზე გაფორმებული ხელშეკრულება არ აკმაყოფილებს ავარიული სიტუაციის აღმოფხვრისთვის აუცილებელ მოთხოვნებს.

2. ელექტროენერჯეტიკული სისტემის სტაბილურობის უზრუნველყოფის მიზნით, ავარიულ სიტუაციებში იმპორტსა და ექსპორტზე ხელშეკრულებების გაფორმების უფლება გააჩნია მხოლოდ სისტემის კომერციულ ოპერატორს. ამ ტიპის ხელშეკრულების გაფორმებისას ან მასში ცვლილებების და დამატებების შეტანისას, სისტემის კომერციულმა ოპერატორმა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტთან წინასწარ უნდა შეათანხმოს ხელშეკრულების პირობების ის ნაწილი, რომელიც დაკავშირებულია

ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობასთან, უსაფრთხოებასთან და საიმედო ფუნქციონირებასთან (ტექნიკური ნაწილი).

3. ავარიული სიტუაციის მოქმედების პერიოდში ელექტროენერჯის იმპორტის ან ექსპორტის განმახორციელებელი იმპორტიორისა ან ექსპორტიორის მიერ ელექტროენერჯის იმპორტსა ან ექსპორტზე გაფორმებულ ხელშეკრულებას ავარიული სიტუაციის აღმოფხვრისთვის აუცილებელ მოთხოვნებთან შესატყვისობაზე აფასებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი და ავარიული სიტუაციის აღმოფხვრისთვის აუცილებელი მოთხოვნებისთვის ხელშეკრულების არადამაკმაყოფილებლად მიჩნევის შემთხვევაში, წყვეტს ავარიული სიტუაციის მოქმედების პერიოდში იმპორტის ან ექსპორტის 14³ და 14⁴ მუხლებით გათვალისწინებული ხელშეკრულების შესრულებას, რის ნაცვლად შეასრულებს სისტემის კომერციული ოპერატორის ხელშეკრულებას ავარიულ სიტუაციებში იმპორტსა და ექსპორტზე.

4. იმ შემთხვევებში, როდესაც საქართველოს ენერჯის სისტემაში შექმნილია ავარიული სიტუაცია და არ არსებობს ამ მუხლით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის იმპორტის ხელშეკრულება, ავარიული სიტუაციის აღმოფხვრის, ენერჯის სისტემის სტაბილიზაციისა და უსაფრთხოების შენარჩუნების მიზნით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია იმპორტის ხელშეკრულების გარეშე განახორციელოს ელექტროენერჯის მეზობელი ქვეყნიდან შემოტანა, სამინისტროს წერილობითი შუამდგომლობის საფუძველზე. ამ პუნქტის ფარგლებში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ საქართველოს ენერჯის სისტემაში შემოტანილი ელექტროენერჯის ანაზღაურება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ხორციელდება იმავე რაოდენობის ელექტროენერჯის შესაბამისი მეზობელი ქვეყნის ენერჯის სისტემისთვის იმავე საანგარიშო პერიოდში ექსპორტის ხელშეკრულების გარეშე დაბრუნებით (გატანით).

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტის მიზნებისათვის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მეზობელი ქვეყნის ენერჯის სისტემაშიდან შემოტანილი და იმავე საანგარიშო პერიოდში საქართველოს ენერჯის სისტემაშიდან დაბრუნებული ელექტროენერჯის აღრიცხვა ხორციელდება შესაბამის, „სისტემათაშორისი ხაზით (ხაზებით) მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერჯის შემაჯამებელ აღრიცხვის აქტში“ გაანგარიშებული შემოტანილი და დაბრუნებული ელექტროენერჯების სალდირებული რაოდენობით (შემოტანილ და დაბრუნებულ (გატანილ) ელექტროენერჯებს შორის სხვაობა) „სისტემათაშორისი ხაზით (ხაზებით) მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერჯის შემაჯამებელ აღრიცხვის აქტში“ აისახება შემოტანილი და დაბრუნებული ელექტროენერჯების სალდირებული რაოდენობა. იმ შემთხვევაში, თუ „სისტემათაშორისი ხაზით (ხაზებით) მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერჯის შემაჯამებელ აღრიცხვის აქტში“ შემოტანილი და დაბრუნებული ელექტროენერჯების სალდირებული რაოდენობა არ იქნება ასახული, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია შემოტანილი და დაბრუნებული ელექტროენერჯების სალდირებული რაოდენობის შესახებ ინფორმაცია წერილობით აცნობოს სისტემის კომერციულ ოპერატორს.

6. ამ მუხლის მე-4 პუნქტის ფარგლებში მეზობელი ქვეყნის ენერჯის სისტემაშიდან შემოტანილი და იმავე საანგარიშო პერიოდში საქართველოს ენერჯის სისტემაშიდან დაბრუნებული (გატანილი) ელექტროენერჯია სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ ამ წესების მე-15 მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტისა და 27-ე მუხლით გათვალისწინებულ საბითუმო ყიდვა-გაყიდვის ერთიან ბაზაში აისახება მხოლოდ სალდო მაჩვენებლით (შემოტანილ და დაბრუნებულ (გატანილ) ელექტროენერჯებს შორის სხვაობა).

7. ამ მუხლის მე-4 პუნქტის ფარგლებში მეზობელი ქვეყნის ენერჯის სისტემაშიდან შემოტანილი და იმავე საანგარიშო პერიოდში საქართველოს ენერჯის სისტემაშიდან დაბრუნებული (გატანილი) ელექტროენერჯია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი მიღებისა და მიწოდების პუნქტებში აღრიცხული ელექტროენერჯის ჯამურ რაოდენობებში, ამ წესების 23-ე მუხლის მიზნებისთვის, ითვალისწინებს მხოლოდ სალდო მაჩვენებლით (შემოტანილ და დაბრუნებულ (გატანილ) ელექტროენერჯებს შორის სხვაობა).

8. ამ მუხლის მე-5 პუნქტში მითითებულ დადებით სალდო (თუ შემოტანილი ელექტროენერჯია ჭარბობს დაბრუნებულ ელექტროენერჯას) ელექტროენერჯაზე მეზობელი ქვეყნის შესაბამის სუბიექტთან ანგარიშსწორებას ახორციელებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი.

9. ამ მუხლის მე-5 პუნქტში მითითებულ უარყოფით სალდო (თუ დაბრუნებული ელექტროენერჯია ჭარბობს შემოტანილ ელექტროენერჯას) ელექტროენერჯაზე ანგარიშსწორებას სისტემის კომერციულ ოპერატორთან ახორციელებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი.

10. იმ შემთხვევებში, როდესაც მეზობელი ქვეყნის ენერჯის სისტემაში შექმნილია ავარიული სიტუაცია და არ არსებობს ამ მუხლით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის ექსპორტის ხელშეკრულება, ავარიული სიტუაციის აღმოფხვრის, ენერჯის სისტემის სტაბილიზაციისა და უსაფრთხოების შენარჩუნების მიზნით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია ექსპორტის ხელშეკრულების გარეშე განახორციელოს ელექტროენერჯის გატანა მეზობელ ქვეყნაში, მეზობელი ქვეყნის შესაბამისი სუბიექტის (ელექტროენერგეტიკული სისტემის ტექნიკური ოპერატორის ან

ელექტროენერგეტიკული დარგის სახელმწიფო მართვის უწყების) შესატყვისი წერილობითი მოთხოვნის საფუძველზე. ამ პუნქტის ფარგლებში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ საქართველოს ენერგოსისტემიდან გატანილი ელექტროენერგიის ანაზღაურება ხორციელდება იმავე რაოდენობის ელექტროენერგიის შესაბამისი მეზობელი ქვეყნის ენერგოსისტემიდან იმავე საანგარიშო პერიოდში იმპორტის ხელშეკრულების გარეშე დაბრუნებით (შემოტანით) .

11. ამ მუხლის მე-10 პუნქტის მიზნებისათვის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მეზობელი ქვეყნის ენერგოსისტემაში გატანილი და იმავე საანგარიშო პერიოდში საქართველოს ენერგოსისტემაში მეზობელი ქვეყნიდან დაბრუნებული ელექტროენერგიის აღრიცხვა ხორციელდება შესაბამის „სისტემათაშორისი ხაზით (ხაზებით) მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერგიის შემაჯამებელ აღრიცხვის აქტში" გაანგარიშებული გატანილი და დაბრუნებული ელექტროენერგიების სალდირებული რაოდენობით (გატანილ და დაბრუნებულ (შემოტანილ) ელექტროენერგიებს შორის სხვაობა) . „სისტემათაშორისი ხაზით (ხაზებით) მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერგიის შემაჯამებელ აღრიცხვის აქტში" აისახება გატანილი და დაბრუნებული ელექტროენერგიების სალდირებული რაოდენობა. იმ შემთხვევაში, თუ „სისტემათაშორისი ხაზით (ხაზებით) მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერგიის შემაჯამებელ აღრიცხვის აქტში" გატანილი და დაბრუნებული ელექტროენერგიების სალდირებული რაოდენობა არ იქნება ასახული, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია გატანილი და დაბრუნებული ელექტროენერგიების სალდირებული რაოდენობის შესახებ ინფორმაცია წერილობით აცნობოს სისტემის კომერციულ ოპერატორს.

12. ამ მუხლის მე-10 პუნქტის ფარგლებში მეზობელი ქვეყნის ენერგოსისტემაში გატანილი და იმავე საანგარიშო პერიოდში საქართველოს ენერგოსისტემაში დაბრუნებული (შემოტანილი) ელექტროენერგია სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ ამ წესების მე-15 მუხლის მე-2 პუნქტის „დ" ქვეპუნქტისა და 27-ე მუხლით გათვალისწინებულ საბითუმო ყიდვა-გაყიდვის ერთიან ბაზაში აისახება მხოლოდ სალდო მაჩვენებლით (გატანილ და დაბრუნებულ (შემოტანილ) ელექტროენერგიებს შორის სხვაობა) .

13. ამ მუხლის მე-10 პუნქტის ფარგლებში მეზობელი ქვეყნის ენერგოსისტემაში გატანილი და იმავე საანგარიშო პერიოდში საქართველოს ენერგოსისტემაში დაბრუნებულ (შემოტანილ) ელექტროენერგიას დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი მიღებისა და მიწოდების პუნქტებში აღრიცხული ელექტროენერგიის ჯამურ რაოდენობებში, ამ წესების 23-ე მუხლის მიზნებისთვის, ითვალისწინებს მხოლოდ სალდო მაჩვენებლით (გატანილ და დაბრუნებულ (შემოტანილ) ელექტროენერგიებს შორის სხვაობა).

14. ამ მუხლის მე-11 პუნქტში მითითებულ დადებით სალდო (თუ გატანილი ელექტროენერგია ჭარბობს დაბრუნებულ ელექტროენერგიას) ელექტროენერგიაზე სისტემის კომერციულ ოპერატორთან ანგარიშსწორებას ახორციელებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი.

15. ამ მუხლის მე-11 პუნქტში მითითებულ უარყოფით სალდო (თუ დაბრუნებული ელექტროენერგია ჭარბობს გატანილ ელექტროენერგიას) ელექტროენერგიაზე მეზობელი ქვეყნის შესაბამის სუბიექტთან ანგარიშსწორებას ახორციელებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2013 წლის 26 დეკემბრის ბრძანება №175 – ვებგვერდი, 26.12.2013წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 21 დეკემბრის ბრძანება №114 – ვებგვერდი, 21.12.2015წ.

მუხლი 14³. ელექტროენერგიის გაცვლა

1. ელექტროენერგიის გაცვლას უპირატესობა ენიჭება 14⁴ მუხლით გათვალისწინებულ იმპორტ-ექსპორტთან მიმართებით მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ გაცვლის შედეგად საქართველოში იმპორტირებული ელექტროენერგიის რაოდენობა არ იქნება ექსპორტირებული ელექტროენერგიის 80 პროცენტზე ნაკლები. ელექტროენერგიის გაცვლის ხელშეკრულებას უთანაბრდება კვალიფიციური საწარმოს მიერ ერთდროულად ელექტროენერგიის იმპორტისა და ექსპორტის ხელშეკრულების წარმოდგენა.

2. ელექტროენერგიის გაცვლაზე არ ვრცელდება ამ წესების 14⁴ მუხლით გათვალისწინებული განაცხადების შერჩევის პროცედურა. იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს ამ მუხლის პირველი პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად გაფორმებული ელექტროენერგიის გაცვლის რამდენიმე ხელშეკრულება, მაშინ უპირატესობა ენიჭება ელექტროენერგიის გაცვლას (იმპორტსა და ექსპორტს) , რომელსაც გააჩნია საქართველოდან ექსპორტირებული და საქართველოში იმპორტირებული ელექტროენერგიის ღირებულებებს შორის თანაფარდობის უფრო მაღალი კოეფიციენტი.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644

მუხლი 14⁴. ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) სხვა იმპორტი და ექსპორტი

1. ამ წესების 14²-ე და 14³-ე მუხლებით გათვალისწინებული პრიორიტეტების გარდა, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია:

- ა) ელექტროენერგიის იმპორტისას – უპირატესობა მიანიჭოს იმპორტირებული ელექტროენერგიის

ყველაზე დაბალ ფასს;

ბ) ელექტროენერჯის ექსპორტისას – იხელმძღვანელოს საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების შედეგებით, გარდა ამ წესების 14¹ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებულ ენერჯისა, რომლის შემთხვევაში პრიორიტეტულობა ენიჭება:

ბ.ა) იმ ელექტროენერჯის, რომელსაც საბალანსოდ გაყიდვის შემთხვევაში ექნება ყველაზე მაღალი ფასი;

ბ.ბ) ორი ან მეტი ისეთი პრეტენდენტის შემთხვევაში, რომელთა ენერჯის საბალანსოდ გაყიდვის შემთხვევაში ექნებათ ერთი და იგივე ფასი, მხარეთა მოთხოვნების დაკმაყოფილება ხდება კონკრეტული სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის არსებული გამტარუნარიანობის პრეტენდენტებზე თანაბარი განაწილების საფუძველზე. იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე პრეტენდენტის მიერ განაცხადში დაფიქსირებული ელექტროენერჯის რაოდენობა ნაკლებია თანაბარი განაწილების შედეგად მოცემული ელექტროენერჯის რაოდენობაზე, სხვაობა თანაბრად გადაუნაწილდებათ დანარჩენ პრეტენდენტებს.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ აცნობოს შესაბამის პირებს საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე 2 სამუშაო დღით ადრე.

3. საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილება ხორციელდება ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი პრიორიტეტულობის გათვალისწინებით, ამ წესების 14²³ მუხლის შესაბამისად.

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზისთვის ამ წესების 14¹²-14²² მუხლებით გათვალისწინებული პროცედურები, ტერმინები და სპეციალური აუქციონის წესები ასევე გამოიყენოს სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ნებისმიერი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილებისას, ყოველ ასეთ ხაზზე არსებული სპეციფიკის გათვალისწინებით.

5. საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობით სარგებლობის შესაბამისი საფასური არ გადაიხდება, თუ ექსპორტიორის მიერ შესაბამისი ხაზის გამტარუნარიანობის მოპოვება ვერ მოხერხდა სპეციალურ აუქციონში დამარცხების ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის გადაწყვეტილების გამო, რაც გამოწვეულია საქართველოს ენერჯის სისტემაში შექმნილი ტექნიკური ვითარებით, რომელიც არ იძლევა სისტემათაშორისი გადადინების განხორციელების საშუალებას. ასეთი აუთვისებელი სიმძლავრის (ენერჯის) განკარგვა ხდება ამ წესების 14²³ მუხლის შესაბამისად.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 27 მარტის ბრძანება №29 - ვებგვერდი, 27.03.2015წ.

მუხლი 14⁵. ელექტროენერჯის იმპორტიორები და ექსპორტიორები

1. იმპორტისა და ექსპორტის განხორციელება შეუძლია იმ კვალიფიციურ საწარმოს, რომელსაც გააჩნია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტთან დადგენილი წესით რეგისტრირებული ამ წესების მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის „ფ“ და „ქ“ ქვეპუნქტებში, ხოლო ექსპორტის შემთხვევაში – მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტში განსაზღვრული ხელშეკრულებები იმპორტირებული ან ექსპორტირებული ელექტროენერჯის სრულ მოცულობაზე და ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორისთვის წარდგენილი აქვს ამ მუხლის მე-6 პუნქტით განსაზღვრული გარანტია.

2. სისტემის კომერციული ოპერატორის შემთხვევაში ამ წესების მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის „ფ“ ქვეპუნქტში გათვალისწინებულ ხელშეკრულებად ასევე მიიჩნევა პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები.

3. იმპორტსა და ექსპორტზე დადებულ ხელშეკრულებებზე ვრცელდება ამ წესების მე-3 თავში პირდაპირი ხელშეკრულებების რეგისტრაციის, რეგისტრაციის და ხელშეკრულების შეწყვეტისთვის დადგენილი მოთხოვნა და პროცედურა იმ მოთხოვნებისა და პროცედურების გათვალისწინებით, რომელიც მოცემულია ამ თავში.

4. თუ იმპორტსა და ექსპორტზე დადებული ხელშეკრულება ან ცვლილება არ ეხება ელექტროენერჯის მიწოდების დაწყებას, დასრულებას, რაოდენობას, ვადას, პირობებს (გარდა ელექტროენერჯის ფასის, საფასურის გადახდის, დავების განხილვის პირობებისა, აგრეთვე ხელშეკრულების რეკვიზიტების ცვლილებისა) და ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, ხოლო 14⁴ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში განაცხადით გათვალისწინებული საიმპორტოდ განკუთვნილი ელექტროენერჯის ფასის გაზრდას, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტთან მათი სარეგისტრაციოდ წარდგენა უნდა მოხდეს ხელშეკრულების ან მასში ცვლილების ძალაში შესვლიდან 1 წლის განმავლობაში.

5. პირდაპირი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის ექსპორტზე (გარდა სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ გაფორმებული ხელშეკრულებებისა) უნდა ითვალისწინებდეს ხელშეკრულებაში განსაზღვრული ელექტროენერჯის მოცულობის ექსპორტიორის მიერ სრულად ანაზღაურების ვალდებულებას იმ შემთხვევაშიც, თუ მწარმოებელმა ვერ გამოიმუშავა ელექტროენერჯია. ექსპორტიორი თავისუფლდება ამ პუნქტით განსაზღვრული ვალდებულებისგან, თუ ელექტროენერჯის გამოიმუშავება ვერ მოხდა მწარმოებლის ან დისპეტჩერიზაციისა ან გადაცემის ლიცენზიატის ბრალით, აგრეთვე ავარიული და სხვა ფორსმაჟორული სიტუაციის გამო.

6. ექსპორტიორი, გარდა იმ ექსპორტიორისა, რომელიც ამავდროულად წარმოადგენს წარმოების ან განაწილების ლიცენზიატს, ვალდებულია ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს წარუდგინოს საბანკო გარანტია შესასყიდი გარანტირებული სიმძლავრის ღირებულების, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მომსახურების საფასურისა და საბალანსო ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ღირებულების ანაზღაურების უზრუნველყოფის მიზნით. აღნიშნული გარანტიის წარდგენის ვალდებულება ექსპორტიორს უჩნდება ამ წესების მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის „ფ“ და „ქ“ ქვეპუნქტებში აღნიშნული ხელშეკრულებების დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან რეგისტრაციის დღიდან. ამასთან, სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით ელექტროენერჯის ექსპორტის შემთხვევაში საბანკო გარანტია ბაზრის ოპერატორთან წარდგენილი უნდა იქნეს ექსპორტის დაწყების დაგეგმილ თარიღამდე არანაკლებ 12 სამუშაო დღით ადრე. უზრუნველყოფისათვის გამოიყენება საქართველოში ლიცენზირებული კომერციული ბანკის მიერ გაცემული ან „ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (OECD)“ წევრების მიერ ქვეყანაში მოქმედი ბანკის მიერ გაცემული და საქართველოში ლიცენზირებული კომერციული ბანკის მიერ კონტრ-გარანტიის საფუძველზე გადაზღვეული უპირობო და გამოუთხოვადი საბანკო გარანტიები. საბანკო გარანტიის ოდენობას განსაზღვრავს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი ექსპორტის ხელშეკრულების მთლიანი ღირებულების არაუმეტეს 10 პროცენტის ოდენობისა. გარანტიის ოდენობა, მოქმედების ვადა და სხვა პირობები ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორმა უნდა განუსაზღვროს ექსპორტიორს მისი წერილობითი მომართვიდან 3 სამუშაო დღის ვადაში. გარანტიის მოქმედების ვადა არ უნდა აღემატებოდეს ექსპორტის დასრულების თვის მომდევნო 45 კალენდარულ დღეს. სახელშეკრულებო ღირებულების გაზრდის შემთხვევაში ექსპორტიორი ვალდებულია მიუსადაგოს წარმოდგენილი საბანკო გარანტია შეცვლილ გარემოებებს, წინააღმდეგ შემთხვევაში ჩაითვლება, რომ ექსპორტიორს მიერ საბანკო გარანტია არ არის წარმოდგენილი. სახელშეკრულებო ღირებულების შემცირების შემთხვევაში ექსპორტიორი უფლებამოსილია მოითხოვოს საბანკო გარანტიის უზრუნველყოფილი თანხის შემცირება. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი ვალდებულია დაუყოვნებლივ აცნობოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ექსპორტიორის მიერ საბანკო გარანტიის წარმოდგენის, აგრეთვე საბანკო გარანტიის დაბრუნების, ცვლილების, ვადის ამოწურვის, გამოყენების ან გაუქმების შესახებ. მხარეთა შეთანხმებით საბანკო გარანტიის წარმოდგენის ვალდებულება ექსპორტიორს არ დაეკისრება გარანტიის ოდენობის შესაბამისი თანხის წინასწარ გადახდის შემთხვევაში.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 13 ნოემბრის ბრძანება №119 – ვებგვერდი, 14.11.2014წ.

მუხლი 14⁶. ელექტროენერჯის იმპორტიორების, ექსპორტიორების ან/და ტრანზიტის დამკვეთი საწარმოების უფლებამოსილებანი და შესაბამისი ელექტროენერჯის აღრიცხვა-ანგარიშსწორება

1. იმპორტირებული და ექსპორტირებული ელექტროენერჯის აღრიცხვა ხორციელდება ამ წესების შესაბამისად. ელექტროენერჯის გადაცემის კონკრეტული სისტემათაშორისი ხაზით (ხაზებით) შესაბამის საანგარიშო პერიოდში მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერჯის (მათ შორის, იმპორტირებული, ექსპორტირებული ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის) შემაჯამებელი აღრიცხვის აქტი დისპეტჩერიზაციის, შესაბამისი ხაზის მფლობელი გადაცემის ლიცენზიატებისა და სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ ერთობლივად ფორმდება შესაბამისი უცხო ქვეყნის ტექნიკურ ოპერატორთან.

2. თუ ორი ან მეტი იმპორტიორი (ექსპორტიორი) ან/და ტრანზიტის დამკვეთი საწარმო ერთ საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის იმპორტს (ექსპორტს) ან/და ტრანზიტს ახორციელებდნენ ერთი სისტემათაშორისი ხაზით, დგება კონკრეტული „სისტემათაშორისი ხაზით იმპორტირებული (ექსპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილების ერთობლივი აქტი“, რომელშიც აისახება ხაზით იმპორტირებული (ექსპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის მოცულობების განაწილება თითოეულ მონაწილე იმპორტიორს (ექსპორტიორს) ან/და ტრანზიტის დამკვეთ საწარმოს შორის. „სისტემათაშორისი ხაზით იმპორტირებული (ექსპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილების ერთობლივი აქტი“ ყველა შესაბამისი იმპორტიორის

(ექსპორტიორის) ან/და ტრანზიტის დამკვეთი საწარმოს მიერ ფორმდება ერთობლივად. „იმპორტირებული (ექსპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილების ერთობლივი აქტის“ თითო დედანი შესაბამისი იმპორტიორების (ექსპორტიორების) ან/და ტრანზიტის დამკვეთი საწარმოს მიერ უნდა წარედგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და ბაზრის ოპერატორს საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან არაუგვიანეს 8 (რვა) კალენდარული დღისა, წინააღმდეგ შემთხვევაში, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან არაუგვიანეს 11 (თერთმეტი) კალენდარული დღისა იმპორტირებულ (ექსპორტირებულ) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის რაოდენობებს ანაწილებს ამ პუნქტში აღნიშნულ იმპორტიორებზე (ექსპორტიორებზე) ან/და ტრანზიტის დამკვეთ საწარმო(ებ) ზე ამ მუხლის 2¹ პუნქტში მოცემული წესის მიხედვით და ადგენს სისტემათაშორისი ხაზით იმპორტირებული (ექსპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილების აქტს („განაწილების აქტი“), შედგენისთანავე, უგზავნის „ბაზრის ოპერატორს“ და შესაბამის იმპორტიორს (ექსპორტიორს) ან/და ტრანზიტის დამკვეთ საწარმოს.

2¹. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი წინამდებარე მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საანგარიშო პერიოდის კონკრეტულ საათში იმპორტირებულ (ექსპორტირებულ) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის ანაწილებს ამ პუნქტში აღნიშნულ იმპორტიორებზე (ექსპორტიორებზე) ან/და ტრანზიტის დამკვეთ საწარმოებზე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან თითოეული მათგანის მიმართ „ბაზრის წესების“ თანახმად შეთანხმებული (კორექტირებების გათვალისწინებით) გეგმების პროპორციულად. ამ პუნქტის მიზნებისთვის, იმ შემთხვევაში, თუ სისტემათაშორისო ხაზზე საანგარიშო პერიოდის რომელიმე კონკრეტული საათისთვის იმპორტიორ(ებ)ის (ექსპორტიორ(ებ)ის) ან/და ტრანზიტის დამკვეთი საწარმო(ებ)ის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან „ბაზრის წესების“ თანახმად შეთანხმებული (კორექტირებების გათვალისწინებით) გეგმების ჯამი ნულის ტოლია (შემდგომში „ნულოვანი საათი“), მაგრამ ფაქტობრივად „ნულოვან საათში“ დაფიქსირდა ელექტროენერჯის გადადინება, „ნულოვან საათში“ ფაქტიურად გადადინებული ელექტროენერჯის რაოდენობას (გარდა ამ წესების მე-14⁷ მუხლის მე-2 პუნქტში ასახული რეჟიმებით გამოწვეული ელექტროენერჯის გადადინებებისა) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ანაწილებს იმ იმპორტიორ(ებ) ზე (ექსპორტიორ(ებ) ზე) ან/და ტრანზიტის დამკვეთ საწარმო(ებ) ზე, რომლებიც ამავე სისტემათაშორისო ხაზზე იგივე საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში ახორციელებდნენ ელექტროენერჯის იმპორტს (ექსპორტს) ან/და ტრანზიტს, ამასთან „ნულოვან საათში“ ფაქტობრივად გადადინებული ელექტროენერჯია მათ უნაწილდებათ „ნულოვანი საათის“ უშუალოდ წინა და შემდგომი საათისთვის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტთან თითოეული მათგანის მიმართ „ბაზრის წესების“ თანახმად შეთანხმებული ექსპორტის (იმპორტის) ან/და ტრანზიტის განხორციელების შესაბამისი გეგმების (კორექტირებების გათვალისწინებით) ჯამური რაოდენობების (კორექტირებების გათვალისწინებით) პროპორციულად.

3. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან არაუგვიანეს 11 (თერთმეტი) კალენდარული დღისა ელექტროენერჯის გადაცემის ლიცენზიატებს უგზავნის ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული შესაბამისი „სისტემათაშორისი ხაზით (ხაზებით) საანგარიშო პერიოდში მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერჯის შემაჯამებელი აღრიცხვის აქტის“, აგრეთვე „სისტემათაშორისი ხაზით ექსპორტირებული (იმპორტირებული) ან/და სატრანზიტოდ განკუთვნილი ელექტროენერჯის განაწილების ერთობლივი აქტის“ ან „განაწილების აქტის“ თითო ასლს.

4. თუ ორი ან მეტი იმპორტიორი (ექსპორტიორი) ან/და ტრანზიტის დამკვეთი საწარმო ერთ საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის იმპორტს (ექსპორტს) ან/და ტრანზიტს ახორციელებდნენ ერთი სისტემათაშორისი ხაზით, კონკრეტული სისტემათაშორისი ხაზით იმპორტირებული (ექსპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილების აქტის შედგენის მიზნებისათვის, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან არაუგვიანეს 6 (ექვსი) კალენდარული დღისა კონკრეტული სისტემათაშორისი ხაზით იმპორტირებული (ექსპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის ფაქტობრივი გადადინებების შესახებ მის ხელთ არსებული ელექტროენერჯის აღრიცხვის შესატყვის მონაცემებს აწვდის შესატყვის ექსპორტიორს (იმპორტიორს) ან/და ტრანზიტის დამკვეთ საწარმო(ებ)ს.

5. იმ შემთხვევაში, თუ ორი ან მეტი იმპორტიორის (ექსპორტიორის) ან/და ტრანზიტის დამკვეთი საწარმოს მიერ ელექტროენერჯის იმპორტი (ექსპორტი) ან/და ტრანზიტის ხორციელდებოდა ერთი მეზობელი ქვეყნიდან ორი ან მეტი სისტემათაშორისი ხაზით ერთდროულად პარალელური, სინქრონული მუშაობის რეჟიმში და, ამასთან, შესაბამისი სისტემათაშორისი ხაზებით ელექტროენერჯის მიწოდების შეთანხმებული გეგმები (კორექტირებების გათვალისწინებით) ცალკეული იმპორტიორისთვის (ექსპორტიორისთვის) ან/და ტრანზიტის დამკვეთი საწარმოსათვის შედგენილია ჯამურად (საზღვარზე გადადინების ან/და გადმოდინების საერთო გეგმის სახით), დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, შესაბამის საანგარიშო პერიოდში მეზობელი ქვეყნიდან ცალკეული სისტემათაშორისი ხაზით ფაქტიურად

იმპორტირებულ (ექსპორტირებულ) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერგიას ამ პუნქტში აღნიშნულ იმპორტიორებზე (ექსპორტიორებზე) ან/და ტრანზიტის დამკვეთ საწარმოებზე ანაწილებს თითოეული მათგანისათვის „ბაზრის წესების“ თანახმად დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ შეთანხმებული (კორექტირებების გათვალისწინებით) იგივე საანგარიშო პერიოდის ჯამური გეგმების (შესაბამის საზღვარზე ელექტროენერგიის გადადინების ან/და გადმოდინების საერთო გეგმების) პროპორციულად.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2013 წლის 18 ოქტომბრის ბრძანება №148 – ვებგვერდი, 22.10.2013წ.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2016 წლის 1 მარტის ბრძანება №9 – ვებგვერდი, 04.03.2016წ.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2016 წლის 5 აგვისტოს ბრძანება №60 – ვებგვერდი, 08.08.2016წ.

მუხლი 14⁷. ელექტროენერგიის იმპორტსა ან ექსპორტზე გაფორმებული ხელშეკრულების გარეშე საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებულ (გადადინებულ) ელექტროენერგიის დეკლარირებაზე ვალდებული პირი

1. იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს საბაჟო საზღვარზე ელექტროენერგიის გადაადგილების (გადადინების) დროს საანგარიშო პერიოდში არ არსებობს (არ მოქმედებს) ხელშეკრულება შესაბამისი სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზის გამოყენებით ელექტროენერგიის ექსპორტზე ან/და იმპორტზე და იმპორტიორის ან ექსპორტიორის სათანადო განაცხადი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიმართ, მაშინ ამ გადადინებული ელექტროენერგიის დეკლარირების ვალდებულება ეკისრება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, გარდა ამ მუხლის მე-2 პუნქტში გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

2. ელექტროენერგიის გადამცემი ხაზის დაცვის ან სინქრონიზაციის რეჟიმში ჩართვის პერიოდში საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებული (გადადინებული) ელექტროენერგიის დეკლარირების ვალდებულება ეკისრება ამ ხაზის მფლობელ გადაცემის ლიცენზიატს. ელექტროენერგიის გადამცემი ხაზის დაცვის ან სინქრონიზაციის რეჟიმში ჩართვა ხორციელდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მხოლოდ ამ ხაზის მფლობელი გადაცემის ლიცენზიატის თანხმობის შემთხვევაში.

3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტების საფუძველზე სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზით გადაადგილებული ელექტროენერგიის დეკლარირება და საბაჟო გაფორმება თავისთავად არ წარმოქმნის შესაბამისად დისპეტჩერიზაციის (გადაცემის) ლიცენზიანტის საკუთრების უფლებას ამ გადაადგილებულ ელექტროენერგიაზე.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

მუხლი 14⁸. ტრანზიტის განხორციელებისას წარმოქმნილი გადახრების იმპორტი და ექსპორტი

1. ტრანზიტის განხორციელებისას და მისი მიზნებისთვის საქართველოში შემოსულ და გასულ ელექტროენერგიებს შორის სხვაობა (ტრანზიტის გადახრები) წარმოადგენს საქართველოში ელექტროენერგიის იმპორტს ან ექსპორტს, გარდა იმ ელექტროენერგიისა, რომელსაც შეისყიდის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ტრანზიტის უზრუნველყოფისათვის დანაკარგების დაფარვის მიზნით. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორსა და ტრანზიტის დამკვეთს შორის, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან წინასწარი შეთანხმებით, ტრანზიტის გადახრებზე ფორმდება:

ა) ელექტროენერგიის ექსპორტის და იმპორტის ხელშეკრულებები – იმ შემთხვევაში, როდესაც ტრანზიტის დამკვეთი არარეზიდენტი პირია;

ბ) ელექტროენერგიის ექსპორტის და იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულებები – იმ შემთხვევაში, როდესაც ტრანზიტის დამკვეთი რეზიდენტი პირია.

2. ამ მუხლის მიზნებისათვის, ტერმინები „რეზიდენტი“ და „არარეზიდენტი“ გამოყენებულია საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით განსაზღვრული მნიშვნელობით.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 31 იანვრის ბრძანება №6 – ვებგვერდი, 04.02.2014წ.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2016 წლის 20 მაისის ბრძანება №30 – ვებგვერდი, 23.05.2016წ.

მუხლი 14⁹. ტრანზიტის განხორციელებისას წარმოქმნილი გადახრების იმპორტის და ექსპორტის ანაზღაურების წესი

1. „ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორსა და ტრანზიტის დამკვეთს შორის ტრანზიტის გადახრებზე ამ წესების მე-14⁸ მუხლით განსაზღვრული ელექტროენერგიის იმპორტის ხელშეკრულებისა და ელექტროენერგიის იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების ფარგლებში ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი ტრანზიტის დამკვეთთან ანგარიშსწორებას ახორციელებს:

ა) ყოველი კალენდარული წლის 1 სექტემბრიდან 1 მაისამდე – იმ ჰიდროელექტროსადგურის ტარიფის ზედა ზღვრით, რომელსაც კომისიამ დაუდგინა ყველაზე მაღალი ტარიფი;

ბ) ყოველი კალენდარული წლის 1 მაისიდან 1 სექტემბრამდე – რეგულირებადი ფიქსირებული

ტარიფის მქონე იმ ჰიდროელექტროსადგურის ტარიფით, რომელსაც კომისიის მიერ დადგენილი აქვს ყველაზე დაბალი ტარიფი.

2. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორსა და ტრანზიტის დამკვეთს შორის ტრანზიტის გადახრებზე ამ წესების მე-14⁸ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ელექტროენერჯის ექსპორტზე ხელშეკრულების ფარგლებში ტრანზიტის დამკვეთი ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორთან ანგარიშსწორებას ახორციელებს შესაბამის საანგარიშო პერიოდში ამ წესების მე-14 მუხლის პირველი, 1¹, 1² და 1⁴ პუნქტების საფუძველზე შესყიდული და მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის საშუალო შეწონილ ფასს დამატებული საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით ექსპორტიორისათვის გადასახდელი ყველა ხარჯი და გადასახადი.

3. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორსა და ტრანზიტის დამკვეთს შორის ტრანზიტის გადახრებზე ამ წესების 14⁸ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ელექტროენერჯის ექსპორტზე პირდაპირი ხელშეკრულების ფარგლებში ტრანზიტის დამკვეთი ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორთან ანგარიშსწორებას ახორციელებს ამ წესების მე-14 მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული ფასით.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 5 თებერვლის ბრძანება №8 – ვებგვერდი, 06.02.2015წ.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2016 წლის 20 მაისის ბრძანება №30 – ვებგვერდი, 23.05.2016წ.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2017 წლის 13 მარტის ბრძანება №15- ვებგვერდი, 14.03.2016წ.

მუხლი 14¹⁰. ტრანზიტის განხორციელების ორგანიზაციული და ტექნიკური უზრუნველყოფა

1. სისტემათაშორისი ტრანზიტის საქართველოს ტერიტორიის ფარგლებში ტექნიკური და ორგანიზაციული უზრუნველყოფის მიზნებისთვის დისპეტჩერიზაციისა და გადაცემის ლიცენზიატებს შორის ფორმდება ცალკე ხელშეკრულება, გადაცემის ლიცენზიატების ქსელებითა და მომსახურებით სარგებლობის საკომპენსაციო საფასურის ოდენობის მითითებით. გადაცემის ლიცენზიატების მიერ მითითებული ხელშეკრულების გაფორმებაზე უარის გაცხადების შემთხვევაში, ისინი ვალდებული არიან არ შეაფერხონ ტრანზიტის განხორციელება მათი კუთვნილი ქსელების გამოყენებით.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და გადაცემის ლიცენზიანტებს შორის ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ხელშეკრულების გაუფორმებლობის შემთხვევაში სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით ტრანზიტის დროს გადაცემის შესაბამისი ლიცენზიატების მომსახურებით და მათ მფლობელობაში არსებული ელექტრული ქსელებით სარგებლობის კომპენსაციის საკითხი გადაწყდება შემდეგი პრინციპის მიხედვით: ტრანზიტის ტექნიკური უზრუნველყოფის შესახებ ხელშეკრულების საფუძველზე მიღებული შემოსავლის 90 პროცენტი აუნაზღაურდება სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის მფლობელ გადაცემის ლიცენზიატს, ხოლო ტრანზიტის ტექნიკური უზრუნველყოფის შესახებ ხელშეკრულების საფუძველზე მიღებული შემოსავლის დარჩენილი 10 პროცენტი განაწილდება დანარჩენ გადაცემის ლიცენზიანტებსა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს შორის მათთვის კომისიის მიერ ელექტროენერჯის გადაცემის/დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე დადგენილი ტარიფების პროპორციულად.

3. ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ტრანზიტის უზრუნველყოფისათვის დანაკარგების დაფარვის მიზნით დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ შესყიდული ელექტროენერჯის მოცულობაზე გადაცემის მომსახურება არ ანაზღაურდება.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.

მუხლი 14¹¹. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის უფლებამოსილება სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზების ხელმისაწვდომი გამტარუნარიანობის დადგენაში

1. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად და პარალელურ რეჟიმში მუშაობის შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე დაადგინოს გამტარუნარიანობა და მისი ხელმისაწვდომი მოცულობა (ATC) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზების (გარდა სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზისა) მიხედვით.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული უფლებამოსილების რეალიზაციის შემთხვევაში, კონკრეტული საანგარიშო პერიოდისთვის სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზის სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობა განისაზღვრება შემდეგი ფორმულის მიხედვით:

Transit ATC = ATC * 0,90 – Σ Import, სადაც

Transit ATC – არის სისტემათაშორის ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზის სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობა კონკრეტული საანგარიშო პერიოდისთვის;

ATC – არის იგივე სისტემათაშორის ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზის გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობა დადგენილი ამ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად იგივე საანგარიშო პერიოდისთვის;

Σ Import – არის იგივე სისტემათაშორის ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზით იგივე საანგარიშო პერიოდისთვის დაგეგმილი იმპორტის ჯამური მოცულობა ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) საპროგნოზო ბალანსის მიხედვით.

ამასთან, ელექტროენერჯის ისეთი იმპორტი, რომელიც ემსახურება ელექტროენერჯის ექსპორტის უზრუნველყოფას იმავე საანგარიშო პერიოდში, ნებისმიერ შემთხვევაში იზღუდება სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობის მოცულობით, მიუხედავად იმპორტზე ხელშეკრულების რეგისტრაციისა.

3. სისტემათაშორის ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობისა და მისი ხელმისაწვდომი მოცულობის დასადგენად გამოიყენება ამ წესების 14¹⁵ მუხლის შესაბამისი დებულებები.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.

მუხლი 14¹². პრიორიტეტულობის ჯგუფები

1. სისტემათაშორის ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით ელექტროენერჯის ექსპორტის უზრუნველსაყოფად პრიორიტეტულობა და უპირატესობა განისაზღვრება შემდეგი კლებადი თანმიმდევრობით:

ა) ავარიულ სიტუაციებში ელექტროენერჯის ექსპორტი ან იმპორტი;

ბ) საქართველოში 2010 წლის შემდეგ აშენებული, განახლებადი ენერჯის წყაროებზე მომუშავე ელექტროსადგურის (მათ შორის, ჰიდროელექტროსადგურის) მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტი, თუ ასეთი ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის გაფორმებულია ამ წესების მე-14¹ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული მრავალწლიანი ხელშეკრულება – მითითებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პერიოდის განმავლობაში;

გ) საქართველოში 2010 წლის შემდეგ აშენებული, განახლებადი ენერჯის წყაროებზე მომუშავე, ისეთი ელექტროსადგურის (მათ შორის, ჰიდროელექტროსადგურის) მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტი, რომლის ექსპლუატაციაში შესვლის და კომერციული გამოყენების დაწყების დღიდან არ გასულა 10 წელი, თუ ასეთი ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის არ არის გაფორმებული ამ წესების მე-14¹ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული მრავალწლიანი ხელშეკრულება. ამავე პრიორიტეტულობის ჯგუფს, ასევე განეკუთვნება მშენებლობის პროცესში მყოფი განახლებადი ენერჯის წყაროზე მომუშავე ელექტროსადგურის (მათ შორის, ჰიდროელექტროსადგურის) მიერ, გამომუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტი, თუ:

გ.ა) ასეთი მშენებლობის პროცესში მყოფი ელექტროსადგურის მშენებლობაზე საქართველოს მთავრობასთან გაფორმებულია შეთანხმება და,

გ.ბ) ასეთი ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის არ არის გაფორმებული ამ წესების 14¹ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული მრავალწლიანი ხელშეკრულება.

დ) საქართველოს სხვა ელექტროსადგურების მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ან საქართველოში იმპორტირებული ელექტროენერჯის ექსპორტი, ტრანზიტი, რეექსპორტი, რაც არ არის გათვალისწინებული ამ პუნქტის „ა“, „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით.

1¹. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტებში მითითებული პრიორიტეტულობის ჯგუფს მიკუთვნებული ელექტროსადგურების მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტის განხორციელება დასაშვებია, თუ მოპოვებულია შესატყვისი საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობით სარგებლობის უფლება, ამ წესების და სპეციალური აუქციონის წესების შესაბამისად.

12. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ელექტროსადგურის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის მოცულობა ექსპორტის მიზნით სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის, ასევე შიდა შემზღუდავი რესურსის განაწილებაში მონაწილეობს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს ზემოთხსენებული ელექტროენერჯის ექსპორტის სრულად ან ნაწილობრივ დასაკმაყოფილებლად საჭირო ხელმისაწვდომი საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობა, მიუხედავად იმისა რომ აღნიშნული ელექტროსადგურის მშენებლობაზე და/ან ოპერირებაზე საქართველოს მთავრობასთან გაფორმებული შეთანხმების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) პირობები არ ზღუდავს მის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტს წლის შესაბამის პერიოდში.

2. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით ელექტროენერჯის ექსპორტის უზრუნველყოფის მიზნით ამ მუხლის პირველ პუნქტში განსაზღვრული პრიორიტეტულობის მომდევნო რიგის (ჯგუფის) დაკმაყოფილება იწყება მხოლოდ წინა რიგის (ჯგუფის) პრიორიტეტის სრულად დაკმაყოფილების შემდეგ.

3. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის მიმართ არ გამოიყენება ამ წესების 14³ და 14⁴ მუხლებით გათვალისწინებული დებულებები, გარდა საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილებასთან დაკავშირებული მოთხოვნებისა.

4. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული თითოეული პრიორიტეტულობის ჯგუფის ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის მოპოვებული/განაწილებული გამტარუნარიანობა გამოიყენება მხოლოდ იგივე ჯგუფის ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის. გამონაკლისია ასეთი ექსპორტის უზრუნველყოფის მიზნით საბალანსო ელექტროენერჯის შექმნა იმ ვადით, რომელიც საჭიროა სისტემათაშორისო ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამორთვის ან ტვირთის შესაბამისად შემცირებისთვის.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 27 მარტის ბრძანება №29 – ვებგვერდი, 27.03.2015წ.

მუხლი 14¹³. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის კატეგორიები

1. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის განსაზღვრის, დახასიათების და განაწილების მიზნებისთვის გამოიყენება სიმძლავრის შემდეგი ძირითადი კატეგორიები:

ა) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობა (ქსელის გამტარუნარიანობა – „NTC” (Net Transfer Capacity));

ბ) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის არახელმისაწვდომი მოცულობა (არახელმისაწვდომი სიმძლავრე) ან „NAC” (Non-Avaliable Capacity);

გ) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის ხელმისაწვდომი მოცულობა (შემდეგში: „ხელმისაწვდომი მოცულობა“) ან (ხელმისაწვდომი გადასაცემი სიმძლავრე – „ATC” (Avaliable Transfer Capacity));

დ) წინასწარი პრიორიტეტულობით გადანაწილებული მოცულობა („AAC” (Already Allocated Capacity));

ე) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის განაწილებული მოცულობა (სიმძლავრის განაწილება) ან „ALC” (Allocated Capacity).

2. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობა (ქსელის გამტარუნარიანობა – „NTC” (Net Transfer Capacity) წარმოადგენს სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის მთლიან გამტარუნარიანობას/პროგრამას, რომელიც აკმაყოფილებს შესაბამისი გადამცემი სისტემების მიერ გარკვეული დროის პერიოდისათვის, აქტიური სიმძლავრის ნაკადის მიმართულელებით დაწესებული უსაფრთხოების სტანდარტებს.

3. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის არახელმისაწვდომი მოცულობა (არახელმისაწვდომი სიმძლავრე) ან „NAC” (Non-Avaliable Capacity) არის სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის ის ნაწილი, რომელიც საქართველოს და შესაბამისი მეზობელი ქვეყნის ენერჯეტიკულ სისტემათა ოპერატორების ერთობლივი შეთანხმებით, ექსპორტისთვის არ არის ხელმისაწვდომი, იმ სპეციფიკური ტექნიკური და უსაფრთხოების პრობლემების გამო, რომელთა მოგვარებაც შესატყვისი საექსპორტო პერიოდისთვის შეუძლებელია.

4. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის ხელმისაწვდომი მოცულობა (ხელმისაწვდომი გადასაცემი სიმძლავრე) ან „ATC” (Avaliable Transfer Capacity) გულისხმობს NTC-ის ნაწილს, რომელიც შემდგომი კომერციული საქმიანობებისათვის

ყოველი განაწილების ფაზის შემდეგ რჩება ხელმისაწვდომი და შეთავაზებულია მომხმარებლებისათვის ასათვისებლად. ATC გამოითვლება, როგორც სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობას გამოკლებული არახელმისაწვდომი მოცულობა ($NTC - NAC = ATC + ALC$).

5. წინასწარი პრიორიტეტულობით გადანაწილებული მოცულობა ან „AAC” (Already Allocated Capacity) არის სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის ხელმისაწვდომი მოცულობა, რომელიც წინასწარ გადანაწილდება პრიორიტეტულობის მიხედვით საქართველოში 2010 წლის შემდეგ აშენებული, განახლებადი ენერჯის წყაროებზე მომუშავე, ელექტროსადგურის მიერ გამოიმუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტის მოცულობაზე, თუ ასეთი ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის გაფორმებულია ამ წესების 14¹ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული მრავალწლიანი ხელშეკრულება გადაცემა – დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე – მითითებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პერიოდის განმავლობაში. იმ შემთხვევაში, თუ ხელმისაწვდომი მოცულობა ნაკლებია ვიდრე წინასწარი პრიორიტეტულობით გადანაწილებული მოცულობა, მისი განაწილება ხორციელდება სპეციალური აუქციონის მეშვეობით, ამ წესების 14¹⁷ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი პროცედურების შესაბამისად.

6. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის განაწილებული მოცულობა (განაწილებული სიმძლავრე) ან „ALC” (Allocated Capacity) არის, სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის სიმძლავრის მოცულობა, რომელიც განაწილებულია კონკრეტული დროის პერიოდისთვის. ALC მოიცავს AAC-ის მოცულობას ($NTC - NAC = ATC + ALC$).

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.

მუხლი 14¹⁴. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების მიზნებისთვის გამოყენებული ძირითადი ცნებები

1. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების მიზნებისთვის გამოყენებულია შემდეგი ძირითადი ცნებები:

- ა) „CAA” (Capacity for Allocation by Auction) – არის სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის აუქციონის წესით გასანაწილებელი მოცულობა, რომელიც შეიძლება იყოფოდეს ცალ – ცალკე ნაწილებად მინიმალური სიმძლავრის და მაქსიმალური სიმძლავრის გამოყენების მიხედვით („CAA“-ს კომპონენტები);
- ბ) (ამოღებულია – 27.03.2015, N29);
- გ) (ამოღებულია – 27.03.2015, N29);
- დ) (ამოღებულია – 27.03.2015, N29);
- ე) (ამოღებულია – 27.03.2015, N29);

2. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის აუქციონის წესით გასანაწილებელი მოცულობა ან „CAA” (Capacity for Allocation by Auction) ეტოლება:

- ა) საწყის ხელმისაწვდომ მოცულობას (საწყისი ATC) – იმ შემთხვევაში, თუ საწყისი ხელმისაწვდომი მოცულობა (საწყისი ATC) უფრო ნაკლებია, ვიდრე წინასწარი პრიორიტეტულობით გადანაწილებული მოცულობა ან/და ასეთი მოცულობების ჯამი, როგორც ეს განსაზღვრულია ამ წესების 14¹⁵ მუხლის მე-2 პუნქტით;
- ბ) კალენდარული წლის 1 ნოემბრიდან მომდევნო მე-16 სამუშაო დღის მდგომარეობით არსებულ ნარჩენ ხელმისაწვდომ მოცულობას (ნარჩენი ATC) – იმ შემთხვევებში, რომლებიც განსაზღვრულია ამ წესების 14¹⁷ მუხლის მე-3 პუნქტით;
- გ) ამ პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში მითითებული შემთხვევის გარდა, ნებისმიერ სხვა ნარჩენ ხელმისაწვდომ მოცულობას (ნარჩენი ATC), თუ იგი აღემატება ნულს საანგარიშო კალენდარული წლის ერთი ან/და რამდენიმე საანგარიშო პერიოდისთვის, ამასთან აღნიშნული ნარჩენი ხელმისაწვდომი მოცულობის განაწილება ხორციელდება წინამდებარე წესების მიხედვით;

დ) ნებისმიერი მომენტისთვის ALC“-ის სრულად ან ნაწილობრივ გამოთავისუფლების შედეგად წარმოქმნილ ხელმისაწვდომ ATC-ის მოცულობას, აუქციონი ტარდება მხოლოდ ასეთი გამოთავისუფლებული „ALC“-ის მოცულობაზე და მისი გამოთავისუფლების პერიოდზე

ე) არაგვერდობის შეზღუდვის („NTC” შემცირება ან „NAC” გაზრდა) შედეგად ხელახლა განსაზღვრულ „CAA“-ს სათანადო მოცულობას/მოცულობებს, თუ საანგარიშო კალენდარული წლის განმავლობაში ადგილი აქვს საქართველოს კანონმდებლობით ან საქართველოსა და მეზობელი ქვეყნის ენერჯის სისტემების დისპეტჩერიზაციაზე უფლებამოსილ დაწესებულებათა შორის შეთანხმებით გათვალისწინებული სპეციფიკური გარემოებების გამო „NTC“-ის შემცირებას ან/და „NAC“-ის გაზრდას იგივე გარემოებების გამო და საჭირო ხდება „ALC“-ის განტვირთვა, პრიორიტეტულობის ჯგუფებისთვის

დადგენილი რიგის მიხედვით. აუქციონი ასეთ შემთხვევაში ცხადდება იმ საანგარიშო პერიოდზე (საანგარიშო კალენდარული წლის კალენდარული თვე, თვეები), რომელზეც ვრცელდება არაგეგმიური შეზღუდვა („NTC” შემცირება ან „NAC” გაზრდა). ამ შემთხვევაში, ანულირდება შეზღუდვის ქვეშ მყოფი პერიოდისთვის უკვე განაწილებული გამტარუნარიანობის მოცულობები იმ მონაწილეებისთვის, რომლებიც მიეკუთვნებიან ბაზრის წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ პრიორიტეტულობის ჯგუფს, ხოლო თუ ასეთი ანულირება არ არის საკმარისი „ALC“-ის საჭირო დონეზე განტვირთვისთვის, მაშინ გამტარუნარიანობის მოცულობები ანულირდება აგრეთვე იმ მონაწილეებისთვის, რომლებიც მიეკუთვნებიან ბაზრის წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრულ მომდევნო ზემდგომ პრიორიტეტულობის ჯგუფს, „ALC“-ის საჭირო დონეზე განტვირთვამდე;

ვ) ტრანზიტის მიღების არაგეგმიური შეზღუდვის (ამ წესების 14¹¹ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ დადგენილი სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზის ხელმისაწვდომი მოცულობის შემცირება) შედეგად ტრანზიტის მიზნებისთვის ხელახლა განსაზღვრულ „CAA“-ს სათანადო მოცულობას/მოცულობებს, თუ საანგარიშო კალენდარული წლის განმავლობაში ადგილი აქვს ბაზრის წესების 14¹¹ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ დადგენილი სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზის ხელმისაწვდომი მოცულობის შემცირებას და საჭირო ხდება ტრანზიტით დაკავებულ ნაწილში „ALC“-ის განტვირთვა. აუქციონი ასეთ შემთხვევაში ცხადდება იმ საანგარიშო პერიოდზე (საანგარიშო კალენდარული წლის კალენდარული თვე, თვეები) , რომელზეც ვრცელდება ტრანზიტის მიღების არაგეგმიური შეზღუდვა. ამ შემთხვევაში, ანულირდება ტრანზიტის მიღების შეზღუდვის ქვეშ მყოფი პერიოდისთვის ტრანზიტის დამკვეთ პირთა შორის უკვე განაწილებული გამტარუნარიანობის მოცულობები.

3. თუ არაგეგმიურ შეზღუდვას („NTC” შემცირება ან „NAC” გაზრდა) ადგილი აქვს საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე 5 სამუშაო დღით ადრე ან/და საანგარიშო პერიოდის დროს და საჭირო ხდება „ALC“-ის განტვირთვა, მაშინ „ALC“-ის განტვირთვა ხდება ბაზრის წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული პრიორიტეტულობის ჯგუფების დადგენილი რიგის მიხედვით, დაწყებული პრიორიტეტულობის ბოლო (14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტი) ჯგუფიდან, პრეტენდენტების მიერ აუქციონში წარმოდგენილი ფასების შესაბამისად, მინიმალური ოდენობიდან მაქსიმალურამდე. იმ შემთხვევაში, თუ „ALC“-ის განაწილება რომელიმე პრიორიტეტულობის ჯგუფის ფარგლებში განხორციელდა ანაზღაურების გარეშე, მაშინ ALC“-ის განტვირთვა ხდება შესაბამისი პრიორიტეტულობის ჯგუფს მიკუთვნებული ექსპორტიორების/რეექსპორტიორების/ტრანზიტორებს მიერ შესაბამისი პერიოდისათვის წარმოდგენილი განაცხადების პროპორციულად.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 8 ივნისის ბრძანება №57 – ვებგვერდი, 09.06.2015წ.

მუხლი 14¹⁵. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების მომზადების ეტაპები

1. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი არაუგვიანეს ყოველი წლის 1 აგვისტოსი განსაზღვრავს და საჯაროდ აცხადებს (ვებგვერდზე www.gse.com.ge ინფორმაციის განთავსებით) მომდევნო კალენდარული წლისთვის (წლებისთვის) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობას (NTC), ასევე მომდევნო კალენდარული წლისთვის (წლებისთვის), საანგარიშო პერიოდების მიხედვით, ATC-ის, ALC-ის, NAC-ის მოცულობებს და ექსპორტის მიმართულებებს.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ყოველი წლის 1 აგვისტოდან 15 სამუშაო დღის ვადაში საწყის ხელმისაწვდომ მოცულობას (ATC) აკლებს წინასწარი პრიორიტეტულობით გადანაწილებულ მოცულობას (AAC) და განსაზღვრავს სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის მომდევნო კალენდარული წლისთვის (წლებისთვის), საანგარიშო პერიოდების მიხედვით, განაწილებულ მოცულობას (ALC) და ATC-ის ნარჩენ მოცულობას. იმ შემთხვევაში, თუ საწყისი ხელმისაწვდომი მოცულობა (ATC) უფრო ნაკლებია, ვიდრე წინასწარი პრიორიტეტულობით გადანაწილებული მოცულობა ან/და ასეთი მოცულობების ჯამი, საწყისი ხელმისაწვდომი მოცულობის განაწილება ხორციელდება სპეციალური აუქციონის მეშვეობით, ამ წესების 14¹⁷ მუხლით დადგენილი პროცედურების შესაბამისად. ყველა დანარჩენ შემთხვევაში, ყოველი წლის 1 სექტემბრამდე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი საჯაროდ (ვებ – გვერდზე www.gse.com.ge ინფორმაციის განთავსებით) აცხადებს მომდევნო კალენდარული წლის, საანგარიშო პერიოდების მიხედვით, NTC-ის, ATC-ის, ALC-ის (მ. შ. AAC-ის) და NAC-ის განახლებულ მოცულობებს.

3. ყოველი წლის 1 ნოემბრამდე პრეტენდენტი ექსპორტიორი და ტრანზიტის დამკვეთი საწარმო (შემდეგში – პრეტენდენტი) ვალდებულია წარადგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან განაცხადი ნარჩენი ხელმისაწვდომი მოცულობის მის მიერ ასათვისებელი ოდენობის (მოთხოვნილი მოცულობა) თაობაზე.

4. იმ შემთხვევებში, როდესაც მოთხოვნილი მოცულობა აღემატება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ გამოცხადებულ ნარჩენ ხელმისაწვდომ მოცულობას, ან/და პრეტენდენტის მიერ ხელმოწერილი და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან რეგისტრირებული ექსპორტის პირდაპირი ხელშეკრულებ (ებ) ის მოცულობ (ებ) ას, ასევე პრეტენდენტის მიერ წარმოდგენილი ინფორმაციიდან, ნათელია, რომ იგი იმყოფება გაკოტრების რეჟიმში, ან ლიკვიდაციის პროცესში, ან/და აქვს საჯარო სამართლებრივი შეზღუდვა, აგრეთვე თუ განაცხადი არ შეესაბამება ამ წესების 14¹⁶ მუხლის პირველი პუნქტით, ან/და მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებს, ან არ არის წარმოდგენილი სრულად, ან/და შესაბამის პრეტენდენტს არ აქვს მოპოვებული ამ წესების შესაბამისად საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობით ან სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობით სარგებლობის უფლება, განაცხადი ვერ მიიღებს მონაწილეობას განაწილების პროცესში. ამასთან, პრეტენდენტს უფლება აქვს შეცვალოს ან გაიწვიოს (გააუქმოს) წარდგენილი განაცხადი ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული ვადის გასვლამდე.

5. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი განაცხადების წარდგენის ვადის ამოწურვიდან 10 სამუშაო დღეში ამოწმებს მიღებულ განაცხადებსა და თანდართულ დოკუმენტაციას და ხარვეზების არარსებობის შემთხვევაში, ორი სამუშაო დღის ვადაში არეგისტრირებს მათ (განაცხადის რეგისტრაციის ვადა).

6. ნარჩენი ხელმისაწვდომი მოცულობის განაწილებაში მონაწილეობას იღებენ მხოლოდ რეგისტრირებული განაცხადები. ნარჩენი ხელმისაწვდომი მოცულობის განაწილება ხორციელდება განაცხადების რეგისტრაციის ვადის ამოწურვიდან სამი სამუშაო დღის ვადაში.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 27 მარტის ბრძანება №29 - ვებგვერდი, 27.03.2015წ.

მუხლი 14¹⁶. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილებისთვის წარსადგენი ფორმები და საბუთები

1. ამ წესების 14¹⁵ მუხლის მე-3 პუნქტით განსაზღვრულ განაცხადის ფორმას ამტკიცებს და თავის ვებგვერდზე (www.gse.com.ge) აქვეყნებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი. განაცხადი უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:

ა) რეკვიზიტები (დასახელება, საიდენტიფიკაციო კოდი (ფიზიკური პირის შემთხვევაში პირადი ნომერი), ფაქტიური მისამართი, საკონტაქტო მონაცემები);

ბ) მითითება იმის შესახებ თუ პრიორიტეტულობის რომელ ჯგუფს მიეკუთვნება პრეტენდენტის მიერ ექსპორტზე გასატანი ელექტროენერგია (გენერაციის ობიექტების მითითებით) . იმ შემთხვევაში, თუ პრეტენდენტს ექსპორტზე გააქვს რამდენიმე პრიორიტეტის ჯგუფზე მიკუთვნებული ელექტროენერგია, იგი ვალდებულია თავისი განაცხადით გათვალისწინებული მოცულობა დაყოს აღნიშნული ჯგუფების მიხედვით, წინააღმდეგ შემთხვევაში განაცხადის განხილვა არ მოხდება;

გ) მოთხოვნილი მოცულობა დაყოფილი კონკრეტული საანგარიშო პერიოდების (თვეების) მიხედვით. მოთხოვნილი მოცულობა არ შეიძლება აღემატებოდეს გამოქვეყნებულ ნარჩენ ხელმისაწვდომ მოცულობას რომელიმე თვისთვის, ასევე პრეტენდენტის მიერ ხელმოწერილ და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან რეგისტრირებული ექსპორტის პირდაპირი ხელშეკრულებ(ებ)ის მოცულობ(ებ)ას.

2. განაცხადს თან უნდა დაერთოს შემდეგი დოკუმენტაცია:

ა) ექსპორტიორის, ან ტრანზიტის დამკვეთი პირის შემთხვევაში – ინფორმაცია საჯარო შეზღუდვის არსებობის შესახებ, აგრეთვე ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ პრეტენდენტი არ იმყოფება გაკოტრების, ან ლიკვიდაციის პროცესში, გაცემული სათანადო უფლებამოსილების მქონე ორგანოების მიერ;

ბ) ექსპორტიორის შემთხვევაში, დამატებით წარმოსადგენია ინფორმაცია იმ ხელშეკრულებებისა და დოკუმენტების შესახებ, რომლებიც საჭიროა ექსპორტის უზრუნველსაყოფად:

ბ. ა) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ;

ბ.ბ) ელექტროენერგიის ექსპორტზე სათანადო წესით რეგისტრირებული პირდაპირი ხელშეკრულების შესახებ;

ბ.გ) ელექტროენერგიის ექსპორტზე სათანადო წესით რეგისტრირებული ხელშეკრულების შესახებ;

ბ.დ) ელექტროენერგიის გადაცემის მომსახურებაზე სათანადო წესით რეგისტრირებული პირდაპირ ხელშეკრულებაზე;

ბ.ე) ელექტროენერგიის დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე სათანადო წესით რეგისტრირებული პირდაპირ ხელშეკრულებაზე;

გ) ტრანზიტის დამკვეთი პირის შემთხვევაში დამატებით წარმოსადგენია:

გ.ა) შესაბამისი უფლებამოსილი ლიცენზიატთან გაფორმებული ტრანზიტის უზრუნველყოფის შესახებ ხელშეკრულება;

გ.ბ) შესაბამისი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის მიმღებ პირსა და ტრანზიტის დამკვეთს შორის ტრანზიტული ელექტროენერჯის ყიდვა – გაყიდვაზე/მიწოდებაზე;

გ.დ) ინფორმაცია სათანადო წესით რეგისტრირებული ტრანზიტის გადახრებზე ამ წესების 14⁸ მუხლით გათვალისწინებულ შესაბამის ხელშეკრულებებზე;

გ.დ.ა) ელექტროენერჯის ექსპორტის და იმპორტის ხელშეკრულებებზე – იმ შემთხვევაში, როდესაც ტრანზიტის დამკვეთი არარეზიდენტი პირია;

გ.დ.ბ) ელექტროენერჯის ექსპორტის და იმპორტის პირდაპირ ხელშეკრულებებზე – იმ შემთხვევაში, როდესაც ტრანზიტის დამკვეთი რეზიდენტი პირია.

გ.ე) იმ შემთხვევაში თუ ტრანზიტს არ ახორციელებს თავად ელ. ენერჯის მწარმოებელი პირი, ასევე წარმოსადგენია შესაბამისი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის მიმწოდებელსა (გამყიდველსა) და ტრანზიტის დამკვეთს შორის ტრანზიტული ელექტროენერჯის შესყიდვაზე/მიწოდებაზე;

დ) ელექტროენერჯის რეექსპორტის შემთხვევაში, ამ მუხლის „ა“, „ბ. ა“, „ბ. გ“, „ბ. დ“ და „ბ. ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაციის გარდა, დამატებით წარმოსადგენია ინფორმაცია ელექტროენერჯის იმპორტზე სათანადო წესით რეგისტრირებულ ხელშეკრულებაზე;

ე) ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მშენებლობის პროცესში მყოფი განახლებადი ენერჯის წყაროზე მომუშავე ელექტროსადგურის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტის შემთხვევაში, სავალდებულოა შემდეგი მოთხოვნების შესრულება:

ე.ა) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) გათვალისწინებული ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების შედეგად ამ პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის მოპოვებული გამტარუნარიანობის მთელ მოცულობაზე გადაიხდება დისპეტჩერიზაციის და გადაცემის მომსახურების ანაზღაურება, მიუხედავად იმისა რამდენად სრულად იქნება გამოყენებული და ათვისებული მოპოვებული გამტარუნარიანობა (განხორციელებული ელექტროენერჯის ექსპორტი) . გამონაკლისია მხოლოდ ისეთი შემთხვევები, როდესაც ექსპორტის შეზღუდვა გამოწვეულია დისპეტჩერიზაციის ან გადაცემის ლიცენზიატის ბრალით ან სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) გათვალისწინებული ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის (როგორც საქართველოს, ისე შესაბამისი უცხო ქვეყნის მონაკვეთის) ტექნიკური გაუმართაობით მისი ექსპლუატაციაში მიღებიდან ერთი წლის განმავლობაში – ასეთ გამონაკლის შემთხვევებში დისპეტჩერიზაციის და გადაცემის მომსახურების ასანაზღაურებელი საფასურის ოდენობა შემცირდება შეზღუდვის ზემოქმედების პერიოდში/მოცულობით.

ე.ბ) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) გათვალისწინებული ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების შედეგად ამ პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის მოპოვებული გამტარუნარიანობის მთელ მოცულობაზე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს გამტარუნარიანობის განაწილების შედეგების გამოცხადებიდან 5 დღის ვადაში წარედგინება საბანკო გარანტიები ყველა შესაბამისი ლიცენზიატის მიმართ, რომლებიც უნდა ფარავდეს დისპეტჩერიზაცია/გადაცემის მომსახურების მთელ ჯამურ საფასურს (შესაბამისი ლიცენზიატების მიხედვით) ამ პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის მოპოვებული გამტარუნარიანობის მთელ მოცულობაზე (ექსპორტის მთლიან პერიოდზე) . საბანკო გარანტიის პირობები წინასწარ უნდა იქნეს შეთანხმებული დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან და იგი უნდა იძლეოდეს შესაბამისი ლიცენზიატის პირველივე მოთხოვნისთანავე საგარანტიო თანხის უპირობოდ მიღების შესაძლებლობას. საბანკო გარანტია გაცემული უნდა იქნეს საქართველოში ლიცენზირებული კომერციული ბანკის მიერ ან „ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (OECD)“ წევრ ნებისმიერ ქვეყანაში მოქმედი ბანკის მიერ, რომლის გარანტიაც კონტრ – გარანტიის საფუძველზე, გადაზღვეულია საქართველოში ლიცენზირებული კომერციული ბანკის მიერ.

ვ) ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ, საჭიროების შემთხვევაში, შესაძლებელია მოთხოვნილ იქნეს დამატებითი საბუთების ან მონაცემების წარმოდგენა.

2¹. (ამოღებულია – 08.06.2015, N57).

3. ექსპორტიორისათვის (რეექსპორტიორისთვის) ან ტრანზიტის დამკვეთი პირისთვის ამ მუხლით გათვალისწინებული ხაზის გამტარუნარიანობის მის მიერ მოთხოვნილ მოცულობაზე ნაკლები მოცულობით განაწილების შემთხვევაში, ასეთი პირი (ექსპორტიორი, რეექსპორტიორი, ტრანზიტის დამკვეთი საწარმო) ვალდებულია განაწილების შედეგების გამოქვეყნებიდან არაუგვიანეს 5 სამუშაო დღისა წარუდგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს დადგენილი წესით ხელმოწერილი ყველა შესაბამისი (ამ მუხლის მე -2 პუნქტის შესაბამისად) ხელშეკრულების ცვლილება – განაწილების შედეგების მიხედვით მისთვის ფაქტიურად განაწილებული გამტარუნარიანობის მოცულობის

შესაბამისად, ხოლო ამ მუხლის 2¹ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში შესაბამისი პირი უფლებამოსილია შეამციროს საბანკო გარანტიის მოცულობა შესაბამისი ოდენობით და დამატებით წარმოადგინოს იგი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატან არსებულის ჩასანაცვლებლად ან არსებულთან ერთად გამოსაყენებლად.

- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 2 ივლისის ბრძანება №75 – ვებგვერდი, 04.07.2014წ.
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 27 მარტის ბრძანება №29 – ვებგვერდი, 27.03.2015წ.
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 8 ივნისის ბრძანება №57 – ვებგვერდი, 09.06.2015წ.
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2016 წლის 20 მაისის ბრძანება №30 – ვებგვერდი, 23.05.2016წ.

მუხლი 14¹⁷. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების წესი

1. იმ შემთხვევაში, თუ კონკრეტული სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის არსებული რომელიმე საანგარიშო პერიოდისთვის არ აღმოჩნდება საკმარისი ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის რომელიმე ერთი ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის ჯგუფის („ბ“, „გ“ ან „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის ჯგუფის) ყველა პრეტენდენტის დასაკმაყოფილებლად, მაშინ ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის არსებული არასაკმარისი გამტარუნარიანობა ნაწილდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ამ წესების 14¹² მუხლის პირველ პუნქტში განსაზღვრული პრიორიტეტულობის რიგითობის დაცვით ჩატარებული სპეციალური აუქციონის შედეგების მიხედვით.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის არსებული არასაკმარისი გამტარუნარიანობის განაწილების წესები გამოიყენება ხაზის გამტარუნარიანობის იმ ნაშთის (ნარჩენი თავისუფალი მოცულობის) მიმართ, რომელიც რჩება პრიორიტეტულობის მომდევნო რიგის (ჯგუფის) დასაკმაყოფილებლად წინა რიგის (ჯგუფის) პრიორიტეტის სრულად დაკმაყოფილების შემდეგ.

3. იმ შემთხვევაში, როდესაც ნარჩენი ხელმისაწვდომი მოცულობა სრულად ნაწილდება ამ წესების 14¹² მუხლის პირველ პუნქტში მოცემული პრიორიტეტების რომელიმე ჯგუფის ფარგლებში ისე, რომ სრულად აკმაყოფილებს შესაბამისი ჯგუფის პრეტენდენტ ექსპორტიორთა და ტრანზიტის დამკვეთების (რეექსპორტის განმახორციელებელთა) მოთხოვნილ მოცულობებს, აუქციონი არ ტარდება და ნარჩენი ხელმისაწვდომი მოცულობა ნაწილდება სათანადო პრიორიტეტულობის ჯგუფის წევრებზე მოთხოვნილი მოცულობების შესაბამისად. სხვა შემთხვევებში ნარჩენი ხელმისაწვდომი მოცულობის განაწილება ხორციელდება ამ მუხლისა და სპეციალური აუქციონის პროცედურების შესაბამისად.

4. თუ აუქციონი იმართება ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) აუქციონის გარეშე განაწილების ეტაპის შედეგების მიხედვით, მაშინ აუქციონში მონაწილეობისა და პრეტენდენტის სტატუსით სარგებლობის უფლება, შესატყვის საანგარიშო პერიოდებსა და „CAA“-ს მოცულობებზე, ენიჭება მხოლოდ იმ პირებს, რომელთა რეგისტრირებული განაცხადების დაკმაყოფილება ვერ განხორციელდა ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) აუქციონის გარეშე განაწილების ეტაპზე.

- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 27 მარტის ბრძანება №29 – ვებგვერდი, 27.03.2015წ.

მუხლი 14¹⁸. ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) აუქციონის გარეშე და აუქციონის გზით განაწილების შემთხვევები

1. ხელმისაწვდომი მოცულობა (ATC) აუქციონის გარეშე განაწილების ეტაპზე შეიძლება განაწილდეს შემდეგ შემთხვევებში და წესით:

ა) თუ ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის ჯგუფის ფარგლებში წარდგენილი და რეგისტრირებული განაცხადებით მოთხოვნა არ აღემატება შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) შესატყვის კომპონენტებს და ამავდროულად არ აღემატება იგივე საანგარიშო პერიოდისთვის საექსპორტოდ ნებადართულ მოცულობას – ასეთ შემთხვევაში აღნიშნული განაცხადების მოთხოვნები კმაყოფილდება სრულად;

ბ) თუ ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის ჯგუფის ფარგლებში წარდგენილი და რეგისტრირებულია მხოლოდ ერთი განაცხადი და მისი მოთხოვნა აღემატება შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) შესატყვის კომპონენტებს ან/და აღემატება იგივე საანგარიშო პერიოდისთვის საექსპორტოდ ნებადართულ მოცულობას – ასეთ შემთხვევაში აღნიშნული განაცხადის მოთხოვნა კმაყოფილდება მხოლოდ ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) შესატყვისი კომპონენტის ან საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის შემზღვევით მნიშვნელობის ფარგლებში;

ნებადართული მოცულობისა და სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობის ჯამური ოდენობა იგივე საანგარიშო პერიოდში არსებული ATC-ს მოცულობაზე ნაკლებია ან ტოლია.

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, შესაბამის საანგარიშო პერიოდში ATC-ს განაწილება მოხდება ამ წესების მოთხოვნების შესაბამისად, იგივე საანგარიშო პერიოდში მოპოვებული საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობისა და სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობის ოდენობების შესაბამისად.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 27 მარტის ბრძანება №29 - ვებგვერდი, 27.03.2015წ.

მუხლი 14¹⁹. ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) განაწილების შედეგების პუბლიკაცია

განაწილების შედეგები, NTC-ის, ATC-ის, ALC-ის (მ.შ. AAC-ის) და NAC-ის განახლებული მოცულობების სახით, ასევე ATC-ს დარჩენილი მოცულობა (ნაშთი) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ ორი სამუშაო დღის ვადაში ცხადდება საჯაროდ (ვებგვერდზე www.gcat.com.ge ინფორმაციის განთავსებით). დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი უფლებამოსილია ATC-ს დარჩენილი მოცულობის (ნაშთის) განაწილების მიზნით, ყოველი ან ნებისმიერი მომდევნო საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე გამოაცხადოს სპეციალური აუქციონი.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 8 ივნისის ბრძანება №57 – ვებგვერდი, 09.06.2015წ.

მუხლი 14²⁰. სპეციალური (ელექტრონული) აუქციონის წესები

1. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის და შიდა შემზღუდავი რესურსის განაწილება/გადანაწილებისთვის სპეციალური აუქციონი (ელექტრონული აუქციონი) ხორციელდება ელექტრონულად. სპეციალური აუქციონის ჩატარების წესები სამინისტროსთან შეთანხმებით მტკიცდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ და ხელმისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად ქვეყნდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ვებგვერდზე.

2. აუქციონში გამარჯვებულის მიერ მასზე განაწილებული სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობაზე თუ შიდა შემზღუდავ რესურსზე უარის თქმა არ ათავისუფლებს მას შესაბამისი გამტარუნარიანობის მოცულობის უზრუნველყოფის დამატებითი საფასურის თუ შიდა შემზღუდავი რესურსის ღირებულების გადახდისგან.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 27 მარტის ბრძანება №29 - ვებგვერდი, 27.03.2015წ.

მუხლი 14²¹. აუქციონის შედეგად დამატებითი საფასურის გადახდის საფუძვლები და წესი

1. თუ ექსპორტიორის/რეექსპორტიორის ან/და ტრანზიტორის მიერ რომელიმე საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობის ერთეულის (მგვტსთ.) სარგებლობისთვის გადასახდელი დამატებითი საფასურის ოდენობა მეტია ან ტოლია იგივე პერიოდში შიდა შემზღუდავი რესურსის ხელმისაწვდომი მოცულობის ერთეულით (მგვტსთ.) სარგებლობის ღირებულების ოდენობაზე, მაშინ გადაიხდება მხოლოდ სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობის სარგებლობისათვის დამატებითი საფასური, ხოლო სხვა შემთხვევაში – მხოლოდ შიდა შემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულება“;

2. გამარჯვებული მონაწილე „CAA“-ს შესაბამისი მოცულობაზე გადაცემის უფლების მინიჭებისთვის აანაზღაურებს აუქციონის შედეგად განსაზღვრულ საფასურს და შიდა შემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულებას (თუ არსებობს საფუძველი ასეთის გადახდევინებისთვის) .

3. აუქციონის შედეგად დადგენილი ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადანაწილების უზრუნველყოფის დამატებითი საფასური წარმოადგენს ელექტროგადამცემი ხაზის მფლობელი გადაცემის შესაბამისი ლიცენზიატის, ხოლო საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობით სარგებლობის ღირებულება, წარმოადგენს იმ ხაზის მფლობელი გადაცემის შესაბამისი ლიცენზიატის შემოსავლის დამხმარე წყაროს, რომლის მეშვეობითაც ექსპორტის მიზნით მოხდა საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილება.

4. ტრანზიტის (რეექსპორტის) მიზნებში გადასახდელი სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობით სარგებლობის ღირებულება წარმოადგენს ასეთი ტრანზიტის (რეექსპორტის) განხორციელებაში მონაწილე სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის (გარდა სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზისა) მფლობელი გადაცემის შესაბამისი ლიცენზიატის (ლიცენზიატების)

შემოსავლის დამხმარე წყაროს. თუ ტრანზიტის (რეექსპორტის) მიზნებში გადასახდელი სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობით სარგებლობის ღირებულება ტრანზიტის (რეექსპორტის) განხორციელებაში მონაწილე რომელიმე სისტემათაშორის ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილ ელექტროგადამცემ ხაზზე გასანაწილებელია ასეთი ელექტროგადამცემი ხაზის მფლობელ რამდენიმე გადაცემის ლიცენზიატს შორის, განაწილება მათ შორის განხორციელდება გადაცემის ლიცენზიატებისთვის შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის დადგენილი გადაცემის ტარიფების პროპორციულად.

4¹. ამ მუხლის მე-3 და მე-4 პუნქტებში განსაზღვრული დამატებითი საფასური აუქციონის მონაწილის მიერ აუქციონში განაცხადის წარდგენისას უნდა იყოს მითითებული „საქართველოს საგადასახადო კოდექსით“ გათვალისწინებული დამატებითი ღირებულების გადასახადის (დღგ) გარეშე.

4². გამარჯვებული მონაწილე ვალდებულია წინასწარ, გამარჯვებულად გამოვლენის და სათანადო ანგარიშგაქტურის მიღების დღიდან 4 (ოთხი) სამუშაო დღის ვადაში, გადაიხადოს აუქციონის შედეგად დადგენილი ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადანაწილების უზრუნველყოფის დამატებითი საფასური ან აუქციონის შედეგად დადგენილი შიდაშემზღუდავი მოცულობით სარგებლობის ღირებულება (დღგ – ის ჩათვლით) არანაკლებ 25%-ის (ოცდახუთი პროცენტი) ოდენობით, ხოლო დარჩენილ ნაწილზე (წინასწარ მთლიანად გადაუხდელობის შემთხვევაში) იმავე ვადაში წარმოადგინოს საბანკო გარანტია. ამასთან, იმ შემთხვევაში, თუ გამარჯვებული მონაწილე გამოვლენილია ექსპორტის/ტრანზიტის/რეექსპორტის საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე არანაკლებ 45 (ორმოცდახუთი) კალენდარული დღით ადრე, იგი უფლებამოსილია წინასწარი გადახდა ან/და საბანკო გარანტიის წარდგენა დარჩენილ ნაწილზე განახორციელოს უფრო გვიანაც, მაგრამ საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე არანაკლებ 30 (ოცდაათი) კალენდარული დღით ადრე.

4³. საბანკო გარანტია:

ა) უნდა აკმაყოფილებდეს ამ წესების 14¹⁶ მუხლის მე-2 პუნქტის „ე.ბ“ ქვეპუნქტით დადგენილ მოთხოვნებს და მისი მოქმედების ვადა უნდა ვრცელდებოდეს წარმოდგენის დღიდან გადადინების დასრულების საანგარიშო პერიოდის მომდევნო 40 (ორმოცი) კალენდარული დღის ჩათვლით პერიოდზე;

ბ) უნდა ითვალისწინებდეს შესაბამისი გადაცემის ლიცენზიანტის უფლებას უპირობოდ მიიღოს საბანკო გარანტიის შესაბამისი თანხა, თუ იგი არ იქნება გადახდილი საანგარიშო პერიოდის დასრულების შემდეგ, გამარჯვებული მონაწილისთვის შესაბამისი კორექტირებული ანგარიშგაქტურის წარდგენიდან 5 (ხუთი) სამუშაო დღის ვადაში“;

5. იმ შემთხვევაში, თუ გამარჯვებული მონაწილე სრულად, ან ნაწილობრივ უარს აცხადებს მასზე განაწილებული „CAA“-ს მოცულობის გამოყენებაზე, მას არ დაუბრუნდება წინასწარ გადახდილი დამატებითი საფასური, აგრეთვე შიდა შიდაშემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულება, ხოლო თუ წინასწარი გადახდის ნაცვლად წარმოდგენილია საბანკო გარანტია, განხორციელდება გარანტიის რეალიზება გამოუყენებელი „CAA“-ს მოცულობაზე გადასახდელი საფასურის, აგრეთვე შიდა შიდაშემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულების ოდენობის შესაბამისად.

6. თუ გამარჯვებული მონაწილე ამ მუხლის 4² პუნქტით გათვალისწინებულ ვადებში სრულად არ გადაიხდის შესაბამის თანხას ან არ წარმოადგენს სათანადო საბანკო გარანტიას, ან სრულად ან ნაწილობრივ უარს აცხადებს მასზე განაწილებული „CAA“-ს მოცულობის გამოყენებაზე, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი უფლებამოსილია ჩამოართვას მას განაწილებული შიდაშემზღუდავი რესურსით და/ან ხაზის გამტარუნარიანობის შესაბამისი მოცულობით სარგებლობის უფლება, ხსენებული ვადის გასვლის შემდეგი დღიდან, ამასთან, აღნიშნული მონაწილე ვალდებულია აუნაზღაუროს გადაცემის შესაბამის ლიცენზიანტს საჯარიმო თანხა, მის მიერ გამოუყენებელი „CAA“-ს მოცულობაზე გადასახდელი დამატებითი საფასური ან შიდაშემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულება, რომელიც იყო გადასახდელი 14²¹ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად.

7. ამ მუხლის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, გამოთავისუფლებული შიდაშემზღუდავი რესურსის მოცულობა ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობა გაუნაწილდება აუქციონის წაგებულ მონაწილეთა შორის ყველაზე მაღალი ფასის შემთავაზებელ მონაწილეს, ხოლო თუ ამის შემდგომ კვლავ დარჩება გამონთავისუფლებული მოცულობა, იგი გაუნაწილდება რიგით მომდევნო ყველაზე მაღალი ფასის წარმომდგენ წაგებულ მონაწილეს და ა. შ სანამ სრულად არ იქნება განაწილებული გამოთავისუფლებული შიდაშემზღუდავი რესურსის მოცულობა ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობა. გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა გამარჯვებული მონაწილე, რომელზე განაწილებული მოცულობაც გამოთავისუფლდა ამ მუხლის მე-6 პუნქტის შესაბამისად, გამოვლენილი იყო ექსპორტის/ტრანზიტის/რეექსპორტის საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე არანაკლებ 45 (ორმოცდახუთი) კალენდარული დღით ადრე – ამ შემთხვევაში გამოთავისუფლებულ მოცულობაზე ცხადდება შესაბამისი აუქციონი.

8. ამ მუხლის მე-7 პუნქტის საფუძველზე შიდაშემზღუდავი მოცულობისა ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის სარგებლობის უფლების მიმღები აუქციონის მონაწილეები ვალდებული არიან 3 (სამი) სამუშაო დღის განმავლობაში წინამდებარე მუხლის 4² პუნქტის შესაბამისად გადაიხადონ წარმოდგენილი ფასის მიხედვით ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადანაწილების უზრუნველყოფის დამატებითი საფასურის ან აუქციონის შედეგად დადგენილი შიდაშემზღუდავი მოცულობით სარგებლობის ღირებულების (დღგ-ს ჩათვლით) არანაკლებ 25% (ოცდახუთი პროცენტი), და წარმოადგინონ ამავე პუნქტით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისი საბანკო გარანტია დარჩენილ ნაწილზე და ის მონაწილე, რომელმაც არ შეასრულა ამ პუნქტით დადგენილი მოთხოვნები, კარგავს შიდაშემზღუდავი მოცულობის ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის სარგებლობის უფლებას და ამის შედეგად გამოთავისუფლებული, საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განკარგვა ხდება ამ წესების მე-14²³ მუხლის მე-11 პუნქტის შესაბამისად.

9. თუ ამ მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, დარჩება გაუნაწილებელი მოცულობა, რომლის შედეგადაც გამოთავისუფლდა საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობა, ამ მოცულობის განკარგვა მოხდება ამ წესების 14²³ მუხლის მე-11 პუნქტის შესაბამისად.

10. აუქციონის შედეგად დადგენილი ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადანაწილების უზრუნველყოფის საფასური ან შიდაშემზღუდავი მოცულობით სარგებლობის ღირებულება არ გადაიხდება იმ შემთხვევაში თუ:

ა) გამარჯვებული მონაწილის მიერ ვერ მოხერხდა ამ მოცულობების გამოყენება საქართველოს ან/და მეზობელი ქვეყნის ენერგოსისტემაში შექმნილი მდგომარეობის გამო (მათ შორის, ავარიული სიტუაციის ან მეზობელ ენერგოსისტემასთან პარალელური მუშაობის შესახებ ხელშეკრულების პირობების შესრულების გამო);

ბ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ გაცემული განკარგულების ან/და მითითების საფუძველზე შეიზღუდა ან შეწყდა ელექტროენერჯის ექსპორტი, რის შედეგადაც არ მოხდა გამარჯვებული პრეტენდენტის მიერ გასატანი ელექტროენერჯის მოცულობის ნაწილობრივ ან სრულად გატანა, გარდა იმ შემთხვევებისა, თუ მითითება გამოწვეულია გამარჯვებული მონაწილის, მისი მყიდველის ან/და მისი მიმწოდებლის მოქმედებით ან/და უმოქმედობით (მათ შორის, გასატანი ენერჯის (სიმძლავრის) უზრუნველსაყოფად საჭირო ენერჯის არგამომუშავების მიზეზით);

გ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტმა არ შეითანხმა გამარჯვებული პრეტენდენტის მიერ წარმოდგენილი ექსპორტის/ტრანზიტის განაცხადი ან მოახდინა ამ განაცხადის შემცირება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც განაცხადი არ არის წარმოდგენილი დადგენილი წესის შესაბამისად ან/და არ შეესაბამება განაწილების ან სპეციალური აუქციონის შედეგებს;

11. აუქციონის შედეგად დადგენილი შიდაშემზღუდავი მოცულობით სარგებლობის ღირებულების ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადანაწილების უზრუნველყოფის საფასური არ იქნება გადახდილი მხოლოდ იმ მოცულობაზე, რომლის გატანაც არ განხორციელდა ამ მუხლის მე-10 პუნქტში მითითებული გარემოებების გამო.

12. ამ მუხლის მე-10 პუნქტი არ ვრცელდება იმ ექსპორტიორებზე, რომელთაც გაფორმებულია ამ წესების მე-14¹ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული მრავალწლიანი ხელშეკრულება – მითითებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პერიოდის განმავლობაში.

13. აუქციონის შედეგად დადგენილი შიდაშემზღუდავი მოცულობის ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის გამოუყენებელი ნაწილი წარმოადგენს საანგარიშო პერიოდის გამარჯვებული მონაწილის მიერ დაგეგმილ სიმძლავრესა (მგვტ) და ფაქტიურად გატანილ სიმძლავრეს შორის სხვაობას იმ საათ (ებ) ისთვის, რომლის განმავლობაშიც ადგილი ჰქონდა ამ მუხლის მე-10 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებით გამოწვეულ გეგმიდან გადახრას. პერიოდი დგინდება წუთების სიზუსტით, ხოლო მიუწოდებელი ენერჯის მოცულობა დგინდება კვტსთ – ებში, სრული საათის მონაცემებიდან გამომდინარე. თუ საანგარიშო პერიოდში ადგილი ჰქონდა გეგმიდან რამოდენიმე გადახრას, მაშინ საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში შემზღუდავი მოცულობის ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის გამოუყენებელი ნაწილი წარმოადგენს საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში თითოეული ასეთი შემთხვევის დროს მიუწოდებელი ენერჯის ჯამს.

14. აუქციონის შედეგად დადგენილი შიდაშემზღუდავი მოცულობის ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის გამოუყენებელი ნაწილის დადგენა ხდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან 5 (ხუთი) სამუშაო დღის ვადაში.

15. ამ მუხლის მე-10 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, საბანკო გარანტიის მიმღებ პირს უფლება აქვს გამოიხმოს გამარჯვებული მონაწილის მიერ წარმოდგენილი საბანკო გარანტია ამ მუხლის მე-14 პუნქტში მითითებული ვადის დასრულებიდან 5 (ხუთი) სამუშაო დღის ვადაში იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც ვერ განხორციელდა მოცულობების გამოყენება;

16. აუქციონის შედეგად დადგენილი შიდაშემზღუდავი რესურსის მოცულობით სარგებლობის ღირებულების ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადანაწილების უზრუნველყოფის საფასური, რომელიც არ ექვემდებარება გადახდას ამ მუხლის მე-11 პუნქტის შესაბამისად გამოითვლება, როგორც ამ მუხლის მე-15 პუნქტის მიხედვით დათვლილი მოცულობა გამრავლებული აუქციონზე შემოთავაზებულ ფასზე. თუ გამარჯვებულ მონაწილეს შემოთავაზებული ჰქონდა რამოდენიმე ფასი, იმ საფასურის დათვლა, რომელიც არ ექვემდებარება გადახდას იწყება უმცირესი ფასის შემოთავაზებით დადგენილი (განაწილებული) სიმძლავრის ეკვივალენტი ენერჯის საფასურიდან უდიდესი ფასის შემოთავაზებით დადგენილი (განაწილებული) სიმძლავრის ეკვივალენტური ენერჯის საფასურისკენ.

17. გამარჯვებული მონაწილის მიერ ამ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად თანხის წინასწარ სრულად გადახდის შემთხვევაში, მას უბრუნდება შიდაშემზღუდავი მოცულობით სარგებლობის ღირებულების ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადანაწილების უზრუნველყოფის საფასურის ის ნაწილი, რომელიც არ ექვემდებარება გადახდას.

18. შიდაშემზღუდავი რესურსით ხელმისაწვდომი მოცულობით სარგებლობის ღირებულება ან/და სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობით (სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის შემთხვევაში შესაბამისი „CAA“-ის მოცულობა) სარგებლობის დამატებითი საფასური გადახდილ უნდა იქნეს ელექტროენერჯის ექსპორტის (გადადინების) განხორციელების საანგარიშსწორებო პერიოდის დასრულების შემდეგ განხორციელებული ელექტროენერჯის ექსპორტის ფაქტობრივი შედეგების შესაბამისად წინამდებარე მუხლის მე-10 და მე-11 პუნქტებით გათვალისწინებული პირობებით. შესაბამისად იმ შემთხვევაში თუკი გამარჯვებული მონაწილის მიერ წარმოდგენილია საბანკო გარანტია, შემზღუდავი რესურსის ხელმისაწვდომი მოცულობით სარგებლობის ღირებულება ან/და სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობით (სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის შემთხვევაში შესაბამისი „CAA“-ის მოცულობა) სარგებლობის დამატებითი საფასურის გადახდა უნდა განხორციელდეს საანგარიშსწორებო პერიოდში განხორციელებული ექსპორტის მოცულობაზე გამოწერილი შესაბამისი კორექტირებული საგადასახადო ანგარიშფაქტურის წარდგენიდან 5 (ხუთი) სამუშაო დღის ვადაში, წინააღმდეგ შემთხვევაში გადახდის ვადის ამოწურვისთანავე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ განხორციელდება გამარჯვებული მონაწილის მიერ წარდგენილი საბანკო გარანტიის რეალიზება.

19. იმ შემთხვევაში, თუ გამარჯვებული მონაწილის მიერ წინამდებარე მუხლის 4² პუნქტით გათვალისწინებულ ვადებში განხორციელდება შიდაშემზღუდავი რესურსით ხელმისაწვდომი მოცულობით სარგებლობის ღირებულების ან/და სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობით (სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის შემთხვევაში შესაბამისი „CAA“-ის მოცულობა) სარგებლობის დამატებითი საფასურის გადახდა, ხოლო საანგარიშსწორებო პერიოდის დასრულების შემდეგ სახეზე იქნება გამარჯვებული მონაწილის მიერ აუქციონის წესით მოპოვებული ექსპორტის მოცულობის სრულად ან ნაწილობრივ გაუტანლობას შესაბამის საანგარიშსწორებო პერიოდში, შესაბამისი კორექტირებული საგადასახადო ანგარიშფაქტურის საფუძველზე უნდა დაუბრუნდეს შიდაშემზღუდავი რესურსის ხელმისაწვდომი მოცულობით სარგებლობის ღირებულების ან/და სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობით (სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის შემთხვევაში შესაბამისი „CAA“-ის მოცულობა) განაწილების/გადანაწილების დამატებითი საფასურის შესატყვისი ოდენობა ელექტროენერჯის იმ მოცულობაზე, რომლის ექსპორტიც ვერ განხორციელდა წინამდებარე მუხლის მე-10 და მე-11 პუნქტების პირობების გათვალისწინებით.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 27 მარტის ბრძანება №29 – ვებგვერდი, 27.03.2015წ.
საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 8 ივნისის ბრძანება №57 – ვებგვერდი, 09.06.2015წ.

მუხლი 14²². რეალოკაცია

თუ რომელიმე საანგარიშო პერიოდისთვის (წელი, თვე) ან ასეთი პერიოდის გარკვეული ნაწილის განმავლობაში ცნობილი გახდა, რომ სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის რომელიმე მომხმარებელი ვერ უზრუნველყოფს მისთვის განკუთვნილი (დაგეგმილი და სათანადო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული) გამტარუნარიანობის მოცულობის ათვისებას, მაშინ ასეთი

გამონთავისუფლებული გამტარუნარიანობის მოცულობის რეალოკაციას (გადანაწილებას) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ახდენს ამ წესების 14¹² მუხლის პირველ პუნქტში განსაზღვრული პრიორიტეტულობის რიგითობის დაცვით ჩატარებული სპეციალური აუქციონის შედეგების მიხედვით. საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.

მუხლი 14²³. საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების წესი

1. საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის მსურველი პრეტენდენტები, ვალდებული არიან არაუგვიანეს 1 ნოემბრისა წარუდგინონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შესაბამისი განაცხადი, რომელშიც უნდა მიუთითონ შემდეგი ინფორმაცია:

- ა) გასატანი ელექტროენერჯიის მოცულობა;
- ბ) გასატანი სიმძლავრის მაქსიმალური ოდენობა;
- გ) ექსპორტის დანიშნულების ქვეყანა, ექსპორტის განხორციელებისთვის საჭირო სისტემათაშორისი ელექტროგადამცემი ხაზის მითითებით;
- დ) სათანადოდ რეგისტრირებული ელექტროენერჯიის ექსპორტის იმ ხელშეკრულებებისა და პირდაპირი ხელშეკრულებების შესახებ ინფორმაცია, რომლის ფარგლებშიც იგეგმება ელექტროენერჯიის ექსპორტი ცალ-ცალკე მოცულობების მითითებით.

2. პრეტენდენტის განაცხადი არ განიხილება და არ დაიშვება საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების სპეციალურ აუქციონში მონაწილეობის მისაღებად თუ:

- ა) პრეტენდენტს არ გააჩნია ექსპორტიორის სტატუსი;
- ბ) პრეტენდენტს ელექტროენერჯიის ექსპორტზე არ გააჩნია გადაცემა დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე რეგისტრირებული პირდაპირი ხელშეკრულებები;
- გ) მოთხოვნილ საანგარიშო პერიოდში პრეტენდენტს უკვე გააჩნია მის განაცხადში წარმოდგენილი ელექტროენერჯიის ექსპორტის მიზნით საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობით ან/და სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის ნაწილით სარგებლობის უფლება;

დ) პრეტენდენტის მიერ მოთხოვნილი მოცულობა აღემატება საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ხელმისაწვდომ ოდენობას;

ე) პრეტენდენტის მიერ წარმოდგენილი განაცხადი ითვალისწინებს ერთი და იგივე ელექტროსადგურის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯიის, სხვადასხვა მიმართულებით ექსპორტს ერთი და იგივე საანგარიშო პერიოდისთვის;

ვ) განაცხადი წარმოდგენილია ამ მუხლის პირველი პუნქტის მოთხოვნების დარღვევით;

ზ) პრეტენდენტის გადაცემის მომსახურებასთან დაკავშირებით რეგისტრირებული პირდაპირი ხელშეკრულებები არ ითვალისწინებს აუქციონში გამარჯვების შემთხვევაში შიდაშემზღვევით მოცულობით სარგებლობის ღირებულების ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადანაწილების უზრუნველყოფის საფასურის დადგენილი წესით გადახდის ვალდებულებას.

3. პრეტენდენტის მიერ მოპოვებული საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ფარგლებში ელექტროენერჯიის ექსპორტის მიმართულება (სისტემათაშორისი ხაზი) დგინდება მიღებული განაცხადების საფუძველზე, ხოლო შესაბამის საანგარიშო პერიოდში და პრეტენდენტისთვის განაწილებული საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ოდენობის დადგენა ხორციელდება აუქციონის გზით.

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული განაცხადების წარდგენის ვადის ამოწურვიდან 5 (ხუთ) სამუშაო დღეში ატარებს საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების სპეციალურ აუქციონს.

5. საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის სპეციალური აუქციონის განაწილების შედეგად მიღებული სარგებლობის უფლება გამოიყენება მხოლოდ ისეთი ქვეყნის მიმართულებით, იმ სისტემათაშორისი ხაზით და იმ მოცულობით (სიმძლავრით) ელექტროენერჯიის გატანისთვის, რისთვისაც მოხდა ამ საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის მოთხოვნა.

5¹. გამარჯვებული მონაწილის მიერ საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის სპეციალური აუქციონის განაწილების შედეგად მიღებული სარგებლობის უფლება გამოიყენება მხოლოდ იმ ელექტროსადგურების მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯიის ექსპორტისათვის, რომლებთანაც წარმოდგენილია ექსპორტზე პირდაპირი ხელშეკრულება. დაუშვებელია განაწილების შემდეგ გასატანი ელექტროენერჯიის უზრუნველყოფის წყაროების ჩანაცვლება.

5². თუ ცნობილი გახდა, რომ საექსპორტოდ განკუთვნილი რომელიმე სადგურ (ებ) ის გამომუშავებული ელექტროენერჯია არ აღმოჩნდება საკმარისი ექსპორტის სრული მოცულობის დასაკმაყოფილებლად, შესაბამისი ექსპორტიორი უფლებამოსილია წარმოადგინოს დამატებითი

პირდაპირი ხელშეკრულება ექსპორტზე.

5³. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ამ მუხლის 5² პუნქტის ფარგლებში წარმოდგენილ ხელშეკრულებას არეგისტრირებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ:

ა) ამ ხელშეკრულების ფარგლებში გასატანი ელექტროენერგია დისპეტჩირებადია;

ბ) ხელშეკრულებაში წარმოდგენილი ელექტროსადგური მიეკუთვნება 14¹² მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული იგივე ან ზედა პრიორიტეტულობის ჯგუფს, რომლის ფარგლებშიც მოხდა საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილება.

5⁴. ამ მუხლის 5² პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევის დადგომისას, თუ არ მოხდა ექსპორტზე დამატებითი პირდაპირი ხელშეკრულების წარდგენა ან ამ მუხლის 5³ პუნქტის წესების დაცვით არ მოხდა ხელშეკრულების რეგისტრაცია, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ზღუდავს ექსპორტს იმ მოულობით, რომლის გამომუშავებაც არსებული ხელშეკრულებების ფარგლებში შეუძლებელია.

6. საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების სპეციალურ აუქციონში მონაწილეობის უფლება გააჩნია ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის ჯგუფს მიკუთვნებული ელექტროსადგურების მიერ გამომუშავებული ელექტროენერგიის ექსპორტის პრეტენდენტებს, რომლებსაც წარმოდგენილი აქვთ ამ წესების 14¹⁵ და 14²³ მუხლების შესაბამისი განაცხადები.

7. საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილებისას მოქმედებს ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის მიერ „გ“ და „დ“ პრიორიტეტულობის ჯგუფისთვის დადგენილი პრიორიტეტულობის/უპირატესობის წესები.

8. საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის სპეციალურ აუქციონზე თუ მოთხოვნების საერთო ჯამური ოდენობა არ აღემატება საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ხელმისაწვდომ ოდენობას, ხელმისაწვდომი ოდენობა განაწილდება მოთხოვნილი მოცულობების შესაბამისად და შემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულება არ გადაიხდება.

9. იმ შემთხვევაში, თუ მოთხოვნების საერთო ჯამური ოდენობა აღემატება საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ხელმისაწვდომ ოდენობას, მოთხოვნების დაკმაყოფილება განხორციელდება სპეციალური აუქციონის შედეგების შესაბამისად შემდეგი პრინციპის დაცვით:

ა) განაცხადების დაკმაყოფილება ხდება ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული. პრიორიტეტულობის გათვალისწინებით ისე, რომ ჯერ კმაყოფილდება „გ“ პრიორიტეტულობის ჯგუფს მიკუთვნებული განაცხადები და შემდეგ „დ“ პრიორიტეტულობის ჯგუფის განაცხადები.

ბ) თუ ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში მითითებული „გ“ პრიორიტეტულობის კატეგორიას მიკუთვნებული განაცხადების ჯამური ოდენობა საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობაზე ნაკლებია ან ტოლია, მაშინ „გ“ კატეგორიის პრეტენდენტების განაცხადები კმაყოფილდება სრულად დამატებითი საფასურის გადახდის გარეშე, ხოლო საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ნარჩენი მოცულობა (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) უნაწილდება მომდევნო „დ“ კატეგორიას მიკუთვნებული განაცხადების დასაკმაყოფილებლად.

გ) თუ „ა“ ქვეპუნქტში მითითებული პრიორიტეტულობის კატეგორიას მიკუთვნებული განაცხადების ჯამური ოდენობა საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობაზე ან მის ნაშთზე მეტია, მაშინ პრიორიტეტულობის შესაბამისი კატეგორიის პრეტენდენტების განაცხადები კმაყოფილდება პრეტენდენტებს შორის მათ მიერ მაქსიმალური შემოთავაზებული ფასის მიხედვით ისე, რომ ჯერ დაკმაყოფილდება ყველაზე დიდი ფასის მქონე განაცხადი სრულად და შემდეგ მომდევნო ყველაზე დიდი ფასის მქონე განაცხადი სრულად, სანამ არ მოხდება საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის სრულად განაწილება. თუ საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ნარჩენი არ არის საკმარისად რომელიმე პრეტენდენტის განაცხადის სრულად დასაკმაყოფილებლად ეს განაცხადი კმაყოფილდება საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ნარჩენი მოცულობის ფარგლებში.

დ) ყველა გამარჯვებული პრეტენდენტის მიერ საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობაზე შიდა შემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულება გადაიხდება თითოეული გამარჯვებულის მიერ მისი შემოთავაზებული ფასით.

10. თუ საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის მოპოვებული ჯამური მოცულობა აღემატება იმ პერიოდში შესაბამის ხაზის ხელმისაწვდომი გამტარუნარიანობის ოდენობას (ATC), ან იგი ამ ხაზის ATC-ს განაწილების შემდეგ დარჩება აუთვისებელი, საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ასეთ აუთვისებელ ნაწილზე შესატყვისი შიდა შემზღუდავი რესურსის ღირებულების გადახდა არ ხდება. ამასთან, გამოთავისუფლებული ნაწილის გადანაწილებას ახდენს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი შესაბამისი საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობისა და სისტემათაშორისი ტრანზიტისათვის (გადადინებისათვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების სპეციალური აუქციონების მიშვილობით, მაგრამ არაუგვიანეს გამოთავისუფლებული საექსპორტოდ

ნებადართული მოცულობის განაწილების თვის მომდევნო საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე 15 სამუშაო დღისა.

11. თუ გამოთავისუფლებული საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების თვის მომდევნო საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე დარჩენილია 15 სამუშაო დღეზე ნაკლები ან/და აუქციონებში არ გამოვლინდა გამარჯვებული დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ახდენს გამოთავისუფლებული რესურსის მარეგულირებელი ელექტროსადგურების წყალსაცავებში წყლის მარაგის სახით შენახვას, ხოლო თუ ამის ტექნიკური საშუალება არ არსებობს ამ ელექტროენერჯის ექსპორტი ხორციელდება იმავე სისტემათაშორისი ხაზით, რომლის მეშვეობითაც ხორციელდება პარალელური სინქრონული მუშაობა.

12. ამ მუხლის მე-13 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევის გარდა, საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის შემცირების შემთხვევაში:

ა) თუ განაწილებულ მოცულობებზე არ იყო გადასახდელი შიდა შემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულება, შემცირებული მოცულობა ნაწილდება საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილებული მნიშვნელობების პროპორციულად;

ბ) თუ განაწილებულ მოცულობებზე იყო გადასახდელი შიდა შემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულება, მოცულობის შემცირება იწყება იმ ექსპორტიორიდან, რომელსაც შემოთავაზებული ჰქონდა ყველაზე მცირე შიდა შემზღუდავი რესურსის ღირებულება, თუ აღნიშნული არ იქნება საკმარისი, მაშინ მოცულობის შემცირება გაგრძელდება სიდიდით შემდეგი შიდა შემზღუდავი რესურსის ღირებულების შემომთავაზებელ ექსპორტიორზე და ა.შ. იგივე პრინციპით და რიგით შემდეგ ექსპორტიორებზე, სანამ არ მოხდება შემცირებული მოცულობის და განაწილებული მოცულობის გათანაბრება. ერთი და იგივე შიდა შემზღუდავი რესურსის ღირებულების შემომთავაზებელი ექსპორტიორების მიმართ მოცულობის შემცირება ხორციელდება მათზე განაწილებული მოცულობების პროპორციულად

13. თუ საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის შემცირება ხდება იმ ელექტროსადგურის გამომუშავების შემცირების გამო, რომლის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტზეც იყო მოპოვებული საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობით სარგებლობის უფლება, ასეთ შემთხვევაში მცირდება უშუალოდ ამ სადგურის ელექტროენერჯის ექსპორტიორის საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ოდენობა, შემცირებული გამომუშავების შესაბამისად და ექსპორტიორი არ თავისუფლდება მოპოვებული საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის საფასურის გადახდისაგან.

14. ამ მუხლის მოთხოვნები ვრცელდება ასევე წლის შიგნით ან/და საანგარიშო პერიოდის შიგნით საექსპორტო ნებადართული მოცულობის განაწილებისას.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 27 მარტის ბრძანება №29 - ვებგვერდი, 27.03.2015წ.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 8 ივნისის ბრძანება №57 - ვებგვერდი, 09.06.2015წ.

მუხლი 14²⁴. სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობის განაწილების წესი

1. სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების/გადაწილების მიზნით სპეციალური აქუციონის გამოცხადება ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ შემოსულია შესაბამისი განაცხადი ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) მოთხოვნით და მხოლოდ იმ მიმართულებაზე/სატრანზიტო დერეფანზე, რომელზედაც არის შემოსული განაცხადი.

2. ეს მუხლი განსაზღვრავს განაწილების წესს სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის სპეციალურ აქუციონზე შემოსული განაცხადების მიხედვით შემდეგ შემთხვევებში:

ა) შემოსულია ერთი განაცხადი, რომლის ოდენობაც არ აღემატება მოთხოვნილი მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნით ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) დროს სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის ხელმისაწვდომ მოცულობას ან

ბ) შემოსულია ერთი განაცხადი, რომელიც აღემატება მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნით ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) დროს სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის ხელმისაწვდომ მოცულობას;

გ) შემოსულია ერთზე მეტი განაცხადი ერთი და იგივე მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნის მეშვეობით ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) მოთხოვნით და განაცხადების ჯამური სიდიდე არ აღემატება ამ მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნის სატრანზიტო ნებადართულ მოცულობას;

დ) შემოსულია ერთზე მეტი განაცხადი სხვადასხვა მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნის მეშვეობით ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) მოთხოვნით და განაცხადების ჯამური სიდიდეები ცალკეული მიმართულებით არ აღემატება ამ მიმართულებებით/სატრანზიტო დერეფნებით სატრანზიტო ნებადართული მოცულობების ხელმისაწვდომ მოცულობას და ტექნიკურად შესაძლებელია ყველა მოთხოვნის დაკმაყოფილება სისტემის მუშაობის რეჟიმების გათვალისწინებით;

ე) შემოსულია ერთზე მეტი განაცხადი ერთი და იგივე მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნის

ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) მოთხოვნით და განაცხადების ჯამური სიდიდე აღემატება ამ მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნის მეშვეობით ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) შემთხვევაში სატრანზიტო ნებადართულ მოცულობის ხელმისაწვდომ მოცულობას;

ვ) შემოსულია ერთზე მეტი განაცხადი სხვადასხვა მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნის მეშვეობით ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) მოთხოვნით და განაცხადების ჯამური სიდიდეები ცალკეული მიმართულებებით/სატრანზიტო დერეფნებით აღემატება ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) შემთხვევაში სატრანზიტო ნებადართულ მოცულობების ხელმისაწვდომ ოდენობას ან ტექნიკურად შეუძლებელია ყველა მოთხოვნის დაკმაყოფილება სისტემის მუშაობის რეჟიმების გათვალისწინებით.

3. სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის აუქციონის გამოცხადება ხდება ცალკეული მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნისათვის და საანგარიშო პერიოდისათვის.

4. ტრანზიტის (რეექსპორტის) მსურველი პრეტენდენტები, ვალდებული არიან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს არაუგვიანეს 1 ნოემბრისა წარუდგინონ შესაბამისი განაცხადი, რომელსაც უნდა ერთვოდეს ამ წესების 14¹⁶ მუხლით განსაზღვრული დოკუმენტაცია.

5. პრეტენდენტის განაცხადი არ განიხილება და არ დაიშვება სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების სპეციალურ აუქციონში მონაწილეობის მისაღებად თუ:

ა) პრეტენდენტის მიერ მოთხოვნილი მოცულობა აღემატება შესაბამისი მიმართულებით სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის ხელმისაწვდომ ოდენობას;

ბ) ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტი) საფრთხეს უქმნის სისტემის მუშაობას (მ. შ. ელექტროენერჯის გამომუშავებას) ან/და ზღუდავს საქართველოს შიდა მოხმარების დაკმაყოფილებას;

გ) განაცხადი წარმოდგენილია ამ წესების 14¹⁶ მუხლის მე-2 პუნქტის მოთხოვნების დარღვევით;

დ) დარღვეულია ამ წესებით გათვალისწინებული სხვა მოთხოვნები;

6. მიღებული განაცხადების საფუძველზე ხორციელდება სასურველი ტრანზიტის მიმართულების დადგენა, ხოლო პერიოდებისა და მოცულობების დადგენა ხდება აუქციონის გზით.

7. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული განაცხადების წარდგენის ვადის ამოწურვიდან 7 (შვიდი) სამუშაო დღეში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ატარებს სატრანზიტოდ ნებადართულ მოცულობის განაწილების სპეციალურ აუქციონს.

8. სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის სპეციალური აუქციონის განაწილების შედეგად მიღებული სარგებლობის უფლება გამოიყენება მხოლოდ იმ მიმართულებით/სატრანზიტო დერეფნით და იმ მოცულობით (სიმძლავრით) ელექტროენერჯის ტრანზიტისათვის (რეექსპორტისათვის) რისთვისაც მოხდა ამ სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის მოთხოვნა.

9. ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“, „ბ“ „გ“ ან/და „დ“ შემთხვევებში მოთხოვნების სპეციალური აუქციონის შედეგების შესაბამისად დაკმაყოფილებისას შიდა შემზღუდავი რესურსის ღირებულება არ გადაიხდება. ხოლო ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ე“ ან/და „ვ“ ქვეპუნქტების შემთხვევაში აუქციონში გამარჯვებულის გამოვლენა ხორციელდება უმაღლესი შეთავაზებული ფასის მიხედვით. იმ შემთხვევაში, თუ უმაღლესი ფასის მქონე მოთხოვნა სრულად არ მოიცავს სატრანზიტოდ ნებადართულ მოცულობის ხელმისაწვდომ ოდენობას, დარჩენილი მოცულობა გადანაწილდება შემდეგი უმაღლესი ფასის მქონე მოთხოვნაზე, მანამდე სანამ სრულად არ იქნება განაწილებული სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის ხელმისაწვდომი ოდენობა. ასეთ შემთხვევაში, ყველა გამარჯვებული პრეტენდენტის მიერ სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის ღირებულება გადაიხდება თითოეული გამარჯვებულის მიერ მის შემოთავაზებული ფასით.

10. სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობის განაწილებული მოცულობის შემცირების შემთხვევაში შემცირებული მოცულობა ნაწილდება სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობის განაწილებული მოცულობების პროპორციულად.

11. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია ყოველი საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე 10 სამუშაო დღით ადრე გამოაცხადოს ელექტროენერჯის ტრანზიტის ის მიმართულებები (სატრანზიტო დერეფნები) დასაშვები სიმძლავრის მითითებით, რომელთა მეშვეობითაც დასაშვებია ელექტროენერჯის გადადინება სისტემის იმედიანი, სტაბილური და უსაფრთხო მუშაობიდან გამომდინარე.

12. ამ მუხლის მოთხოვნები ვრცელდება ასევე წლის შიგნით ან/და საანგარიშო პერიოდის შიგნით სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობის განაწილებისას.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 27 მარტის ბრძანება №29 - ვებგვერდი, 27.03.2015წ.

მუხლი 14²⁵. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის მიმართ დადგენილი წესების მოქმედების შეზღუდვა (4.03.2014 N 20)

ამ წესების 14¹²-14²⁴ მუხლების მოქმედება არ ვრცელდება კერძო ინვესტიციების (სახელმწიფო გარანტიის გამოყენებით მოზიდული საერთაშორისო საკრედიტო ფინანსური რესურსების გარეშე)

საფუძველზე მშენებარე/აშენებულ სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით ელექტროენერჯის ექსპორტზე.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 27 მარტის ბრძანება №29 - ვებგვერდი, 27.03.2015წ.

თავი V

სისტემის კომერციული ოპერატორი

მუხლი 15. სისტემის კომერციული ოპერატორის ფუნქციები

1. სისტემის კომერციული ოპერატორი ახორციელებს „ელექტროენერჯეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრულ საქმიანობას. მისი ფუნქციები და უფლებამოსილებების სფერო განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით, მისი წესდებითა და წინამდებარე წესებით.

2. სისტემის კომერციული ოპერატორის ფუნქციებია:

ა) საბალანსო ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ყიდვა – გაყიდვა (მათ შორის, იმპორტსა და ექსპორტზე საშუალო და გრძელვადიანი ხელშეკრულებების გაფორმების გზით). ამ მიზნით სისტემის კომერციული ოპერატორი ახორციელებს:

ა.ა) საბალანსო ელექტროენერჯით ვაჭრობისათვის პირდაპირი ხელშეკრულებების სტანდარტული პირობების სარეგისტრაციოდ წარდგენას დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტთან;

ა.ბ) საბალანსო ელექტროენერჯის მოცულობის განსაზღვრას, გამომუშავებული, მიწოდებული, იმპორტი – რეზული, მოხმარებული და ექსპორტირებული ელექტროენერჯის, ასევე პირდაპირი ხელშეკრულებებით დადგენილი და მხარეთა მიერ ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტებში პირდაპირი ხელშეკრულებების შესაბამისად დაფიქსირებული ფაქტობრივი რაოდენობების შედარების გზით;

ა.გ) ამ წესების შესაბამისად საბალანსო ელექტროენერჯის ფასების გაანგარიშებას;

ა.დ) სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ შესყიდულ და გაყიდულ საბალანსო ელექტროენერჯიაზე კვალიფიციურ საწარმოებთან ანგარიშსწორებას;

ა.ე) ელექტროენერჯის იმპორტსა და ექსპორტზე (გაცვლა) უცხო ქვეყნის შესაბამის სუბიექტებთან საშუალო და გრძელვადიანი ხელშეკრულებების გაფორმებას. ამ მიზნით სისტემის კომერციული ოპერატორი უფლებამოსილია იმპორტირებული და/ან საექსპორტოდ განკუთვნილი ელექტროენერჯია გაყიდოს და/ან შეისყიდოს როგორც პირდაპირი ხელშეკრულებებით, აგრეთვე საბალანსო ელექტროენერჯის ყიდვა – გაყიდვისათვის ამ წესებით დადგენილი სხვა ფორმით (პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით) ;

ბ) გარანტირებული სიმძლავრით ვაჭრობა „ელექტროენერჯეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და ამ წესების შესაბამისად, მათ შორის და არა მხოლოდ:

ბ.ა) გარანტირებული სიმძლავრის წყაროებისაგან გარანტირებული სიმძლავრის ყიდვაზე და გარანტირებული სიმძლავრის მყიდველ კვალიფიციურ საწარმოებზე გარანტირებული სიმძლავრის გაყიდვაზე პირდაპირი ხელშეკრულებების სტანდარტული პირობების სარეგისტრაციოდ წარდგენა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტთან;

ბ.ბ) გარანტირებული სიმძლავრის საფასურის დარიცხვა და კვალიფიციურ საწარმოებთან ანგარიშსწორება.

გ) საბითუმო ყიდვა – გაყიდვის შესახებ ერთიანი ბაზის, მათ შორის, აღრიცხვიანობის ერთიანი რეესტრის შექმნა და წარმოება. მათ შორის და არა მხოლოდ:

გ.ა) აღრიცხვის წერტილების ერთიანი ბაზის შექმნა და წარმოება;

გ.ბ) საანგარიშო პერიოდების მიხედვით მრიცხველების ჩვენებების ერთიანი ბაზის შექმნა;

გ.გ) ელექტროენერჯის წარმოების საშუალებების, ქვესადგურების, მომხმარებელთა შესახებ ყველა საჭირო ინფორმაციის მოგროვება და სისტემატიზაცია.

დ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტისა და კვალიფიციური საწარმოების მიერ მიწოდებული, შესაბამისი ინფორმაციის სათანადოდ დამუშავების (ანალიზის) საფუძველზე, ელექტროენერჯის გამყიდველების, მყიდველების, მათ მიერ გაყიდული და შესყიდული ან/და მიღებული (მოხმარებული) ელექტროენერჯის ფაქტობრივი რაოდენობების (მოცულობების) განსაზღვრა და საბოლოო ანგარიშსწორებისათვის ინფორმაციის წარდგენა, აგრეთვე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტთან ერთობლივად ელექტროენერჯის გადაცემის კონკრეტული სისტემათაშორისი ხაზის (ხაზების) მიმართულებით შესატყვისი საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერჯის (მათ შორის, ექსპორტირებული, იმპორტირებული ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის) შემაჯამებელი სააღრიცხვო აქტის შესაბამისი უცხო ქვეყნის უფლებამოსილ სამართალსუბიექტთან გაფორმება;

ე) ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ საქართველოს მეზობელი

ელექტროენერგე – ტიკული სისტემების შესაბამისი საწარმოებთან გაფორმებული პარალელურ რეჟიმში მუშაობის ხელშეკრუ – ლეზების წინასწარი შეთანხმება და მისი სათანადოდ შესრულების მიზნით მონიტორინგი და კანონმდებლობითა და ამ წესებით გათვალისწინებული სხვა უფლებამოსილების განხორციელება;

ვ) საბითუმო აღრიცხვაში გამოყენებული მრიცხველების ინსპექტირება;

ზ) გადაცემის ქსელში ზენორმატიული დანაკარგის შემთხვევაში, დაინტერესებული მხარის მოთხოვნის საფუძველზე განსაზღვროს შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოს მიერ ზენორმატიული დანაკარგის შედეგად შესყიდული ელექტროენერგიის მოცულობა და ღირებულება. (25.04.200731)

3. საქმიანობის გამჭვირვალობისა და მის ხელთ არსებული საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მიზნით სისტემის კომერციული ოპერატორი ყველასათვის ხელმისაწვდომ ადგილზე აქვეყნებს ინფორმაციას:

ა) ყოველ საანგარიშო პერიოდში პირდაპირი ხელშეკრულებების საფუძველზე გაყიდული და შესყიდული ელექტროენერგიის რაოდენობების შესახებ;

ბ) ყოველ საანგარიშო პერიოდში პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების საფუძველზე გაყიდული და შესყიდული საბალანსო ელექტროენერგიის რაოდენობებისა და საშუალო შეწონილი ფასების შესახებ;

გ) ქსელში ფაქტობრივი საშუალო დანაკარგების ოდენობაზე;

დ) ყოველ საანგარიშო პერიოდში გარანტირებული სიმძლავრის ყიდვა – გაყიდვის თაობაზე, გარანტირებული სიმძლავრის წყაროების, უზრუნველყოფილი სიმძლავრის მოცულობისა და ჩამოყალიბებული ტარიფების (ფასების) მითითებით.

4. (ამოღებულია).

5. სისტემის კომერციული ოპერატორი ვალდებულია, გააფორმოს შესაბამისი ხელშეკრულება იმ ელექტროსადგურთან (წარმოების ლიცენზიატი ან/და მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგური), რომლის მიერ წარმოებული ელექტროენერგია (სიმძლავრე) მოქმედი კანონმდებლობის ან/და საქართველოს მთავრობის სამართლებრივი აქტის შესაბამისად ექვემდებარება სრულად ან ნაწილობრივ სავალდებულო წესით შესყიდვას. აღნიშნული ხელშეკრულება შესრულებისათვის საჭიროებს იმავე პირობებისა და პროცედურების დაკმაყოფილებას, როგორც პირდაპირი ხელშეკრულების შემთხვევაში, მათ შორის, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან რეგისტრაციას.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 28 ივნისის ბრძანება №46 – სსმ III, №92, 29.06.2007წ., მუხ.990

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 31 ოქტომბრის ბრძანება №88 – სსმ III, №153, 31.10.2007წ., მუხ.1707

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2011 წლის 7 ივნისის №70 ბრძანება – ვებგვერდი, 08.06.2011წ.

მუხლი 16. სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების ანაზღაურება

1. სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების ღირებულების ანაზღაურება სავალდებულოა ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) კვალიფიციური საწარმოებისათვის. სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ გაწეული მომსახურება ანაზღაურდება კვალიფიციური საწარმოების მიერ განხორციელებული ოპერაციის შედეგად მწარმოებლების მიერ (გარდა გარანტირებული სიმძლავრის წყაროებისა) წარმოებული (სალტეზე გაცემული), განაწილების ლიცენზიატების მიერ განაწილების ქსელში დანაკარგების დაფარვის მიზნით შესყიდული/მიღებული, პირდაპირი მომხმარებლების მიერ მიღებული (მოხმარებული), იმპორტიორების მიერ იმპორტირებული, ექსპორტიორების მიერ ექსპორტირებული, საბითუმო მიმწოდებლის, უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებლის, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერგიის მიმწოდებლისა და თავისუფალი მიმწოდებლის მიერ შესყიდული ელექტროენერგიის სრული რაოდენობების მიხედვით, კომისიის მიერ დადგენილი ტარიფით.

1¹. სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების ღირებულების ანაზღაურება გარანტირებული სიმძლავრის წყაროების მიერ ხდება მათ მიერ საანგარიშო პერიოდში უზრუნველყოფილი გარანტირებული სიმძლავრის რაოდენობისა (საქართველოს მთავრობის მიერ დადგენილი სიმძლავრის შესატყვისი კილოვატი/საათში) და უზრუნველყოფის პერიოდის (დღეების) მიხედვით, კომისიის მიერ დადგენილი ტარიფით. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროებზე (მათ მიერ წარმოებულ (სალტეზე მიწოდებულ) ელექტროენერგიის ნაწილში) არ ვრცელდება ამ მუხლის პირველი პუნქტის მოთხოვნა.

2. აღნიშნული მომსახურების გადახდა კვალიფიციური საწარმოს მიერ ხორციელდება ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნულ საქმიანობებზე ცალ-ცალკე.

3. (ამოღებულია).

4. კვალიფიციური საწარმოები ვალდებული არიან ყოველი საანგარიშო პერიოდის დამთავრებიდან არა უგვიანეს 25 რიცხვისა ანაზღაურონ მათზე დარიცხული სისტემის კომერციული ოპერატორის

მომსახურების ღირებულება.

5. სისტემის კომერციული ოპერატორის მოთხოვნისთანავე კვალიფიციური საწარმოები ვალდებული არიან მოთხოვნის შესაბამისად წარმოადგინონ სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების ღირებულების დაფარვის კანონმდებლობით გათვალისწინებული გარანტიები ან/და აწარმოონ წინასწარი გადახდა.

6. სისტემის კომერციული ოპერატორი უფლებამოსილია, მომსახურების ღირებულების არგადამხდელი ან გადახდის ვადების დამრღვევი კვალიფიციური საწარმოების მიმართ გამოიყენოს კანონმდებლობით მინიჭებული ზომები.

7. (ამოღებულია).

8. (ამოღებულია).

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 28 ივნისის ბრძანება №46 – სსმ III, №92, 29.06.2007წ., მუხ.990

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 31 ოქტომბრის ბრძანება №88 – სსმ III, №153, 31.10.2007წ., მუხ.1707

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2019 წლის 3 აპრილის ბრძანება №1-1/160 - ვებგვერდი, 04.04.2019 წ.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 - ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

თავი V¹ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

მუხლი 16¹. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ძირითადი ვალდებულებები, ფუნქციები და უფლებამოსილებები

1. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია:

ა) უზრუნველყოს ელექტროენერჯეტიკული სისტემის მდგრადობა, უსაფრთხოება და საიმედო ფუნქციონირება – ნირება, ასევე დააკმაყოფილოს ყველა შესაბამისი ლიცენზიანტის, მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის, იმპორტიორის, ექსპორტიორისა და პირდაპირი მომხმარებლის მოთხოვნები ისე, რომ შესრულდეს მათ მიერ დარეგისტრირებული პირდაპირი ხელშეკრულებები;

ბ) პირდაპირი ხელშეკრულების შესრულების უზრუნველყოფის მიზნით დაამუშაოს რეჟიმები, ხელი შეუწყოს ელექტროენერჯეტიკული სექტორის ეფექტიან ფუნქციონირებას და ამ მიზნის მისაღწევად გამოიყენოს მისთვის კანონმდებლობით მინიჭებული ადმინისტრაციული ბერკეტები, მათ შორის სათანადო ოპერატიული სადისპეტჩერო მითითებებისა და ოქმების შედგენით;

გ) კვალიფიციური საწარმოს მოთხოვნის ან/და თავის შეხედულებისამებრ, ელექტროენერჯეტიკული სისტემის საჭიროების მიხედვით (მდგრადობის და სტაბილურობის მიზნით) და ამ წესების პირობების დაცვით, დატვირთოს ელექტროენერჯეტიკულ სისტემაში არსებული აუთვისებელი სიმძლავრე მინიმალური ღირებულების პრინციპის შესაბამისად ისე, რომ ამ დატვირთვამ არ გამოიწვიოს წინასწარ გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულების პირობების დარღვევა;

დ) დროის ნებისმიერ მონაკვეთში ხელმისაწვდომი გახადოს სისტემის კომერციული ოპერატორისთვის ყველა იმ მითითებებისა და ინსტრუქციების ჩანაწერები, რომლებიც მან გასცა მთელი დღის განმავლობაში, ასევე ყველა იმ ცვლილების შესახებ, რომელიც შეტანილ იქნა წინასწარ შედგენილ ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიწოდებისა და მოხმარების გეგმაში;

ე) მის მიერ განხორციელებული გაუფრთხილებელი შეზღუდვები, რომელიც განპირობებულ იქნა ელექტროენერჯეტიკული სისტემის მდგრადობის და უსაფრთხოების შენარჩუნებისათვის, დააფიქსიროს ცენტრალური სადისპეტჩეროს ოპერატიულ ჟურნალში;

ვ) სისტემის კომერციულ ოპერატორს, ამ წესების შესაბამისად, მიაწოდოს დამუშავებული ინფორმაცია, პირდაპირ ხელშეკრულებებში გასაყიდად დაფიქსირებული და ფაქტობრივად გაყიდული (შესრულებული) ელექტროენერჯის რაოდენობაზე (მათ შორის ამ წესების 31-ე მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია) შემდეგი წესით:

ვ.ა) ყოველდღიურად მიაწოდოს ყველა იმ მითითებისა და ინსტრუქციის ჩანაწერი, რომელიც მან გასცა წინა დღის განმავლობაში, ყველა იმ ცვლილების აღნიშვნით, რომელიც შეტანილ იქნა წინასწარ შედგენილ (შეთანხმებულ) ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) წარმოების ან/და მიწოდების გრაფიკებში; დღის განმავლობაში წარმოებული, გადაცემული ან/და მოხმარებული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) შესახებ ინფორმაცია შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოების მითითებით; პირდაპირი ხელშეკრულებების შესრულების მდგომარეობის შესახებ ინფორმაცია – ამა თუ იმ ხელშეკრულებაში მოცემული გრაფიკების დარღვევის ან დაცვის აღნიშვნით;

ვ.ბ) ყოველი თვის დამთავრებიდან ამ წესებით გათვალისწინებული პირობებით მიაწოდოს საანგარიშო თვის განმავლობაში მიწოდებისა და მიღების პუნქტებში მიწოდებული ან გაცემული

ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მის ხელთ არსებული ფაქტობრივი მონაცემები; საანგარიშო თვის განმავლობაში შესაბამისი გადაცემის ლიცენზიატის ქსელში დაფიქსირებული ელექტროენერჯის ფაქტობრივი დანაკარგების ოდენობა; მიწოდებისა და მოხმარების გრაფიკებში ასახული და მრიცხველებზე ფაქტობრივად დაფიქსირებული (მიწოდებული ან/და მოხმარებული) ელექტროენერჯის შესახებ ინფორმაცია (ცდომილებების მითითებით) . ასევე პირდაპირი ხელშეკრულებების შესრულების შესახებ მის ხელთ არსებული ინფორმაცია;

ზ) ყოველი საანგარიშო თვის დამთავრებიდან 30 კალენდარული დღის განმავლობაში სამინისტროს გაუგზავნოს მთლიანად ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში ცალკეული კვალიფიციური საწარმოების მიერ გამოძეგნილი, მიღებისა და მიწოდების პუნქტებში გაცემული და მიღებული (მოხმარებული) ელექტროენერჯის ფაქტობრივი ბალანსი, გადაცემის ქსელში დანაკარგების ჩვენებით;

თ) ამ წესების დაცვით დაარეგისტრიროს პირდაპირი ხელშეკრულებები და გააუქმოს მათი რეგისტრაცია. ასევე შეაჩეროს პირდაპირი ხელშეკრულებების რეგისტრაცია განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით, თუ რეგისტრირებული პირდაპირი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) დისპეტჩირება შეუძლებელია ან/და ამ პირდაპირი ხელშეკრულების განხორციელებამ შესაძლებელია, ხელი შეუშალოს სისტემის ოპერატიულ-დისპეტჩერულ მართვას პირდაპირი ხელშეკრულების მოქმედების ვადაზე მცირე პერიოდის განმავლობაში, რაზედაც უნდა აცნობოს პირდაპირი ხელშეკრულებების მონაწილე მხარეებს ამ წესების მე-10 მუხლის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებულ ვადებში;

ი) განახორციელოს კონტროლი ამ წესების დაცვით კვალიფიციური საწარმოების მიერ ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში არსებული სიმძლავრეების გამოყენების შესახებ;

კ) ხელმისაწვდომი გახადოს მის ხელთ არსებული ინფორმაცია შესყიდული და თავისუფალი სიმძლავრეების შესახებ (კვალიფიციური საწარმოებისა და სიმძლავრეების მითითებით) ;

ლ) აწარმოოს პირდაპირი ხელშეკრულებების ერთიანი ელექტრონული ნუსხა, დადგენილი წესით განაცხადოს ინფორმაცია ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში არსებულ და აუთვისებელ სიმძლავრეზე აღნიშნული ინფორმაცია შეიძლება ასევე განთავსდეს ოფიციალურ ვებგვერდზე;

მ) წინასწარი გაფრთხილების გარეშე არ შეამციროს კვალიფიციური საწარმოსთვის პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე მიწოდებული სიმძლავრე, გარდა სასისტემო ავარიული სიტუაციის, ფორსმაჟორის, ამ წესების ან პირდაპირი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სხვა შემთხვევებისა;

ნ) ამ წესების შესაბამისად, შეასრულოს კვალიფიციური საწარმოს მოთხოვნები ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტის ან განახლების შესახებ;

ო) აწარმოოს ელექტროენერჯის აღრიცხვის კვანძ(ებ) ის (მათ შორის, საბითუმო ვაჭრობაში გამოყენებულის) „ზედა დონის ესკაა სისტემასთან დაკავშირების დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმენტების“ რეესტრი („ესკაა სისტემასთან დაკავშირების რეესტრი“), რომელშიც დაუყოვნებლივ აისახება „ზედა დონის ესკაა სისტემასთან დაკავშირების დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმენტ(ებ) ის“ გაცემის ფაქტი ელექტროენერჯის სათანადო აღრიცხვის კვანძ(ებ) ის მითითებით;

პ) ყოველი გასული საანგარიშო პერიოდისთვის მოამზადოს „ესკაა სისტემასთან დაკავშირების რეესტრში“ დაფიქსირებული ელექტროენერჯის საბითუმო ვაჭრობაში გამოყენებული ელექტროენერჯის აღრიცხვის იმ კვანძ(ებ) ის (მათ შორის გენერატორების და საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორების) ჩამონათვალი, საიდანაც საგამონაკლისო (საპატიო) მიზეზის გარეშე 24 საათზე მეტი პერიოდის განმავლობაში ვერ განხორციელდა ელექტროენერჯის აღრიცხვის მონაცემების მიღება და ასეთი ფაქტის დაფიქსირების შესახებ, კონკრეტული აღრიცხვის კვანძ(ებ) ის მიხედვით, წერილობით აცნობოს სათანადო კვალიფიციურ საწარმოს და ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს, ამასთან ასეთ შემთხვევაში ელექტროენერჯის აღრიცხვის მონაცემების მიუწოდებლობაზე პასუხისმგებელი კვალიფიციური საწარმო ვალდებულია თავისი ხარჯებით უზრუნველყოს სათანადო ელექტროენერჯის მრიცხველებში დაფიქსირებული აღრიცხვის მონაცემების დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისთვის მიწოდება ამ წესების, მათ შორის 26-ე მუხლის 51 პუნქტის მოთხოვნათა შესაბამისად.

ჟ) იმ შემთხვევაში, თუ გასული სამი (3) თანმიმდევრული საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში „ესკაა სისტემასთან დაკავშირების რეესტრში“ დაფიქსირებული ელექტროენერჯის საბითუმო ვაჭრობაში გამოყენებული ელექტროენერჯის აღრიცხვის რომელიმე კვანძ(ებ) იდან (მათ შორის გენერატორების და საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორების) ჯამურად სამას სამოცი (360) ან მეტი საათის განმავლობაში ვერ განხორციელდა ელექტროენერჯის აღრიცხვის მონაცემების მიღება ამისთვის რაიმე საგამონაკლისო (საპატიო) მიზეზის არსებობის გარეშე, წერილობით შეატყობინოს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს და სათანადო კვალიფიციურ საწარმოს ასეთი ფაქტის დაფიქსირების შესახებ, მათ შორის ასეთი აღრიცხვის კვანძ(ებ) ის ნაწილში სათანადო კვალიფიციური საწარმოსთვის ელექტროენერჯის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციის გაუქმების შესახებ.

რ) აწარმოოს სათანადო იურიდიულ პირთან გაფორმებული ელექტროენერჯის სათანადო აღრიცხვის კვანძ(ებ) იდან აღრიცხვის მონაცემების ზედა დონის „ესკაა სისტემა“-ში გადაცემის ტექნიკური

პირობების, წესისა და მოცულობის შესახებ შეთანხმებების რეესტრი („ეკაა სისტემასთან დაკავშირების შეთანხმებების რეესტრი“);

- ს) მის მიერ დადგენილი მეთოდოლოგიის მიხედვით ჩაატაროს მრიცხველების ინსპექცია;
- ტ) გადამცემ ქსელში დანაკარგების შესყიდვის მიზნით მონაწილეობა მიიღოს ელექტროენერგიით (სიმძლავრის) საბითუმო ვაჭრობაში და ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორისაგან შეისყიდოს გადამცემ ქსელში დანაკარგის შესატყვისი საბალანსო ელექტროენერგია;
- უ) ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ტრანზიტის უზრუნველყოფისათვის დანაკარგების დაფარვის მიზნით შეისყიდოს ელექტროენერგია როგორც პირდაპირი ხელშეკრულებით, ისე პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ძირითადი ფუნქციებია:

- ა) დროის ნებისმიერ მომენტში უზრუნველყოს ელექტროენერგიის მიწოდების და მოხმარების დაბალანსება;
- ბ) დაგეგმოს და დისპეტჩერიზაცია გაუწიოს ერთიან ენერგოსისტემას იმგვარად, რომ ელექტროენერგიის პარამეტრები (სიხშირე, ძაბვა და სხვა) შეესაბამებოდეს დადგენილ სტანდარტებს;
- გ) უზრუნველყოს ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობა, სტაბილურობა და საიმედო ფუნქციონირება;
- დ) მომსახურების სათანადოდ განხორციელების მიზნით, განახორციელოს ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) იმპორტი, ექსპორტი ან/და ჩაერთოს მეზობელი ქვეყნის (ქვეყნების) ელექტროენერგეტიკულ სისტემებთან პარალელურ რეჟიმში კანონმდებლობისა და ამ წესებში მოცემული პრინციპებისა და პროცედურების დაცვით;
- ე) განსაზღვროს შესაბამისი საანგარიშო თვის განმავლობაში გადაცემის ქსელში არსებული ელექტროენერგიის ფაქტობრივი დანაკარგები.

3. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის უფლებამოსილებები:

- ა) გამოითხოვოს და დაუბრკოლებლად მიიღოს ინფორმაცია კვალიფიციური საწარმოების ხელთ არსებული ტექნიკური საშუალებების მდგომარეობისა და მზადყოფნის ხარისხის შესახებ;
- ბ) განახორციელოს ელექტროენერგიის აღრიცხვის სისტემ (ებ) ის (მათ შორის ელექტროენერგიის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის) ან/და მისი შემადგენელი კომპონენტების ინსპექტირება/შემოწმება, ხოლო ელექტროენერგიის მრიცხველების დაპროგრამება და აღრიცხვის საკომუნიკაციო მოწყობილობების პროგრამულ – ტექნიკური გამართვა დაინტერესებული მხარეების მონაწილეობით.
- გ) მისი მომსახურების ღირებულების გადაუხდელობის, არასრული გადახდის ან/და გადახდის ვადის დარღვევის შემთხვევაში, ამ წესების შესაბამისად შეწყვიტოს ან შეზღუდოს კვალიფიციური საწარმოსთვის ელექტროენერგიის მიწოდება;
- დ) ელექტროენერგიის დამტკიცებული ლიმიტის (შეთანხმებული დღეღამური გრაფიკები) კვალიფიციური საწარმოს მხრიდან გადაჭარბების შემთხვევაში, მოითხოვოს მოხმარების (სიმძლავრეების) შემცირება, ხოლო ამ მოთხოვნის შეუსრულებლობის შემთხვევაში იმოქმედოს წინამდებარე წესების თანახმად;
- ე) გასცეს სათანადო სადისპეტჩერო მითითებები, რათა უზრუნველყოს კვალიფიციური საწარმოსთვის ელექტროენერგიის შეუფერხებელი მიწოდება შეთანხმებული გრაფიკითა და მოცულობით;
- ვ) მოითხოვოს კვალიფიციური საწარმოსაგან, ამ წესების თანახმად, ხელშეკრულებით გათვალისწინებული მომსახურების სრული ანაზღაურების მიზნით, კვალიფიციური საწარმოს მიერ კომერციული ბანკის საბანკო გარანტიის წარმოდგენა.

ზ) ავარიის შემთხვევაში ელექტროენერგეტიკული სისტემის ოპერატიული მართვისა და მდგრადობის შენარჩუნების უზრუნველსაყოფად კვალიფიციური საწარმოებისათვის პირდაპირი ხელშეკრულებებით (ბალანსებით დადგენილი) მისაწოდებელი ელექტროენერგია შეზღუდოს გაუფრთხილებლად;

თ) ქვეყანაში ელექტროენერგიის და სიმძლავრის დეფიციტის დროს ან/და ამ წესებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში შეზღუდვების გრაფიკის შემოღებისას, კვალიფიციურ საწარმოს ელექტროენერგია მიაწოდოს ურთიერთშეთანხმებული დამატებითი გრაფიკით ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბალანსის კორექტირებასთან შესაბამისობაში, ხოლო ურთიერთშეთანხმებული დამატებითი გრაფიკის არარსებობის შემთხვევაში იმოქმედოს თავისი შეხედულებისამებრ;

ი) ქვეყანაში შიდა რესურსების ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბალანსთან შედარებით სიმცირის (დეფიციტის) ან სიჭარბის ან/და ავარიის დადგომის, ან ასეთის (დეფიციტის, სიჭარბის, ავარიის) რეალური საფრთხის არსებობის შემთხვევებში, შეზღუდოს, ან შეწყვიტოს ელექტროენერგიის ტრანსსასაზღვრო გადადინება, ან/და შემოღინება, რათა უზრუნველყოფილი იქნეს ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობა, უსაფრთხოება და საიმედო ფუნქციონირება.

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია მომსახურების განხორციელებისას იხელმძღვანელოს ამ წესებით დადგენილი სხვა მოთხოვნების შესაბამისად, ისე რომ უზრუნველყოფილი იქნეს ამ მუხლში მოცემული პრინციპების უპირატესი შესრულება.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 28 ივნისის ბრძანება №46 – სსმ III, №92, 29.06.2007წ., მუხ.990
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 31 ოქტომბრის ბრძანება №88 – სსმ III, №153, 31.10.2007წ., მუხ.1707
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2013 წლის 18 ოქტომბრის ბრძანება №148 – ვებგვერდი, 22.10.2013წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 28 მარტის ბრძანება №36 – ვებგვერდი, 03.04.2014წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 27 მარტის ბრძანება №29 – ვებგვერდი, 27.03.2015წ.
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2018 წლის 4 მაისის ბრძანება №1-1/230 – ვებგვერდი, 07.05.2018 წ.

მუხლი 16². დამატებითი/სასისტემო მომსახურების სახეობები

1. დამატებითი/სასისტემო მომსახურების სახეობებია:
  - ა) სიხშირის შენარჩუნების რეზერვი (პირველადი რეზერვი);
  - ბ) სიხშირის აღდგენის რეზერვი (მეორეული რეზერვი);
  - გ) ჩანაცვლების რეზერვი (მესამეული რეზერვი);
  - დ) ძაბვის რეგულირება;
  - ე) ენერგოსისტემის (ენერგოსისტემის ნაწილის) აღდგენა ნულოვანი მდგომარეობიდან.

2. დამატებითი/სასისტემო მომსახურების თითოეული სახეობის პარამეტრების და მახასიათებლების განსაზღვრა და მის განხორციელებაში მონაწილე სუბიექტების შერჩევა ხდება ქსელის წესებით დადგენილი წესით.

3. დამატებითი/სასისტემო მომსახურების სახეობების ერთიანი ორგანიზებისა და განხორციელების კოორდინირებას და კონტროლს ახდენს გადამცემი სისტემის ოპერატორი.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 22 სექტემბრის ბრძანება №88 - ვებგვერდი, 23.09.2015წ.

მუხლი 16³. ხელშეკრულებები დამატებით/სასისტემო მომსახურებაზე

1. გადამცემი სისტემის ოპერატორი ქსელის წესებით დადგენილ შემთხვევებში ან საჭიროების მიხედვით უფლებამოსილია მოითხოვოს დამატებით/სასისტემო მომსახურებაზე ხელშეკრულებების გაფორმება მომსახურების სხვადასხვა სახეობის განხორციელებაში მონაწილე შესაბამის სუბიექტებთან.

2. ხელშეკრულება დამატებით/სასისტემო მომსახურებაზე შეიძლება აწესრიგებდეს მომსახურების კონკრეტული სახეობის უზრუნველყოფისა და განხორციელების სამართლებრივ, ტექნიკურ და სხვა ასპექტებს, ტესტირების და კონტროლის პროცედურებს, მხარეთა პასუხისმგებლობას და რეაგირების ზომებს.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 22 სექტემბრის ბრძანება №88 - ვებგვერდი, 23.09.2015წ.

თავი VI. დატვირთვის რეზერვი და გარანტირებული სიმძლავრე

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

მუხლი 17. ელექტროენერჯის მიწოდება-მოხმარების დაბალანსება და დაუტვირთავი სიმძლავრე

1. ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობისა და ელექტროენერჯის ტექნიკური პარამეტრების შენარჩუნების მიზნით, ელექტროენერჯის მიწოდება – მოხმარების დაბალანსება შეიძლება განხორციელდეს ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში არსებული შემდეგი სიმძლავრეების გამოყენებით:

ა) დატვირთვის რეზერვი – სისტემაში არსებული აუთვისებელი სიმძლავრე, რომლის აღების დრო შეადგენს არა უმეტეს 60 წამისა;

ბ) გარანტირებული სიმძლავრე – საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული გარანტირებული სიმძლავრის წყაროების მიერ ამ წესების შესაბამისად უზრუნველყოფილი სიმძლავრე, მათ შორის:

ბ.ა) გარანტირებული სიმძლავრის იმ წყაროს მიერ უზრუნველყოფილი სიმძლავრე, რომელსაც, სადგურის ტექნიკური პარამეტრების შესაბამისად, გაჩერებული მდგომარეობიდან სისტემასთან სინქრონიზაცია შეუძლია არა უმეტეს 25 წუთისა და მოთხოვნილი სიმძლავრის აღება – არა უმეტეს მომდევნო 35 წუთისა;

ბ.ბ) გარანტირებული სიმძლავრის იმ წყაროს მიერ უზრუნველყოფილი სიმძლავრე, რომელსაც, სადგურის ტექნიკური პარამეტრების შესაბამისად, გაჩერებული მდგომარეობიდან სისტემასთან სინქრონიზაცია შეუძლია არა უმეტეს 24 საათისა, მოთხოვნილი სიმძლავრის აღება – არა უმეტეს მომდევნო 12 საათისა.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

მუხლი 18. დაუტვირთავი სიმძლავრე და გარანტირებული სიმძლავრის გამოყენება

1. დატვირთვის რეზერვი და გარანტირებული სიმძლავრე იმყოფება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის განკარგულებაში და გამოიყენება ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიწოდება – მოხმარების დასაბალანსებლად.

2. ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობის და ელექტროენერჯის სათანადო ტექნიკური პარამეტრების შესანარჩუნებლად, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი უფლებამოსილია,

დამოუკიდებლად მიიღოს გადაწყვეტილება დატვირთვის რეზერვის გამოყენებაზე და გასცეს შესაბამისი განკარგულება ელექტროენერგეტიკული სისტემაში არსებული გამოუყენებელი სიმძლავრის დატვირთვის თაობაზე, დატვირთვის შენარჩუნებით არა უმეტეს 1 საათისა.

3. პირდაპირი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გრაფიკებისა და პარამეტრების შესრულების მიზნით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ვალდებულია, დატვირთვის რეზერვის გამოყენების შედეგად გამოყენებული სიმძლავრე დატვირთვიდან ერთი საათის განმავლობაში ჩაანაცვლოს გარანტირებული სიმძლავრით.

4. მოქმედი კანონმდებლობისა და ამ წესებში მოცემული პირობების დაცვით, გადაწყვეტილებას გამოყენებული სიმძლავრის სხვა წყაროებით ჩანაცვლებისა და დატვირთვის შესახებ იღებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ელექტროენერგეტიკული სისტემის უსაფრთხოებისა და მინიმალური ღირებულების პრინციპის შესაბამისად.

5. ელექტროენერგეტიკული სისტემის უსაფრთხოებისა და მინიმალური ღირებულების პრინციპის დაცვით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი უფლებამოსილია 1 საათზე მეტი დროით დატვირთოს ელექტრო – ენერჯის მწარმოებელი ის კვალიფიციური საწარმო, რომელსაც ელექტროენერჯის მიწოდების წინასწარ განსაზღვრულ გრაფიკებში მოცემული სიმძლავრეები არ აქვს რეალიზებული პირდაპირი ხელშეკრულების ფარგლებში და ამ მწარმოებლის დატვირთვა არ გამოიწვევს წინასწარ გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულების პირობების დარღვევას. ამ პუნქტში მოცემული პირობა არ ათავისუფლებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს პირდაპირი ხელშეკრულების შესრულების უზრუნველყოფის ვალდებულებისაგან.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

მუხლი 19. გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფისათვის მზადყოფნის განაცხადი

1. ქვეყნის ერთიანი ელექტროენერგეტიკული სისტემის უსაფრთხო ფუნქციონირებისათვის საჭირო გარანტირებული სიმძლავრის ოდენობას, ასევე ერთიანი ელექტროენერგეტიკული სისტემის გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფის პერიოდს გარანტირებული სიმძლავრის თითოეული წყაროს მიხედვით, განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა.

2. გარანტირებული სიმძლავრის წყარო, ყოველი საანგარიშო თვის დაწყებამდე არანაკლებ 15 კალენდარული დღით ადრე, მზადყოფნის გამოცხადების მიზნით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს წარუდგენს შემდეგ დოკუმენტაციას:

ა) განაცხადს გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფისათვის მზადყოფნის შესახებ (შემდგომში – მზადყოფნის განაცხადი), რომელშიც უნდა აღინიშნოს:

- ა.ა) სადგურის დასახელება და ტექნიკური მახასიათებლები;
- ა.ბ) საჭირო დრო (წუთი) გაჩერებული მდგომარეობიდან ელექტროენერგეტიკულ სისტემასთან სინქრონიზაციამდე;
- ა.გ) საჭირო დრო (წუთი) ელექტროენერგეტიკულ სისტემასთან სინქრონიზაციიდან საქართველოს მთავრობის მიერ შესაბამისი გარანტირებული სიმძლავრის წყაროსათვის დადგენილი გარანტირებული სიმძლავრის მიღწევამდე;
- ა.დ) მომავალი საანგარიშო პერიოდის ის ზუსტი მონაკვეთები, რომელთა განმავლობაში გარანტირებული სიმძლავრე ვერ იქნება უზრუნველყოფილი, მათ შორის, შეკეთების ან/და რემონტის გამო.

ბ) საწვავით უზრუნველყოფის ხელშეკრულების ასლი მხოლოდ თბოელექტროსადგურის შემთხვევაში.

3. ამ თავის მიზნებისათვის, გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს წარმოების საშუალებების შეკეთება ან/და რემონტი გულისხმობს იმ სახის სამუშაოებს, რომლის შედეგადაც გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ვერ უზრუნველყოფს ენერგეტიკულ სისტემას გარანტირებული სიმძლავრით ამ წესების შესაბამისად და მისი წარმოების საშუალებები გამოყვანილია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის დაქვემდებარებიდან.

4. მზადყოფნის განაცხადის ფორმას ადგენს და ამტკიცებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი.

5. გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ვალდებულია, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს მოთხოვნისთანავე წარუდგინოს მის მფლობელობაში არსებული წარმოების საშუალებების ტექნიკური შესაძლებლობებისა და პარამეტრების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ წინასწარ მოთხოვნილი სახით.

6. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მიერ მზადყოფნის განაცხადის წარდგენა სავალდებულოა შესაბამის საანგარიშო პერიოდში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ მისი მზადყოფნის განხილვისათვის. მზადყოფნის დადასტურება გულისხმობს გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამისი წყაროს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის განკარგულებაში ყოფნას და ელექტროენერგეტიკული სისტემის გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფას მე-17 მუხლის „ბ.ა“ ან „ბ.ბ“ ქვეპუნქტებით

დადგენილი პირობებით. პასუხისმგებლობა მზადყოფნის განაცხადში მითითებული მონაცემების სისწორეზე ეკისრება გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2019 წლის 3 აპრილის ბრძანება №1-1/160 - ვებგვერდი,, 04.04.2019 წ.

მუხლი 19¹. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს ტესტირება

1. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მზადყოფნა შესაძლებელია შემოწმდეს ტესტირების გზით.

2. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს ტესტირება წარმოადგენს პროცესს, რომელიც ადასტურებს ამ წესების მე-17 მუხლის „ბ.ა ” ან „ბ.ბ ” ქვეპუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესრულებისათვის გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მზადყოფნას. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს ტესტირებით უნდა დადასტურდეს:

ა) ამ წესების მე-17 მუხლის პირველი პუნქტის „ბ.ა ” პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, შესაბამისი სადგურის ტექნიკური პარამეტრების ფარგლებში, გაჩერებული მდგომარეობიდან სისტემასთან სინქრონიზაცია შესაძლებლობა არა უმეტეს 25 წუთისა, საქართველოს მთავრობის მიერ შესაბამისი გარანტირებული სიმძლავრის წყაროსათვის განსაზღვრული სიმძლავრის აღების შესაძლებლობა – არა უმეტეს მომდევნო 35 წუთისა და დატვირთვის შენარჩუნების შესაძლებლობა – არანაკლებ 1 და არა უმეტეს 24 საათისა;

ბ) ამ წესების მე-17 მუხლის პირველი პუნქტის „ბ.ბ” პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, შესაბამისი სადგურის ტექნიკური პარამეტრების ფარგლებში, გაჩერებული მდგომარეობიდან სისტემასთან სინქრონიზაციის შესაძლებლობა – არა უმეტეს 24 საათისა, საქართველოს მთავრობის მიერ შესაბამისი გარანტირებული სიმძლავრის წყაროსათვის განსაზღვრული სიმძლავრის აღების შესაძლებლობა – არა უმეტეს მომდევნო 12 საათისა და დატვირთვის შენარჩუნების შესაძლებლობა – არანაკლებ 1 და არა უმეტეს 24 საათისა.

3. ტესტირება ხდება ამ წესებისა და ტესტირების ტექნიკური ინსტრუქციის საფუძველზე, რომელსაც დაინტერესებული გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს წინადადებების გათვალისწინებით, შეიმუშავებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი.

4. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს ტესტირება ხორციელდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის ან გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მოთხოვნით. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მოთხოვნით გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს ტესტირება უნდა ჩატარდეს არანაკლებ წელიწადში ერთხელ.

5. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მოთხოვნით, ტესტირება ხდება ამ წესების მე-20 მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში (გარდა მე-20 მუხლის მე-5 პუნქტის „ე ” ქვეპუნქტისა, ან როდესაც ტესტირება უკვე მოთხოვნილია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ).

6. გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ვალდებულია ტესტირების ჩატარების მოთხოვნასთან ერთად წარადგინოს ამ წესების მე-19 მუხლით გათვალისწინებული მზადყოფნის განაცხადი (რომლის წარდგენაზეც არ ვრცელდება მე-19 მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული ვადა) . გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მოთხოვნა ტესტირების ჩატარების შესახებ, ელექტროენერგეტიკული სისტემის მუშაობის ტექნიკური პარამეტრების გათვალისწინებით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზია ნ ტის მიერ უნდა დაკმაყოფილდეს განაცხადის წარდგენიდან არა უმეტეს 7 კალენდარული დღის ვადაში.

7. ელექტროენერგეტიკული სისტემის საჭიროების გათვალისწინებით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს დატვირთვა (მუშაობა) გააგრძელოს ტესტირების დასრულების შემდეგაც, მიუხედავად იმისა, ტესტირებით დადასტურდა თუ არა მისი მზადყოფნა 19¹ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი პირობებითა და ვადებში.

8. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ვალდებულია გამიჯნოს ტესტირების დროს გამომუშავებული ელექტროენერგიის რაოდენობა შესაბამის საანგარიშო პერიოდში ჯამური გამომუშავებისაგან ტესტირების მიმდინარეობისათვის მის მიერ ამ წესების შესაბამისად განსაზღვრული ვადების გათვალისწინებით.

9. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველ კვალიფიციურ საწარმოს გააცნოს ტესტირებასთან დაკავშირებული დოკუმენტაცია, შესაბამისი მოთხოვნის მიღებიდან არა უგვიანეს 5 სამუშაო დღისა.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

საქართველოს ენერჯეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2011 წლის 16 სექტემბრის №190 ბრძანება – ვებგვერდი, 22.09.2011წ.

მუხლი 20. გარანტირებული სიმძლავრით ვაჭრობის წესი და პირობები

1. გარანტირებული სიმძლავრით ვაჭრობა ხდება მხოლოდ სისტემის კომერციული ოპერატორის მეშვეობით.

2. საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე 10 კალენდარული დღით ადრე, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი სისტემის კომერციულ ოპერატორსა და გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამის წყაროებს

უზრუნველყოფის საპროგნოზო პერიოდების (დღეების მიხედვით) მითითებით. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ვალდებულია წარდგენილ ინფორმაციაში განხორციელებული ცვლილების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს სისტემის კომერციულ ოპერატორსა და გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამის წყაროებს.

3. სისტემის კომერციული ოპერატორი, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტისაგან ამ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე, საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე არანაკლებ 3 კალენდარული დღით ადრე სათანადო შეტყობინებას უზრუნველყოფის საპროგნოზო პერიოდების (დღეების მიხედვით) მითითებით. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ვალდებულია წარდგენილ ინფორმაციაში განხორციელებული ცვლილების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს სისტემის კომერციული ოპერატორსა და გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამის წყაროებს.

4. სისტემის კომერციული ოპერატორი საანგარიშო პერიოდში გარანტირებულ სიმძლავრეს შეისყიდის და, შესაბამისად, გარანტირებული სიმძლავრის საფასურს აუნაზღაურებს გარანტირებული სიმძლავრის მხოლოდ იმ წყაროებს და იმ პერიოდში, რომელთა მზადყოფნაც და მზადყოფნის პერიოდიც დადასტურებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ ამ მუხლის მე-9 პუნქტის შესაბამისად, გარდა 21-ე მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

5. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს გარანტირებული სიმძლავრის საფასური არ აუნაზღაურდება იმ შემთხვევაში, თუ გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ენერგეტიკულ სისტემას ვერ უზრუნველყოფს გარანტირებული სიმძლავრის იმ ოდენობით, რომელიც დადგენილია საქართველოს მთავრობის მიერ, მათ შორის და არა მხოლოდ:

ა) გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მფლობელობაში არსებული წარმოების საშუალებების შეკეთების ან/და რემონტის პერიოდში;

ბ) იმ შემთხვევაში, თუ გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ტესტირების დროს შესაბამისი სადგურის ტექნიკური პარამეტრების ფარგლებში ვერ უზრუნველყოფს სისტემასთან სინქრონიზაციას და/ან საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული გარანტირებული სიმძლავრის აღებას და/ან შენარჩუნებას 19¹ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი პირობებითა და ვადებში;

გ) გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს ავარიული გაჩერების შემთხვევაში;

დ) იმ შემთხვევაში, თუ გარანტირებული სიმძლავრის წყარო დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მოთხოვნიდან 19¹ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი პირობებითა და ვადებში შესაბამისი სადგურის ტექნიკური პარამეტრების ფარგლებში ვერ უზრუნველყოფს სისტემასთან სინქრონიზაციას და/ან საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული გარანტირებული სიმძლავრის აღებას და/ან შენარჩუნებას;

ე) გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მიერ, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტისათვის მოთხოვნისთანავე, მის მფლობელობაში არსებული წარმოების საშუალებების ტექნიკური შესაძლებლობებისა და პარამეტრების დამადასტურებელი დოკუმენტაციის წარუდგენლობის შემთხვევაში.

6. ამ მუხლის მე-5 პუნქტით (გარდა „ე“ ქვეპუნქტისა) გათვალისწინებულ შემთხვევებში გარანტირებული სიმძლავრის წყაროებს გარანტირებული სიმძლავრის საფასური არ აუნაზღაურდებათ ტესტირების გზით მზადყოფნის დადასტურებამდე, ხოლო „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – შესაბამისი დოკუმენტაციის წარდგენამდე.

7. ამ მუხლის მიზნებისათვის, გარანტირებული სიმძლავრის საფასური არ აუნაზღაურდება იმ დღიდან, როდესაც დადგა ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევა, იმ დღის ჩათვლით, როდესაც დადასტურდა გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მზადყოფნა ტესტირების გზით. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ვალდებულია ამ მუხლის მე-5 და მე-6 პუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში გაცემული ყველა განკარგულება დაარეგისტრიროს ცენტრალური სადისპეტჩეროს ოპერატიულ ჟურნალში.

8. გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ვალდებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს დაუყოვნებლივ აცნობოს ამ მუხლის მე-5 პუნქტით (გარდა „ე“ ქვეპუნქტისა) გათვალისწინებული შემთხვევების გამომწვევი გარემოებების თაობაზე, ასევე წარადგინოს მზადყოფნის განაცხადი და მოითხოვოს ტესტირება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ტესტირება უკვე მოთხოვნილია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ.

9. საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან არა უგვიანეს 4 კალენდარული დღისა, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი სისტემის კომერციულ ოპერატორს წარუდგენს დადასტურებულ ინფორმაციას გარანტირებული სიმძლავრის იმ წყაროების შესახებ, რომლებიც საანგარიშო პერიოდში იმყოფებოდნენ

მზადყოფნაში და ფაქტობრივად გააჩნდათ გარანტირებული სიმძლავრე, გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფის პერიოდების (დღეების მიხედვით) მითითებით, აგრეთვე, შესაბამის საანგარიშო პერიოდში გარანტირებული სიმძლავრის წყაროების მიერ გამოძუშავებული (სალტეზე მიწოდებული) ელექტროენერჯის რაოდენობას, მათ შორის, როგორც დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის, ასევე გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მოთხოვნის საფუძველზე განხორციელებული ტესტირების დროს გამოძუშავებული (სალტეზე მიწოდებული) ელექტროენერჯის რაოდენობების მითითებით.

10. ამ მუხლის მე-9 პუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული გარანტირებული სიმძლავრის წყაროები წარმოადგენენ ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტთან დარეგისტრირებული გარანტირებული სიმძლავრის ყიდვის შესახებ ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების მხარეებს, გარდა „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის 23-ე მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული შემთხვევებისა.

11. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორისაგან გარანტირებული სიმძლავრის შესყიდვა ხდება უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებლის, თავისუფალი მიმწოდებლის, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერჯის მიმწოდებლის, ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებლის, პირდაპირი მომხმარებლების, ექსპორტიორების და ამ წესების მე-3 მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ.ზ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პირების მიერ, რომლებიც წარმოადგენენ ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ ელექტროენერჯის გადამცემი სისტემის ოპერატორთან დარეგისტრირებული გარანტირებული სიმძლავრის გაყიდვის შესახებ ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების მხარეებს.

12. ამ მუხლის მე-10 და მე-11 პუნქტების შესრულების მიზნით, სისტემის კომერციული ოპერატორი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტთან არეგისტრირებს ხელშეკრულების სტანდარტულ პირობებს გარანტირებულ – ბული სიმძლავრის ყიდვასა და გაყიდვაზე – როგორც გარანტირებული სიმძლავრის წყაროების, ასევე გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოებისათვის.

13. ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები წარმოადგენს წინასწარ ჩამოყალიბებულ, მრავალჯერადი გამოყენებისათვის გამიზნულ სახელშეკრულებო პირობებს (ტიპურ სახელშეკრულებო ფორმულარს), რომელსაც სისტემის კომერციული ოპერატორი უდგენს კვალიფიციურ საწარმოებს. ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები უნდა არეგულირებდეს შემდეგ საკითხებს:

- ა) გარანტირებული სიმძლავრის ყიდვისა და გაყიდვის პირობებს;
- ბ) გარანტირებული სიმძლავრის ღირებულების გადახდის პირობებსა და ვადებს;
- გ) გარანტირებული სიმძლავრის მყიდველი უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებლის, თავისუფალი მიმწოდებლის, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერჯის მიმწოდებლის ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებლის,, პირდაპირი მომხმარებლების, ექსპორტიორებისა და ამ წესების მე-3 მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ.ზ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პირებისათვის – გარანტირებული სიმძლავრის საფასურის გადახდის უზრუნველყოფის საშუალებებს, მათ შორის, პირგასამტეხლოს გონივრულ ოდენობას;
- დ) გარანტირებული სიმძლავრის ყიდვასა და გაყიდვასთან დაკავშირებულ სხვა პირობებს.

14. ამ მუხლით გათვალისწინებული ხელშეკრულებების სტანდარტული პირობების, მისი ცვლილებებისა და დამატებების, აგრეთვე გაუქმების რეგისტრაციაზე არ ვრცელდება ამ წესების მე-3 თავის მოთხოვნები. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ვალდებულია რეგისტრაცია განხორციელოს სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ სარეგისტრაციო დოკუმენტების წარდგენიდან არა უგვიანეს 5 კალენდარული დღისა. აღნიშნული ვადის გასვლის შემდეგ რეგისტრაცია ჩაითვლება განხორციელებულად.

15. როგორც სტანდარტული პირობები, ასევე მასში განხორციელებული ყველა ცვლილება და დამატება, მისი ძალაში შესვლამდე არა უგვიანეს 2 სამუშაო დღისა, წერილობითი ფორმით უნდა ეცნობოს გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველ კვალიფიციურ საწარმოებს და საჯაროდ გამოქვეყნდეს სისტემის კომერციული ოპერატორის ოფიციალურ ვებგვერდზე.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479
 საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2011 წლის 16 სექტემბრის №190 ბრძანება – ვებგვერდი, 22.09.2011წ.
 საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
 საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 23 ივნისის ბრძანება №60 – ვებგვერდი, 29.06.2015წ.
 საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 13 ივლისის ბრძანება №69 – ვებგვერდი, 15.07.2015წ.
 საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2016 წლის 18 აპრილის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 19.04.2016წ.
 საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 - ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

მუხლი 21. უზრუნველყოფილ გარანტირებულ სიმძლავრეზე ანგარიშსწორება

1. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს გარანტირებული სიმძლავრის საფასური აუნაზღაურდება გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამისი წყაროს მზადყოფნის დადასტურებული პერიოდის გათვალისწინებით, ყოველდღიურ ბაზისზე, მაგრამ, საბალანსო წლის განმავლობაში, არა უმეტეს გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამისი წყაროსათვის კომისიის მიერ დადგენილი დღეებისა.

გარანტირებული სიმძლავრის წყაროსათვის გარანტირებული სიმძლავრის ღირებულების ანაზღაურება ხდება მის მიერ იმავე პერიოდში ელექტროენერჯის გამომუშავების (საღებუ მიწოდების) მიუხედავად. ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით ან „ელექტროენერჯეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის 23-ე მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვადებში.

2. ამ წესების მე-20 მუხლის მე-9 პუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული გარანტირებული სიმძლავრის წყაროები ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორისათვის გარანტირებული სიმძლავრის ღირებულების დარიცხვას ახდენენ კომისიის მიერ დადგენილი გარანტირებული სიმძლავრის საფასურით, საანგარიშო პერიოდში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ დადასტურებული მათი მზადყოფნის პერიოდის (დღეების მიხედვით) მიხედვით. იმ შემთხვევაში, თუ კომისიის მიერ გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამისი წყაროსათვის განსაზღვრული პერიოდის დასაწყისიდან საანგარიშო პერიოდის ჩათვლით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ დადასტურებული გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მზადყოფნის დღეების ჯამური რაოდენობა აღემატება კომისიის მიერ გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამისი წყაროსათვის განსაზღვრული დღეების რაოდენობას, გარანტირებული სიმძლავრის წყარო გარანტირებული სიმძლავრის საფასურის დარიცხვას ახდენს კომისიის მიერ განსაზღვრული დღეების რაოდენობასა და კომისიის მიერ გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამისი წყაროსათვის განსაზღვრული პერიოდის დასაწყისიდან დასაწყისიდან საანგარიშო პერიოდამდე გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს დადასტურებული მზადყოფნის დღეების რაოდენობას შორის სხვაობაზე.

3. გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმო – უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებელი, თავისუფალი მიმწოდებელი, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერჯის მიმწოდებელი, ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებელი, პირდაპირი მომხმარებელი, ექსპორტიორი და ამ წესების მე-3 მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ.ზ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პირი ვალდებულია აუნაზღაუროს ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორს გარანტირებული სიმძლავრის წყაროებისათვის შესაბამის საანგარიშო პერიოდში გადასახდელი გარანტირებული სიმძლავრის საფასური, გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოების ფაქტობრივ ჯამურ მოხმარებასა და ექსპორტში მისი ფაქტობრივი მოხმარების ან ექსპორტის წილის პროპორციულად.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479
საქართველოს ენერჯეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2011 წლის 16 სექტემბრის №190 ბრძანება – ვებგვერდი, 22.09.2011წ.
საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2016 წლის 18 აპრილის ბრძანება №20- ვებგვერდი, 19.04.2016წ.
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 - ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

მუხლი 22. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს და გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოს პასუხისმგებლობა

1. გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ვალდებულია, მზადყოფნაში იქონიოს მის მფლობელობაში არსებული წარმოების საშუალებები და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მოთხოვნისთანავე მიაწოდოს ელექტროენერჯეტიკულ სისტემას ელექტროენერჯია ამ წესებით განსაზღვრული პირობებითა და ვადაში. გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ვალდებულია, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტთან შეთანხმებით, წარმოების საშუალებების შეკეთება ან/და რემონტი ჩაატაროს, სულ მცირე, წელიწადში ერთხელ მაინც.

2. სისტემის კომერციული ოპერატორი არ წარმოადგენს ელექტროენერჯეტიკული სისტემის გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფაზე პასუხისმგებელ პირს. ელექტროენერჯეტიკული სისტემის გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფის პასუხისმგებლობა ეკისრება გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამის წყაროს.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

მუხლი 22¹. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მიერ ელექტროენერჯის წარმოებისა და გაყიდვის წესი

1. გარანტირებული სიმძლავრე იმყოფება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის განკარგულებაში. გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ვალდებულია, სიმძლავრე დაუქვემდებაროს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს. შესაბამისად, გადაწყვეტილებას გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს გამოყენებისა და მის მფლობელობაში არსებული წარმოების საშუალებების დატვირთვის მოცულობასა და მიზანშეწონილობაზე დამოუკიდებლად იღებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი. საქართველოს მთავრობის მიერ დადგენილი გარანტირებული სიმძლავრის ოდენობა არ ათავისუფლებს გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამის წყაროს მზადყოფნაში იქონიოს მის მფლობელობაში არსებული წარმოების საშუალებები წარმოების ლიცენზიის პირობებით და მისი ტექნიკური პარამეტრებით გათვალისწინებულ მოთხოვნებთან.

2. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მიერ გამოძევაზე (სალტეზე მიწოდებული), მათ შორის, ტესტირების დროს გამოძევაზე (სალტეზე მიწოდებული) ელექტროენერჯის გაყიდვა ხდება პირდაპირი ხელშეკრულებით ან სისტემის კომერციული ოპერატორის მეშვეობით (საბალანსო ელექტროენერჯია) ამ წესების შესაბამისად.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის პირდაპირი ხელშეკრულებით გაყიდვა (გარდა საბალანსო ელექტროენერჯისა) ხდება მხოლოდ უნივერსალურ მიმწოდებელზე.

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტის მოქმედება არ ვრცელდება 2010 წლის შემდგომ აშენებულ გარანტირებული სიმძლავრის წყაროებზე.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479
საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 9 ოქტომბრის ბრძანება №109 – ვებგვერდი, 13.10.2014წ.
საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2017 წლის 24 ოქტომბრის ბრძანება №67 – ვებგვერდი, 25.10.2017წ.
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 - ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

თავი VII

ელექტროენერჯის დანაკარგები გადაცემის ქსელში (ტექნოლოგიურ პროცესებში ელექტროენერჯის დანახარჯი)

მუხლი 23. ელექტროენერჯის შესყიდვა და ელექტრულ ქსელში დანაკარგების ანაზღაურება

1. კვალიფიციური საწარმოს მიერ ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) შესყიდვა ხდება ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მწარმოებლის კუთვნილ სალტეზე, ხოლო იმპორტის შემთხვევაში, მეზობელი ქვეყნის სისტემასთან დამაკავშირებელ, შესაბამის მიღების პუნქტში.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ფაქტობრივი დანაკარგი გამოითვლება ყოველი საანგარიშო პერიოდისათვის მიღებისა და მიწოდების პუნქტებში აღრიცხული ელექტროენერჯის ჯამური რაოდენობების სხვაობისა და სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის (ხაზების), მეზობელი ქვეყნის ელექტროენერჯეტიკული სისტემის მხრიდან დაცვის რეჟიმში აღრიცხული, აგრეთვე ხაზის სინქრონიზაციისას შემოდინებული ელექტროენერჯის გათვალისწინებით.

2¹. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ფაქტობრივი საშუალო დანაკარგი გამოითვლება, ერთი მხრივ ამავე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად გაანგარიშებული ფაქტიური დანაკარგის რაოდენობასა და მეორე მხრივ – მეზობელი ქვეყნის ელექტროენერჯეტიკული სისტემის მხრიდან სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის (ხაზების) დაცვის რეჟიმში აღრიცხული, ასევე ხაზის სინქრონიზაციისას შემოდინებული ელექტროენერჯის რაოდენობების ჯამს შორის სხვაობით.

2². ფაქტიური დანაკარგისა და ფაქტობრივი საშუალო დანაკარგის მაჩვენებლები (სიდიდეები და პროცენტული მნიშვნელობები) წარედგინება სისტემის კომერციულ ოპერატორს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის არაუგვიანეს 7 რიცხვისა.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტის შესრულების მიზნით, მყიდველი კვალიფიციური საწარმოების მიერ (გარდა ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორისა და ამ წესების მე-3 მუხლის მე-2 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევებში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა) შესაბამისი პირდაპირი ხელშეკრულებით, მათ შორის, პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით შესყიდული ელექტროენერჯია განისაზღვრება ელექტროენერჯის შესაბამის მიწოდების პუნქტებში დაფიქსირებული მოხმარებული ელექტროენერჯის მოცულობით, ხოლო გადამცემ ქსელში დანაკარგების დაფარვის მიზნით, ფაქტობრივი საშუალო დანაკარგის შესატყვის ელექტროენერჯის რაოდენობას შეისყიდის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი.

3¹. ელექტროენერჯის გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ტრანზიტის უზრუნველყოფისათვის დანაკარგებისა და გადამცემ ქსელში დანაკარგების შესაბამისი შესასყიდი ელექტროენერჯის რაოდენობები გამოითვლება შესაბამის საანგარიშო პერიოდში მყიდველი კვალიფიციური საწარმოების (უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებელი, თავისუფალი მიმწოდებელი, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერჯის მიმწოდებელი, ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებელი, განაწილების ლიცენზიატი (განაწილების ქსელში დანაკარგების დაფარვის მიზნით შესყიდული/მიღებული ელექტროენერჯის ნაწილში), პირდაპირი მომხმარებლები და ექსპორტიორები) ფაქტიურ მოხმარებასა და ელექტროენერჯის ტრანზიტ(ებ)ის მოცულობებზე ფაქტობრივი საშუალო დანაკარგის შესატყვისი ელექტროენერჯის პროპორციული განაწილებით.

3². განაწილების ლიცენზიატის მიერ საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის გამანაწილებელ ქსელში დანაკარგების შესაბამისი შესასყიდი ელექტროენერჯის რაოდენობები გამოითვლება განაწილების ლიცენზიატის ქსელში მიღებულ ელექტროენერჯის რაოდენობას გამოკლებული

კვალიფიციური საწარმოებისთვის განაწილებული (გატარებული) ელექტროენერგია.

4. ელექტროენერგიის განაწილების ქსელში ნორმატიული დანაკარგები ანაზღაურდება ელექტროენერგიის საცალო მომხმარებლებისა და იმ კვალიფიციური საწარმოების მიერ, რომლებიც ელექტროენერგიას იღებენ განაწილების ქსელიდან. დანაკარგების ღირებულება გათვალისწინებულია კომისიის მიერ დადგენილ შესაბამის ტარიფებში.

4¹. გადამცემ ქსელში დანაკარგების შესატყვისი ელექტროენერგია წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერგიას და მისი შესყიდვა ხორციელდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორისაგან პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით.

4². გამანაწილებელ ქსელში დანაკარგების შესატყვისი ელექტროენერგია წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერგიას და მისი შესყიდვა ხორციელდება განაწილების ლიცენზიატის მიერ ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორისაგან პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით.

5. ზენორმატიული დანაკარგის რაოდენობრივი მაჩვენებელი კონკრეტული კალენდარული წლისათვის წარმოადგენს დადებით სხვაობას გადამცემ ქსელში დანაკარგების რაოდენობასა და ნორმატიული დანაკარგის პროცენტული მაჩვენებლის შესატყვისი ელექტროენერგიის რაოდენობას შორის.

- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 31 ოქტომბრის ბრძანება №88 – სსმ III, №153, 31.10.2007წ., მუხ.1707
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2013 წლის 18 ოქტომბრის ბრძანება №148 – ვებგვერდი, 22.10.2013წ.
- საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2018 წლის 4 მაისის ბრძანება №1-1/230 - ვებგვერდი, 07.05.2018 წ.
- საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 - ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

მუხლი 23¹. წარმოების ლიცენზიანტის ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის მიერ ელექტროენერგიის შესყიდვა საერთო სასადგურო დანახარჯისთვის

წარმოების ლიცენზიანტის ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის მიერ ელექტროენერგიის წარმოების საშუალების გაჩერების პერიოდში ელექტროენერგიის საერთო სასადგურო დანახარჯის უზრუნველყოფა ხდება სხვა კვალიფიციური საწარმოსგან შესაბამისი ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ნასყიდობისა და გადაცემა – დისპეტჩერიზაციის და გატარების მომსახურების შესახებ შესაბამისი ხელშეკრულებებით ან სისტემის კომერციული ოპერატორისაგან სტანდარტული პირობებით.

- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

თავი VIII

ანგარიშსწორება

მუხლი 24. ამოღებულია

- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

მუხლი 25. ფინანსური გარანტიების წარმოდგენა

1. იმ შემთხვევაში, თუ კვალიფიციურმა საწარმომ 5 დღეზე მეტი ვადით დააგვიანა შესყიდული ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ან/და გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის და გატარების ღირებულების გადახდა, ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) გამყიდველი ან გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის, ან/და სათანადო განაწილების ლიცენზიატები უფლებამოსილნი არიან, შესაბამის კვალიფიციურ საწარმოებს მოსთხოვონ საბანკო გარანტია მომდევნო საანგარიშო პერიოდში შესასყიდი ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ან გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის, ან/და გატარების მომსახურების ღირებულების დაფარვის უზრუნველსაყოფად.

2. იმ შემთხვევაში, თუ კვალიფიციური საწარმო ვერ წარადგენს მოთხოვნილ ფინანსურ გარანტიებს კომერციულ ოპერატორს აქვს სრული უფლება არ დაუშვას იგი საბალანსო ელექტროენერგიით ვაჭრობაზე, ხოლო წარმოების ლიცენზიატებს, მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურებს, გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის და განაწილების ლიცენზიატებს შეწყვიტონ ამ მომხმარებლისათვის ელექტროენერგიისა ან/და მომსახურების გაწევა ამ წესების შესაბამისად.

3. თუ ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) , გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის ან/და გატარების მომსახურების (მათ შორის, საბალანსო ელექტროენერგიის) მყიდველი კვალიფიციური საწარმო დააყოვნებს ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ან მომსახურების საფასურის გადახდას, იგი ვალდებულია აანაზღაუროს ამგვარ დაყოვნებასთან დაკავშირებული ზიანი.

4. საანგარიშო პერიოდის დამთავრებიდან 27 დღის განმავლობაში (თუ პირდაპირი ხელშეკრულებით

სხვა რამ არ არის განსაზღვრული) მყიდველი კვალიფიციური საწარმოების მიერ ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ან მომსახურების საფასურის განსაზღვრულ ვადაში გადაუხდელობის შემთხვევაში, ან ამ მუხლის შესაბამისად საბანკო გარანტიების წარმოუდგენლობის შემთხვევაში, ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გამყიდველი კვალიფიციურ საწარმო ან მომსახურების განმახორციელებელი შესაბამისი ლიცენზიატი უფლებამოსილია, მოსთხოვოს ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შესაბამისი პირდაპირი ხელშეკრულების შეწყვეტა.

5. (ამოღებულია).

[6. უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებელი, თავისუფალი მიმწოდებელი, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერჯის მიმწოდებელი და ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებელი ვალდებულია, ამ წესების მე-3 მუხლით დადგენილი წესით საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციისას ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს წარუდგინოს საბანკო გარანტია შესასყიდი გარანტირებული სიმძლავრის ღირებულების, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მომსახურების საფასურისა და საბალანსო ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ღირებულების ანაზღაურების უზრუნველყოფის მიზნით. უზრუნველყოფისათვის გამოიყენება საქართველოში ლიცენზირებული კომერციული ბანკის მიერ გაცემული ან „ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (OECD)“ წევრ ნებისმიერ ქვეყანაში მოქმედი ბანკის მიერ გაცემული და საქართველოში ლიცენზირებული კომერციული ბანკის მიერ კონტრ-გარანტიის საფუძველზე გადაზღვეული უპირობო და გამოუთხოვადი საბანკო გარანტიები. საბანკო გარანტიის ოდენობას განსაზღვრავს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი, რომლის ოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს 2 (ორი) თვეში შესასყიდი საბალანსო ელექტროენერჯისა და გარანტირებული სიმძლავრის საპროგნოზო მოცულობის სრულ ღირებულებას, ასევე ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მომსახურების სრულ ოდენობას. გარანტიის მოქმედების ვადა და სხვა პირობები ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორმა უნდა განუსაზღვროს ამ მუხლით განსაზღვრულ მიმწოდებლებს მისი წერილობითი მომართვიდან 3 სამუშაო დღის ვადაში. გარანტიის მოქმედების ვადა არ უნდა აღემატებოდეს საბალანსო ელექტროენერჯის შესყიდვის დასრულების თვის მომდევნო 45 კალენდარულ დღეს. სახელშეკრულებო ღირებულების გაზრდის შემთხვევაში გარანტიის წარმომდგენი პირი ვალდებულია მიუსადაგოს წარმოდგენილი საბანკო გარანტია შეცვლილ გარემოებებს, წინააღმდეგ შემთხვევაში ჩაითვლება, საბანკო გარანტია არ არის წარმოდგენილი. გარანტია წარმოუდგენლად ჩაითვლება იმ შემთხვევაშიც, თუ უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებელი, თავისუფალი მიმწოდებელი, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერჯის მიმწოდებელი და ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებელი ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ საბანკო გარანტიით გათვალისწინებული თანხის გამოყენების შემდეგ, არ შეავსებს საბანკო გარანტიას და არ წარუდგენს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს. (ამოქმედდეს 2021 წლის 1 სექტემბრიდან)].

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628
საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 - ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

მუხლი 25¹. ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტა (შეზღუდვა)

1. კვალიფიციური საწარმოსათვის ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტის (შეზღუდვა) საფუძველებია:

- ა) საბალანსო ელექტროენერჯის ნასყიდობის შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების საფუძველზე საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის მიერ შესყიდული საბალანსო ელექტროენერჯის საფასურის გადაუხდელობა სტანდარტული პირობებით დადგენილ ვადაში, აგრეთვე სტანდარტული პირობებით გათვალისწინებული სხვა ვალდებულების დარღვევა;
- ბ) გარანტირებული სიმძლავრის გაყიდვის შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების საფუძველზე უზრუნველყოფილი გარანტირებული სიმძლავრის საფასურის გადაუხდელობა შესაბამისი ხელშეკრულებით დადგენილ ვადაში, აგრეთვე შესაბამისი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სხვა ვალდებულების დარღვევა;
- გ) ელექტროენერჯის გადაცემის და/ან დისპეტჩერიზაციის ღირებულების გადაუხდელობა შესაბამისი მომსახურების ხელშეკრულებით დადგენილ ვადაში, აგრეთვე შესაბამისი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სხვა ვალდებულების დარღვევა;
- დ) სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების ღირებულების ამ წესებით დადგენილ ვადაში გადაუხდელობა.

2. კვალიფიციური საწარმოსათვის ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტას (შეზღუდვას) უზრუნველყოფს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი სისტემის კომერციული ოპერატორის ან გადაცემის ლიცენზიანტის მიმართვის საფუძველზე ან საკუთარი გადაწყვეტილებით.

3. დაინტერესებული მხარის მიმართვის მიღებისთანავე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია აცნობოს შესაბამის კვალიფიციურ საწარმოს ელექტროენერჯის შეწყვეტის (შეზღუდვის)

შესახებ 72 საათით ადრე. თუ ამ დროში დაინტერესებული მხარის მიერ არ მოხდა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისათვის გაგზავნილი მიმართვის ან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების შეცვლა, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ახორციელებს კვალიფიციური საწარმოსათვის ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტას (შეზღუდვას). ყველა კვალიფიციური საწარმო ვალდებულია შეასრულოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მოთხოვნა ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტის (შეზღუდვის) შესახებ. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მოთხოვნა შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოსათვის ელექტროენერჯის შეწყვეტაზე (შეზღუდვაზე) ვრცელდება მიწოდების იმ პუნქტებზეც, რომლიდანაც კვალიფიციური საწარმო ელექტროენერჯას იღებს, როგორც საცალო მომხმარებელი.

4. ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტასთან (შეზღუდვასთან) დაკავშირებული დავა არ შეიძლება გახდეს ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტის (შეზღუდვის) გადავადების საფუძველი, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც არსებობს უფლებამოსილი ორგანოს გადაწყვეტილება. ელექტროენერჯის მიწოდების უსაფუძვლოდ შეწყვეტის (შეზღუდვის) შედეგად კვალიფიციური საწარმოსათვის მიყენებული ზიანის ანაზღაურების საკითხი წყდება მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

5. ელექტროენერჯის გატარების ღირებულების გადაუხდელობის შემთხვევაში მომსახურების შეწყვეტის პირობები რეგულირდება შესაბამისი გატარების ხელშეკრულებით. ამ საფუძველით ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტა (შეზღუდვა) უნდა მოხდეს ამ მუხლის მე-3 პუნქტით დადგენილი შეტყობინების სავალდებულო ვადის დაცვით, რის თაობაზეც ასევე უნდა ეცნობოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს და სისტემის კომერციულ ოპერატორს.

6. ელექტროენერჯის მიწოდების განახლება ხდება შესაბამისად სისტემის კომერციული ოპერატორის ან გადაცემის ლიცენზიატის მიმართვის საფუძველზე ან საკუთარი გადაწყვეტილებით.

7. ამ მუხლის მოთხოვნები ვრცელდება იმ პირის მიმართაც, რომელიც საბალანსო ელექტროენერჯის, გარანტირებული სიმძლავრის, გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის, სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების ღირებულების გადახდის ვადის დადგომის მომენტისათვის აღარ წარმოადგენს კვალიფიციურ საწარმოს.

8. დაუშვებელია ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტა (შეზღუდვა) უქმე და დასვენების დღეებში.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 24 აგვისტოს ბრძანება №82 – ვებგვერდი, 25.08.2015წ.

მუხლი 26. მონაცემთა შეგროვება

1. ყველა კვალიფიციური საწარმო ვალდებულია თავის მფლობელობაში ან/და მართვაში არსებული საშუალებებით აღრიცხოს მის მიერ წარმოებული, სალტეზე გაცემული, გადაცემული, მოხმარებული, მიწოდებული და განაწილებული ელექტროენერჯის რაოდენობა, ამ წესების შესაბამისად.

1¹. ამ მუხლის პირველი პუნქტის მიზნებისათვის, განაწილების ლიცენზიატი ვალდებულია, ცალ-ცალკე აღრიცხოს განაწილებული ელექტროენერჯის რაოდენობა, მათ შორის უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებლებისათვის, თავისუფალი მიმწოდებლებისთვის, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერჯის მიმწოდებლებისთვის, ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებლებისათვის, ასევე განაწილების ქსელის დანაკარგები. აღნიშნული შესაბამისი აქტით უნდა წარედგინოს ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორს, რომელიც დადასტურებული უნდა იყოს ყველა მხარის მიერ.

2. კვალიფიციურმა საწარმოებმა აღნიშნული მონაცემები ხელმისაწვდომი უნდა გახადონ ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისათვის, სისტემის კომერციული ოპერატორისა და აგრეთვე თავისი კონტრაჰენტი მხარეებისათვის.

3. ელექტროსადგურებსა და ქვესადგურებში, სადაც მდებარეობს მიღებისა და მიწოდების პუნქტები უნდა წარმოებდეს საანგარიშო და ტექნიკური მრიცხველების ჩვენებების აღრიცხვის ჟურნალები, რომლებიც დამოწმებული უნდა იყოს დაინტერესებული მხარეების, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ. აღრიცხვის ჟურნალში იწერება საანგარიშსწორებო და ტექნიკური მრიცხველის ჩვენებები ყოველდღიურად, ყოველი დღის 24.00 საათის მდგომარეობით, ხოლო სადგურის საკუთარი მოხმარების მრიცხველების ჩვენებები შეიძლება აღრიცხვის ჟურნალში დამატებით ჩაიწეროს სადგურის წარმოების და მოხმარების რეჟიმების ურთიერთჩანაცვლების მომენტებისთვის.

4. იმ სადგურებსა და ქვესადგურებში, სადაც შეუძლებელია მრიცხველის ჩვენებების ყოველდღიური აღება, მრიცხველის ჩვენებები უნდა იყოს აღებული და შეტანილი აღრიცხვის ჟურნალში სულ მცირე 10 დღეში ერთხელ. აღნიშნული სადგურებისა და ქვესადგურების ნუსხას ადგენს ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორი.

5. ყოველი საანგარიშო პერიოდის ბოლოს, კვალიფიციური საწარმო, მიწოდებისა და მიღების პუნქტებში ელექტროენერჯის მიღებისა და მიწოდების ყველა მონაწილე მხარის (კვალიფიციური

საწარმო ან/და გადაცემის ლიცენზიატი) უფლებამოსილ წარმომადგენლებთან ერთად, ვალდებულია ზედა დონის ესკაა სისტემის და მისი შემადგენელი შუალედური ან/და ქვედა დონის ესკაა სისტემ(ებ) ის მონაცემების გამოყენებით შეადგინოს დადგენილი ფორმის გამომუშავებული, მიწოდებული და მოხმარებული ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტი (აქტები) . ის კვალიფიციური საწარმოები, რომლებიც არ არიან ჩართულნი/დაკავშირებულნი, ან მათი აღრიცხვის სიტემის მხოლოდ ნაწილია ჩართული ზედა დონის ესკაა სისტემაში/სისტემასთან, გამომუშავებული, მიწოდებული და მოხმარებული ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტს (აქტებს) ადგენენ როგორც ზედა დონის ესკაა სისტემის და მისი შემადგენელი შუალედური ან/და ქვედა დონის ესკაა სისტემ(ებ) ის მეშვეობით (სისტემასთან თავსებად (სისტემაში ჩართულ) აღრიცხვის კვანძებზე), ასევე მიწოდებისა და მიღების პუნქტებში ელექტროენერჯის მიღებისა და მიწოდების ყველა მონაწილე მხარის უფლებამოსილ წარმომადგენლებთან ერთად საანგარიშსწორებო მრიცხველის (მრიცხველების) ჩვენებების (ძაბვების მიხედვით) აღრიცხვის ჟურნალის ჩანაწერების ბაზაზე დაყრდნობით (იმ მრიცხველებზე, რომლებიც ჯერ-ჯერობით არ არიან ჩართულნი ზედა დონის ესკაა სისტემა-ში) . იმ შემთხვევებში, როდესაც დროის რომელიმე კონკრეტული პერიოდის სრულად ამსახველ მონაცემებში არსებობს წინააღმდეგობა აღრიცხვის ჟურნალის ჩანაწერებსა და ზედა დონის ესკაა სისტემის და მისი შემადგენელი შუალედური ან/და ქვედა დონის ესკაა სისტემ(ებ) ის მონაცემებს შორის, უპირატესობა ენიჭება ზედა დონის ესკაა სისტემის, ან/და მისი შემადგენელი შუალედური ან/და ქვედა დონის ესკაა სისტემ(ებ) ის მონაცემებს.

5¹. იმ შემთხვევაში, როდესაც ელექტროენერჯის მრიცხველები თავსებადია ზედა დონის ესკაა სისტემის პროგრამულ უზრუნველყოფასთან და მათგან გარკვეული მიზეზით არ გადმოიცემა ელექტროენერჯის აღრიცხვის მონაცემები ზედა დონის ესკაა სისტემაში, გამომუშავებული, მიწოდებული ან/და მოხმარებული ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტის (აქტების) შესადგენად საჭირო ელექტროენერჯის აღრიცხვის მონაცემების მიღებისთვის დასაშვებია, კვალიფიციური საწარმო(ებ)ის ან/და გადაცემის ლიცენზიატ(ებ) ის მოთხოვნით ელექტროენერჯის მრიცხველების ადგილზე წაკითხვა და აღნიშნული მონაცემების აღება სპეციალური პორტატული კომპიუტერის გამოყენებით, სათანადო კვალიფიციური საწარმო(ებ)ის ან/და გადაცემის ლიცენზიატ(ებ) ის ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მონაწილეობით. ელექტროენერჯის მრიცხველებიდან აღრიცხვის მონაცემების წაკითხვის და აღრიცხვის მონაცემების აღების პროცედურა და წესი დგინდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ დამტკიცებული ელექტროენერჯის მრიცხველების ადგილობრივი წაკითხვის და აღრიცხვის მონაცემების აღების სპეციალური ინსტრუქციით, რომლის მოთხოვნათა განუხრელი შესრულებაც სავალდებულოა ყველა კვალიფიციური საწარმოსა და გადაცემის ლიცენზიატის მიერ.

6. აქტების გაფორმება შესაძლებელია მატერიალური ან ელექტრონული ფორმით, კვალიფიციური ელექტრონული ხელმოწერის მეშვეობით, „ელექტრონული დოკუმენტისა და ელექტრონული სანდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად. მატერიალური სახით აქტების გაფორმების შემთხვევაში, აქტების დედნების რაოდენობა განისაზღვრება კვალიფიციური საწარმოს კონტრაქტი მხარეების რაოდენობით და აგრეთვე, ორ-ორი დედანი კომერციულ ოპერატორს და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს.

7. სადგურებსა და ქვესადგურებში შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოებისა და გადაცემის ლიცენზიატების მიერ ბრძანებით ინიშნებიან აღრიცხვის კონტროლზე პასუხისმგებელი პირები. პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია სისტემატური კონტროლი გაუწიოს მრიცხველების ჩვენებების აღების სისწორეს, ოპერატიული ჟურნალის წარმოებასა და სადგურებსა და ქვესადგურებში შესაბამისი ბალანსის შედგენას.

8. შესაბამის ოპერატიული ჩვენებების აქტში დაფიქსირებული მონაცემები, საანგარიშო პერიოდის დამთავრებისთანავე, უნდა გადაეცეს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორსა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, ხოლო ზედა დონის ესკაა სისტემის მონაცემების გამოყენებით სათანადოდ გაფორმებული და კვალიფიციური საწარმოს მიერ მატერიალური სახით დამოწმებული ან ელექტრონული ფორმით შედგენილი აქტი, საანგარიშო პერიოდის დამთავრებიდან არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა უნდა იქნეს წარდგენილი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან, რომელიც ამოწმებს თითოეული აქტის სისწორეს და შენიშვნების არსებობის შემთხვევაში მოქმედებს ამ მუხლის მე-11 პუნქტით დადგენილი წესით, ხოლო შენიშვნების არარსებობის შემთხვევაში ამოწმებს მათ, რის შემდეგაც მოხმარებული ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტები დაუყოვნებლივ მოწმდება გადაცემის ლიცენზიატების მიერ. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს, აქტების რეგისტრაციისა და შესაბამისად ერთიანი ანგარიშსწორების ბაზის მონაცემებში გათვალისწინების მიზნით, გადაცემის ლიცენზიატების მიერ მატერიალური სახით დამოწმებული აქტის მიღებიდან არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა გადასცემს დამოწმებული აქტის დედნებს, ხოლო ელექტრონული ფორმით გაფორმების შემთხვევაში, აქტის დამოწმებულ ვერსიას ელექტრონული სისტემის მეშვეობით. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი მატერიალური ფორმით

წარმოდგენილ აქტებს არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა უგზავნის კვალიფიციურ საწარმოებს.

9. აღნიშნული აქტების მითითებულ ვადაში წარმოდგენლობა იწვევს კვალიფიციური საწარმოს დაჯარიმებას კომერციულ ოპერატორთან გაფორმებული ხელშეკრულების პირობებით.

10. გამომუშავებული, მიწოდებული და მოხმარებული ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტში ცვლილებების შეტანა ხდება იგივე წესით, რაც გათვალისწინებულია ამ აქტის გაფორმებისათვის.

11. იმ შემთხვევაში, თუ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი არ ეთანხმება ამ მუხლის მე-8 პუნქტით წარმოდგენილ მიღება – ჩაბარების დამოწმებულ აქტში ასახულ მონაცემებს, მან უნდა მიუთითოს ამის შესახებ სათანადო კვალიფიციურ საწარმო (ებ) ს შეცდომის დასაბუთებით და გაასწოროს მონაცემები სათანადო კვალიფიციურ საწარმოსთან/საწარმოებთან შეთანხმებით, ხოლო სათანადო კვალიფიციური საწარმო (ები) ვალდებული არიან ხელახლა წარუდგინონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შესწორებული და დამოწმებული აქტ(ებ)ი, რაც უნდა შესრულდეს საანგარიშო პერიოდის დამთავრებიდან არაუგვიანეს 7 სამუშაო დღისა. იმ შემთხვევაში, თუ კვალიფიციური საწარმოები არ ეთანხმებიან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის შესწორებებს და უარს აცხადებენ შესწორებების აქტ (ებ) ში ასახვაზე, უთანხმოების გადაჭრის მიზნით იქმნება სამუშაო ჯგუფი ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოს მონაწილეობით. სამუშაო ჯგუფმა გადაწყვეტილება უნდა მიიღოს ამ წესების 27-ე მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 28 მარტის ბრძანება №36 – ვებგვერდი, 03.04.2014წ.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2020 წლის 2 ივნისის ბრძანება №1-1/202 – ვებგვერდი, 04.06.2020 წ.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 – ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

მუხლი 27. აღრიცხვიანობის რეესტრი და მონაცემთა მართვა

1. კომერციულ ოპერატორს გამომუშავებული, მიწოდებული და მოხმარებული ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტებში დაფიქსირებული ჩვენებები შეაქვს საბითუმო ყიდვა-გაყიდვის ერთიან ბაზაში.

2. სისტემის კომერციული ოპერატორი 7 კალენდარული დღის ვადაში ამუშავებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ მიწოდებულ ფაქტობრივ მონაცემებს, მათი სახელშეკრულებო მოცულობებთან და ელექტროენერჯის მიღება – ჩაბარების აქტებთან შედარების გზით და კვალიფიციურ საწარმოებსა და გადაცემა – დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტებს წარუდგენს ინფორმაციას საანგარიშო თვის განმავლობაში მათ მიერ დარეგისტრირებული ხელშეკრულებების შესრულების, საბალანსო ელექტროენერჯისა და ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში მიღებული და მიწოდებული ელექტროენერჯის მოცულობების შესახებ.

3. თუ კვალიფიციური საწარმოები არ ეთანხმებიან სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ დამუშავებულ და წარგენილ ინფორმაციას, მათ 2 კალენდარული დღის ვადაში ამის შესახებ უნდა აცნობონ კომერციულ ოპერატორს წერილობით, უთანხმოების დასაბუთებული მიზეზების ჩვენებით. უთანხმოების გადაჭრის მიზნით იქმნება სამუშაო ჯგუფი სისტემის კომერციული ოპერატორის, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოების მონაწილეობით.

4. სამუშაო ჯგუფმა საბოლოო გადაწყვეტილება უნდა მიიღოს არა უმეტეს 2 სამუშაო დღისა ხმების უბრალო უმრავლესობით. სამუშაო ჯგუფის მიერ შედგენილი დასკვნა უნდა გაფორმდეს ოქმის სახით. იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე მხარე არ ეთანხმება სამუშაო ჯგუფის გადაწყვეტილებას, მას უფლება აქვს იგი გაასაჩივროს საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

5. გამომუშავებული, მიწოდებული და მოხმარებული ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტები და სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ ამ წესების მე-15 მუხლის შესაბამისად წარდგენილი ოფიციალური ინფორმაცია არის საფუძველი მხარეებს შორის საბოლოო ანგარიშსწორების განხორციელებისათვის, მათ შორის ოპერატიულ ჟურნალში აღნიშნული ინფორმაციაზე დაყრდნობით განხორციელებული ანგარიშსწორების კორექტირებისათვის.

6. სისტემის კომერციული ოპერატორი ყოველი საანგარიშო თვის დამთავრებიდან 20 დღის ვადაში, კვალიფიციურ საწარმოებს წარუდგენს ანგარიშსწორებისთვის საბოლოო ინფორმაციას – დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მიწოდებული შესაბამისი ინფორმაციის სათანადოდ დამუშავების (ანალიზის) საფუძველზე.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2007 წლის 28 ივნისის ბრძანება №46 – სსმ III, №92, 29.06.2007წ., მუხ.990

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

მუხლი 27¹. საბითუმო ყიდვა – გაყიდვის ერთიანი ბაზა

1. ბაზრის ოპერატორი, საბითუმო ყიდვა-გაყიდვის ერთიანი ბაზის მეშვეობით, ყოველი საანგარიშო პერიოდის მიხედვით ამ წესებით გათვალისწინებული პროცედურების დასრულების შემდეგ ადგენს საბითუმო ვაჭრობაში თითოეული მონაწილის მიერ:

- ა) გაყიდული და შესყიდული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ჯამურ რაოდენობებს;
  - ბ) ორმხრივი პირდაპირი ხელშეკრულებებით გაყიდულ და შესყიდულ ელექტროენერჯის რაოდენობებს;
  - გ) საბალანსო ელექტროენერჯის ყიდვა-გაყიდვის რაოდენობებს და ღირებულებას.
2. ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ყიდვა-გაყიდვის მონაცემთა ბაზაში დაცული უნდა იყოს მონაცემების უსაფრთხოება და კომერციული საიდუმლოების კონფიდენციალურობა. მონაცემები უნდა ინახებოდეს მონაცემთა ბაზაში სამი წლის განმავლობაში წაკითხვის ფორმატით და ექვსი წლის განმავლობაში დაარქივებული ფორმატით.
3. კვალიფიციურ საწარმოს უფლება აქვს წერილობითი მოთხოვნის შემთხვევაში მიიღოს მისი მონაწილეობით ყიდვა-გაყიდვასთან ან/და ანგარიშსწორებასთან დაკავშირებული ინფორმაცია ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ყიდვა-გაყიდვის მონაცემთა ბაზიდან და მოითხოვოს ნებისმიერი აღმოჩენილი და დადასტურებული უზუსტობის გასწორება.
4. ბაზრის ოპერატორი პასუხისმგებელია ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ყიდვა-გაყიდვის მონაცემთა ბაზის სისრულეზე და სიზუსტეზე.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 9 ივნისის ბრძანება №58 – ვებგვერდი, 09.06.2015წ.

თავი IX

ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის და გატარების მომსახურება

მუხლი 28. ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის და გატარების მომსახურება

1. ელექტროენერჯის გადაცემის, დისპეტჩერიზაციისა და გატარების მომსახურება ხორციელდება მხოლოდ შესაბამისი ხელშეკრულებით ელექტროენერჯის გადაცემის, დისპეტჩერიზაციისა და გატარების მომსახურების ნასყიდობაზე, ხოლო კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში – დადგენილი წესით რეგისტრირებული ელექტროენერჯის გადაცემის/დისპეტჩერიზაციის პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით.
2. კვალიფიციური საწარმოების (განაწილების ლიცენზიანტი, უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებელი, თავისუფალი მიმწოდებელი, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერჯის მიმწოდებელი, ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებელი, პირდაპირი მომხმარებელი, ექსპორტიორი, აგრეთვე ელექტროენერჯის მწარმოებელი – საერთო სასადგურო დანახარჯის უზრუნველსაყოფად ელექტროენერჯის შესყიდვის ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის მიერ მის კუთვნილ სალტეზე/ქსელზე მიერთებულ საცალო მომხმარებელზე ელექტროენერჯის გაყიდვის შემთხვევაში) მიერ ელექტროენერჯის გადამცემი სისტემის ოპერატორის მომსახურების ანაზღაურება ხორციელდება მიწოდების პუნქტებში მოხმარებული (აღრიცხული) ყოველი კილოვატსაათი ელექტროენერჯისთვის, კომისიის მიერ ამ მომსახურებაზე დადგენილი ტარიფის მიხედვით.
- 2¹. გადაცემის ლიცენზიატების მომსახურების ანაზღაურება განაწილების ლიცენზიატის, უნივერსალური მომსახურების მიმწოდებლის, თავისუფალი მიმწოდებლის, საჯარო მომსახურების სახით ელექტროენერჯის მიმწოდებლის, ბოლო ალტერნატივის მიმწოდებლის, პირდაპირი მომხმარებლის, აგრეთვე ელექტროენერჯის მწარმოებლის (საერთო სასადგურო დანახარჯის უზრუნველსაყოფად ელექტროენერჯის შესყიდვის შემთხვევაში) მიერ ხორციელდება მიწოდების პუნქტებში მოხმარებული (აღრიცხული) ყოველი კილოვატსაათი ელექტროენერჯის მთელ მოცულობაზე კომისიის მიერ ამ მომსახურებაზე დადგენილი ტარიფების (გარდა სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით მომსახურებისთვის დადგენილი ტარიფისა) მიხედვით.
- 2². გარდა ამ მუხლის 2³ პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა, გადაცემის ლიცენზიანტების მომსახურების ანაზღაურება ექსპორტიორის მიერ ხორციელდება სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზით (მიუხედავად გადამცემი ხაზის კუთვნილებისა) ექსპორტირებული ელექტროენერჯის მთელ მოცულობაზე კომისიის მიერ ამ მომსახურებაზე დადგენილი ტარიფების (გარდა სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით მომსახურებისთვის დადგენილი ტარიფისა) მიხედვით.
- 2³. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით ელექტროენერჯის ექსპორტის შემთხვევაში შესაბამისი ექსპორტიორის მიერ გადაცემის ლიცენზიანტების მომსახურების ანაზღაურება ხორციელდება სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით ექსპორტირებული ელექტროენერჯის მთელ მოცულობაზე, კომისიის მიერ გადაცემის

ლიცენზიანტებისთვის დადგენილი ყველა ტარიფის (მათ შორის, სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით მომსახურებისთვის დადგენილი ტარიფის) მიხედვით.

3. (ამოღებულია - 03.07.2017, №35).

- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 28 ივნისის ბრძანება №46 – სმ III, №92, 29.06.2007წ., მუხ.990
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 11 თებერვლის ბრძანება №13 – ვებგვერდი, 13.04.2014წ.
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2017 წლის 3 ივლისის ბრძანება №35 – ვებგვერდი, 04.07.2017წ.
- საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 - ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

მუხლი 28¹. გადაცემის ლიცენზიანტის 3 წლიანი სამუშაოების პროგრამა

1. გადაცემის ყველა ლიცენზიანტი ვალდებულია საქართველოს გადამცემი ქსელის განვითარების ათწლიანი გეგმის (ტექსტში შემდგომ – „ათწლიანი გეგმა“) საფუძველზე, ყოველწლიურად, აღნიშნული გეგმის დამტკიცებიდან არაუგვიანეს 30 (ოცდაათი) კალენდარული დღის ვადაში, შეიმუშაოს და გადამცემი სისტემის ოპერატორს შესათანხმებლად წარუდგინოს მომდევნო 3 კალენდარულ წელზე გათვლილი სამუშაოების პროგრამა. სამუშაოების პროგრამა შედგენილი უნდა იყოს გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ დადგენილი ფორმის მიხედვით.

2. წარდგენილ სამუშაოების პროგრამას გადამცემი სისტემის ოპერატორი განიხილავს მიღებიდან 20 (ოცი) კალენდარული დღის ვადაში.

3. სამუშაოების პროგრამის განხილვის შედეგად გადამცემი სისტემის ოპერატორი გასცემს:

- ა) წერილობით თანხმობას სამუშაოების პროგრამაზე;
- ბ) წერილობით შენიშვნებს სამუშაოების პროგრამაზე.

4. გადამცემი სისტემის ოპერატორის შენიშვნები სამუშაოების პროგრამასთან დაკავშირებით იყოფა სავალდებულო და სარეკომენდაციო ნაწილებად, რომლებიც საგანგებოდ აღინიშნება გადამცემი სისტემის ოპერატორის წერილში. სავალდებულო ხასიათის შენიშვნები უნდა იყოს დასაბუთებული და გამომდინარეობდეს საქართველოს კანონმდებლობის, საერთაშორისო ხელშეკრულებების, შესაბამისი სტანდარტების, ტექნიკური რეგლამენტების, მოქმედი ათწლიანი გეგმის მოთხოვნებიდან თუ სხვა მავალდებულებელი ნორმატივებიდან. გადაცემის ლიცენზიანტი აუცილებელი წესით ითვალისწინებს შენიშვნების სავალდებულო ნაწილს სამუშაოების პროგრამაში. შენიშვნების სარეკომენდაციო ნაწილის ასახვა დამოკიდებულია გადაცემის ლიცენზიანტის შეფასებაზე და შენიშვნების ამ ნაწილის გაუთვალისწინებლობა არ შეიძლება გახდეს სამუშაოების პროგრამაზე თანხმობის გაცემაზე უარის თქმის საფუძველი.

5. გადაცემის ლიცენზიანტი სამუშაო პროგრამაზე შენიშვნების მიღების შემდეგ განიხილავს მათ და სავალდებულო ხასიათის შენიშვნების არსებობის შემთხვევაში, ახორციელებს სამუშაოების პროგრამის სათანადო კორექტირებას, ხოლო სარეკომენდაციო შენიშვნების შემთხვევაში – წყვეტს მათი სამუშაო პროგრამაში ასახვის მიზანშეწონილობის საკითხს. გადაცემის ლიცენზიანტი შენიშვნების მიღებიდან 5 (ხუთი) კალენდარული დღის ვადაში სამუშაოების პროგრამის ახალ ვერსიას ხელახლა წარუდგენს გადამცემი სისტემის ოპერატორს.

6. გადამცემი სისტემის ოპერატორი სამუშაო პროგრამის განმეორებით მიღებიდან 5 (ხუთი) კალენდარული დღის ვადაში ამოწმებს მას და სავალდებულო შენიშვნების სრულყოფილად ასახვის შემთხვევაში, გასცემს წერილობით თანხმობას სამუშაოების პროგრამაზე.

7. გადაცემის ლიცენზიანტის სამუშაოების პროგრამით გათვალისწინებული ნებისმიერი სახის სამშენებლო ან აღნიშნულთან დაკავშირებული სხვა საქმიანობა (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) ხორციელდება შესაბამისი გადაცემის ლიცენზიანტის პასუხისმგებლობითა და ხარჯზე. ამასთან, გადაცემის ლიცენზიანტი ვალდებულია გადამცემი სისტემის ოპერატორს მიაწოდოს ინფორმაცია:

- ა) სამუშაოების პროგრამით გათვალისწინებული საქმიანობის მიმდინარეობის შესახებ – პერიოდულად, კალენდარული წლის ყოველი კვარტლის მიხედვით, საანგარიშო კვარტლის დასრულებიდან 10 (ათი) კალენდარული დღის ვადაში;
- ბ) სამუშაოების პროგრამით გათვალისწინებული საქმიანობის განხორციელების მიზნით დაგეგმილი აქტივობების შესახებ – მხოლოდ გადამცემი სისტემის ოპერატორის წერილობითი მოთხოვნის შემთხვევაში, აღნიშნული მოთხოვნის მიღებიდან 10 (ათი) კალენდარული დღის ვადაში.

8. ამ მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაციის ანალიზის საფუძველზე, გადამცემი სისტემის ოპერატორი უფლებამოსილია მოითხოვოს შეთანხმებული სამუშაოების პროგრამის გადასინჯვა, თუ აშკარაა, რომ გაწეული საქმიანობები, დაგეგმილი აქტივობები ან შესრულების ხარისხი არ არის საკმარისი სამუშაოების პროგრამის დადგენილ ვადებში სრულყოფილად განხორციელებისთვის.

9. ამ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში სამუშაოების პროგრამის გადასინჯვის მოთხოვნებიდან 10 (ათი) კალენდარული დღის განმავლობაში შესაბამისმა გადაცემის ლიცენზიანტმა

უნდა გამართოს კონსულტაციები გადამცემი სისტემის ოპერატორთან. კონსულტაციების დასრულების შედეგად გადაცემის ლიცენზიანტი გადამცემი სისტემის ოპერატორს წარუდგენს კორექტირებულ სამუშაოების პროგრამას. კორექტირებული სამუშაოების პროგრამის განხილვა და შეთანხმება ხორციელდება იმავე პროცედურებისა და ვადების დაცვით, როგორც ეს დადგენილია ამ მუხლის მე-2-მე-6 პუნქტებით.

10. გადაცემის ლიცენზიანტი ვალდებულია უზრუნველყოს შეთანხმებული სამუშაოების პროგრამის სრულფასოვნად ასახვა ათწლიანი გეგმის შესაბამისად შემუშავებულ 3 კალენდარული წლის განმავლობაში განსახორციელებელ საინვესტიციო გეგმაში, რომელიც წარედგინება კომისიას.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2015 წლის 9 ივნისის ბრძანება №5 8 – ვებგვერდი, 09.06.2015წ.

მუხლი 29. გადაცემის, დისპეტჩერიზაციისა ან/და გატარების მომსახურების ნასყიდობის ხელშეკრულება, ელექტრულ ქსელში ურთიერთდაშვების ვალდებულებები

1. ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გადაცემის, დისპეტჩერიზაციისა და გატარების მომსახურების შესყიდვაზე პირდაპირი ხელშეკრულება აუცილებელია სარეგისტრაციოდ წარედგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს.

2. პირდაპირ ხელშეკრულებაში ნებისმიერი ცვლილება ან/და დამატება უნდა შედგეს წერილობითი ხელშეკრულების ფორმით. პირდაპირი ხელშეკრულების ასეთი შესწორება ექვემდებარება სარეგისტრაციოდ წარედგინას დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან.

3. ყველა შესატყვისი კვალიფიციური საწარმო ვალდებულია გააჩნდეს პირდაპირი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გადაცემისა და დისპეტჩერიზაციის მომსახურების თაობაზე. კვალიფიციური საწარმოს მიერ გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურების შესყიდვაზე პირდაპირი ხელშეკრულების გაფორმებაზე უარის თქმის ან პირდაპირი ხელშეკრულების მოქმედების შეწყვეტის შემთხვევაში გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურება განხორციელდება გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურების თაობაზე პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით. პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები არ გამოიყენება ელექტროენერჯის ექსპორტთან ან/და ტრანზიტთან დაკავშირებული გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე. პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები მოქმედებს, თუ კონკრეტულ კვალიფიციურ საწარმოსთან არ არის გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხელშეკრულების არარსებობა გამოწვეულია კვალიფიციური საწარმოს მიერ ხელშეკრულების პირობების ან კანონმდებლობის დარღვევით.

4. კვალიფიციურ საწარმოებს უფლება არ აქვთ უარი უთხრან შესაბამის დაინტერესებულ პირს, მათი კუთვნილი ქსელის მეშვეობით ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გატარებაზე, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც უარი დასაბუთებულია გატარებისათვის საჭირო შესაბამისი საფასურის გადაუხდელობით ან ქსელის გამტარუნარიანობით. გადაცემის ქსელის გარდა, ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გატარება შესაბამისმა უფლებამოსილმა პირმა შეიძლება მოითხოვოს როგორც წარმოების ან განაწილების ლიცენზიატის, ისე მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის ან/და პირდაპირი მომხმარებლის კუთვნილი ქსელით. ასეთ შემთხვევებში:

ა) თუ დაინტერესებული პირი ითხოვს წარმოების ან გამანაწილებელი ლიცენზიატის, მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის ან პირდაპირი მომხმარებლის კუთვნილი ქსელის მეშვეობით ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გატარებას, ამ ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გატარება არ ავალდებულებს ქსელის მფლობელს ფაქტობრივი მოხმარების დასაბალანსებლად საჭირო ელექტროენერჯის (სიმძლავრით) მომარაგებაზე (თუ ელექტროენერჯის გატარების შესახებ ხელშეკრულება სხვა პირობას არ ითვალისწინებს). შესაბამისად:

ა.ა) ფაქტობრივი მოხმარების დასაბალანსებლად საჭირო ელექტროენერჯით (სიმძლავრით) მომარაგებაზე შესაბამისი შეთანხმების არ არსებობის შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება ქსელის მფლობელის კუთვნილი ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) უნებართვო მოხმარებას, ქსელის მფლობელს უფლება აქვს, მოითხოვოს მიყენებული ზიანის ანაზღაურება და გადაახდევინოს შეუთანხმებლად მოხმარებული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მოცულობაზე, შესაბამის საანგარიშსწორებო თვეში, მის მიერ ყველაზე ძვირად შესყიდული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) საფასური;

ა.ბ) ელექტროენერჯის ქსელში ზენორმატიული დანაკარგები ანაზღაურდება ელექტრული ქსელის მფლობელის მიერ, მომხმარებლის (მიმღების) ფაქტობრივი საჭიროების უზრუნველსაყოფად შესყიდული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ყველაზე მაღალი ფასით.

ბ) თუ მოთხოვნილი გატარების მომსახურება ეხება განაწილების ქსელს, ასეთ შემთხვევაში, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, გატარების საფასური დგინდება კომისიის მიერ;

გ) თუ მოთხოვნილი გატარების მომსახურება ეხება ისეთ ქსელს, რომელიც არ არის განაწილების ლიცენზიატის მფლობელობაში, ქსელის ფლობელი საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის თანახმად, ვალდებულია, ჯეროვანი კავშირის უზრუნველყოფის მიზნით, ითმინოს მისი ქსელით სარგებლობა და ამ ქსელით სარგებლობისათვის (ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გატარებისათვის) მიიღოს სათანადო

კომპენსაცია, მხარეთა ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე.

5. წარმოების ლიცენზიატს ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურს უფლება აქვს სათანადო მოთხოვნის საფუძველზე, მიაწოდოს პირდაპირ მომხმარებელს ან/და სხვა კვალიფიციურ საწარმოს ელექტროენერგია (სიმძლავრე) უშუალოდ თავიანთი კუთვნილი ქსელის მეშვეობით. ასეთ შემთხვევაში, ელექტროენერგიის მიწოდებელს ეკისრება მომხმარებლის ფაქტობრივი მოხმარების დასაბალანსებლად საჭირო ელექტროენერგიით (სიმძლავრით) მომარაგების ვალდებულება, თუ მათ შორის გაფორმებული ხელშეკრულება სხვა პირობას არ ითვალისწინებს.

6. (ამოღებულია - 21.06.21 №1-1/257).

7. (ამოღებულია - 21.06.21 №1-1/257).

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 31 ოქტომბრის ბრძანება №88 – სსმ III, №153, 31.10.2007წ., მუხ.1707

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 - ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

თავი IX¹

ელექტროენერგეტიკული სისტემის პარალელურ რეჟიმში მუშაობა

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

მუხლი 29¹. პარალელურ რეჟიმში მუშაობის მართვა, განხორციელება და ანგარიშსწორება

1. ელექტროენერგიის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ, სისტემის კომერციულ ოპერატორთან წინასწარი შეთანხმების საფუძველზე გაფორმებული პარალელურ რეჟიმში მუშაობის შესახებ ხელშეკრულება, ემსახურება როგორც საქართველოს, ისე მისი მეზობელი ქვეყნის ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობასა და სტაბილურობას ელექტრულ სისტემებში არსებული სიმძლავრეების ურთიერთდაბალანსების (გაცვლის) საფუძველზე.

2. პარალელურ რეჟიმში საქართველოს ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში შემოდიხებული ელექტროენერგიით (სიმძლავრით) ხდება კვალიფიციური საწარმოების ფაქტობრივი საჭიროების დაკმაყოფილება, მეზობელი ქვეყნის ელექტროენერგეტიკული სისტემიდან შემოდიხებული ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ხარჯზე.

3. ელექტროენერგიის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მეზობელ ელექტროენერგეტიკულ სისტემებთან პარალელურ რეჟიმში მუშაობა (ჩართვა) საჭიროებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის და სისტემის კომერციულ ოპერატორის ურთიერთთანამშრომლობას (რაც დაწვრილებით შეიძლება გაიწეროს ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმით).

4. საქართველოს ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში შემოდიხებული ან გადადიხებული ელექტროენერგიის ტექნიკურ მართვას ახორციელებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, ხოლო დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ დამუშავებული ინფორმაციის საბოლოო ანალიზს, საანგარიშსწორებო ინფორმაციაში ასახვის მიზნით, ახორციელებს სისტემის კომერციული ოპერატორი.

5. პარალელურ რეჟიმში ელექტროენერგიით (სიმძლავრით) საქართველოს ელექტროენერგეტიკულ სისტემიდან მეზობელი ქვეყნის ელექტროენერგეტიკული სისტემაში გადადიხება ხორციელდება შესაბამისი წარმოების, განაწილების ან/და პირდაპირი მომხმარებლების მიერ დაბრუნებული (მიწოდებული) ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ხარჯზე.

6. პარალელურ რეჟიმში საქართველოს ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში შემოდიხებული და კვალიფიციური საწარმოს მიერ მოხმარებული (მიღებული) ელექტროენერგიის დაბრუნება მოხდება იმავე მოცულობის ელექტროენერგიით, სისტემის კომერციულ ოპერატორთან და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან ურთიერთშეთანხმებული გრაფიკით ან/და პარალელურ რეჟიმში მუშაობისას მეზობელი ქვეყნის ელექტროენერგეტიკული სისტემისთვის ამ ენერგიის საჭიროების ან მათ მიერ მოთხოვნის შემთხვევაში.

7. კვალიფიციური საწარმოები ვალდებულნი არიან, მათ მიერ პარალელურ რეჟიმში შემოდიხებული და მოხმარებული ელექტროენერგია (სიმძლავრე) დააბრუნონ, პირდაპირი ხელშეკრულებით შესყიდული ან წარმოებული იმავე მოცულობის ელექტროენერგიით დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიმართ.

8. იმ შემთხვევაში, თუ ამ მუხლში მოცემული მიზნებისთვის, კვალიფიციურ საწარმოს არ გააჩნია პირდაპირი ხელშეკრულებით შესყიდული ან წარმოებული ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) სათანადო წყაროები, მის მიერ მოხმარებული (მიღებული) ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) დაბრუნება მოხდება სტანდარტულ პირობებზე საბალანსო ელექტროენერგიის შესყიდვით.

9. პარალელურ რეჟიმში მუშაობის ხელშეკრულების მოქმედების პერიოდში ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ურთიერთგადადიხების შედეგად საქართველოს ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში წარმომობილი ფაქტობრივი დანაკარგები, იფარება მიწოდების პუნქტში ინდივიდუალურად იმ კვალიფიციური საწარმოების მიერ, რომლებმაც მიიღეს (მოიხმარეს) შემოდიხებული ელექტროენერგია მათი ფაქტიური მოხმარების უზრუნველსაყოფად.

10. კვალიფიციურ საწარმოზე პარალელურ რეჟიმში შემოდინებული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) დარიცხვისას გამოიყენება ამ წესებით დადგენილი დანაკარგების გაანგარიშების და დარიცხვის წესი.

11. ელექტროენერგეტიკული სისტემების პარალელურ რეჟიმში მუშაობის ხელშეკრულებასთან ერთად, ამავე მეზობელი ქვეყნის ელექტროენერგეტიკულ სისტემასთან შეიძლება, მოქმედებდეს ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) იმპორტის ან/და ექსპორტის სხვა ხელშეკრულებებიც.

12. ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) იმპორტის და ექსპორტის საქმიანობისგან განსხვავებით, ელექტროენერგეტიკული სისტემების პარალელურ რეჟიმში მუშაობა (ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ურთიერთგადადინება) არ წარმოადგენს ეკონომიკურ საქმიანობას.

13. პარალელურ რეჟიმში მუშაობის შესაბამისი ხელშეკრულების გაუქმების საჭიროების შემთხვევაში, გადაწყვეტილება მიიღება მხოლოდ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და სისტემის კომერციული ოპერატორის ურთიერთშეთანხმებით ისე, რომ დაკმაყოფილებულ იქნეს სისტემაში არსებული კვალიფიციური საწარმოების კანონიერი მოთხოვნები. იგივე პირობა დაცული უნდა იქნეს პარალელური მუშაობის ხელშეკრულების ვადის ამოწურვისას.

14. პარალელურ რეჟიმში მუშაობის ხელშეკრულების დამთავრების შემდგომ, ელექტროენერჯის სალდო-გადადინება (გარდა ნულოვანისა) , განიხილება როგორც ელექტროენერჯის ექსპორტი ან იმპორტი. შესაბამისად, სალდირებული ელექტროენერჯის ნაწილში იმპორტიორს ან ექსპორტიორს წარმოადგენს ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, სადაც, იმ შემთხვევაში თუ:

ა) საქართველოდან გადინებული ელექტროენერჯის სალდო-გადადინება მეტია ნულზე და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისთვის მეზობელი ქვეყნიდან გადახდილი თანხა ვერ აკმაყოფილებს საქართველოს ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში არსებულ კვალიფიციური საწარმოების კანონიერ მოთხოვნებს, სხვაობა ანაზღაურდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ;

ბ) თუ საქართველოში შემოდინებული ელექტროენერჯის სალდო-გადადინება ნაკლებია ნულზე და კვალიფიციურ საწარმოებს მართებთ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიმართ პარალელურ რეჟიმში შემოდინებული და მათ მიერ მოხმარებული (მიღებული) ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) დაბრუნება, ისინი ვალდებული არიან, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს გადაუხადონ პარალელურ რეჟიმში მუშაობის შესაბამისი ხელშეკრულების სალდო-გადადინებისთვის დადგენილი ფასით (ან ამ ხელშეკრულებით განსაზღვრული პირობითი ფასით) .

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

თავი X

ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსი

მუხლი 30. ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) წლიური ბალანსი

1. ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) წლიური საპროგნოზო ბალანსის შესადგენად, არაუგვიანეს ყოველი კალენდარული წლის 1 ნოემბრისა, იღებს კვალიფიციური საწარმოების მიერ წარდგენილ დადგენილი ფორმის განაცხადებს ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიწოდება-მოთხოვნის შესახებ მომდევნო წლის 1 იანვრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით პერიოდისათვის.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი არაუგვიანეს ყოველი კალენდარული წლის 20 ნოემბრისა, მიღებული განაცხადებისა და ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) წინა წლის ფაქტობრივი ბალანსის გათვალისწინებით, ამუშავებს და უგზავნის სამინისტროს დასამტკიცებლად ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მომდევნო წლის საპროგნოზო ბალანსს.

3. სამინისტრო, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ წარმოდგენილ ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) საპროგნოზო ბალანსს ამტკიცებს არა უგვიანეს ყოველი წლის 1 დეკემბრისა. ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) წლიური ბალანსი მოიცავს პერიოდს მომდევნო წლის 1 იანვრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით (საბალანსო წელი).

4. კვალიფიციური საწარმოები დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მოთხოვნისას ვალდებული არიან, დამატებით წარადგინონ განაცხადები წლიური ბალანსის კორექტირებისთვის.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2011 წლის 16 სექტემბრის №190 ბრძანება – ვებგვერდი, 22.09.2011წ.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.

მუხლი 31. მიწოდებისა და მოხმარების გეგმები

1. დამტკიცებული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსის ფარგლებში გენერაციის საშუალებებისა და მიწოდების წყაროების ყოველთვიურ პროგნოზს და ყოველდღიურ-საათობრივ დაგეგმვას ახორციელებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, კვალიფიციური საწარმოების მიერ წარმოდგენილი მოხმარებისა და მიწოდების ყოველთვიური და ყოველდღიური-საათობრივი

განაცხადების საფუძველზე, ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში მოსალოდნელი რეჟიმებისა და რესურსების გათვალისწინებით

2. ყოველთვიური დაგეგმვისათვის ამ მუხლის 24-ე პუნქტით გათვალისწინებული ინსტრუქციის მოთხოვნების შესაბამისად:

ა) კვალიფიციური საწარმოები (გარდა იმპორტიორისა და ექსპორტიორისა) საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე 4 სამუშაო დღით ადრე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს მიაწვდიან მომავალი საანგარიშო პერიოდისთვის მოხმარებისა და მიწოდების ტიპურ საათობრივ გრაფიკებს შესაბამისი საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში პირდაპირი ხელშეკრულების ფარგლებში შესასყიდი ან გასაყიდი მოცულობების მითითებით;

ბ) იმპორტიორები და ექსპორტიორები მიწოდების დაწყებამდე 10 სამუშაო დღით ადრე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს მიაწვდიან მიწოდების პერიოდისთვის იმპორტ/ექსპორტის ტიპურ საათობრივ გრაფიკებს შესაბამისი მიწოდების პერიოდის განმავლობაში პირდაპირი ხელშეკრულების ფარგლებში შესასყიდი ან გასაყიდი მოცულობების მითითებით.

2¹. ყოველდღიური დაგეგმვისათვის კვალიფიციური საწარმოები (გარდა იმპორტიორისა და ექსპორტიორისა) 1 (ერთი) სამუშაო დღით ადრე, ხოლო იმპორტიორები და ექსპორტიორები 2 (ორი) სამუშაო დღით ადრე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს წარუდგენენ მომდევნო სამუშაო დღის, ხოლო არასამუშაო დღეების შემთხვევაში – ყველა მომდევნო არასამუშაო დღისა და მათი შემდგომი პირველივე სამუშაო დღის მოხმარებისა და მიწოდების საათობრივ განაცხადებს ამ მუხლის 2⁴ პუნქტით გათვალისწინებული ინსტრუქციის მოთხოვნების შესაბამისად..

2². დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი კვალიფიციური საწარმოებისგან მიღებული მოხმარებისა და მიწოდების საათობრივი განაცხადების საფუძველზე ადგენს და ამტკიცებს ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიწოდებისა და მოხმარების გეგმას. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან წარმოდგენილ მოხმარებისა და მიწოდების განაცხადებში შეუსაბამობის შემთხვევაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი დაუყოვნებლივ აცნობებს კვალიფიციურ საწარმოებს ამის შესახებ მიზეზების მითითებით და სთავაზობს მათ შეასწორონ უზუსტობა შესაბამის ინსტრუქციაში გათვალისწინებული ვადების ფარგლებში. კვალიფიციურ საწარმოსთან შეთანხმების მიუღწევლობის, ან მისგან პასუხის დაგვიანების შემთხვევაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია მოხმარებისა და მიწოდების დაბალანსება და ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიწოდებისა და მოხმარების გეგმის შედგენა და დამტკიცება განახორციელოს თავისი შეხედულებისამებრ ელექტრო – ენერგეტიკულ სისტემაში მოსალოდნელი რეჟიმებისა და რესურსების გათვალისწინებით.

2³. საანგარიშო პერიოდის თითოეული კალენდარული დღისთვის მოხმარებისა და მიწოდების საათობრივი განაცხადების ან მათში უზუსტობების შესწორებების ამ მუხლის 2¹ და 2² პუნქტებით გათვალისწინებულ ვადებში წარმოუდგენლობის შემთხვევაში, შესაბამისი შემაჯამებელი ინფორმაცია და შეფასებები დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ შედგება საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან 3 სამუშაო დღის ვადაში და გამოქვეყნდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ვებ – გვერდზე.

2⁴. განაცხადების (ყოველთვიური, ყოველდღიური – საათობრივი) ფორმებს, ასევე ყოველთვიური პროგნოზისა და ყოველდღიური – საათობრივი გეგმების შედგენის ინსტრუქციას შეიმუშავებს და ამტკიცებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი.

3. ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მოხმარებისა და მიწოდების ყოველდღიური – საათობრივი გეგმების თაობაზე სათანადო ინფორმაცია ასეთი გეგმების დამტკიცებისთანავე განათავსოს თავის ვებ – გვერდზე www.gse.com.ge ამ მუხლის მე-2⁴ პუნქტით გათვალისწინებული ინსტრუქციით დადგენილი წესის შესაბამისად. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ასეთი ინფორმაციის ვებ – გვერდზე განთავსება ითვლება მის ოფიციალურ გამოქვეყნებად.

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ დამტკიცებული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიწოდებისა და მოხმარების გეგმის შესრულება სავალდებულოა ყველა იმ პირისთვის, რომელიც ახორციელებს ელექტროენერჯის წარმოებას, ექსპორტს, იმპორტს, გადაცემას, განაწილებას, დისპეტჩერიზაციას, მოხმარებასა და ტრანზიტს. ეს გეგმები ყოველ მათგანს აკისრებს კონკრეტულ ვალდებულებებსა და პასუხისმგებლობას. დამტკიცებული მიწოდება – მოხმარების ყოველდღიური გეგმები არ ექვემდებარება გადახედვას ან/და კორექტირებას, გარდა ავარიული და კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა შემთხვევებისა.

5. კვალიფიციური საწარმოები ვალდებულნი არიან უპირობოდ შეასრულონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის გაცემული ოპერატიული მოთხოვნები, გარდა კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

6. (ამოღებულია).

7. ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია:

ა) ისე დაგეგმოს და დისპეტჩერიზაცია გაუწიოს ერთიან ენერგოსისტემას, რომ ელექტროენერჯის პარამეტრები (სიხშირე, ძაბვა და სხვა) შეესაბამებოდეს დადგენილ სტანდარტებს;

ბ) დროის ნებისმიერ მომენტში უზრუნველყოს ელექტროენერჯის მიწოდების და მოხმარების დაბალანსება;

გ. ამ წესების პირობების დაცვით, ყოველდღიურად მიაწოდოს სისტემის კომერციულ ოპერატორს მიწოდებისა და მიღების პუნქტებში მიღებული ან/და გაცემული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის), მიწოდებისა და მოხმარების გრაფიკებში ასახული და მრიცხველებზე ფაქტობრივად დაფიქსირებული (მიწოდებული ან/და მოხმარებული) ელექტროენერჯის შესახებ, ასევე პირდაპირ ხელშეკრულებების შესრულების შესახებ მის ხელთ არსებული ინფორმაცია, ამასთან ყოველდღიურად უნდა მიაწოდოს, ყველა იმ მითითებებისა და ინსტრუქციების ჩანაწერები, რომლებიც მან გასცა წინა დღის განმავლობაში, ყველა იმ ცვლილების აღნიშვნით, რომელიც შეტანილ იქნა წინასწარ შედგენილ ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) წარმოების ან/და მიწოდების გრაფიკებში.

8. იმ შემთხვევაში, თუ ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში არსებული ტექნიკური ხასიათის გარემოების გამო ვერ ხერხდება ამა თუ იმ ხელშეკრულების პირობების სათანადოდ შესრულება და ეს შეუსრულებლობა აშკარად იმოქმედებს საანგარიშო თვის პერიოდში ხელშეკრულების შესრულებაზე, ამის შესახებ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ აცნობოს მხარეებს აღნიშნულის შესახებ, ხოლო ხელშეკრულების ერთ-ერთი მხარის განმარტების მოთხოვნის შემთხვევაში ვალდებულია, გასცეს წერილობითი დასაბუთება პირდაპირი ხელშეკრულების პირობების შეუსრულებლობის გამომწვევი მიზეზების განმარტებით (ამ მუხლის მე-9 პუნქტით განსაზღვრულ ვადაში).

9. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ოპერატიული შეტყობინებები, მოთხოვნები ან/და დავალებები უნდა დარეგისტრირდეს ორივე მხრიდან. რეგისტრაცია შეიძლება განხორციელდეს, როგორც წერილობით, ისე ზეპირი (აუდიო) ჩანაწერით. დისპეტჩერის ოპერატიული შეტყობინებები, მოთხოვნები და დავალებები წარმოადგენს ღია ინფორმაციას. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ოპერატიული შეტყობინების ან/და მოთხოვნის ჩანაწერი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და კვალიფიციური საწარმოს მიერ უნდა გაიცეს შესაბამისი დაინტერესებული კვალიფიციური საწარმოს მოთხოვნიდან 3 სამუშაო დღის ვადაში.

- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 31 ოქტომბრის ბრძანება №88 – სსმ III, №153, 31.10.2007წ., მუხ.1707
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
- საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2016 წლის 1 მარტის ბრძანება №9 – ვებგვერდი, 04.03.2016წ.

თავი XI ელექტროენერჯის საბითუმო აღრიცხვა

მუხლი 32. ამოღებულია

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 9 ივნისის ბრძანება №58 – ვებგვერდი, 09.06.2015წ.

მუხლი 32¹. ამოღებულია

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 28 მარტის ბრძანება №36 – ვებგვერდი, 03.04.2014წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 9 ივნისის ბრძანება №58 – ვებგვერდი, 09.06.2015წ.

მუხლი 33. ამოღებულია

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 28 მარტის ბრძანება №36 – ვებგვერდი, 03.04.2014წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 9 ივნისის ბრძანება №58 – ვებგვერდი, 09.06.2015წ.

მუხლი 34. ამოღებულია

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 31 ოქტომბრის ბრძანება №88 – სსმ III, №153, 31.10.2007წ., მუხ.1707
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 9 ივნისის ბრძანება №58 – ვებგვერდი, 09.06.2015წ.

მუხლი 35. ამოღებულია

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 9 ივნისის ბრძანება №58 – ვებგვერდი, 09.06.2015წ.

მუხლი 36. ამოღებულია

თავი XI¹ დერეგულირებული ელექტროსადგურები

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

მუხლი 36¹. მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურები

1. თუ მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის მიერ მიღების პუნქტში გადაცემული ელექტროენერგია (მთლიანად ან ნაწილობრივ) არ არის შესყიდული წინასწარ გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულებით, მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგური ითვლება ამ ელექტროენერგიის გამყიდველად სისტემის კომერციულ ოპერატორზე სტანდარტული პირობებით შედგენილი პირდაპირი ხელშეკრულებით.

2. სტანდარტული პირობებით შედგენილი პირდაპირი ხელშეკრულების ფარგლებში სისტემის კომერციული ოპერატორი, მცირე სიმძლავრის დერეგულირებული ელექტროსადგურებისგან საბალანსო ელექტროენერგიის შესყიდვისას, ანგარიშსწორებას ახორციელებს:

ა) ყოველი კალენდარული წლის 1 სექტემბრიდან 1 მაისამდე – იმ ჰიდროელექტროსადგურის ტარიფის ზედა ზღვრით, რომელსაც კომისიამ დაუდგინა ყველაზე მაღალი ტარიფი;

ბ) ყოველი კალენდარული წლის 1 მაისიდან 1 სექტემბრამდე – რეგულირებადი ფიქსირებული ტარიფის მქონე იმ ჰიდროელექტროსადგურების ტარიფით, რომელსაც კომისიის მიერ დადგენილი აქვს ყველაზე დაბალი ტარიფი.

3. (ამოღებულია).

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 28 ივნისის ბრძანება №46 – სსმ III, №92, 29.06.2007წ., მუხ.990

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 31 ოქტომბრის ბრძანება №88 – სსმ III, №153, 31.10.2007წ., მუხ.1707

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2008 წლის 10 ნოემბრის ბრძანება №98 – სსმ III, №163, 14.11.2008წ., მუხ.1644

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2010 წლის 13 აგვისტოს ბრძანება №46 – სსმ III, №99, 13.08.2010წ., მუხ.1479

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2013 წლის 18 ოქტომბრის ბრძანება №148 – ვებგვერდი, 22.10.2013წ.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2017 წლის 13 მარტის ბრძანება №15- ვებგვერდი, 14.03.2016წ.

მუხლი 36². ახლად აშენებული ელექტროსადგური

1. თუ ახლად აშენებული ელექტროსადგურის მიერ მიღების პუნქტში გადაცემული ელექტროენერგია (მთლიანად ან ნაწილობრივ) არ არის შესყიდული წინასწარ გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულებით (მათ შორის, ელექტროსადგურის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს შორის მოქმედი კანონმდებლობის ან/და საქართველოს მთავრობის სამართლებრივი აქტის შესაბამისად გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულებით), ახლად აშენებული ელექტროსადგური ითვლება ამ ელექტროენერგიის გამყიდველად სისტემის კომერციულ ოპერატორზე სტანდარტული პირობებით შედგენილი პირდაპირი ხელშეკრულებით.

2. სტანდარტული პირობებით შედგენილი პირდაპირი ხელშეკრულების ფარგლებში სისტემის კომერციული ოპერატორი, ახლად აშენებული ელექტროსადგურისგან საბალანსო ელექტროენერგიის შესყიდვისას, ანგარიშსწორებას ახორციელებს:

ა) ყოველი კალენდარული წლის 1 სექტემბრიდან 1 მაისამდე – იმ ჰიდროელექტროსადგურის ტარიფის ზედა ზღვრით, რომელსაც კომისიამ დაუდგინა ყველაზე მაღალი ტარიფი, მაგრამ არაუმეტეს „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის 23-ე მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრულ შეთანხმებაში მითითებული ფასისა;

ბ) ყოველი კალენდარული წლის 1 მაისიდან 1 სექტემბრამდე – რეგულირებადი ფიქსირებული ტარიფის მქონე იმ ჰიდროელექტროსადგურების ტარიფით, რომელსაც კომისიის მიერ დადგენილი აქვს ყველაზე დაბალი ტარიფი.

საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2011 წლის 5 დეკემბრის №251 ბრძანება – ვებგვერდი, 06.12.2011წ.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2013 წლის 18 ოქტომბრის ბრძანება №148 – ვებგვერდი, 22.10.2013წ.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2014 წლის 17 მარტის ბრძანება №25 – ვებგვერდი, 21.03.2014წ.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2017 წლის 13 მარტის ბრძანება №15- ვებგვერდი, 14.03.2016წ.

თავი XII დავების გადაწყვეტა

მუხლი 37. დავების გადაწყვეტა

ამ წესებთან დაკავშირებული დავები გადაწყდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 37¹. (მოქმედების ვადა დასრულებულია)

თავი XIII გარდამავალი დებულებები

მუხლი 38. ამ წესების შემოღებასთან დაკავშირებით გარდამავალი პერიოდისათვის დასარეგულირებელი საკითხები

1. (ამოღებულია).

2. აფხაზეთის ტერიტორიაზე ელექტროენერჯის მიწოდება ხორციელდება ენგურჰესის და ვარდნილჰესების კასკადის ჰიდროელექტროსადგურებიდან ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) დამტკიცებული საპროგნოზო ბალანსის მოცულობების მიხედვით. ენგურჰესის და ვარდნილჰესების კასკადის ჰიდროელექტროსადგურები თავიანთი გამომუშავებიდან იკლებენ აფხაზეთის ტერიტორიაზე მიწოდებული ელექტროენერჯის რაოდენობას, შესაბამის საანგარიშო პერიოდში მათ მიერ წარმოებული ელექტროენერჯის პროპორციულად და აწარმოებენ მის აღრიცხვას წინამდებარე წესებითა და კომისიის მიერ დადგენილი ტარიფით. იმ შემთხვევაში, თუ აფხაზეთის ტერიტორიაზე ელექტროენერჯის მიწოდება ხდება სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ შესყიდული ელექტროენერჯის ხარჯზე, ენგურჰესი და ვარდნილჰესების კასკადი ვალდებული არიან მომდევნო საანგარიშო პერიოდებში მიაწოდონ სისტემის კომერციულ ოპერატორს ეკვივალენტური რაოდენობის ელექტროენერჯია. სისტემის კომერციული ოპერატორი უფლებამოსილია აღნიშნული ელექტროენერჯია გაყიდოს მის მიერ ნაყიდი და აფხაზეთის ტერიტორიაზე მიწოდებული ელექტროენერჯის ფასად. ამ ელექტროენერჯის სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ ექსპორტირებისას ფასის ფორმირება ხდება ელექტროენერჯის ექსპორტს ან/და გაცვლაზე გაფორმებული ხელშეკრულების შესაბამისად. ასეთ შემთხვევებზე არ ვრცელდება ამ წესების მე-14 მუხლის მე-6 პუნქტი.

3. 2006 წლის ივლისსა და აგვისტოში კავშირი (ასოციაცია) ელექტროენერჯის საბითუმო ბაზრის მყიდველების მიერ კავშირი (ასოციაცია) ელექტროენერჯის საბითუმო ბაზარზე შესყიდული ელექტროენერჯის საფასურისა და საწევროს გადაუხელობის შემთხვევაში ელექტრობაზარი უფლებამოსილია მოსთხოვოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს კავშირი (ასოციაცია) ელექტროენერჯის საბითუმო ბაზრის მყიდველებისათვის ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტა ან შეზღუდვა.

4. (ამოღებულია).

5. ამ წესების თანახმად, ინფორმაციის მიწოდება წარმოებს წერილობითი ფორმით. ამასთან, წინასწარ შეთანხმების შემთხვევაში შესაძლებელია, ინფორმაციის მიწოდება განხორციელდეს ელექტრონული ფოსტის, ტელეფონოგრამის, ფაქსის და სხვა საშუალებებით.

6. აღრიცხვის სისტემების ტექნიკური აღჭურვილობის მოწესრიგებამდე, მათ შორის, სისტემის კომერციული ოპერატორისთვის გადასახდელი ან მისგან მისაღები თანხების გადაცემის ლიცენზიატებს შორის გასანაწილებლად საჭირო აღრიცხვის სისტემების ტექნიკური აღჭურვილობის მოწესრიგებამდე, გამოყენებულ იქნეს იგივე პროპორცია, რა პროპორციაც არსებობს კომისიის მიერ დადგენილ სს„საქრუსენერგოსა“ და შპს„საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ გადაცემის ქსელში ნორმატიულ დანაკარგებს შორის. ამასთან, ამ პუნქტის მოქმედება განისაზღვროს 2007 წლის 1 ივლისამდე.

7. აღრიცხვის სისტემების ტექნიკური აღჭურვილობის მოწესრიგებისთანავე ან/და შესაბამისი გადამცემი ქსელის ფარგლებში ამ წესების 32-ე მუხლის მე-3 პუნქტის„ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პირობის შესრულების შესაძლებლობისთანავე, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ აცნობოს სამინისტროს აღნიშნულის შესახებ და მიუთითოს ამ მოწესრიგებით მიღებულ შედეგებზე, მათ შორის, ამ მოწესრიგების შედეგად გადაცემის ქსელში მიღებული, გადაცემული, ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) სიზუსტით აღრიცხვასთან დაკავშირებულ შესაძლებლობებზე.

8. ამ წესების მე-13 მუხლის მე-5 პუნქტი და 31-ე მუხლის მე-8 პუნქტი ამოქმედდეს 2007 წლის 1 ივლისიდან.

9. წარმოების ლიცენზიატის ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის მიერ ელექტროენერჯის აღრიცხვის სისტემების მოწესრიგებამდე (ამ მუხლის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებულ ვადაში) , ელექტროენერჯის წარმოების საშუალების ერთ საანგარიშო პერიოდზე ნაკლები დროით გაჩერებისას, ამ პერიოდში მის მიერ სისტემიდან მიღებულ და წარმოებულ ელექტროენერჯიას შორის მეტობის შემთხვევაში, მიღებულ მოცულობაზე (ნაშთზე) ანგარიშსწორება მოხდება ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ნასყიდობისა და მომსახურების შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულებების საფუძველზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ელექტროენერჯის საერთო სასადგურო დანახარჯის ურუნველყოფა სრულად ხდება სხვა კვალიფიციური საწარმოსთან გაფორმებული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის)

ნასყიდობისა და მომსახურების შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულებებით.

10. 2007 წლის ნოემბრის თვის საანგარიშო პერიოდისთვის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან სტანდარტული პირობების ფორმით დარეგისტრირებული ხელშეკრულებით დასარეზერვებელი საპროგნოზო სიმძლავრის მოცულობები არ გამოითვლება, გენერაციის ის წყაროები, რომელთა მეშვეობით იქნება 2007 წლის ნოემბრის თვის საანგარიშო პერიოდისთვის საპროგნოზოდ უზრუნველყოფილი კვალიფიციური საწარმოების მიერ დაურეზერვებელი სიმძლავრე, არ შეირჩევა, ხოლო სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის უზრუნველყოფის საფასურის ანაზღაურება განხორციელდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან სტანდარტული პირობების ფორმით დარეგისტრირებული ხელშეკრულების (სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის უზრუნველყოფის შესახებ) მიხედვით და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ტესტირების მეშვეობით დადგენილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის ფაქტობრივად უზრუნველყოფილი მოცულობების საფუძველზე.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 25 აპრილის ბრძანება №31 – სსმ III, №58, 26.04.2007წ., მუხ.628

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 28 ივნისის ბრძანება №46 – სსმ III, №92, 29.06.2007წ., მუხ.990

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2007 წლის 31 ოქტომბრის ბრძანება №88 – სსმ III, №153, 31.10.2007წ., მუხ.1707

მუხლი 38¹. საპროექტო კომპანიის მიერ 2013 წლის 1 მაისამდე დადებული ხელშეკრულებების წინარე რეგისტრაციის წესი

საპროექტო კომპანიის მიერ 2013 წლის 1 მაისამდე დადებული ხელშეკრულება (პირდაპირი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე, პირდაპირი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის ექსპორტზე, ხელშეკრულება ელექტროენერჯის ექსპორტზე), ასევე ამ წესების 14¹ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული ხელშეკრულება გადაცემა-დისპეტჩერიზაციის მომსახურების დარეზერვებაზე წინარე რეგისტრაციისთვის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს შეიძლება წარედგინოს 2013 წლის 1 ნოემბრამდე. ამ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საპროექტო კომპანიის მიერ დადებული შესაბამისი ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაციის მიზნებისთვის გამოიყენება ამ წესების 10¹ მუხლის მე-2-მე-10 პუნქტებით გათვალისწინებული დებულებები.

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის 2013 წლის 30 მაისის ბრძანება №99 – ვებგვერდი, 30.05.2013წ.

მუხლი 39. ელექტროენერგეტიკული სისტემის სიმძლავრის სასისტემო რეზერვით უზრუნველყოფის განსაკუთრებული წესი

1. ამ მუხლის მიზნებისთვის გარანტირებული რეზერვის წყაროს ასევე მიეკუთვნებიან ის თბოელექტროსადგურებიც, რომლებიც ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) არსებული საპროგნოზო ბალანსის მოქმედების პერიოდში არ იყვნენ განსაზღვრულნი გარანტირებული რეზერვის წყაროდ.

2. 2009 წლის 1 მაისიდან 1 სექტემბრამდე სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის საფასური ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრულ თბოელექტროსადგურებს აუნაზღაურდებათ მათ მიერ განცხადებული ელექტროენერჯის წლიური გამომუშავების (სალტეზე გაცემა) მოცულობების შესაბამისად, მაგრამ არა უმეტეს ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მოქმედი საპროგნოზო ბალანსით გათვალისწინებულ მომხმარებლებზე მიწოდებისა (აფხაზეთის ტერიტორიაზე მოხმარებული ელექტროენერჯის გამოკლებით) და ექსპორტის ჯამური წლიური მოცულობის 10%-ისა, რომელსაც გამოაკლდება თბოელექტროსადგურის მიერ მიმდინარე საბალანსო წლის განმავლობაში სალტეზე ფაქტობრივად გაცემული ელექტროენერჯის რაოდენობა.

3. ამ მუხლის პირველ პუნქტში განსაზღვრული სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის წყაროები (თბოელექტროსადგურები) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, არა უგვიანეს 2009 წლის 1 მაისისა, წარუდგენენ უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შესახებ განაცხადს.

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვით უზრუნველყოფის შესახებ განაცხადის მიღებიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში აფიქსირებს უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის მოცულობას, რომელიც სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის ამ მუხლში მითითებული ყოველი წყაროსათვის გამოითვლება, როგორც შესაბამისი წყაროს მიერ სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის განაცხადში მითითებულ მოცულობასა და მის ფაქტობრივი გამომუშავებას (სალტეზე გაცემა) შორის სხვაობა.

5. უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის გადანაწილება სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველ კვალიფიციურ საწარმოებზე ხდება თანაბარწილად 2009 წლის 1 მაისიდან 2009 წლის 31 აგვისტოს ჩათვლით.

6. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ ინფორმაციას, არაუგვიანეს 2009 წლის 5 მაისისა, წარუდგენს სისტემის კომერციულ ოპერატორს და სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის წყაროებს. მიღებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, სისტემის კომერციული ოპერატორი 2009 წლის მაისიდან 2009 წლის აგვისტოს ჩათვლით, არა უგვიანეს ყოველი საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 10 რიცხვისა, ამ მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრულ, შესაბამის საანგარიშო

პერიოდში გასაყიდი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის მოცულობას (სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის კონკრეტული წყაროს მიხედვით) ანაწილებს სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველ თითოეულ კვალიფიციურ საწარმოზე იმავე საანგარიშო პერიოდში სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოების ფაქტობრივი ჯამურ მოხმარებაში შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოს ფაქტობრივი მოხმარების წილის პროპორციულად. სისტემის კომერციული ოპერატორი აღნიშნულ ინფორმაციას (სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის კონკრეტული წყაროსა და უზრუნველყოფილი მოცულობების მითითებით) უზავნის შესაბამის კვალიფიციურ საწარმოებს.

7. ამ მუხლის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია წარმოადგენს სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის წყაროებსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს, აგრეთვე სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველ კვალიფიციურ საწარმოებსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს შორის ანგარიშსწორების საფუძველს. სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოები უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის საფასურს ანაზღაურებენ შესაბამისი წყაროსათვის კანონმდებლობის თანახმად დადგენილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის ტარიფისა (ზედა ზღვარი) და ამ მუხლის მე-6 პუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული მათ მიერ შესასყიდი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის მოცულობის გათვალისწინებით, სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის უზრუნველყოფის სტანდარტული პირობების ფორმით შედგენილი პირდაპირი ხელშეკრულების შესაბამისად.

8. ეს მუხლი ვრცელდება მხოლოდ სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ წყაროებზე, რომლებიც ამ მუხლით დადგენილი წესით წარადგენენ განაცხადს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2009 წლის 14 აპრილის ბრძანება №38 – სსმ III, №48, 21.04.2009წ., მუხ.549

მუხლი 40. ელექტროენერგეტიკული სისტემის სიმძლავრის სასისტემო რეზერვით უზრუნველყოფის განსაკუთრებული წესი 2010 წლის 1 მაისიდან 1 სექტემბრამდე პერიოდში

1. ამ მუხლის მიზნებისთვის გარანტირებული რეზერვის წყაროს ასევე მიეკუთვნებიან ის თბოელექტროსადგურებიც, რომლებიც 2009 წლის 1 სექტემბრიდან 2010 წლის 1 მაისამდე პერიოდში არ იყვნენ განსაზღვრულნი გარანტირებული რეზერვის წყაროდ.

2. 2010 წლის 10 მაისიდან 1 სექტემბრამდე სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის საფასური ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრულ თბოელექტროსადგურებს აუნაზღაურდებათ მათ მიერ სიმძლავრის სასისტემო რეზერვით უზრუნველყოფაზე გაცხადებული მოცულობის შესაბამისად, მაგრამ თითოეულისათვის არაუმეტეს ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მოქმედი საპროგნოზო ბალანსით გათვალისწინებულ მოხმარებლებზე მიწოდებისა (აფხაზეთის ტერიტორიაზე მოხმარებული ელექტროენერჯის გამოკლებით) და ექსპორტის ჯამური წლიური მოცულობის 10%-ისა.

3. ამ მუხლის პირველ პუნქტში განსაზღვრული სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის წყაროები (თბოელექტროსადგურები) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს არა უგვიანეს 2010 წლის 10 მაისისა წარუდგენენ 2010 წლის 10 მაისიდან 2010 წლის 1 სექტემბრამდე პერიოდში უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შესახებ განაცხადს, მომავალი საანგარიშო პერიოდის იმ ზუსტი მონაკვეთების (დღეების მიხედვით) მითითებით, რომელთა განმავლობაში სიმძლავრის სასისტემო რეზერვი ვერ იქნება უზრუნველყოფილი, მათ შორის სარემონტო და/ან პროფილაქტიკური სამუშაოების წარმოების გამო.

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვით უზრუნველყოფის შესახებ განაცხადის მიღებიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში განსაზღვრავს სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შესაბამისი წყაროს (თბოელექტროსადგურის) მიერ ყოველ საანგარიშო პერიოდში (2010 წლის 10 მაისიდან 2010 წლის 1 სექტემბრამდე) უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის მოცულობას (ამ მუხლის მე-2 პუნქტში მითითებული შეზღუდვისა და უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შესახებ განაცხადში სარემონტო და/ან პროფილაქტიკური სამუშაოებისათვის მითითებული პერიოდების გათვალისწინებით).

5. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებულ ინფორმაციას არაუგვიანეს 2010 წლის 15 მაისისა წარუდგენს სისტემის კომერციულ ოპერატორს და სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის წყაროებს. მიღებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, სისტემის კომერციული ოპერატორი 2010 წლის მაისიდან 2010 წლის აგვისტოს ჩათვლით, არა უგვიანეს ყოველი საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 10 რიცხვისა, ამ მუხლის მე-4 პუნქტის მიხედვით განსაზღვრულ, შესაბამის საანგარიშო პერიოდში გასაყიდი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის მოცულობას (სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის კონკრეტული წყაროს მიხედვით) ანაწილებს სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველ თითოეულ კვალიფიციურ საწარმოზე იმავე საანგარიშო პერიოდში სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოების ფაქტობრივ ჯამურ მოხმარებასა და ექსპორტში შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოს ფაქტობრივი მოხმარების ან ექსპორტის წილის პროპორციულად.

სისტემის კომერციული ოპერატორი აღნიშნულ ინფორმაციას (სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის კონკრეტული წყაროსა და უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის მოცულობების მითითებით) უზრუნველყოფის შესაბამის კვალიფიციურ საწარმოებს.

6. ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია წარმოადგენს სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის წყაროებსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს, აგრეთვე სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველ კვალიფიციურ საწარმოებსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს შორის ანგარიშსწორების საფუძველს. სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოები უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის საფასურს ანაზღაურებენ შესაბამისი წყაროსათვის კანონმდებლობის თანახმად დადგენილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის ტარიფისა (ზედა ზღვარი) და ამ მუხლის მე-5 პუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული მათ მიერ შესასყიდი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის მოცულობის გათვალისწინებით, სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის უზრუნველყოფის სტანდარტული პირობების ფორმით შედგენილი პირდაპირი ხელშეკრულების შესაბამისად.

7. ეს მუხლი ვრცელდება მხოლოდ სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ წყაროებზე, რომლებიც ამ მუხლით დადგენილი წესით წარადგენენ განაცხადს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2010 წლის 30 აპრილის ბრძანება №24 – სსმ III, №50, 30.04.2010წ., მუხ.750

მუხლი 41. დროებითი დებულებები

1. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ქსელის ტესტირების უზრუნველყოფის მიზნებისთვის 2013 წლის 31 დეკემბრამდე პერიოდის განმავლობაში საანგარიშო პერიოდ(ებ) ში საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადადინებულ (შემოდინებულ და გადინებულ) ელექტროენერგიაზე არ ხორციელდება რაიმე სახის ანგარიშსწორება. ამ წესების 23-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად გაანგარიშებული ფაქტიური დანაკარგის დამატებით კომპონენტად გამოიყენება მხოლოდ ამ პუნქტით გათვალისწინებული ტესტირებისას შემოდინებულ და გადინებულ ელექტროენერგიის მოცულობებს შორის დადებითი სხვაობა (დადებითი სალდო საქართველოში იმპორტის მნიშვნელობით) ერთ საანგარიშო პერიოდში, რომელიც წარმოადგენს ელექტროენერგიის დანახარჯს გადამცემ ქსელში.

2. ამ წესების 23-ე მუხლის 2¹ პუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული ფაქტობრივი საშუალო დანაკარგის გაანგარიშებისას მხოლოდ ამ მუხლის 1-ლი პუნქტით გათვალისწინებული დადებითი სალდოს სიდიდე დამატებით აკლდება ამ წესების 23-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად გაანგარიშებული ფაქტიური დანაკარგის სიდიდეს, ამ მუხლის 1-ლი პუნქტით განსაზღვრულ საანგარიშო პერიოდ(ებ) ში.

3. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ქსელის ტესტირების უზრუნველყოფის მიზნებისთვის შემოდინებული და გადინებული ელექტროენერგიის მოცულობები (გარდა ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გამონაკლისისა – ტესტირებისას გადადინებული ელექტროენერგიის მოცულობებს შორის დადებითი სხვაობა) არ გამოიყენება შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის ფაქტობრივი დანაკარგის გამოთვლისას.

4. 2013 წლის დარჩენილი პერიოდისთვის და 2014 წლისთვის სისტემათაშორისი ტრანზიტისათვის განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის სხვადასხვა სახეობების განსაზღვრის, გამოქვეყნებისა და განაწილების მიზნებისთვის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ცალკე ადგენს:

ა) ამ წესების 14¹⁵ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის (NTC), ასევე მომდევნო კალენდარული წლისთვის (წლებისთვის), საანგარიშო პერიოდების მიხედვით, ATC-ის, ALC-ის, NAC-ის მოცულობების და ექსპორტის მიმართულებების განსაზღვრისა და საჯაროდ გამოცხადების ვადას;

ბ) ამ წესების 14¹⁵ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული ხაზის NTC-ის, ATC-ის, ALC-ის (მ. შ. AAC-ის) და NAC-ის განახლებული მოცულობების განსაზღვრისა და საჯაროდ გამოცხადების ვადას;

გ) ამ წესების 14¹⁵ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული განაცხადების წარდგენის ვადას.

დ) გამტარუნარიანობის განაწილების მონაწილეთა მიმართ დამატებით მოთხოვნებს (მათ შორის, ამ წესების 14¹⁶ მუხლის მე-2 პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტის საფუძველზე მშენებლობის პროცესში მყოფი განახლებადი ენერჯის წყაროზე მომუშავე ელექტროსადგურისთვის დაწესებულ მოთხოვნებს). “

5. 2014 წლის საანგარიშო პერიოდებისთვის სისტემათაშორისი ტრანზიტისათვის განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის მაქსიმალურად ათვისების მიზნით დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი უფლებამოსილია გამტარუნარიანობის განაწილების საერთო პროცესიდან გამიჯნოს უახლოესი ერთი, ან რამდენიმე თანმიმდევრული საანგარიშო პერიოდი და

ასეთი საანგარიშო პერიოდებისთვის შეამციროს ხელმისაწვდომი მოცულობის განაწილების დადგენილი ვადები.

6. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ 2012 წლის მარტი-აპრილის პერიოდში აზერბაიჯანის რესპუბლიკიდან მიღებული ელექტროენერგიის თურქეთის რესპუბლიკაში დაბრუნების უზრუნველსაყოფად, 2016-2017 წლების პერიოდში საქართველოდან თურქეთის რესპუბლიკის მიმართულებით სისტემათაშორისო ტრანზიტისთვის (გადადინებისათვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობის არსებობის შემთხვევაში (შიდა შემზღუდავი რესურსით/დისპეტჩერიზაციის შესაძლებლობით წარმოქმნილი შეზღუდვების გათვალისწინებით) , გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობა ნაწილდება ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორზე ამ წესების IV¹ თავით განსაზღვრული პროცედურებისა და საექსპორტო მოცულობის ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბალანსში გათვალისწინების გარეშე. ამ პუნქტით გათვალისწინებული უფლებით სარგებლობის შეთხვევაში ბაზრის ოპერატორი ვალდებულია შესაბამის საანგარიშო თვეში (თვეებში) თურქეთში ელექტროენერგიის ექსპორტის დაწყებამდე არაუგვიანეს 7 (შვიდი) დღით ადრე სარეგისტრაციოდ წარუდგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ამ წესების მე-2 მუხლის „ქ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ხელშეკრულება ელექტროენერგიის ექსპორტზე, ასევე ელექტროენერგიის ექსპორტის საპროგნოზო საათობრივი გრაფიკი.

6¹. საქართველოში ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადი, საიმედო და სტაბილური ფუნქციონირების, ასევე ქვეყნის შიდა მიწოდება-მოხმარებაში ელექტროენერგიის უკმარისობის (დეფიციტის) დაფარვის მიზნით, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ სომხეთის რესპუბლიკიდან 2017 წლის თებერვალი-აპრილის თვეებში მიღებული ელექტროენერგიის 2017 წლის გაზაფხული-ზაფხულის პერიოდში დაბრუნების უზრუნველსაყოფად განსაზღვრული საექსპორტო მოცულობა ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორზე ნაწილდება ამ წესების IV¹ თავით გათვალისწინებული პროცედურებისა და საექსპორტო მოცულობის ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბალანსში გათვალისწინების გარეშე. ამ პუნქტით გათვალისწინებული უფლებით სარგებლობის შეთხვევაში ბაზრის ოპერატორი ვალდებულია შესაბამის საანგარიშო თვეში (თვეებში) სომხეთის რესპუბლიკაში ელექტროენერგიის ექსპორტის დაწყებამდე არაუგვიანეს 7 (შვიდი) დღით ადრე სარეგისტრაციოდ წარუდგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ამ წესების მე-2 მუხლის „ქ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ხელშეკრულება ელექტროენერგიის ექსპორტზე, ასევე ელექტროენერგიის ექსპორტის საპროგნოზო საათობრივი გრაფიკი.

6². 2017-2018 წლებში ამ მუხლის მე-6, 6¹, 6³ და 6⁴ პუნქტებით გათვალისწინებული უფლებებით სარგებლობის მიზნით ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი ვალდებულია, შესაბამის ექსპორტის განხორციელების საანგარიშო თვის დაწყებამდე არაუგვიანეს 45 (ორმოცდახუთი) კალენდარული დღით ადრე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შეატყობინოს წინასწარი საორიენტაციო ინფორმაცია ექსპორტის განხორციელების კონკრეტული საანგარიშო თვის (თვეების), საექსპორტო სიმძლავრისა და ექსპორტის ხელშეკრულების მოსალოდნელი კონტრაქტის თაობაზე. ამ პუნქტით გათვალისწინებული წინასწარი საორიენტაციო ინფორმაციის მიღების შემთხვევაში, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ამ მუხლის მე-6, 6¹, 6³ და 6⁴ პუნქტებით გათვალისწინებული ვადების ამოწურვამდე ან ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის დაზუსტებულ მომართვამდე შეამცირებს საექსპორტოდ ნებადართულ მოცულობას ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის შეტყობინებაში ასახული ელექტროენერგიის მოცულობით და არ განახორციელებს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის შეტყობინებაში ასახულ სიმძლავრეზე გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) განაწილების შესაბამის პროცედურებს.

6³. საქართველოში ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადი, საიმედო და სტაბილური ფუნქციონირების, ასევე ქვეყნის შიდა მიწოდება-მოხმარებაში ელექტროენერგიის უკმარისობის (დეფიციტის) დაფარვის მიზნით, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ თურქეთის რესპუბლიკაში 2018 წლის ზაფხულის პერიოდში (კალენდარული წლის „ივნისი“, „ივლისი“, „აგვისტო“) (ელექტროენერგიის ბარტერის (გაცვლის) წესით მიწოდების უზრუნველსაყოფად, ელექტროენერგიის გაცვლის (2018 წლის შემოდგომა-ზამთრის პერიოდში (კალენდარული წლის „ოქტომბერი“, „ნოემბერი“, „დეკემბერი“) დაბრუნების პირობით) ფარგლებში განსაზღვრული საექსპორტო მოცულობა ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორზე ნაწილდება ამ წესების IV¹ თავით გათვალისწინებული პროცედურებისა და საექსპორტო მოცულობის ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბალანსში გათვალისწინების გარეშე. ამ პუნქტით გათვალისწინებული უფლებით სარგებლობის შეთხვევაში, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი ვალდებულია, შესაბამის საანგარიშო თვეში თურქეთის რესპუბლიკაში ელექტროენერგიის ექსპორტის დაწყებამდე არაუგვიანეს 7 (შვიდი) დღით ადრე სარეგისტრაციოდ წარუდგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ამ წესების მე-2 მუხლის „ქ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ხელშეკრულება ელექტროენერგიის ექსპორტზე, ასევე

ელექტროენერჯის ექსპორტის საპროგნოზო საათობრივი გრაფიკები.

7. ამ წესების 14¹⁵ მუხლის მე-3 პუნქტით განსაზღვრული პრეტენდენტების მიერ ნარჩენი ხელმისაწვდომი მოცულობის მათ მიერ ასათვისებელი ოდენობის (მოთხოვნილი მოცულობა) თაობაზე განაცხადის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან წარდგენის ვადა 2016 წლისთვის გაგრძელდეს 1 დეკემბრამდე.

8. ამ წესების 14¹⁵ მუხლის მე-5 პუნქტში გათვალისწინებული განაცხადის დამოწმების ვადა 2016 წლისათვის დადგინდეს განაცხადების წარდგენის ვადის ამოწურვიდან 5 (ხუთი) სამუშაო დღით, ხოლო ხარვეზების არ არსებობის შემთხვევაში, განაცხადი დარეგისტრირდეს 1 (ერთ) სამუშაო დღეში.

9. ამ წესების 14¹⁵ მუხლის მე-6 პუნქტში გათვალისწინებული ნარჩენი ხელმისაწვდომი მოცულობის განაწილება ხორციელდება განაცხადების რეგისტრაციის ვადის ამოწურვიდან 2 (ორი) სამუშაო დღის ვადაში.

10. ამ წესების 14²³ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის მსურველი პრეტენდენტების მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან შესაბამისი განაცხადების წარდგენის ვადა 2016 წლისთვის გაგრძელდეს 1 დეკემბრამდე.

11. ამ წესების 14²³ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების სპეციალურ აუქციონს 2016 წლისათვის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ატარებს ამ წესების 41-ე მუხლის მე-10 პუნქტით დადგენილი ვადის ამოწურვიდან 4 (ოთხი) სამუშაო დღის ვადაში.

12. ამ წესების 14²⁴ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული ტრანზიტის (რექსპორტის) მსურველი პრეტენდენტების მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან შესაბამისი განაცხადების წარდგენის ვადა 2016 წლისთვის გაგრძელდეს 1 დეკემბრამდე.

13. ამ წესების 14²⁴ მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებულ სატრანზიტოდ ნებადართულ მოცულობის განაწილების სპეციალურ აუქციონს ატარებს ამ წესების 41-ე მუხლის მე-12 პუნქტით დადგენილი ვადის ამოწურვიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრი ს 2013 წლის 18 ოქტომბრის ბრძანება №148 – ვებგვერდი, 22.10.2013წ.
 საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 31 იანვრის ბრძანება №6 – ვებგვერდი, 04.02.2014წ.
 საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 4 მარტის ბრძანება №20 – ვებგვერდი, 04.03.2014წ.
 საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2016 წლის 22 აპრილის ბრძანება №24- ვებგვერდი, 25.04.2016წ.
 საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2016 წლის 24 ოქტომბრის ბრძანება №83 – ვებგვერდი, 25.10.2016წ.
 საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2017 წლის 22 თებერვლის ბრძანება №11 – ვებგვერდი, 22.02.2017წ.
 საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2018 წლის 4 მაისის ბრძანება №1-1/230 - ვებგვერდი, 07.05.2018 წ.
 საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2018 წლის 29 მაისის ბრძანება №1-1/262 - ვებგვერდი, 30.05.2018 წ.

მუხლი 41¹. საბითუმო აღრიცხვაში გამოყენებული ელექტროენერჯის აღრიცხვის მოწესრიგების ღონისძიებების შესახებ

1. კვალიფიციური საწარმოები ვალდებული არიან არაუგვიანეს 2014 წლის 1 დეკემბრისა უზრუნველყონ:

ა) ელექტროენერჯის მიწოდებისა და მიღების პუნქტებში, აგრეთვე ელექტროენერჯის მწარმოებლების გენერატორებსა და საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორებზე გამოყენებულ მინაერთებზე ზედა დონის ესკაა სისტემასთან თავსებადი ელექტროენერჯის მრიცხველების და აღრიცხვის კომპლექსების მოწყობა;

ბ) ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ელექტროენერჯის მრიცხველების და აღრიცხვის კომპლექსების მიერ აღრიცხული/დაფიქსირებული მონაცემების ზედა დონის ესკაა სისტემა-ში გადაცემა ამ წესების შესაბამისად მოთხოვნილი პერიოდულობით, მათ შორის ავტომატურ რეჟიმში.

2. პასუხისმგებლობა ამ მუხლის 1-ლი პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულებაზე დაეკისროს:

- ა) სათანადო ელექტროენერჯის აღრიცხვის უჯრედის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოს;
- ბ) სათანადო განაწილების ლიცენზიატს, თავის საცალო მომხმარებლებზე/სატრანსფორმატორო პუნქტებზე, რომლებიც მონაწილეობენ ელექტროენერჯის საბითუმო აღრიცხვაში;
- გ) იმ შემთხვევაში, თუ ვერ დგინდება აღრიცხვის უჯრედის მფლობელი კვალიფიციური საწარმო ან/და რომელიმე აღრიცხვის წერტილისთვის აღრიცხვის მოწყობილობა არ არის სრულყოფილი ან საერთოდ არ არსებობს და მოსაწყობია, ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულებაზე პასუხისმგებელი კვალიფიციური საწარმოს ვინაობას ადგენს ერთობლივი კომისია, რომლის შემადგენლობაშიც შედიან: დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორი და დაინტერესებული კვალიფიციური საწარმო(ები). კომისიის სხდომები ფორმდება შესაბამისი ოქმით, რომელსაც ხელს აწერს დამსწრე ყველა მონაწილე. კომისიის ოქმის ხელმოწერაზე უარი არ დაიშვება. განსხვავებული აზრის არსებობის შემთხვევაში ხელის

მოწერა ხორციელდება მინაწერით „ხელს ვაწერ შენიშვნით“ და ოქმს თან ერთვება წერილობითი განსხვავებული აზრი. გადაწყვეტილებას კომისია იღებს ხმათა უბრალო უმრავლესობით. კომისიის გადაწყვეტილება და მისი იურიდიული შედეგები სავალდებულოა კომისიის მონაწილე ყველა პირისთვის.

3. ამ წესების მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „თ“ ქვეპუნქტი ამოქმედდეს 2014 წლის 1 დეკემბრიდან.

4. იმ შემთხვევაში, თუ ამ მუხლის 1-ლი პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულებაზე პასუხისმგებელი კვალიფიციური საწარმოს მიერ არ შესრულდა ამ მუხლის 1-ლი პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულებები და შედეგად დაზარალდა სხვა კვალიფიციური საწარმო ან/და გადაცემის ლიცენზიატი ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, დაზარალებული კვალიფიციური საწარმო ან/და გადაცემის ლიცენზიატი ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია მოსთხოვოს ზარალის ანაზღაურება დამრღვევ კვალიფიციურ საწარმოს.

5. 2014 წლის 1 დეკემბრამდე, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია სათანადო კვალიფიციური საწარმოს წერილობითი მოთხოვნის შეთხვევაში, ამ წესებით დადგენილი წესით, გასცეს 2014 წლის 1 მაისის მდგომარეობით ელექტროენერჯის საბითუმო ვაჭრობაში გამოყენებული (მათ შორის გენერატორების და საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორების) აღრიცხვის კვანძების „ზედა დონის ესკაა სისტემასთან დაკავშირების დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმენტი“.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2014 წლის 28 მარტის ბრძანება №36 – ვებგვერდი, 03.04.2014წ.

მუხლი 42. სისტემათაშორისი ხაზით იმპორტირებული (ექსპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილების ერთობლივი აქტის შედგენის ვადის გაგრძელების შესახებ

1. იმის გათვალისწინებით, რომ 2016 წლის ივლისის თვეში საქართველოსა და აზერბაიჯანის ელექტროენერჯეტიკული სისტემების პარალელური, სინქრონული მუშაობის რეჟიმი პირველად იყო უზრუნველყოფილი ერთდროულად ორი სისტემათაშორისი გადამცემი ხაზის მეშვეობით, ხოლო საქართველო-აზერბაიჯანის ენერგოსისტემების კვებით გამოყენებულ იქნა ელექტროენერჯის გადადინების საერთო ჯამური გეგმა (ნაცვლად ელექტროგადამცემი ხაზების მიხედვით ელექტროენერჯის გადადინების ცალ-ცალკე გეგმებისა) , ტრანზიტის დამკვეთ საწარმოს და იმპორტიორს 2016 წლის 1 სექტემბრამდე გაუგრძელდეთ ამ წესების 14⁶ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი „სისტემათაშორისი ხაზით იმპორტირებული (ექსპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილების ერთობლივი აქტის“ შედგენის და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან წარდგენის ვადა.

2. 2016 წლის 1 სექტემბრამდე დადგენილი წესით ხელმოწერილი „სისტემათაშორისი ხაზით იმპორტირებული (ექსპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილების ერთობლივი აქტის“ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან წარუდგენლობის შემთხვევაში, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ 2016 წლის 11 აგვისტოს შედგენილი იმპორტირებული და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილების აქტის შესაბამისად აზერბაიჯანიდან საქართველოს მიმართულებით 2016 წლის ივლისის თვის საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული იმპორტირებული და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილება ჩაითვალოს საბოლოოდ.

3. დაევალოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, ამ მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად შედგენილი და დადგენილი წესით ხელმოწერილი „სისტემათაშორისი ხაზით იმპორტირებული (ექსპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილების ერთობლივი აქტის“ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან წარდგენის შემთხვევაში, გააუქმოს 2016 წლის ივლისის თვისთვის (აზერბაიჯანიდან საქართველოს მიმართულებით გადადინებულ ელექტროენერჯიაზე) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ 2016 წლის 11 აგვისტოს შედგენილი იმპორტირებული და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილების აქტები.

4. ამ მუხლის პირველ პუნქტით განსაზღვრულ ვადაში, დადგენილი წესით ხელმოწერილი და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან წარდგენილი „სისტემათაშორისი ხაზით იმპორტირებული (ექსპორტირებული) ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილების ერთობლივი აქტი“ წარმოადგენს მხარეებს შორის განხორციელებული ივლისის საანგარიშო პერიოდის ანგარიშსწორების კორექტირების საფუძველს.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2016 წლის 29 აგვისტოს ბრძანება №64 – ვებგვერდი, 29.08.2016წ.

მუხლი 43. ელექტროსადგურის საცდელი გაშვებისა ან/და კომპლექსური გასინჯვის პერიოდში ზოგიერთი აღრიცხვის კვანძის ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) საბითუმო ვაჭრობაში მიღების სპეციალური წესი

1. თუ ქსელთან მიერთების ტექნიკური პირობების შემმოწმებელი კომისიის დასკვნით ან/და ამ წესების მე-3 მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული ერთობლივი კომისიის დასკვით დგინდება, რომ ელექტროსადგურზე ქსელთან მიერთების წერტილში სათანადოდ მოწყობილია ელექტროენერჯის

აღრიცხვის კვანძ(ებ)ი, მაგრამ არ არის მოწყობილი ელექტროენერჯის აღრიცხვის კვანძები ტექნიკური აღრიცხვის წერტილებში (მათ შორის, გენერატორებსა და საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორებზე ან ისეთ ელექტროსადგურებზე, სადაც ტექნოლოგიურად არ არის გათვალისწინებული მითითებული აღრიცხვის კვანძების ცალ-ცალკე მოწყობა), მაშინ ასეთი ელექტროსადგურის ექსპლუატაციაში დაშვება/ელექტროსადგურის მფლობელი პირის საბითუმო ვაჭრობაში დაშვება შესაძლებელია შესაბამის დასკვნაში მოუწიებელი (არასათანადოდ მოწყობილი) აღრიცხვის კვანძების მოწესრიგების ვალდებულების არაუმეტეს სამი (3) კალენდარული თვით გადავადების პირობით.

2. ამ მუხლის 1-ლი პუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში სისტემის კომერციული ოპერატორი უფლებამოსილია შესატყვისი შემოწმების აქტ(ებ) ის შედგენიდან არაუგვიანეს ხუთი (5) სამუშაო დღისა მაძიებელი (ელექტროსადგურის მფლობელი პირი) შეიყვანოს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში, მხოლოდ მიერთების წერტილში სათანადოდ მოწყობილი ელექტროენერჯის აღრიცხვის კვანძ(ებ) ის ნაწილში.

3. იმ შემთხვევაში, თუ ამ მუხლის 1-ლი პუნქტით განსაზღვრული ელექტროსადგურის მფლობელი პირი ვერ უზრუნველყოფს ამ მუხლის 1-ლი პუნქტით განსაზღვრული აღრიცხვის კვანძების სათანადო მოწყობას და მათ საბითუმო ვაჭრობაში მიღებას ვალდებულების გადავადების ფარგლებში, ელექტროსადგურის მფლობელს გაუუქმდება ელექტროენერჯის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის შესაბამისი სტატუსი.

4. ამ მუხლის მოქმედება ვრცელდება მხოლოდ იმ ელექტროსადგურზე, რომელიც 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით იმყოფება ელექტროსადგურის ექსპლუატაციაში მიღების მიზნით საცდელი გაშვების ან/და კომპლექსური გასინჯვის პროცესში.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2017 წლის 17 იანვრის ბრძანება №2 – ვებგვერდი, 18.01.2017 წ.

მუხლი 44. გადაცემის ლიცენზიატების მიერ სს „ენერგო-პრო ჯორჯია“-სთვის „დარიალი-ჟინვალის კონტურში“ გაწეული გადაცემის მომსახურების ოდენობის განსაზღვრის სპეციალური მეთოდი

1. წინამდებარე მუხლის მიზნებისათვის „დარიალი-ჟინვალის კონტური“ განისაზღვრება როგორც საქართველოს ელექტროენერჯეტიკული სისტემის მცხეთა-მთიანეთის რეგიონში მოქმედი ელექტროენერჯის განაწილების ლიცენზიატის (ტექსტში შემდგომ – სს „ენერგო-პრო ჯორჯია“) კუთვნილი გამანაწილებელი ქსელის 110, 35, 10, 6 და 0,4 კვ-იანი მონაკვეთი შემოსაზღვრული მიწოდების და მიღების იმ პუნქტებით, რომელთა საშუალებითაც საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში სს „ენერგო-პრო ჯორჯია“ ელექტროენერჯიას:

- ა) იღებს:
  - ა.ა) გადაცემის ლიცენზიატის კუთვნილი ქვესადგურ(ებ)ის მიწოდების პუნქტებიდან და აგრეთვე 110 კვ-ის ელექტროგადამცემი ხაზი „დარიალის“ მიწოდების პუნქტიდან სს „ენერგო-პრო ჯორჯიას“ 110 კვ-ის კუთვნილ ქვესადგურ „ყაზბეგში“;
  - ა.ბ) ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მწარმოებლების ელექტროსადგურების სალტებზე განთავსებული მიწოდების პუნქტებიდან;
  - ბ) გასცემს ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ მიწოდების პუნქტებში და მცხეთა-მთიანეთის მონაკვეთში მიღების იმ პუნქტებში, რომლებიდანაც სს „ენერგო-პრო ჯორჯიას“ კუთვნილი გამანაწილებელი ქსელიდან, მათ კუთვნილ ელექტრულ ქსელებში, ელექტროენერჯიას იღებს სხვა განაწილების ლიცენზიატი და პირდაპირი მომხმარებლები.

2. გადაცემის ლიცენზიატების მიერ სს „ენერგო-პრო ჯორჯია“-თვის „დარიალი-ჟინვალის კონტურში“ გაწეული გადაცემის მომსახურების რაოდენობა (E“დ-ჟ“.კონტ) განისაზღვროს შემდეგი ფორმულის მიხედვით:

$$E^{\text{დ-ჟ.კონტ}} = [E_{\text{გად.მიღ}} / (E_{\text{გად.მიღ}} + E_{\text{გენ.მიღ}})] \times E_{\text{ეპჯ.მოხ}}, \text{ (კვტსთ)},$$

სადაც:

- ა) E_{გად.მიღ} – წარმოადგენს „დარიალი-ჟინვალის კონტურში“ გადამცემი ქსელის მიწოდების პუნქტებით მიღებული ელექტროენერჯის ჯამური მოცულობას, რომელსაც ემატება ქ/ს „გლდან-220“-ის და ქ/ს „დიდუბე-220“-ის გადაცემის ქსელის მიწოდების შესაბამისი პუნქტებიდან ამავე კონტურის არეალში მოქცეული ეგხ-ებით („ავჭალა-35“ და „წევა-35“) სს „ენერგო-პრო ჯორჯიაზე“ გადაცემული ელექტროენერჯის რაოდენობა (ტექსტში შემდგომ – „ზაჰესიდან გადაცემული ელექტროენერჯის რაოდენობა“), დაანგარიშებული იგივე განაწილების ლიცენზიატის მიერ დასახელებული ეგხ-ებით („ავჭალა-35“ და „წევა-35“) შექმნილ ზაჰესის მოქმედ კვანძში მოხმარებული ელექტროენერჯის პროპორციულად.
- ბ) E_{გენ.მიღ} – წარმოადგენს სხვაობას ერთი მხრივ „დარიალი-ჟინვალის კონტურში“ მოქცეული ელექტროსადგურების მიწოდების პუნქტებიდან სს „ენერგო-პრო ჯორჯიას“ გამანაწილებელ ქსელში მიღებული ელექტროენერჯის მოცულობას (კვტ.სთ.) და მეორე მხრივ ზაჰესიდან გადაცემული ელექტროენერჯის რაოდენობას შორის;

გ) **ეპეჯ.მოხ – წარმოდგენს:** „დარიალი-ჟინვალის კონტურში“ სს „ენერგო-პრო ჯორჯიას“ ქსელში ამ მუხლის 1-ლი პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტების თანახმად განსაზღვრული ელექტროენერჯის რაოდენობებს შორის სხვაობას.

საქართველოს ენერჯეტიკის მინისტრის 2017 წლის 3 ივლისის ბრძანება №35 – ვებგვერდი, 04.07.2017წ.

მუხლი 45. საცალო მომხმარებლის ელექტროენერჯის პირდაპირ მომხმარებლად რეგისტრაციის დროებითი წესი

1. საცალო მომხმარებელი, რომელიც 2018 წლის შედეგების საფუძველზე აკმაყოფილებს „ელექტროენერჯეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე, საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 25 მარტის №144 დადგენილებით ელექტროენერჯის პირდაპირი მომხმარებლისათვის განსაზღვრულ სავალდებულო კრიტერიუმებს, 2019 წლის 1 მაისიდან უნდა დარეგისტრირდეს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ, როგორც პირდაპირი მომხმარებელი.

2. განაწილების ლიცენზიატი ვალდებულია, არაუგვიანეს 2019 წლის 15 აპრილისა, ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორს და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს წარუდგინოს ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული საცალო მომხმარებლების ჩამონათვალი, რომელსაც თან უნდა ერთვოდეს აღნიშნული მომხმარებლების ქსელთან მიერთების წერტილების სია.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული საცალო მომხმარებელი, 2019 წლის 1 მაისიდან აღარ წარმოდგენს საცალო მომხმარებელს.

4. განაწილების ლიცენზიატი ვალდებულია, არაუგვიანეს 2019 წლის 15 აპრილისა, წერილობით აცნობოს ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრულ საცალო მომხმარებელს 2019 წლის 1 მაისიდან საცალო მომხმარებლის სტატუსის გაუქმების შესახებ, ასევე მიაწოდოს ამ წესების მე-3 მუხლის მე-4 პუნქტის „ვ“ და „ზ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დოკუმენტები.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული წერილობითი შეტყობინების მიღების შემდეგ, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ, როგორც პირდაპირი მომხმარებელი, რეგისტრაციის მაძიებელმა, არაუგვიანეს 2019 წლის 20 აპრილისა ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორს უნდა წარუდგინოს ამ წესების მე-3 მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“, „ბ“, „ვ“, „ზ“ ქვეპუნქტებითა და 5¹ პუნქტით მოთხოვნილი დოკუმენტაცია.

6. ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორი 3 სამუშაო დღის ვადაში იხილავს წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შესაბამისობას ამ წესების მოთხოვნებთან. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ წესების მოთხოვნებთან შეუსაბამობის შემთხვევაში, დოკუმენტაციის წარმოდგენიდან არაუგვიანეს 3 სამუშაო დღისა, ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორი წერილობითი ფორმით აცნობებს უარს მაძიებელს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანაზე, შესაბამისი მიზეზის მითითებით.

7. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ მუხლით დადგენილ მოთხოვნებთან შესაბამისობის შემთხვევაში, ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორი, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, რეგისტრაციის მაძიებელი და პირი, რომლის მფლობელობაში არსებულ ქსელსაც უერთდება რეგისტრაციის მაძიებელი, ამოწმებენ საბითუმო ვაჭრობაში გამოსაყენებელ აღრიცხვის კვანძებს და ადგენენ აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტს. საბითუმო ვაჭრობაში გამოსაყენებელი აღრიცხვის კვანძების შემოწმების კონკრეტულ თარიღს ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორი წერილობით აცნობებს რეგისტრაციის მაძიებელს სარეგისტრაციო დოკუმენტაციის წარდგენიდან არაუგვიანეს 3 სამუშაო დღის ვადაში. საბითუმო ვაჭრობაში გამოსაყენებელი აღრიცხვის კვანძების შემოწმება უნდა განხორციელდეს ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ რეგისტრაციის მაძიებელთან წერილობითი შეტყობინების გაგზავნის დღიდან არაუგვიანეს 10 სამუშაო დღის ვადაში.

8. თუ აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტით დადასტურდა ელექტროენერჯის აღრიცხვის კვანძის გამართულობა, მაძიებლის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანა ხორციელდება 2019 წლის 1 მაისიდან.

9. თუ აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტით არ დადასტურდა ელექტროენერჯის აღრიცხვის კვანძის გამართულობა, რეგისტრაციის მაძიებლის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანა ხორციელდება 2019 წლის 1 მაისიდან, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტით დადგენილი ხარვეზის გამოსასწორებლად კომისიის მიერ მიღებული სამართლებრივი აქტის საფუძველზე განსაზღვრული არის ხარვეზის გამოსწორების ვადა.

10. იმ შემთხვევაში, თუ ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრულმა საცალო მომხმარებელმა არ შეასრულა ამ მუხლის მე-5 პუნქტით განსაზღვრული მოქმედება, ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორი, აღნიშნულის თაობაზე, არაუგვიანეს 2019 წლის 25 აპრილისა, წერილობით აცნობებს პირს, რომლის მფლობელობაში მყოფ ქსელთანაც მიერთებულია საცალო მომხმარებელი. პირი, რომლის მფლობელობაში მყოფ ქსელთანაც არის მიერთებული საცალო მომხმარებელი, ვალდებულია, 2019 წლის 1 მაისიდან საცალო მომხმარებელს შეუწყვიტოს/შეუზღუდოს ელექტროენერჯის მიწოდება.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2019 წლის 3 აპრილის ბრძანება №1-1/160 - ვებგვერდი, 04.04.2019 წ.

მუხლი 45¹. საცალო მომხმარებლის ელექტროენერჯის პირდაპირ მომხმარებლად რეგისტრაციის დროებითი წესი

1. საცალო მომხმარებელი, რომელიც „ელექტროენერჯის ბაზრის მოდელის კონცეფციის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 16 აპრილის №246 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 31 მაისის №244 დადგენილების შესაბამისად, 2020 წლის შედეგების საფუძველზე აკმაყოფილებს ელექტროენერჯის პირდაპირი მომხმარებლისათვის განსაზღვრულ სავალდებულო კრიტერიუმებს, 2021 წლის 1 ივლისიდან უნდა დარეგისტრირდეს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ, როგორც პირდაპირი მომხმარებელი.

2. განაწილების ლიცენზიატი ვალდებულია, არაუგვიანეს 2021 წლის 23 ივნისისა, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს და ელექტროენერჯის გადამცემი სისტემის ოპერატორს წარუდგინოს ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული საცალო მომხმარებლების ჩამონათვალი, რომელსაც თან უნდა ერთვოდეს აღნიშნული მომხმარებლების ქსელთან მიერთების წერტილების სია.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული საცალო მომხმარებელი, 2021 წლის 1 ივლისიდან აღარ წარმოადგენს საცალო მომხმარებელს.

4. განაწილების ლიცენზიატი ვალდებულია, არაუგვიანეს 2021 წლის 23 ივნისისა, წერილობით აცნობოს ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრულ საცალო მომხმარებელს 2021 წლის 1 ივლისიდან, საცალო მომხმარებლის სტატუსის გაუქმების შესახებ, ასევე მიაწოდოს ამ წესების მე-3 მუხლის მე-4 პუნქტის „ვ“ და „ზ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დოკუმენტები.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული წერილობითი შეტყობინების მიღების შემდეგ, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ, როგორც პირდაპირი მომხმარებელი, რეგისტრაციის მაძიებელმა, არაუგვიანეს 2021 წლის 25 ივნისისა ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს უნდა წარუდგინოს ამ წესების მე-3 მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“, „ბ“, „ვ“, „ზ“ ქვეპუნქტებითა და 5¹ პუნქტით მოთხოვნილი დოკუმენტაცია.

6. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი 3 სამუშაო დღის ვადაში იხილავს წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შესაბამისობას ამ წესების მოთხოვნებთან. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ წესების მოთხოვნებთან შეუსაბამობის შემთხვევაში, დოკუმენტაციის წარმოდგენიდან არაუგვიანეს 3 სამუშაო დღისა, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი წერილობითი ფორმით აცნობებს უარს მაძიებელს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანაზე, შესაბამისი მიზეზის მითითებით.

7. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ მუხლით დადგენილ მოთხოვნებთან შესაბამისობის შემთხვევაში, მაძიებლის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანა ხორციელდება 2021 წლის 1 ივლისიდან.

8. დოკუმენტაციის წარმოდგენიდან არაუგვიანეს 3 კალენდარული თვისა ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი, ელექტროენერჯის გადამცემი სისტემის ოპერატორი, რეგისტრაციის მაძიებელი და პირი, რომლის მფლობელობაში არსებულ ქსელსაც უერთდება რეგისტრაციის მაძიებელი, ამოწმებენ საბითუმო ვაჭრობაში გამოსაყენებელ 35/110 კვ და 6/10 კვ ძაბვის საფეხურებზე არსებულ აღრიცხვის კვანძებს, ადგენენ აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტს.

9. თუ აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტით არ დადასტურდა ელექტროენერჯის აღრიცხვის კვანძის გამართულობა, აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტით დადგენილი ხარვეზების შესახებ ეცნობება კომისიას.

10. იმ შემთხვევაში, თუ ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრულმა საცალო მომხმარებელმა არ შეასრულა ამ მუხლის მე-5 პუნქტით განსაზღვრული მოქმედება, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი აღნიშნულის თაობაზე არაუგვიანეს 2021 წლის 25 ივნისისა, წერილობით აცნობებს პირს, რომლის მფლობელობაში მყოფ ქსელთანაც მიერთებულია საცალო მომხმარებელი. პირი, რომლის მფლობელობაში მყოფ ქსელთანაც არის მიერთებული საცალო მომხმარებელი, ვალდებულია, 2021 წლის 1 ივლისიდან საცალო მომხმარებელს შეუწყვიტოს/შეუზღუდოს ელექტროენერჯის მიწოდება.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 21 ივნისის ბრძანება №1-1/257 - ვებგვერდი, 21.06.2021 წ.

მუხლი 46. „ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად ელექტროენერჯის იმპორტის სატარიფო რეგულირების გაუქმებასთან დაკავშირებით განსახორციელებელი ღონისძიებები

1. „ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის მიერ ელექტროენერჯის იმპორტის სატარიფო რეგულირების გაუქმებასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილების ამოქმედების შემდეგ:

ა) ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ იმპორტირებული ელექტროენერჯია, რომელიც არ არის გაყიდული კვალიფიციურ საწარმოსთან იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების

საფუძველზე, ამ წესების მე-14 მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის ფასის ფორმირებაში მონაწილეობს ამ ელექტროენერჯის თვითღირებულებით (შესაბამისი იმპორტის ხელშეკრულებაში მითითებული ფასის გათვალისწინებით);

ბ) ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის ზემოხსენებული გადაწყვეტილების ამოქმედებამდე გაფორმებული და მოქმედი იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე შესყიდული ელექტროენერჯია, ამ წესების მე-14 მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის ფასის ფორმირებაში მონაწილეობს შესაბამისი იმპორტის პირდაპირ ხელშეკრულებაში მითითებული ფიქსირებული/ზღვრული ფასით;

გ) საქართველოში იმპორტირებული და ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე შესყიდული ელექტროენერჯია, ამ წესების მე-14 მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის ფასის ფორმირებაში მონაწილეობს შესაბამისი იმპორტის პირდაპირ ხელშეკრულებაში მითითებული ფასით.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ამ წესების მე-14⁴ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პირობის შესრულების მიზნით ხელმძღვანელობს:

ა) ელექტროენერჯის იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების არსებობის შემთხვევაში – ელექტროენერჯის იმპორტზე პირდაპირი ხელშეკრულების შესაბამისი საანგარიშსწორებო პერიოდისათვის განსაზღვრული გასაყიდი ფიქსირებული/ზღვრული ფასებით;

ბ) თუ ელექტროენერჯის იმპორტიორს წარმოადგენს სისტემის კომერციული ოპერატორი – ელექტროენერჯის იმპორტზე ხელშეკრულების ფიქსირებული/ზღვრული ფასებით, ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის პირობების გათვალისწინებით.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2020 წლის 28 იანვრის ბრძანება №1-1/46 - ვებგვერდი, 29.01.2020 წ.
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2020 წლის 21 აგვისტოს ბრძანება №1-1/333 - ვებგვერდი, 24.08.2020 წ.

მუხლი 47. თბოელექტროსადგურის მიერ საცდელი გაშვების ან/და კომპლექსური გასინჯვის პერიოდში გამომუშავებული ელექტროენერჯის რეალიზაციის დროებითი წესი

1. იმ თბოელექტროსადგურის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის რეალიზაცია, რომელიც 2020 წლის პირველი იანვრის მდგომარეობით დარეგისტრირებულია საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილე კვალიფიციურ საწარმოდ, როგორც ელექტროსადგური საცდელი გაშვების ან/და კომპლექსური გასინჯვის რეჟიმში, ხორციელდება:

ა) ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორზე საბალანსო ელექტროენერჯის ნასყიდობის პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების საფუძველზე;

ბ) განაწილების ლიცენზიატი კვალიფიციურ საწარმოებთან გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე;

გ) ენგურჰესთან გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე, ამ წესების 38-ე მუხლის მე-2 პუნქტის მიზნებისთვის.

2. ამ მუხლის პირველის პუნქტის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, შესაბამისი თბოელექტროსადგურის მფლობელი პირი წარმოადგენს ამ წესების მე-8 მუხლით გათვალისწინებული პირდაპირი ხელშეკრულების მხარეს, როგორც საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილე კვალიფიციური საწარმო, რეგისტრირებული საცდელი გაშვების ან/და კომპლექსური გასინჯვის რეჟიმის მიზნებისთვის და მასზე ვრცელდება ამ წესების მე-9 მუხლის მოთხოვნები.

3. ამ მუხლის მიზნებისათვის პირდაპირი ხელშეკრულების ფარგლებში რეალიზებული ელექტროენერჯის ფასზე ვრცელდება ამ წესების მე-14 მუხლის პირველი პუნქტის „ი“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული წესი.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2020 წლის 28 იანვრის ბრძანება №1-1/46 - ვებგვერდი, 29.01.2020 წ.

მუხლი 48. გამონაკლის შემთხვევებში ავარიული სიტუაციის აღმოფხვრის, საქართველოს ენერგოსისტემის სტაბილიზაციისა და უსაფრთხოების შენარჩუნების მიზნით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ელექტროენერჯის იმპორტის ხელშეკრულების გარეშე მეზობელი ქვეყნიდან შემოტანილი ელექტროენერჯის დაბრუნების დროებითი წესი

1. ავარიული სიტუაციის აღმოფხვრის, ენერგოსისტემის სტაბილიზაციისა და უსაფრთხოების შენარჩუნების მიზნით, ამ წესების მე-142 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ელექტროენერჯის იმპორტის ხელშეკრულების გარეშე საქართველოს ენერგოსისტემაში შემოტანილი ელექტროენერჯის ის მოცულობა, რომლის დაბრუნება შესაბამისი მეზობელი ქვეყნის (თურქეთი) ენერგოსისტემისთვის იმავე საანგარიშო პერიოდში ვერ განხორციელდა, წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯიას.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული ელექტროენერჯია ამ წესების მე-14 მუხლის მე-3

პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის ფასის ფორმირებაში მონაწილეობს იმ ჰიდროელექტროსადგურის ტარიფის ზედა ზღვრით, რომელსაც კომისიამ დაუდგინა ყველაზე მაღალი ტარიფი.

3. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრულ ელექტროენერჯიაზე ანგარიშსწორებას ახორციელებს ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული ტარიფით.

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს უფლება აქვს, სამინისტროსთან შეთანხმებით, ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის მოცულობის ანაზღაურება მეზობელი ქვეყნის ენერგოსისტემისთვის უზრუნველყოს მომდევნო უახლოეს საანგარიშო პერიოდში, მეზობელი ქვეყნის ენერგოსისტემის ტექნიკურ ოპერატორთან შეთანხმების საფუძველზე, იმავე მოცულობის ელექტროენერჯის მეზობელი ქვეყნის ენერგოსისტემისთვის ექსპორტის ხელშეკრულების გარეშე დაბრუნების (გატანის) გზით.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში, მეზობელი ქვეყნის ენერგოსისტემაში გასული ელექტროენერჯის ექსპორტის ხელშეკრულების გარეშე დაბრუნების (გატანისას) უზრუნველყოფისთვის, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორისგან საბალანსო ელექტროენერჯიას შეისყიდის ამ წესების მე-14 მუხლის მე-3 პუნქტით განსაზღვრული ფასით.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2021 წლის 9 მარტის ბრძანება №1-1/76 - ვებგვერდი, 10.03.2021 წ.

